

המכתה

לְסֵפֶר הַקְּדוֹשׁ

לְקוּטֵי מוֹהַר"ן

עַל הַתּוֹרָה וּמוֹעֲדֵי הַשָּׁנָה

עִם לְקוּטֵי הַתּוֹפְלוֹת

ג'ליון 207

בֵּי תְּשׂא־פָּרָה תְּשַׁב"ג

פְּרֻשַׁת פָּרָה | רַבֵּי ר' אֱלִימֶלֶךְ מְלִיזְעַנְסְק זִיע"א

הוצאות הגליון נתנדב ע"י אנ"ש היקרים

לע"נ רבן של ישראל ופאר הדורות
רבינו רבי ר' אלימלך מליזענסק
זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן
ההילולא ביום כ"א אדר

לע"נ כ"ק אדמו"ר הגה"ק
רבי רפאל ב"ר שמואל זצוק"ל
נלב"ע כ' אדר א' תשס"ה - תנצב"ה

לע"נ הרה"צ חו"פ
רבי אשר יעקב
בהגה"ק רבי רפאל זצוק"ל
נלב"ע כ"ד תמוז תשמ"ט - תנצב"ה

לע"נ הרה"ג איש צדיק תמים
רבי אהרן גרשון מנחם
ב"ר אפרים שמואל זצ"ל
נלב"ע ח' אלול תשע"ח - תנצב"ה

לרפואת מלכה בת ברכה אסתר
לרפואה שלימה בקרוב

האזרה האודות

רבינו נחמן מברסלב
זיע"א

לחיזת באור הפרשה

עם תורה
דעתיקא סתימאה

דערתיךא
לארתגליא
לערתיד-לכא

יו"ל בעז"ה ע"י

מכון אור האורות
רבינו נחמן מברסלב זיע"א

052.763.1800

B48148@gmail.com

פְּרַשְׁת פִּי תִשָּׂא

ב.

(ח"ב צד - על פי לקוטי-עצות מהדורא-בתרא,
אלול ראש-השנה יום-פפור סבות ו)

על-ידי שכל אחד בא עם מחו ודעתו,
ומקשר דעתו ומחו שפראשו,
שהוא בחינת 'ראש', לה'צדיק, שהוא
"ראש בני ישראל" (שמות ל, יב), ב'ראש-
השנה', שהוא גם-כן בחינת 'ראש'.

נמצא שנתקבצו 'שלשה ראשים' יחד,
ונעשה מזה דברים עליונים מאד.

ג.

(תני-מוהר"ן תעד)

"כי תשא את ראש בני ישראל" (שמות ל,
יב) - זה בחינת 'משא'.

"ונתנו איש כפר" - זה בחינת 'מתן'.
הינו: בחינת 'משא-ומתן'.

"זה יתנו כל העבר על הפקדים, מחצית
השקל בשקל הקדש" (שמות ל, יג)

ד.

(ספר-המדות, צדקה ח"ב יט)

על-ידי 'נתינת שקלים' - נצול מיצר-הרע.

"כי תשא את ראש בני ישראל לפקדיהם,
ונתנו איש כפר נפשו לה' בפקד אתם"
(שמות ל, יב)

א.

(ח"א קיא)

"ראש בני ישראל" (שמות ל, יב) - ראשי-
תבות: 'רב"י'. ולהפך: "ר'שעים
ב'חשך י'דמו" (שמואל-א ב, ט) - ראשי-תבות:
'רב"י'. [רמז: שאומרים תורה בחשך (כתב-יד מוהר"ת
ז"ל)].

[פרפראות-להכמה: שמעתי מאבי ז"ל (ר' צבי אריה ב"ר
אהרן ז"ל הרב מברסלב): שלדעתו הפרוש בזה: כי פשוט
ל'רבי-הגון, אזי הוא מאיר עיני המקריבין אליו - על-דרך
(קהלת ב, יד): "ההכם עיניו בראשו" - כי הוא באמת "ראש
בני ישראל".

וכמו שאור-העינים רק מהראש והמח, כמו-כן פשוט
ל'רבי-הגון, שהוא "ראש בני ישראל" באמת - אזי הוא
מאיר להדור, ופוחח עיניהם ממש, וכמבאר גם-כן
במקום-אחר בדבריו ז"ל.

אבל להפך חסין-שלום רבי-שאינו-הגון - לא די שאינו
מאיר עינים, אדרבה הוא מהשיך עיניהם ביותר, שזה
בחינת: "בחשך ידמו". ועין גם ב'ספר-הקנה: שמאריך
בגנות ה'רבי-שאינו-הגון - ונשם נאמר: "רע ב'עיני י"י"
(בראשית לח, ז), ראשי-תבות: 'רב"י'. וכבר צווחו על-זה
'קמאי דקמאי'.

ונראה לעניות-דעתי: דרוצה-לומר: על-דרך שכתוב בזהר
נשא (קכב): "ורשעים בחשך ידמו" - אינון 'ערב-רב'
וכו', ואתה-דרך רעין על ישראל דאינון 'רישי עמא' עליהו
אתמר (איכה א, ח): 'היו צריה לראש'. וכן בפרשת פנחס
(רצז): "כד 'ערב-רב' אינון מערבין בישראל מה כתיב: 'היו
צריה לראש'. וישראל בתר דמתעברי מנייהו אלין, מה
כתיב (במדבר כו, ב): 'שאו את ראש כל עדת בני ישראל'."]

"הַעֲשִׂיר לֹא יִרְבֶּה וְגו', לְכַפֵּר עַל נַפְשֹׁתֵיכֶם"
(שמות ל, טו)

ה.

(לקוטי-הלכות, שיחיטה ד, וז - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א לז, 'דרשוה' ועזו')

עקר תקון ועליות הנפש' - הוא על-ידי תענית, במבאר בהתורה הנ"ל (ח"א לז).

וזהו בחינת 'שקלים', שנגצו בשביל לכפר על עון העגל" (רש"י שמות ל, טז; ירושלמי שקלים פ"ב ה"ג; תנחומא תשא י), שכולל כל החטאים, כי "אז חזרה הזהמא" וכו' (זהר בראשית נב:), "ונצטו אחר יום הכפורים לתן שקלים לכפרה" (רש"י שם), כמו שכתוב (שמות ל, טז): **"לכפר על נפשותיכם"**.

זה בחינת (ברכות ז:): **"אגרא דתעניתא צדקתא"** - שעקר התענית, היא הצדקה של ארץ-ישראל, שעל-ידיה מעלין הנפש ומכניעין הגוף וכו', במבאר בהתורה הנ"ל.

ועל-כן "אחר יום-הכפורים, שהוא יום תענית הקדוש - נצטו על השקלים" (רש"י שם), שהם נדבת לב, בחינת 'צדקה, בחינת "אגרא דתעניתא צדקתא".

והכל כדי לתקן חטא העגל שכולל כל החטאים - כדי להכניע ה'המר' וה'גוף, ולתקן ולהעלות את הנפש, בחינת: **"לכפר על נפשותיכם", "על נפשותיכם" דיקא.**

כי השקלים, הם בחינת 'צדקה של ארץ-ישראל, שהוא בחינת "הכל פה שאין בו חטא של תינוקות של בית רבן" (שבת קיט:); - שעקר התעלות הנפש הוא על-ידיה, כנ"ל.

כי השקלים היו בשביל נדבת המשכן, וזה ידוע שהמשכן היה כדי להמשיך ולגלות קדשת ארץ-ישראל, שעקר קדשתה מ'בית-המקדש', שהוא בחינת ה'משכן' וכו'.

שהוא בחינת "הכל הקדוש של תינוקות של בית רבן" - שהם מקבלין ה'בל-פיהם הקדוש, מהמשכן, מ'בית קדשי-הקדשים, ששם עמדו ה'פרובים', שהם אנפי זוטרי, בחינת 'תינוקות', כמובא בהתורה הנ"ל.

וכמו שכתוב בהתורה "אזמרה לאלקי בעודי", (בסימן רפב): **"שהתינוקות מקבלין ה'בל-פיהם, מהמשכן של כל צדיק וצדיק" וכו'.**

על-כן על-ידי הצדקה של השקלים בשביל המשכן, שהוא בחינת 'קדשת ארץ-ישראל, בחינת ה'בל-פיהם של תינוקות' - זוכין להכניע ה'המר' וה'גוף, ולהעלות הנפש כנ"ל, שהוא תקון כל החטאים כנ"ל - כי כל החטאים נמשכין מ'זהמת-הגוף' שהזרה על-ידי עון העגל, כידוע (זהר בראשית נב:).

ועל-כן עקר הכנעת המן-עמלק היה על-ידי השקלים, כמו שאמרו רז"ל (מגלה יג:): **"רשע, כבר קדמו שקליהם לשקליה" - כי "עמלק - הוא הסטרא-אחרא" (זהר תצא רפא:), שמתגברת מאד בכל יום ויום מחדש, וכן בכל דור ודור מחדש.**

כפי הברורים שצריכין לברר בכל יום ובכל דור מחדש - כמו-כן "את זה לעמת זה" (קהלת ג, יד) מתגבר 'עמלק' בכל יום ובכל דור מחדש.

ו"שְׁלִישׁ בַּיּוֹם" - הוא פְּנֵד ה'עֲשִׂירוֹת
שֶׁאֵצֶל שְׁקָלִים, שֶׁנֶּאֱמַר שָׁם
(שם): "לְכַפֵּר עַל נַפְשֹׁתֵיכֶם" - בְּחִינַת (איוב
יב, י): "אֲשֶׁר בִּידוֹ נַפֵּשׁ כָּל חַי וְרוּחַ כָּל בָּשָׂר
אִישׁ".

"וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר. וְעֲשִׂיתָ"
(שְׁמוֹת ל, יז-יח)

ז.

(ח"א ד, ז)

זֶה מִן הַנִּמְנָע, שֶׁלֹּא יבֹא לְאָדָם אִיזָה
'גְּדֻלוֹת', כְּשֶׁשׁוֹמֵעַ שְׁמֵסֶפְרִין שְׁבָחוּ! -
כָּל־שֶׁכֶן כְּשֶׁמְלֻד־גְּדוֹל מְשַׁבַּח וּמְפָאֵר אוֹתוֹ.

אָבֵל צָרִיךְ לָזֶה בְּטוֹל כָּל הַרְגָּשׁוֹתָיו
וְחִמְרֵי־וֹתָיו - אֲזִי יָכוֹל הָאָדָם לְשַׁמֵּעַ
שְׁבָחוֹ, וְלֹא יבֹא לוֹ שׁוֹם גְּדֻלוֹת!

כְּמוֹ 'מִשְׁה־רַבְּנוֹ, שֶׁרָאָה כְּתוּב בַּתּוֹרָה:
"וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה", "וַיֹּאמֶר ה'

אֶל מֹשֶׁה" - וַיִּשְׂרָאֵל קוֹרְאִין בְּכָל יוֹם בַּתּוֹרָה
שְׁבָחוּ שֶׁל מֹשֶׁה, וְהוּא בְּעֶצְמוֹ מְסַפֵּר לָהֶם
שְׁבָחָיו, וְלֹא הָיָה לוֹ שׁוֹם הַתְּפָאֵרוֹת וְגִדְלוֹת
מְזֵדָה, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (בַּמִּדְבָּר יב, ג): "וְהָאִישׁ מֹשֶׁה
עָנָו מְאֹד".

ח.

(ח"א נב, ט-י"א)

"נִעְשָׂה וְנִשְׁמָע" (שְׁמוֹת כד, ז) - הוּא בְּחִינַת
'נִסְתָּרוֹת וְנִגְלוֹת'.

"נִעְשָׂה" - הוּא בְּחִינַת 'נִגְלוֹת', הַמְצוּוֹת
שֶׁאֲפָשָׂר לְכָל־אֶחָד לְקַיֵּם לְפִי
מִדְרָגָתוֹ.

וְעַל־כֵּן עֵקֶר הַכְּנָעַת הַמִּן־עַמְלֵק, הוּא
עַל־יְדֵי תַעֲנִיּוֹת, שֶׁעַל־כֵּן "גְּזָרָה
אֶסְתֵּר תַּעֲנִיּוֹת" (אֶסְתֵּר ד, טז; ט, לא) - לִידַע
וְלַהוֹדִיעַ: שֶׁעֵקֶר הַכְּנָעַת הַמִּן־עַמְלֵק שֶׁהוּא
ה'סְטֵרָא־אֲחֵרָא בְּכָל דוֹר וְדוֹר, הוּא עַל־יְדֵי
ה'תַּעֲנִיּוֹת'.

וְעַל־כֵּן הִיָּה עֵקֶר הַכְּנָעַת הַמִּן־עַמְלֵק,
עַל־יְדֵי ה'שְׁקָלִים' - כִּי עֵקֶר
ה'תַּעֲנִיּוֹת' הוּא ה'צְדָקָה', בְּחִינַת "אֲנִי
דַתַּעֲנִיּוֹתָא צְדָקָתָא", וְכַנ"ל, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת
'שְׁקָלִים, כַּנ"ל'.

ו.

(ח"א ס, ד)

"לְעוֹלָם יִשְׁלַשׁ אָדָם מְעוֹתָיו, שְׁלִישׁ
בְּפִרְקֵי־מִטָּיָא, וּשְׁלִישׁ בְּקִרְקַע,
וּשְׁלִישׁ בַּיּוֹם" (בְּבֵא־מְצִיעָא מ.ב.).

וּשְׁלִשָּׁה חֻלְקִים אֵלּוּ שֵׁישׁ ב'עֲשִׂירוֹת', הֵם
כְּנֵד שְׁלִשָּׁה פְּעָמִים 'עֲשִׂירוֹת'
שֶׁנֶּזְכָּר בַּתּוֹרָה. כִּי בְּכָל הַתּוֹרָה כְּלוּל לֹא נֶזְכָּר
'עֲשִׂירוֹת', כִּי־אֵם שְׁלֹשׁ פְּעָמִים אֵלּוּ.

אֵצֶל 'סְדוּם' - כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (בְּרֵאשִׁית יד, כג):
"וְלֹא תֹאמַר אֲנִי הִעֲשִׂיתִי אֶת
אֲבָרָם".

וְאֵצֶל 'רְחֵל וְלֵאָה' - כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (שָׁם ל.א,
טז): "כִּי כָל הָעֵשָׂר אֲשֶׁר הִצִּיל
אֱלֹהִים" וְכו'.

וְאֵצֶל 'שְׁקָלִים' - כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (שְׁמוֹת ל, טז):
"הָעֵשִׂיר לֹא יִרְבֶּה".

כִּי "שְׁלִישׁ שְׁבַפְרֵקֵי־מִטָּיָא" - הוּא כְּנֵד
ה'עֲשִׂירוֹת שֶׁנֶּזְכָּר אֵצֶל סְדוּם וְכו'.

ו"שְׁלִישׁ שְׁבַקְרַקַע" - הוּא כְּנֵד ה'עֲשִׂירוֹת
שֶׁנֶּזְכָּר אֵצֶל רְחֵל וְלֵאָה וְכו'.

ו"נשמע" - היא בחינת נסתרות, מה שגבוה ונסתר ממנו, שאינו יכול לעשות עבודה בזה.

למשל: אצל כל מצוה יש דברים שסביבות המצוה, כי מלבד הצווי הנאמר בתורה לקיים המצוה, יש עוד לזה דברים בתורה, כגון: "וידבר ה' אל משה", ושאר דבורי התורה שסביבות המצוה.

ועבודה שיש בדבורי התורה הללו שסביבות המצוה, הם בחינת "נשמע", בחינת נסתר, כי המצוה בעצמה אנו יכולים לקיים, אך העבודה שיש באלו הדברים אין אנו יודעים.

וזוה בחינת תורה ותפלה.

"נעשה" - הוא בחינת תורה, הינו הנגלות, מה שידע לקיים.

ו"נשמע" - הם בחינת נסתרות, בחינת דבורי התורה, שהם הדבורים של התורה שסביבות כל מצוה, שהם בחינת נסתר כנ"ל, שאינו יודע איך לעבד בזה את השם יתברך, בחינת תפלה, שהיא דבקות וכו', הינו: בטול ודבקות לאיך סוף, כי איך סוף הוא בחינת מה שאין בו תפיסה וכו'.

ויש בכל דרגא ודרגא, וכן בכל עולם ועולם, בחינת "נעשה ונשמע" וכו'.

וצריך כל אדם, שילך מדרגא לדרגא, ומעולם לעולם, עד שיזכה בכל פעם, לבחינת "נעשה ונשמע" גבוה יותר.

שיהיה נעשה אצלו בכל פעם, מבחינת "נשמע", בחינת נסתר, בחינת תפלה, בחינת דבורי התורה שסביבות

המצוה וכו' - יהיה נעשה מזה בחינת "נעשה", בחינת נגלה, בחינת תורה וכו' - ויהיה לו בחינת "נשמע" וכו' גבוה יותר וכו'.

עד שיבוא בראשית נקדת הבריאה, שהוא תחלת האצילות וכו'.

אך כשרוצים לצאת ממדרגת "נעשה ונשמע" זה, למדרגת "נעשה ונשמע" גבוה ממנה - צריך להיות ירידה קדם העליה, כי הירידה היא תכלית העליה וכו'.

וזוה (ישעיה ג ו): "והמכשלה הזאת תחת ירךך" - "אלו דברי תורה, שאין אדם עומד עליהם אלא אם כן נכשל בהם" (שבת קכ. גטין מג).

"דברי תורה" - הם בחינות הדבורים שסביבות המצוה, שהם: "וידבר ה' אל משה" וכו', כנ"ל - שהם בחינות נסתר, בחינות "נשמע", בחינות תפלה, כנ"ל.

"עומד עליהם" - זה בחינות תפלה - כי "אין עמידה אלא תפלה" (ברכות ז).

ולעשות מה דברי תורה, שהוא בחינות "נשמע" - יהיה נעשה ממנו בחינות "נעשה" - עד שיהיה העמידה, שהיא בחינות התפלה - יהיה "עליהם" - הינו שיהיה לו בחינות עמידה, בחינות תפלה, בחינות נשמע גבוה יותר. כי כשיהיה מה "נשמע" "נעשה", יהיה לו נשמע גבוה ממנו.

וזוה: "אי אפשר אלא אם כן נכשל בהם" - כי לעלות מדרגא לדרגא, צריך ירידה תחלה, שהיא המכשול.

ט.

(ח"ב נט)

"יש זריז ונשכר, זריז ונפסד" (פסחים נ:).

כי **"מצוה גוררת מצוה"** (אבות פ"ד מ"ב), שהמצוה גוררת חברתה.

ובודאי יש איזה בחינה בין המצוות מה ש'בין מצוה למצוה', שמקשר מצוה אחת לחברתה, אשר על-ידי-זה, המצוות נגררים אחת אחר חברתה.

ובאמת: זאת הבחינה בעצמה בין המצוות, היא גם-כן יקרה מאד.

ועל-כן 'צדיק מנעוריו שהולך מדרגא לדרגא', מפסיד על-ידי ה'זריזות' - כי כשרץ בזריזות ממצוה למצוה, מפסיד את בחינת הקדשה 'בין מצוה למצוה', כי עובר ומדלג על הבחינה הזאת, כי המצוה בעצמה הולכת אליו, כי נמשכת ונגררת אליו על-ידי המצוה ראשונה שגוררת השניה, ואזי יוכל לדלג ולעבר מה שהוא 'בין המצוות', ועל-כן הוא **"זריז ונפסד"**.

אבל כששוהה קצת - יוכל בתוך-כך להשיג גם הבחינה ש'בין המצוות'.

וכל-זה למי שהולך בדרך-השם פסד מנעוריו.

אבל מי שצריך לעשות תשובה - הוא צריך דוקא להיות זריז גדול מאד, למחר ולרוץ להמלט על נפשו, ואסור לו לשהות כלל לעמד ולהתישב.

כי 'בעל-תשובה' אינו הולך מדרגא לדרגא כלל, ואין בינו ובין הקדשה שום בחינה הנ"ל, כי צריך להתחיל מחדש, וצריך לרוץ ולדלג אל הקדשה. ואיש כזה הוא **"זריז ונשכר"**.

ובחינה ש'בין המצוות' כנ"ל, הוא כגון (שמות ל, יז-יח): **"וידבר ה' אל משה לאמר. ועשית"**. ובדאי יש עבודה גם ב'אלו הדבורים שהם קדם המצוה'. כי **"עקר המצוה בעצמה"** נאמר בתורה אחר-כך, אחר תבת **"ועשית"**.

אבל באמת בודאי גם בפסוקים הנ"ל ש'בין מצוה למצוה, יש בהם עבודה. וזהו בחינה הנ"ל מה ש'בין מצוה למצוה'.

ועין במקום-אחר מענין זה (לקוטי-מוהר"ן ח"א כב, ט): **"שבאמת יש עבודה גם בפסוק 'וידבר' וכו'."**

"ורחצו אהרן ובניו ממנו את ידיהם ואת רגליהם, בבאם אל אהל מועד ירחצו מים" (שמות ל, יט-כ)

גם למדנו 'רחיצת ידים' מן התורה, מן משה ואהרן ובניו, שנאמר: **"בבאם אל אהל מועד ירחצו מים"**. (תנא-דבני-אלהו רבה פט"ו)

י.
(ח"א יו)

'רקודין' ו'המחאת-כף', נמשכין מבחינת ה'רוח שבלב' - כי על-ידי 'שמחת הלב', הוא מרקד ומכה כף אל כף.

וכמו-בא בתקונים (תקוני-זהר נא:): **"והאי רוחא נשב, בשית פרקין דדרועא, ובשית פרקין דשוקין"** - הינו: על-ידי ה'רוח שבלב', באים ה'רקודין'.

הינו: על-ידי ה'צדיק' שהוא בחינת 'רוח', כמו שכתוב (במדבר כז, יח): **"איש אשר רוח בו"** - נתבטל ה'צאוה', כמו שכתוב (תהלים לו, יב): **"אל תבואני רגל גאוה"**. ונתבטל ה'עבודת-אלילים', כמו שכתוב:

"ורחצו רגליכם" (בראשית יח, ד) - זה עבודת-אלילים.

וכשנתעלה ה'רגליו' על-ידי ה'רקודיו', בחינת: **"נשא לבו את רגליו"** - ונתבטל ה'גאווה', הינו ה'עבודה-זרה' - על-ידי-זה נמתקין הדינים וכו'.

וכשנתעבר ה'עבודה-זרה' - נתעבר ה'חרון-אף', ונמשכין 'חסדים' - כי נתבטלו המינות והכפירות.

"ואתה קח לך בשמים ראש מר דרור"
(שמות ל, כג)

'מרדכי' מן התורה מנין, דכתיב: **"מר דרור"**, ומתרגמינן: **"מירא דכיא"**. (חלין קלט:)

יא

(ח"א י, ז-ח)

ה'תורה' - היא בחינת 'ידיו' ו'רגליו', כי יש בה'תורה' - **"נגלה ונסתר"**.

"נגלה" - הוא בחינת 'ידים', כמו שכתוב (שיר-השירים ה, ד): **"דודי שלח ידו מן החור"**.

"מן החור" - הינו (שמות לב, טז): **"חרות על הלחת"**, שהוא ב'נגלה'.

ו'נסתר' - הם בחינות 'רגליו', כמאמר חז"ל (ספח מט: על שיר-השירים ז, ב): **"חמוקי ירכיבו" - "מה ירד בסתר" וכו'.**

וזה בחינת **"מרדכי ו'אסתר"**.

"מרדכי" - **"מר דרור"** (חלין קלט: על שמות ל, כג). **"דרור"** - לשון 'חרות', זה בחינת 'ידים' וכו', כנ"ל.

ו'אסתר' - הוא בחינת 'רגלים', **"מה ירד בסתר"**, כנ"ל.

יב

(ח"אנו, א"ב)

יש בכל אחד מ'ישראל' בחינת 'מלכות', לפי בחינתו. וצריך כל אחד לבלי להשתמש עם בחינת ה'מלכות' שלו להנאתו ולצרכו, רק ש'המלכות' יהיה אצלך 'בר-חורין', בבחינת (קהלת י, יז): **"אשריך ארץ שמלכך בר-חורין"**.

וזה בחינת (חלין קלט: על שמות ל, כג): **"מרדכי, מר דרור"** - ש'מרות' הינו ה'מלכות', יש לה 'דרור' ו'חרות' - שלא להשתמש בה להנאתו ולצרכו, כפי-אם להשם-יתברך, בבחינת (עבדיה א, כא): **"והיתה לה' המלוכה"** - דהינו: להזהיר ולהוכיח את הנשמות שנכנעים אליו.

יג

(ח"ב עד)

"פורים" - הוא בודאי הלוח ודרדך ל'פסח', שיהיו יכולים להיות נזהרין מ'חמץ'.

וזהו בחינת (שיר-השירים ה, יג): **"שפתותיו שושנים נטפות מור עבר"**.

"שפתותיו" - זה בחינת 'פסח' - **"פה-סח"** (פרי-עץ-חיים, חג-המצות פ"א).

"שושנה" - היא **"אסתר"**. (כמונבא בזהר-הקדוש [ש'שושנה' היא ה'שכינה']. ובכתבי-האר"ז ל [פרי-עץ-חיים פורים פ"ו, ו'שערי-הפנינות פורים פ"א]: **"שושנה גימטריא אסתר"**).

"נטפות מור עבר" - זה בחינת (שמות ל, כג - חלין קלט:): **"מרדכי, מר דרור"**, לשון 'חרות', בחינת 'חרות של פסח'.

"שֶׁמֶן מִשְׁחַת קֹדֶשׁ" (שְׁמוֹת ל, כה-לא)

י.ד.

(ח"א ד, בַּסּוּף)

"גִּרְבֵי מִשְׁחָא" (בְּבִא־בְתָרָא עַד): - זֶה בְּחִינַת ה'דַּעַת'. בִּי **"שֶׁמֶן מִשְׁחַת קֹדֶשׁ"** (שְׁמוֹת ל, כה-לא), זֶה בְּחִינַת **'שֶׁכֶּל'**.

טו.

(ח"א נד, בַּסּוּף)

זֹאת הַתּוֹרָה נֶאֱמָרָה בְּשֶׁבֶת־חֲנֻכָּה. וְאַחַר שֶׁאָמַר הַתּוֹרָה הַזֹּאת אָמַר: אֲנִי אֲמַרְתִּי עִתָּה אֵיךְ מִדְּלִיקִין גִּרְחֻנְכָּה, בְּחִינַת: **"לֹא־מִשְׁכָּא מִשְׁחָ רַבּוּת קֹדֶשׁא, וְלֹא־דִלְקָא בּוֹצִינָא"** (זֶהֱר וַיִּקְרָא ז: אָמֹר פַּח: קֹד: וְעוֹד), **"שֶׁמֶן מִשְׁחַת קֹדֶשׁ"** (שְׁמוֹת ל, כה), שֶׁהוּא ה'דַּעַת' - הֵינּוּ: בְּחִינַת הַגְּדֻלַּת הַדַּעַת, שֶׁהוּא בְּחִינַת **'זְכָרוֹן'**. וְלֹא בְּאֵר יוֹתֵר.

טז.

(ח"א קעז)

'דִּשְׁנַת בְּשֶׁמֶן רֵאשִׁי' (תְּהִלִּים כג, ה). בְּחִינַת **'שְׁלֵמוֹת הַמַּחִין'**, שֶׁהֵם בְּחִינַת (שְׁמוֹת ל, כה-לא): **"שֶׁמֶן מִשְׁחַת קֹדֶשׁ"**, בְּחִינַת (תְּהִלִּים קלג, ב): **"בְּשֶׁמֶן הַטּוֹב עַל הָרֵאשׁ"**, בְּיָדוּעַ.

"קַח לָךְ סַמִּים וְגו'. וְעִשִּׂיתָ אֹתָהּ קִטְרֹת וְגו'"
(שְׁמוֹת ל, לד-לה) - **עֲנִינֵי 'קִטְרֹת'**

יז.

(ח"א יג, א; הוֹסְפּוֹת מִפְּתַב־יָד רַבְנוּ ז"ל הַשֵּׁיף לְהַתּוֹרָה הַזֶּה - הַנֶּדְפָס בְּסוּף הַסֵּפֶר)

אִיתָא בְּזֶהֱר (פְּנֻחָס רַכְד): **"רוּחָא נָחַת לְשַׁבָּף חֲמִימָא דְלִבָּא, וְכַד נָחַת רוּחָא, לִבָּא מְקַבֵּל לָהּ בְּחִדּוּה דְנִגּוּנָא דְלִיּוּאֵי"**.

"רוּחָא" - זֶה בְּחִינַת **'צְדָקָה'**, שֶׁהִיא **'רוּחַ נְדִיבָה'** (תְּהִלִּים נא, יד) - **עַל־יָדוֹ מְקַרְרִין חֲמִימוֹת תְּאֻוֹת־מְמוֹן'**.

"נִגּוּנָא דְלִיּוּאֵי" - זֶה בְּחִינַת **'מִשְׁאֵי־וּמְתָן בְּאִמוּנָה'** - **שֶׁ"שְׂמִיחָ בְּחֶלְקוֹ"** (אֲבוֹת פ"ד מ"א; תְּמִיד ל.ב), **וְאִינוּ "אֵץ לְהַעֲשִׂיר"** (מִשְׁלֵי כח, כ). בִּי הַנִּגּוּנָה זֶה הַמִּשְׁאֵי־וּמְתָן, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים פא, ג): **"שֵׂאוּ זְמֶרָה וְתִנּוּ תִד"**.

"חִדּוּה" - זֶה שֶׁ"שְׂמִיחָ בְּחֶלְקוֹ".

וְזֶה בְּחִינַת **'קִטְרֹת'** - שֶׁמְקַשֵּׁר חֲמוּם הַלֵּב עִם הַרוּחַ. וְזֶה (מִשְׁלֵי כז, ט): **"קִטְרֹת יִשְׂמַח לֵב"**.

וְזֶה בְּחִינַת (דְּבָרִים לג, י): **"יִשִּׁימוּ קִטְרָה בְּאִפְךָ"** - שֶׁעַל־יָדֵי בְּחִינַת **'קִטְרֹת'** הַנִּלְכָּל, נִתְבַּטֵּל בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית ג, יט): **"בְּזַעַת אִפְךָ תֹּאכַל"**.

יח.

(ח"א כד, ב-בַּסּוּף)

עַל־יָדֵי 'שְׂמִיחַת הַמִּצְוָה' - נִשְׁלָם הַקְּדוּשָׁה, וּמַעֲלָה הַחַיּוֹת וְהַקְּדוּשָׁה שֶׁבְּקַלְפוֹת, בְּבְחִינַת **"אֶחָד־עֶשֶׂר סַמֵּי הַקִּטְרֹת"** (פְּרֻתוֹת ו).

וּבְשִׁבְלֵי־זֶה שֶׁעַל־יָדֵי הַקִּטְרֹת מַעֲלִין מֵהַקַּלְפוֹת חַיּוֹתָם - פְּתִיב בְּהֵם (מִשְׁלֵי כז, ט): "קִטְרֹת יִשְׂמַח לֵב".

וְזֶה שֶׁשָּׂאֵלוּ 'סְבִי־דְבִי־אֶתוֹנָא' (בְּכוֹרוֹת ח:): **"מִי יִימַר, אִיתּוּ אֲשֶׁלוּ וּמוֹשְׁחוּ"**. מִי הוּא זֶה שֶׁיִּכְנַס בְּהִיכְלֵי־הַתְּמוֹרוֹת לְמִקּוֹם הַקַּלְפוֹת, לְהַעֲלוֹת מִשָּׁם הַקְּדוּשָׁה בְּבְחִינַת **'קִטְרֹת'**, וְשֶׁעַל־יָדֵי עֲלִיתּוֹ יִתְעַלֶּה הַבְּרָכוֹת.

וְזֶה: "מִי יִימַר" - לְשׁוֹן 'תְּמוֹרָה', לְשׁוֹן (וַיִּקְרָא כז, לג): "אִם הִמַּר יִמִּירֵנוּ".

וְהָשִׁיב לָהֶם: אֵיתוּ אֲשֶׁלִי וּמוֹשְׁחוּ –
הֵינּוּ: עֵקֶר עֲלִית הַקְדָּשָׁה, עַל־
יְדֵי ה'שְׂמֹחָה'.

וְלַעֲתִיד בַּצֵּאת יִשְׂרָאֵל מֵהַגְלוֹת בְּשִׂמְחָה,
כְּמוֹ שְׂכֵתוֹב: "כִּי בְשִׂמְחָה תֵצֵאוּ"
(ישעיה נה, יב) – אִזּוּ יִכְלוּ הַקְּלָפוֹת לְגַמְרֵי. וְזֶה:
"אֵיתוּ אֲשֶׁלִי" וְכוּ'.

י.ט.

(ח"א לה, ח, בפסוק)

כְּשֶׁאָדָם עוֹסֵק בְּמִשְׁאֵי־וּמְתָן בְּאִמּוֹנָה –
אִזִּי נוֹפְלִים כָּל הַקְּלָפוֹת
וְהַעֲבוּ"ם וְהָאֲרָצוֹת שֶׁסְּבִיבוֹת הָאִמּוֹנָה,
וְעוֹלָיִם מְמַנָּה כָּל הַנִּיצוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים
שֶׁבְתוֹכֶם, בְּסוּד "אֲחַד־עֶשֶׂר סְמָנֵי הַקְּטָרֶת".

נ.

(ח"ב טז)

כָּל הַפְּרָנְסָה' שֶׁל יִשְׂרָאֵל צְרִיכִין לְקַבֵּל
עַל־יְדֵי הַמְּלֹךְ, כְּמוֹ שְׂכֵתוֹב בְּמִלְכּוֹ'
(דניאל ד, יח"ט): "וּמְזוֹן לְכֹלָא בָּהּ. אַנְתָּ הוּא
מְלֹכָא".

וּכְשֶׁנִּמְשָׁךְ הַמְּזוֹן' עַל־יְדֵי הַמְּלֹךְ' –
נַעֲשֶׂה מְמַנּוֹ בְּרוּרִים, כְּגוֹן:
'תְּבוּאָה', שֶׁהַרְבֵּה מְמַנָּה אוֹכְלִין בְּהֵמוֹת,
וְאַחֲרֵיכֵן מִתְבָּרַר עוֹד וְאוֹכְלִין מְמַנָּה
'עֲבוּ"ם', עַד שֶׁמִּתְבָּרַר מְמַנָּה לְיִשְׂרָאֵל'.

וְגַם בְּה'אֲכִילָה' יֵשׁ בְּרוּרִים' – עַד
שֶׁמִּתְבָּרַר וְנַעֲשִׂין מֵהֶם "אֲמִרֵי שְׁפָר"
(בראשית מט, כא), דִּהֵינּוּ: 'בְּרִכּוֹת שְׁמִבְרַכִּין
עֲלֵיהֶם תַּחֲלָה וְסוּף' וְכוּ', וּמִתְפַּלְלִין וְעוֹבְדִין
הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכַחוֹת ה'אֲכִילָה'.

וּמֵאלוֹ "אֲמִרֵי שְׁפָר" – נַעֲשֶׂה עֵטְרָה'
לְהַמְּלֹךְ. וְגַם יְכוּלִין לְרֹאוֹת זֹאת
הַעֵטְרָה'.

וְאלוֹ ה'בְּרוּרִים', הֵם בְּחִינַת 'קְטָרֶת' וְכוּ'.
וְזֶהוּ בְּחִינַת (שיר־הַשִּׁירִים ג, יא): "בְּעֵטְרָה
שְׁעֵטְרָה לוֹ אִמּוֹ בְּיוֹם הַתְּנַתּוֹ וּבְיוֹם
שְׂמֵחַת לְבוֹ" – הֵינּוּ לְרֹאוֹת הַעֵטְרָה' שֶׁל
הַמְּלֹךְ' "שֶׁנַּעֲשֶׂה בְּיוֹם הַתְּנַתּוֹ" וְכוּ'.

וְזֶהוּ: "וּבְיוֹם שְׂמֵחַת לְבוֹ" – זֶה בְּחִינַת
'קְטָרֶת', בְּבְחִינַת (משלי כז, ט): "שֶׁמֶן
וּקְטָרֶת יִשְׂמַח לֵב". כִּי ה'בְּרוּרִים' שְׂמֵחִים
נַעֲשֶׂה "אֲמִרֵי שְׁפָר" כִּי, שְׂמֵחִים נַעֲשֶׂה
הַעֵטְרָה' כִּי, הֵם בְּחִינַת 'קְטָרֶת' כִּי.

נא.

(חיי־מוֹהַר"ן תיא)

הַתְּלוּצֵץ מְאֹד מ'טַעֲמֵי־הַמְּצוּזוֹת' שֶׁבְּסִפְר
'מוֹרָה־נְבוּכִים', וְאָמַר: "אִיד
יַעֲלָה עַל הַדַּעַת, לֹאמֵר טַעֲמֵי הַבֵּל כָּאֵלוֹ עַל
קַרְבָּנוֹת וּקְטָרֶת! – הֲלֹא כַּמָּה תְּקוּנִים
נִזְרָאִים עֲצוּמִים, נַעֲשִׂים בְּכֹל הַעוֹלָמוֹת
לְמַעַלְהָ לְמַעַלְהָ עַד אֵין סוּף, עַל־יְדֵי 'אֲמִידַת
הַקְּטָרֶת' לְבַד.

הֵינּוּ: שְׂאֵם חֲסִי־וְשִׁלּוּם כְּדַבְּרֵיהֶם
הַמְּטַעִים, מָה הָיָה מוֹעִיל אֲמִידַת
הַקְּטָרֶת וְהַקְּרָבָנוֹת!?

וְאִיד יְבוֹא אֶחָד לֹאמֵר שְׁטוֹת כְּזֶה עַל 'טַעֲם
הַקְּטָרֶת', שֶׁמְגִיעִים עַד מְקוֹם
שֶׁמְגִיעִים, שֶׁאִפְלוֹ הָאֲמִידָה לְבַד פּוֹעֵל מָה
שֶׁפּוֹעֵל לְמַעַלְהָ לְמַעַלְהָ, כְּמִבְּאֵר בְּזֵה־ר־
הַקְּדוּשׁ (ויקרא ריח: ועוד), וּבְכַתְּבֵי־הָאֲרִיז"ל
(שַׁעֲרֵי־הַפְּנוּת, דְּרוּשֵׁי תַפְלַת־הַשַּׁחַר, דְּרוּשׁ ג; פְּרִיעֵץ
חיים, שַׁעֲרֵי־תַפְלָה פ"ה; ועוד).

אִד בְּאֵמַת: טַעֲם הַקְּטָרֶת וְהַקְּרָבָנוֹת, אִי
אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג כֹּלָל, רַק אֲנִי מְאִמֵּינִים
לְדַבְּרֵי מִשְׁהַרְבְּנוֹ עַל־יִוְהֵשְׁלוּם. וּבּוֹדֵאֵי יֵשׁ
בְּזֶה טַעֲמִים נִזְרָאִים שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג
בְּשׁוּם שֶׁכֵּל־אֲנוּשֵׁי כֹּלָל.

ומעצם גדלתם, גם אמירת פרשיות הקרבנות והקטרת מסגל מאד, ונעשה מזה תקונים נוראים בכל העולמות. וכן טעמי כל המצוות הקדושים, גבוהים ונשגבים מאד ונעלמים מעין כל חי וכו'.

כב.

(ספורי מעשיות, מעשה ז מזבוב ועכביש)

ובא אל החכם, וספר לו האמת: "איך שהוא מלך, וכבש מלחמות, וכל המעשה שהיה, כנ"ל! ובקש ממנו לפתור חלומו!"

והשיב לו: "אני בעצמי איני יכול לפתור, רק שיש זמן באותו יום באותו חודש, ואזי אני מקבץ כל סממני הקטרת, ועושה מהם מרפב, ומעשנין את האדם באלו הקטרת! - ואותו האדם חושב במחשבתו מה שרוצה לראות ולידע, ואזי ידע הכל.

וישב המלך עצמו: מאחר שכבר בלה זמן רב בשביליזה, שימתין עוד עד אותו היום ואותו החודש.

ואזי: עשה לו החכם כן כנ"ל, ועשן אותו עם הקטרת, כנ"ל, והתחיל לראות אפלו מה שהיה נעשה עמו קדם הלדה, בעת שהיה הנשמה בעולם העליון!

וראה: שהיו מוליכין הנשמה שלו דרך כל העולמות! והיו מכריזין ושואלין: "מי שיש לו ללמד חוב על זאת הנשמה, יבוא!" - ולא היה נמצא אחד ללמד חוב עליה. וכו' וכו'.

כג.

(ספר המדות, עניני קטרת)

[א] להמתיק הדין, תאמר הפרשה של 'אחת-עשרה יריעות עזים' (שמות כו), ו'קטרת' (שמות ל), ואחת-עשרה ברכות שברך משה את השבטים (דברים לג), ו'מרפבה של יחזקאל' (יחזקאל א) (המתקת-דין פו).

[ב] כל הכבוד של כל המלכויות, נכללים ב'ארבע-מלכויות'. ועל-ידי 'מעשה מנורה' (שמות כה, לא-מ; לו, יז-כד; במדבר ח, א-ד), וקדוש-החדש, ו'קטרת', ושמירה מן 'מאכלים-טמאים' - כל ה'ארבע-מלכויות' מחזירים את הכבוד שבתוכם להשם-יתברך (כבוד ח"ב ב).

[ג] תקון ל'שון-הרע', אמירת הקטרת (לשון-הרע יח).

[ד] קטרת, מעשרת (מזון כב).

כד.

(לקוטי-הלכות, קריאת-שמע ה, יט)

'קטרת' - היא עקר בחינת 'תשובה', כידוע. כי 'אחד עשר סממני הקטרת', מכניעין 'סטרא-דמותא', כל ה'סטריין-או-חרנין', ומעלין ה'קדשה' מ'עמקי עמקי הקלפות', כידוע (זהר ויחי רל) - שזהו עקר בחינת 'תשובה'.

וכמו שכתוב בכתבי-האריז"ל (משנת-חסידים, תפלת העשיה פ"ה): "שייזהר לומר 'קטרת' בכונה גדולה, ויזעיל לו לחזר בתשובה.

"וחלבנה" (שמות ל, לד)

בשם שריחו רע וקורין לו 'חלבנ' א', ומנאה הפתוב בין סממני הקטרת, ללמדנו: שלא יקל בעינינו לצרף עמנו באגדת תעניותינו ותפלותינו את פושעי-ישראל שיהיו נמנין עמנו. (רש"י)

כה.

(שיחות-ה'ן רצה)

אִפְלוּ אִם הָאָדָם כְּמוֹ-שְׁהוּא, אֲף-עַל-פִּי-
 כֵן יִחֹזַק וַיֵּאמֶץ לָבְבוּ לְהִתְפַּלֵּל
 לְהַשְׁמִי-תְבַרְךָ. וַיִּחַשְׁבַּ בְּלִבּוֹ: "הֲלֹא אִם אָנִי
 רָחוּק בְּעֵינֵי מַהֲשִׁים-יִתְבָּרַךְ כָּל-כָּף, מִחַמַּת
 רַבּוּי עֲזוֹנוֹתַי, אִם-כֵּן אֲדַרְבָּא, עֵקֶר שְׁלָמוֹת
 הַתְּפִלָּה עַל-יָדֵי דִיקָא!"

כִּי הֲלֹא אָמְרוּ רַז"ל (פְּרִיטוֹת ו:): "כָּל תְּפִלָּה
 שְׂאִין בָּהּ מִתְּפִלַּת פּוֹשְׁעֵי-יִשְׂרָאֵל,
 אֵינָה תְּפִלָּה, וַיִּלְפִּינָן מִקְטָרֶת שְׁהִיהָ בָּהֶם
 חֲלֻבָּנָה."

וּבּוֹדָאִי אָנִי צְרִיךְ לְהִתְחַזֵּק בְּיִוְתֵר לְהִתְפַּלֵּל
 לְהַשְׁמִי-תְבַרְךָ, וְלִבְטַח בְּחִסְדֵּי-
 הַשֵּׁם, שִׁישְׁמַע וַיִּקְבַּל גַּם אֶת תְּפִלָּתִי - כִּי
 אֲדַרְבָּא, דִּיקָא עַל-יָדֵי עֵקֶר שְׁלָמוֹת הַתְּפִלָּה,
 כִּי אִי-אֶפְשָׁר לְהַקְטִיר 'קְטָרֶת' בְּלֹא
 'חֲלֻבָּנָה'.

נִמְצָא: שְׁגַם 'חֲלֻבָּנָה' הִיא 'שְׁלָמוֹת
 הַקְטָרֶת'. וְכְמוֹ-כֵן הוּא לְעִנְיָן
 'תְּפִלָּה' וְכַנ"ל - שֶׁבְּלֹא תְּפִלָּתִי הַגְּרוּעַ
 הַמְצַטְרֶפֶת לְתְּפִלַּת-יִשְׂרָאֵל, לֹא הִיא שְׁלָמוֹת
 לְהִתְפַּלֵּל - כְּמוֹ 'קְטָרֶת' בְּלֹא 'חֲלֻבָּנָה', וְכַנ"ל.

כו.

(ספורי-מעשיות, מעשה יג
 משבעה בעטלערס, יום השני)

וּבֹא עֲלֵיהֶם 'מֶלֶךְ-אֲכָזֵר' עַל אוֹתָהּ
 הַמְדִינָה וְכו', וְהִלֵּךְ וְקִלְקַל אֶת
 ה'חַיִּים-טוֹבִים' שֶׁל הַמְדִינָה שְׁהִיהָ לָהֶם מִן
 ה'גֵּן' וְכו'. שְׁהַשְׂאִיר שֵׁם בְּאוֹתָהּ הַמְדִינָה
 'שְׁלֹשׁ פְּתוֹת עֲבָדִים', שִׁיְהִיו הוֹלְכִים
 וּמְקַלְקְלִים הַמְדִינָה וְכו'.

וְכֵן קִלְקְלוּ אֶת ה'רִיחַ', שֶׁבְּל ה'רִיחוֹת'
 יְהִיהָ לָהֶם 'רִיחַ חֲלֻבָּנָה' וְכו'. וְכֵן הֵם

הַכְּנִיסוּ 'נְאוּף' בְּמְדִינָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִתְקַלְקַל
 ה'רִיחַ'.

"ממלח טהור קדש" (שמות ל, לה)

זז.

(ח"ב ד, יא)

"הוּא צַפְרֵי מְלִיחֵי בְּהַדָּן" (בְּבֹא-בְּתָרָא עד:).
 פְּרוּשׁ: שְׁהִיהָ עִמָּנוּ "צַפְרֵי מְלִיחֵי",
 הֵינּוּ: נֶפְשׁוֹת-יִשְׂרָאֵל' מִבְּנֵי-עַמָּנוּ שִׁטְעוּ
 אַחֲרֵיהֶם אַחֲרֵי 'חֲכַמֵּי-הַטְּבַע', שֶׁהֵם בְּחִינַת
 'חַיּוֹת-רְעוֹת' שְׂדוּרְסִים וְטוֹרְפִים רַבִּים מִבְּנֵי
 עַמָּנוּ.

וְזֶהוּ: "צַפְרֵי מְלִיחֵי" - כִּי הֵם "כְּצַפְרִים
 הַאֲחֻזוֹת בַּפֶּה" (קַהֲלַת ט, יב). וְזֶהוּ:
 "מְלִיחֵי" - לְשׁוֹן 'מְמַלָּח', הֵינּוּ 'מְבַלְבָּל' - כִּי
 גַם הֵם נִתְבַּלְבְּלוּ עַל-יְדֵי 'חַיּוֹת-רְעוֹת' הַנ"ל,
 וְטְעוּ גַם-כֵּן אַחֲרֵיהֶם וְכו'.

"דָּאָה קָרָאתִי בְּשֵׁם בְּצֻלָּל וְגו'. וְאִמְלֵא אֹתוֹ רוּחַ
 אֱלֹקִים, בְּחֲכֻמָּה, וּבְתַבּוּנָה, וּבְדַעַת, וּבְכָל מְלָאכָה"
 (שְׁמוֹת לֹא, ב"ג)

חח.

(ח"ב סז)

כָּל מִי שֶׁנִּכְלָל בְּה'חַן-הָאֵמֶת שֶׁל הַצַּדִּיק,
 שֶׁהוּא 'חַחן וְהִיפֵי שֶׁל הָעוֹלָם', דְּהֵינּוּ:
 שְׂמֵת־קָרֵב אֵלָיו וְנִכְלָל בּוֹ - נִפְתָּחִין עֵינָיו
 וַיִּכּוֹל לְרְאוֹת.

וְהָעֵקֶר: לְהִסְתַּבֵּל עַל-עַצְמוֹ, עַל כָּל
 הַמְדוּת, אֵיךְ הוּא אוֹחֵז בָּהֶם וְכו'.

וְזֶה (שְׁמוֹת לֹא, ל): "דָּאוּ כִּי קָרָא ה' בְּשֵׁם
 בְּצֻלָּל" - "דָּאוּ" דִּיקָא - כִּי עַל-יְדֵי

נט.

(ח"ב עב)

יש בחינת 'רוח' בכל אחד ואחד, וה'מנהיג-האמתי' של כל ישראל, בחינת 'משה', הוא בחינת 'רוח-הכולל', בחינת (במדבר כז, יח): "איש אשר רוח בו", ופרש רש"י: "שיודע להלך נגד רוחו של כל אחד ואחד" (במדבר רבה כא, טז). כי כלם מקבלים ממנו, כי הוא בחינת 'רוח-הכולל' וכו'.

ו'רוח' ה'זה, הוא בחינת "רוח אלקים", שהוא בעצמו בחינת ה'מחין', בבחינת (שמות לא, ג): "ואמלא אותו רוח אלקים, בחכמה ובתבונה ובדעת ובכל מלאכה" - דהינו בחינת ה'מחין', שהם בחינת 'מלאכת בנין בית-המקדש'.

וכל-אחד לפי בחינת ה'"רוח אלקים" שיש בו, שהוא בחינת 'רוח-הקדש', 'רוח-נבואה', כמו-כן הוא זוכה לחדש בתורה וכו'.

כי ה'"רוח אלקים" הוא בעצמו ה'מחין' כנ"ל - על-כן על-ידי-זה נמשך לכל אחד 'חדושין-דאורייתא' וכו' - שכל-זה נמשך מה'מנהיג', בחינת 'משה', 'דעת-הכולל', 'רוח-הכולל', כנ"ל.

"ובלב כל חכם לב נתתי חכמה" (שמות לא, ו)

אמר רבי יוחנן: אין הקדוש-ברוך-הוא נותן 'חכמה', אלא למי שיש בו 'חכמה', שנאמר (דניאל ב, כא): "יהב חכמתא לחכימין ומנדעא לידיעי בינה". שמע רב תחליפא בר מערבא, ואמרה קמיה דרבי אבהו. אמר ליה: אתון מהתם מתניתו לה, אבן מהבא מתנינן לה, דכתיב (שמות לא, ו): "ובלב כל חכם לב נתתי חכמה". (ברכות נה.)

שנתגלה ונתגדל "שם בצלאל", על-ידי-זה "ראו" - פי על-ידי-זה נפתחין ה'עינים' ורואין.

וזה: "פי קרא ה' בשם בצלאל" - הינו: "פי ה'" הוא "בשם בצלאל" - פי "שמו משתף בשמנו" (ירושלמי תענית פ"ב ה"ו).

ועל-ידי-זה "ראו" כנ"ל - פי 'בחי-הראות' נמשך גם-כן מבחינת ה'שם', שהוא בחינת 'ארבע אותיות', שמשם נמשך "תלת גונין דעינא ובת-עין" (תקוני-זהר יח:).

וזה בחינת (תקוני-זהר שם): "שבת" - שייך ב"ת. שייך, תלת גונין דעינא, ב"ת-עין" - פי "שבת שמא דקדשא-בריך-הוא" (זהר יתרו פח:). גם ה'צדיק' הוא בחינת 'שבת', כמו שכתוב (זהר נשא קמד:): "אנת הוא שבת דבלהי יומי".

ו'שבת' הוא בחינת ה'גונין' המאירין ב'מקדש'. פי 'שבת' הוא בחינת 'בחי-הראות', שהם "תלת גונין דעינא ובת-עין", המאירין ל'בית-המקדש' שהוא בחינת 'עינים'.

וזה בחינת 'מחין' - פי מתחלה נעשה מבחינת "שם ה'", שהוא 'ארבע אותיות' - בחינת 'ארבעה מחין', בחינת (שמות לא, ג): "ואמלא אותו רוח אלקים בחכמה ובתבונה ובדעת ובכל מלאכה".

"חכמה, תבונה, ודעת, וכל מלאכה" - זה בחינת 'ארבעה מחין' (תקוני-זהר יג: בהקדמה), שנעשין מבחינת 'שם ה'", כמו שכתוב: "ראו פי קרא ה' בשם בצלאל, ואמלא אותו וכו' בחכמה ובתבונה" וכו'. ואחר-כך נעשה בחינת "תלת גונין דעינא ובת-עין", ואחר-כך 'ארבעה יסודות', כנ"ל.

ל.

(ח"א כא, ג)

צָרִיךְ הַמְקַבֵּל שְׁפַע־אַלְקֵי, בְּחִינַת ר'וּחַ-
הַקֹּדֶשׁ - לְהִיּוֹת 'חֶכֶם' - כִּי
הַקְדוּשָׁה בְּרוּךְ-הוּא "יֵהֵב חֲכָמָתָא
לְחַפְיָמִין" (דְּנִיאל ב, כא), בְּבַחֲיִנַת (שְׁמוֹת לא, ו):
"וּבְלֵב כָּל חֶכֶם לֵב נָתַתִּי חֲכָמָה" (על-פִּי
בְּרָכוֹת נה.).

לא.

(ח"א מט, א-ד)

ה'לֵב' - הוּא ה'צִיר' שֶׁל ה'מִדּוֹת, הֵינּוּ
ה'חֲכָמָה שְׁפִלְב', כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (שְׁמוֹת
לא, ו): "וּבְלֵב כָּל חֶכֶם לֵב" וְכוּ'. וְעַקֵּר
ה'צִירָה' הֵיטָה ב'חֲכָמָה, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (תְּהִלִּים
קד, כד): "כָּלֶם בְּחֲכָמָה עֲשִׂיתָ".

נִמְצָא: שֶׁה'לֵב' הוּא ה'צִיר', כְּמוֹ שְׁכַתּוּב
(שָׁם עג, כו): "צוֹר לִבִּי".

וְאֵיךְ 'צִירָה' לְטַב וּלְבִישׁ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ
חַז"ל (בְּרָכוֹת סא. על בְּרֵאשִׁית ב, ז):
"וַיִּצֹר" - "בְּשָׁנֵי יוֹדִין" וְכוּ'. וְהֵם 'שְׁנֵי
צִירִין', 'צִיר-טוֹב' ו'צִיר-הָרַע'. הֵינּוּ:
'מַחְשְׁבוֹת-טוֹבוֹת' הֵם 'צִיר-טוֹב',
ו'מַחְשְׁבוֹת-רָעוֹת' הֵם 'צִיר-הָרַע'.

כִּי עַקֵּר ה'צִירִים, הֵם ה'מַחְשְׁבוֹת'
וְה'חֲכָמוֹת' שְׁפִלְב', כְּמוֹ שְׁכַתּוּב
(בְּרֵאשִׁית ו, ה): "כִּי יִצֹר מַחְשַׁבַת לְבוֹ" וְכוּ'.

וְעַקֵּר בְּרִיאַת הָעוֹלָמוֹת, הִיָּה עַל-יַדֵּי
'חֲכָמָה'. וְזֶה בְּחִינַת מַה שֶׁעַקֵּר
'עֲבוּדַת-הַשֵּׁם' לְזָבוֹת לְמִדּוֹת' ו'מַעֲשִׂים-
טוֹבִים' - הוּא עַל-יַדֵּי שֶׁשׁוֹמֵר ה'חֲכָמָה
שְׁפִלְב', שֶׁהוּא ה'מַחְשְׁבָה שְׁפִלְב'. שֶׁהוּא
בְּחִינַת: "חֲכָמַת לֵב" (שְׁמוֹת לה, לה), שֶׁזֶהוּ
עַקֵּר ה'צִירִין'.

הֵינּוּ: כְּשֶׁחוֹשֵׁב 'מַחְשְׁבוֹת-טוֹבוֹת', שֶׁזֶהוּ
בְּחִינַת 'חֲכָמָה שְׁפִלְב' - אֲזִי עַל-יַדֵּי-
זֶה זוֹכֶה ל'פְּעֻלוֹת וּמִדּוֹת טוֹבוֹת, שֶׁזֶהוּ
בְּחִינַת 'הַתְּגַלּוֹת הַבְּרִיאָה, שֶׁהִיא ה'מִדּוֹת',
בְּתוֹךְ 'הַלֵּל-הַפְּנוּי' - עַל-יַדֵּי ה'חֲכָמָה
שְׁפִלְב', בְּחִינַת 'מַחְשְׁבוֹת-טוֹבוֹת' שְׁפִלְב'.

אָבֵל כְּשֶׁחוֹשֵׁב 'מַחְשְׁבוֹת-רָעוֹת' חֲסֵ-
וְשָׁלוֹם - אֲזִי מְקַלְקֵל ה'חֲלָל שְׁפִלְב',
שֶׁהוּא סוּד 'הַלֵּל-הַפְּנוּי'. וְזֶהוּ בְּחִינַת 'קַלְקוּל
הַבְּרִיאָה, שֶׁהִיָּה עַל-יַדֵּי ה'חֲכָמָה שְׁפִלְב'.

"אֵךְ אֵת שְׁבַתְתִּי תִשְׁמְרוּ" (שְׁמוֹת לא, יג)
- עֲנִין 'שְׁמִירַת שַׁבַּת' -

לב.

(ח"א נט, ג)

עַל-יַדֵּי שֶׁמְקַרֵּב נַפְשׁוֹת לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ,
וְעַל-יַדֵּי 'הַתְּבוּדָדוֹת' שְׁמַתְבוּדָד
וּמְשִׁיחַ בֵּינוֹ לְבִין-קוֹנוֹ, וְשׁוֹפֵט וְדָן עֲצָמוֹ עַל
כָּל מַה שֶׁעָשָׂה (עַל-פִּי 'קַצוֹר לְקוּטֵי-מוֹתָר'ן) -
זוֹכֶה ל'שְׁמִירַת-שַׁבַּת, שֶׁהוּא 'בְּטוֹל הָרַע
וְהַקְּלָפוֹת'.

וְזֶהוּ בְּחִינַת (הַקְּדָמַת הַזִּהָר ה: - עַל שְׁמוֹת לא, יג;
וּיְקָרָא יט, ל; כו, ב): "אֵת שְׁבַתוֹתֵי
תִשְׁמְרוּ" - "שְׁבַתוֹתֵי דָא עֲגוּלָא וְרַבּוּעַ
דְּלָגוּ".

"עֲגוּלָא" - בְּחִינַת 'כְּפֵא-כְּבוֹד', בְּחִינַת
(מְלָכִים-א י, יט): "וְרֵאשׁ עֲגֹל
לְכֵפֵא".

ו'רַבּוּעָא" - דָּא 'מְשַׁפֵּט', בְּבַחֲיִנַת (שְׁמוֹת
כח, טז): "רַבּוּעַ יִהְיֶה כְּפוּל",
הַנֶּאֱמָר ב'הַשְׁוֵה-הַמְשַׁפֵּט'.

כי 'שבת', הוא בחינת 'עין', שעל-ידי-זה
זוכין לראות 'שפלותו', ו'רוממות
השם-יתברך' וכו'.

נמצא: שעל-ידי 'שמירת-שבת' - נצולין
מ'גדלות', ואזי זוכין ל'אמונה'.

וזהו שאמרו רז"ל (שבת קיח:): "כל השומר
שבת כהלכתו, אפלו עובד עבודה-
זרה כדור אנוש, מוחלין לו" - כי על-ידי
'שבת', משברין ומבטלין ה'כפירות' שהם
'עבודה-זרה', וזוכין ל'אמונה'.

לה.

(לקוטי-הלכות שבת ז, מ"מא)

עקר התקון הוא 'שבת' - שהוא 'מתנה
טובה' וכו' (שבת י:). והעקר: כי על-
ידי 'שבת' הכל יזכו ל'תשובה', שעל-ידי-זה
תבא ה'גאולה' וכו'.

ובזה תראה נפלאות בתורה, איך הכל
נסמך בסדר נפלא - כי בשביל-זה
סדר משה רבנו פרשת 'שמירת-שבת',
קדם פרשת 'הטאה-עגל', כמבאר ב'פרשת
פי תשא': שמדבר שם מ'מעשה-המשכן',
ואחר-כך (שמות לא, יג-טז): "אך את שבתותי
תשמרו וכו'. ושמרו בני ישראל את השבת
וכו' ברית עולם. ביני ובין בני ישראל" וכו'
- ואחר-כך מתחיל לדבר תיכף מ'מעשה-
העגל'.

להורות ולגלות ולהודיע חסדי-השם
ונפלאותיו: שבחסדיו הנפלאים
"הוא מקדים רפואה למכה תמיד" (מגלה יג):
- שקדם מעשה הרע והמר הזה של 'הטא-
העגל', שבה קלקלו לדורות, וגרמו כל
החרבנות וכו' - הקדים והודיע לנו בתורתו:
'קדשת שבת-קדש' שסדרה מקדם.

כי בהל' השכינה מבררת ברורים, ובשבת
היא שובתת. ולעתיד שיתבטל כל
הרע, אזי יהיה "יום שכלו שבת" (תמיד פ"ז
מ"ד; ראש-השנה לא. סנהדרין צז.).

על-כן על-ידי "עגולא ורבוּעא", שעל-
ידם נתבטל הרע, על-ידי-זה
נתהנה בחינת "שבתותי", בחינת "עגולא
ורבוּעא".

ועל-ידי-זה יהיה לו פח להעמיד
'תלמידים-הגונים', ולהמשיך
בהם "רוח חכמה".

לג.

(ספר-המדות, ענין 'שמירת-שבת')

[א] על-ידי 'שמירת-שבת' - ממשיך על-
עצמו אור של משיח'. גם על-ידי 'תשובה'
(משיח ח"ב ה; שבת ח"ב ד; תשובה ח"ב י).

[ב] על-ידי 'שמירת-שבת' - הוא פּינ
המתחטא לפני אביו, והוא ממלא
שאלותיו. גם הוא גוזר, והקדוש-ברוך-הוא
מקימה. גם הקרן של המעשים-טובים
שלו, קימים לעולם-הבא, ואינו אוכל אלא
מפרותיהם (שבת ח"ב ה).

[ג] מי שמחזיר רשעים בתשובה - יזכה
ל'שמירת-שבת' (תשובה מ).

לד.

(שיחות-הר"ן רסא)

עקר ה'כפירות' שבאין להאדם ומבלבלין
האמונה - באים מ'גדלות' וכו'.

וצריך כל אדם להשגיח ב'עינא פקיהא',
לראות 'שפלותו' ו'רוממות השם-
יתברך', ובודאי לא יבוא ל'גדלות וכפירות'.

וזהו על-ידי 'שבת' - על-ידי שמקבלין
שבת בכבוד גדול ובקדשה פראוי.

להורות: שֶׁבֶר הַקָּדִים הַתְּקוּן וְהַרְפוּאָה, שֶׁהוּא 'קִדְשַׁת שַׁבָּת' שֶׁמִּקְבָּלִין מ'צִדִּיקֵי אָמֶת' בַּחֲנִינַת מֹשֶׁה - עַל־יַד־יְיָהּ יִתְתַּקֵּן הַכֹּל, כִּי עַל־יַד־יְיָהּ נִמְשָׁךְ 'דָּרֶךְ הַתְּשׁוּבָה' בְּעוֹלָם.

וְעַל־כֵּן "הָאֱלֹהִים אֹרֹת שְׁנִסְתַּלְקוּ עַל־יַדֵּי חֵטָא הָעֵגֹל, מִחֲזִירֵינָא אֹתָם לְמֹשֶׁה בְּשַׁבָּת, וּמֹשֶׁה מִחֲזִירֵינָא לְיִשְׂרָאֵל" (פְּרִי־עֵץ־חַיִּים, שַׁבָּת פ"ח) - כִּי עָקַר 'תְּקוּן חֵטָא־הָעֵגֹל' הוּא עַל־יַדֵּי 'שַׁבָּת'.

וְעַל־כֵּן בַּכְּנִיסַת שַׁבָּת אֹמְרִים (תְּהִלִּים צב, א): "מְזֻמָּר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת", שֶׁהוּא הַמְזֻמָּר שֶׁאִמַר אָדָם־הָרֵאשׁוֹן בַּכְּנִיסַת שַׁבָּת סְמוּךְ לְחֵטָאוֹ" (בְּרֵאשִׁית־דְּבָרָה כב, יג) - כִּי "שַׁבָּת אֲגִין עֲלוֹהֵי" (זֹהַר תְּרוּמָה קלח).

וְזֶהוּ בַּחֲנִינַת כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב ב'מַעֲשֵׂה שֶׁל שְׁנֵי הַבָּנִים שֶׁנֶּחֱלְפוּ' (סְפֹרֵי־מַעֲשִׂוֹת, מַעֲשֵׂה יא): "שֶׁשָּׂרֹדְפִין אֶת הָאָדָם מִן הַגֹּר־עֵדוּן, צָרִיךְ לְעַמֵּד עִצְמוֹ אֶצֶל שַׁבָּת".

"לְדַעַת כִּי אֲנִי ה' מְקַדְשְׁכֶם" (שְׁמוֹת לא, יג)

"לְדַעַת כִּי אֲנִי ה' מְקַדְשְׁכֶם" - אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא לְמֹשֶׁה, מִתְּנָה טוֹבָה יֵשׁ לִי בְּבֵית גְּנֹזִי, וְשַׁבָּת' שְׁמָה, וְאֲנִי מִבְּקִשׁ לְתִנָּה לְיִשְׂרָאֵל, לֶךְ וְהוֹדִיעֶם". (שַׁבָּת י:)

לו.

(ח"ב ב, ו)

עַל־יַדֵּי שֶׁמְמַשִּׁיכִין 'קִדְשָׁה שֶׁל שַׁבָּת' ל'שִׁשַׁת יְמֵי־הַחֹל' - נִתְגַּלָּה ה'אֲחֻדוֹת־הַפְּשׁוּט' יִתְבָּרַךְ. כִּי ב'שִׁשַׁת יְמֵי־הַחֹל' הֵם 'פְּעֻלֹת־מְשַׁתְּנוֹת', שֶׁבְּכָל יוֹם נִבְרָא 'פְּעֻלָּה מְשֻׁנָּה'.

וְאִי־אֶפְשָׁר לְהִבִּין זֹאת ב'שֶׁכַל־הָאֲנוּשִׁי, ש'פְּעֻלֹת־מְשַׁתְּנוֹת' יִהְיוּ נִמְשָׁכִין מ'אֶחָד הַפְּשׁוּט יִתְבָּרַךְ וְיִתְעַלֶּה'.

רַק עַל־יַדֵּי 'שַׁבָּת', שֶׁאֲנוּ זוֹכִין שְׁנַתֵּן לָנוּ הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ 'מִתְּנָה גְּדוּלָּה', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (שַׁבָּת י:): "מִתְּנָה טוֹבָה יֵשׁ לִי בְּבֵית גְּנֹזִי, וְשַׁבָּת שְׁמָה" - עַל־יַד־יְיָהּ נִתְגַּלָּה 'אֲחֻדוֹת־הַפְּשׁוּט'.

כִּי 'שַׁבָּת' מוֹרָה עַל 'אֲמוּנַת־הַיְּהוּד', שֶׁאֲנוּ מְאֲמִינִים: שֶׁכָּל ה'פְּעֻלֹת־מְשַׁתְּנוֹת' נִמְשָׁכִין מ'אֶחָד הַפְּשׁוּט יִתְבָּרַךְ' - שֶׁבְּרָא כָּלֵם ב'שִׁשַׁת יְמֵי־הַחֹל', וְשַׁבָּת בְּשַׁבָּת.

לז.

(ח"ב עב)

"וּמְדַבֵּר מִתְּנָה" (בְּמִדְבָר כא, יח). "מְדַבֵּר" - הֵינּוּ: 'שִׁפְלוּת', 'שִׁמְשִׁים עִצְמוֹ ב'מְדַבֵּר'" (עֲרוּבִין נד). עַל־יַד־יְיָהּ: "מִתְּנָה" - הֵינּוּ: 'שַׁבָּת', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (שַׁבָּת י:): "מִתְּנָה טוֹבָה יֵשׁ לִי בְּבֵית גְּנֹזִי וְשַׁבָּת שְׁמָה".

כִּי עָקַר 'תְּעֵנוּג עוֹלָם־הַבָּא', בַּחֲנִינַת 'שַׁבָּת', בַּחֲנִינַת 'חַיִּים־נִצְחָיִים', יִהְיֶה רַק לְה'שִׁפְלוּת' שֶׁל כָּל אֶחָד.

"וְשִׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת, לַעֲשׂוֹת אֶת הַשַּׁבָּת לְדוֹתֵם, בְּרִית עוֹלָם. בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֹת הוּא לְעֹלָם, כִּי שִׁשַׁת יָמִים עָשָׂה ה' אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ, וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וַיִּנְפָּשׁ" (שְׁמוֹת לא, טז-יז)

לח.

(ח"א יא, ז)

גַּם ה'גְּדוּלִים' שֶׁזוֹנְגִין אֵינָם תְּכוּפִים רַק מְשַׁבָּת לְשַׁבָּת, גַּם לָהֶם הַזְּהִירָה הַתּוֹרָה

על שְׁמִירַת־הַבְּרִית, שִׁישְׁמְרוּ אֶת־עַצְמָן, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (שְׁמוֹת לא, טז): "וְשִׁמְרוּ בְּיַד יִשְׂרָאֵל אֶת הַשְּׁבֵת" - רְאֵי־תְבוּת בִּיא"ה' (פְּרִיעֵץ־חַיִּים, שַׁעֲרֵה־שְׁבֵת פִּי"ח; שַׁעֲרֵה־הַפְּסוּקִים וְלִקּוּטֵי־תוֹרָה, פְּרָשַׁת פִּי־תִשָּׂא).

הֵינּוּ: אֶף־עַל־פִּי שְׁזוּוּגוֹ הוּא רַק מִשְׁבֵּת לְשֵׁבֶת - אֶף־עַל־פִּיכֶן צָרִיךְ שְׁמִירָה גְדוֹלָה, בְּחִינַת: "וְשִׁמְרוּ" וְכו'.

כָּל־שִׁכּוֹן הַקְּטָנִים שְׁזוּוּגִים תְּכוּפִים גַּם בְּשֵׁשֶׁת יְמֵי־הַחֹל' - מְכַל־שִׁכּוֹן שְׁצָרִיכִים שְׁמִירָה גְדוֹלָה לְשִׁמּוֹר אֶת בְּרִיתָם, שִׁישְׁמְרוּ אֶת־עַצְמָם עַל־פִּי הַתּוֹרָה.

[רֹא"שׁ בְּבֹא־קִמָּא, פ"ז סִימָן יט: זְמַן עוֹנָה הִיא בְּשֵׁבֶת, שְׁנֵאמַר: "וְשִׁמְרוּ בְּיַד יִשְׂרָאֵל אֶת הַשְּׁבֵת" - רְאֵי־תְבוּת: בִּיא"ה'.]

[בַּעַל־הַטּוֹרִים כָּאן: "בְּיַד יִשְׂרָאֵל אֶת הַשְּׁבֵת", רְאֵי־תְבוּת בִּיא"ה' - שְׁבִיאוֹתוֹ שֶׁל תְּלַמִּיד־חֶכֶם מֵעֶרְב־שְׁבֵת לְעֶרְב־שְׁבֵת].

[פְּרִיעֵץ־חַיִּים, שַׁעֲרֵה־שְׁבֵת פִּי"ח: "אֶת שְׁבֵתִי תִשְׁמְרוּ" (שְׁמוֹת לא, יג) - כְּבָר כְּתוּבָה בְּעֵינֵיךְ זְוִיג מְלִיל־שְׁבֵת לְלִיל־שְׁבֵת, וְרִמּוּז בְּפִסּוּק זֶה, רְאֵי־תְבוּת: אִשׁ"ת'. "אֶת הַשְּׁבֵת" - רְאֵי־תְבוּת: אֶהְיֶה - כִּי בְּשֵׁבֶת הַנֶּזְכֵּר בְּפִסּוּק, אִזְ הַזְוִיג טוֹב עִם אִשְׁתּוֹ הַנֶּזְכֵּר.

גַּם־כֵּן בְּפִסּוּק זֶה, רִמּוּז מֵה שְׁאֵמְרוּ רַז"ל (בְּשְׁמוֹת סב: סִנְהֶדְרִין עו:): "אֶהְיֶה אִשְׁתּוֹ כְּגוֹפּוֹ" - כִּי גַם (שָׁם לֹא, טז): "בְּיַד יִשְׂרָאֵל אֶת הַשְּׁבֵת", רְאֵי־תְבוּת: בִּיא"ה'. גַּם רְאֵי־תְבוּת: "בְּיַד יִשְׂרָאֵל אֶת הַשְּׁבֵת" - רְאֵי־תְבוּת: בִּיא"ה' - כִּי אִזְ הַזְוִיג הַמְּבָרָךְ. וְצָרִיךְ לְהִיּוֹת מְחַצֵּי־הַלִּילָה וְאֵילָךְ.

לט

(ח"א לא, ג)

וְדַע: שֶׁאֵין קִיּוּם אֱמוּנָה, אִלָּא עַל־יַד בְּחִינּוֹת בְּרִית, בְּבִחִינּוֹת (תְּהִלִּים פט, כט): "וּבְרִיתִי נֶאֱמַנְתָּ לוֹ".

וְזֶהוּ שְׁנֵאמַר בְּרִית בְּשֵׁבֶת, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (שְׁמוֹת לא, טז): "בְּרִית עוֹלָם בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" וְכו'. (עֵינֶשֶׁם בְּאוֹת ב).

מ

(ח"א לא, בסוף)

עֵקֶר הַתְּהוּוֹת הַנְּפֹשׁ' - הוּא עַל־יַד הַהִשְׁתַּוְקָאוֹת וְהַפְּסוּפִין שֶׁל אִישׁ יִשְׂרָאֵל אַחֵר הַשָּׁם־יִתְבָּרָךְ.

כָּל־אֶחָד לְפִי מְדַרְגָּתוֹ שֶׁהוּא נִכְסָף וּמִשְׁתַּוְקָק וּמִתְנַעֵג לְהַגִּיעַ אֶל מְדַרְגָּה לְמַעַלָּה מִמֶּנָּה - עַל־יַד הַפְּסוּפִין אֵלוֹ, נַעֲשֶׂה נְפֹשׁ', כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (תְּהִלִּים פד, ג): "נִכְסָפָה וְגַם כָּלְתָה נַפְשִׁי" - הֵינּוּ: מֵה שְׁאֵנִי נִכְסָף וְכָלָה אַחֵר הַשָּׁם־יִתְבָּרָךְ, מֵזֶה בְּעַצְמוֹ נַעֲשֶׂה נְפֹשִׁי.

וְזֶה שְׁאֵמְרוּ רַז"ל (בִּיצָה טז. עַל שְׁמוֹת לא, יז): "וַיִּנְפֹּשׁ" - "בֵּינָם שְׁשֵׁבֶת, וַי אֲבָדָה נְפֹשׁ".

הֵינּוּ: שְׁבֵת־חֵלֶת הַשְּׁבֵת שְׁצָרִיךְ לְקַבֵּל נְפֹשֵׁי־תְרָה' - אֲנוּ זוֹכְרִין מְאֻבְדֹת־הַנְּפֹשׁ' בְּחֹל, וְאוֹמְרִים: "וַיִּנְפֹּשׁ - וַי אֲבָדָה נְפֹשׁ", וּמִתְחִילִין לְהַתְנַעֵג אַחֲרֶיהָ.

וְעַל־יַד־זֶה בְּעַצְמוֹ שְׁאֵנוּ מִתְנַעֵגִין אַחֵר הַנְּפֹשׁ' - מֵזֶה בְּעַצְמוֹ נִתְהוּהוּ הַנְּפֹשֵׁי־תְרָה'.

[לִקּוּטֵי־עֲצוֹת, שְׁבֵת ד: 'שְׁבֵת' הוּא בְּחִינַת אֱמוּנָה וְקִדְשֵׁי־הַבְּרִית, שְׁעַל־יַד־זֶה זוֹכִין לְאֶהְבָּה וְהַשְׁתַּוְקָאוֹת וְהַפְּסוּפִין־טוֹבִים' - שְׁעַל־יַד־זֶה נַעֲשִׂין נְפֹשׁוֹת קְדוּשׁוֹת].

וְעַל־כֵּן בְּתַחֲלַת כְּנִיסַת שְׁבֵת, בָּא הַשְׁתַּוְקָאוֹת־דְּקִדְשָׁה לְהֶאֱדָם, וְזוֹכֵר אֶת־עַצְמוֹ מְאֻבְדֹת־הַנְּפֹשׁ' בְּחֹל, בְּבִחִינַת מֵה שְׁאֵמְרוּ רַז"ל: "בֵּינָם שְׁשֵׁבֶת, וַי אֲבָדָה נְפֹשׁ". הֵינּוּ: שְׁזוֹכֵר אֶת־עַצְמוֹ מְאֻבְדֹת־הַנְּפֹשׁ' בְּחֹל, וְאוֹמֵר: "וַי אֲבָדָה נְפֹשׁ", וּמִתְחִיל לְהַתְנַעֵג אַחֲרֶיהָ, וְעַל־יַד־זֶה בְּעַצְמוֹ נִתְהוּהוּ הַנְּפֹשֵׁי־תְרָה' שֶׁל שְׁבֵת, כִּי עֵקֶר הַתְּהוּוֹת נְפֹשׁוֹת־דְּקִדְשָׁה, הוּא עַל־יַד הַפְּסוּפִין־טוֹבִים].

וְיִקְרָא־דְּשִׁבְתָּא ח"א לא: וְעַל־כֵּן נִתְקַן לוֹמַר סְמוּךְ לְכְנִיסַת־הַשְּׁבֵת - 'שִׁירֵי־הַשִּׁירִים', שֶׁהוּא מְלֵא מִפְּסוּפִין וְהַשְׁתַּוְקָאוֹת קִדְשׁ שֶׁל כְּנִסַּת־יִשְׂרָאֵל לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־

הוא, כְּמֵאמֶר (שִׁירֵי־הַשִּׁירִים א, ב): "יִשְׁקֵנִי מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ" וְכוּ'. (עֵינֵי בְּחִינַת־הַרְוֵן וְלֹא - הַסְּפֹר שֶׁל אֲמִירַת 'שִׁירֵי־הַשִּׁירִים' בְּעֶרְב־שַׁבָּת, אֲצֵל רַבְנוּ ז"ל כְּשֶׁהָיָה יְלֵד).]

[עֵינֵי עוֹד לְעֵיל בְּפִסּוּק (שְׁמוֹת לֹא, יג): "אֵךְ אֵת שַׁבְּתַתִּי תִשְׁמְרוּ".]

מ.א.

(ח"א מט, ז)

"תּוֹרַת ה' תְּמִימָה מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ" (תְּהִלִּים יט, ח). "תּוֹרַת ה' תְּמִימָה" - שֶׁהִיא 'תּוֹרָה דְּעֵתִיקָא', שֶׁהִיא 'תְּמִימָה' עֲדוּן, שֶׁעֲדוּן לֹא הִשְׁיִגוּ מִמֶּנָּה כְּלוּם. "מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ" - זֶה בְּחִינַת 'שַׁבָּת' - "כִּי בּוֹ שַׁבַּת וַיִּנְפֹּשׁ" (בְּרֵאשִׁית ב, ג - שְׁמוֹת לֹא, יז).

מ.ד.

(ח"א סג)

'בְּרִית' נִקְרָא בְּלִשׁוֹן תְּרַגּוּם: 'אִמָּה', וְכִמּוּ שֶׁמִּזְכֵּר בְּלִשׁוֹן זֶה בְּגִמְרָא (שַׁבַּת מ.א. קח:).

וְהוּא בְּחִינַת (עֲרוּבֵין ג): "אִמָּה בַת שֵׁשָׁה טְפָחִים", שֶׁה'בְּרִית' כְּלוּל מֵהֶם וְכוּ'.

וְאָמַר הַמְּעַתִּיק (רַבִּי יִשְׂרָאֵל קַרְדִּינֵר ז"ל) בְּקִצּוֹר־לְקוּטֵי־מוֹהָרִין: נִרְאָה כְּנִתּוּ: כִּי 'בְּרִית' הוּא 'יְסוּד' מְדָה הַשְּׂשִׁית, שֶׁכָּל ה'מְדוֹת הָרֵאשׁוֹנוֹת' כְּלוּלוֹת בָּהּ, וְכִמּוּ שֶׁכְּתוּב בְּסִימָן כ"ט: "כְּשֶׁמֶתְקֵן תְּקוּן־הַבְּרִית, מִמִּילָא נִתְתַּקְּנִין כָּל הַמְדוֹת", עֵינֵי־שָׁם.

וְעַל־כֵּן הוּא בְּחִינַת "אִמָּה בַת שֵׁשָׁה טְפָחִים" - כִּי ה'שֵׁשָׁה טְפָחִים', הֵם בְּחִינַת ה'שֵׁשֶׁת יָמִים', בְּחִינַת: "הִנֵּה טְפָחוֹת נִתְתָּה יָמִי", כִּמּוּ שֶׁכְּתוּב לְקַמֵּן (בְּקִטְעֵ הַבָּא). וְה'שֵׁשֶׁת יָמִים' הֵם בְּחִינַת ה'שֵׁשָׁה מְדוֹת', כִּידוּעַ].

וְכָל ה'שֵׁשָׁה טְפָחִים', כָּלָם כְּלוּלִים וּמְנַחִים ב'בְּרִית', כִּי ה'שֵׁשָׁה טְפָחִים' הֵנ'ל, הֵם בְּחִינַת: "שֵׁשֶׁת יָמִים שִׁבְּהֶם עָשָׂה ה' אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ" (שְׁמוֹת כ, יא; לֹא, יז), בְּבְחִינַת (תְּהִלִּים לט, ו): "הִנֵּה טְפָחוֹת נִתְתָּה יָמִי", כִּמּוּ שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת כ, יא): "שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה ה' וְכוּ', וַיִּנַּח בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי".

הֵינּוּ: שֶׁכָּל ה'שֵׁשֶׁת יָמִים', בְּחִינַת ה'שֵׁשָׁה טְפָחִים', הֵנִיחַ כָּלָם בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי, שֶׁהוּא 'שַׁבָּת', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'בְּרִית', כִּמּוּ שֶׁכְּתוּב (שָׁם לֹא, טז־יז): "בְּרִית עוֹלָם, בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל".

וְזֶה בְּחִינַת (תְּקוּנֵי־זִהָר לֹא; וְעוֹד - עַל בְּרֵאשִׁית א, א): "בְּרֵאשִׁית", "בְּרֵאשִׁית־ת" - בְּחִינַת 'שֵׁשֶׁת יָמִים', 'שֵׁשָׁה טְפָחִים' הֵנ'ל, שֶׁכָּלָם מְנַחִים וְכְלוּלִים ב'בְּרִית'.

מ.ב.

(ח"א נח, ו)

זֶה שֶׁהַחֶכֶם מְשַׁפִּיעַ "לְחֶם מִשְׁנָה" (שְׁמוֹת טז, כב), כִּי עַל־יְדֵי 'זְכוּתוֹ', זָכָה גַם־כֵּן ל'חֶלֶק חֵבְרוֹ', כִּמּוּ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (חֲגִיגָה טו): "זָכָה - נוֹטֵל חֶלְקוֹ וְחֶלֶק חֵבְרוֹ".

וְכַשְּׁבָא יוֹם הַשַּׁבָּת, וַיִּנְפֹּשׁוּ נִכְלָלֹת ב'שַׁבָּת', בְּבְחִינַת: "כִּי בּוֹ שַׁבַּת וַיִּנְפֹּשׁ" (בְּרֵאשִׁית ב, ג - שְׁמוֹת לֹא, יז) - אֲזִי נוֹתֵן "לְחֶם מִשְׁנָה" לַיּוֹם הַשַּׁבָּת. (עֵינֵי־שָׁם בְּאוֹת ה).

מ.ג.

(ח"א נט, ג-ד)

"אֵת שַׁבְּתוֹתֵי תִשְׁמְרוּ" (שְׁמוֹת לֹא, יג). "שַׁבְּתוֹתֵי - דָּא עֲגוּלָא וְרַבּוּעַ דְּלָגוּ" (תְּקוּמַת־הַזִּהָר ה:).

וְזֶה פְּרוּשׁ (שַׁבַּת קד.): "מִם וּסְמֵךְ שֶׁבְּלוּחוֹת בְּנִם הָיוּ עוֹמְדִים" (שַׁבַּת קד.).

'מ"ם' - זֶה דְּבוּעָא, וְ'סמ"ך' - זֶה 'עֲגוּלָא' שֶׁבְּלוּחוֹת־הַלֵּב, כִּמּוּ שֶׁכְּתוּב (מִשְׁלֵי ג, ג): "פְּתַבְּם עַל לוּחַ לְבָבְךְ".

"בְּנִם הָיוּ עוֹמְדִין" - זֶה בְּחִינַת 'שַׁבָּת', בְּחִינַת (שְׁמוֹת לֹא, יז): "אוֹת הִיא לְעֵלָם". (עֵינֵי בְּפָנִים).

מִה שֶׁנִּבְרָא בְּשֵׁשִׁי, שֶׁהוּא סְמוּךְ יוֹתֵר לְשֶׁבֶת
[לְתַכְלִית].

וְאֵתָא בְּסִפְרֵים (על שְׁמוֹת כ, י; לא, יז): **"כִּי
שֶׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה ה' אֶת הַשָּׁמַיִם
וְאֶת הָאָרֶץ" - "שֶׁשֶׁם הַשֶּׁשֶׁת יָמִים בְּעֶצְמוֹן
נִבְרָאוּ, וְהֵם בְּסוּד 'עֲגוּלָה' אֶל הַנְּקֻדָּה-
פְּנִימִיּוֹת שֶׁהִיא 'שֶׁבֶת'"** (זֶהר וַיִּקְהַל רד.) - אָךְ
אֶף-עַל-פִּי-כֵן יֵשׁ חֲלוּקִים.

מז.

(ח"ב מה)

בְּעֵינַי בְּנִי-אָדָם שְׂרוּצִים וּמְכִינִים עֶצְמוֹן
כַּמָּה פְּעָמִים לְנִסֵּעַ לְצַדִּיק-הָאֱמֶת,
וְאַחֲרֵי-כֵן יֵשׁ לָהֶם מְנִיעוֹת, וְנִמְנָעִים.

דַּע: כִּי 'שֶׁבֶת' - הִיא נְקֻדַּת-הַפְּנִימִיּוֹת,
וּמִמֶּנָּה יוֹנְקִים כָּל הַשֵּׁשֶׁת יָמִים,
"שֶׁהֵם בְּחִינַת הָעֲגוּלִים סְבִיב הַנְּקֻדָּה" (זֶהר
וַיִּקְהַל רד.).

וְה'קְלָפוֹת' מוֹלִיכִין אֶת הַרְשָׁעִים סְבִיב
הַנְּקֻדָּה, בְּבְחִינַת (תְּחִלִּים יב, ט):
"סְבִיב רְשָׁעִים יִתְהַלְכוּ", וְאֵינָם מְנִיחִים
אוֹתָם לְהִתְקַרֵּב לַפָּנִים אֶל הַנְּקֻדַּת-הַפְּנִימִיּוֹת.

וְכָל-זְמַן שֶׁהֵם עֹדִין בְּתוֹךְ הָעֲגוּלִים -
עֹדִין יֵשׁ לָהֶם תְּקוּנָה לְהִתְקַרֵּב.
אֲפֹלוּ 'פּוֹשְׁעֵי-יִשְׂרָאֵל', כָּל-זְמַן שֶׁלֹּא יֵצֵא מִן
הָעֲגוּלִים לְגַמְרֵי חֲסִי-וְשָׁלוֹם, עֹדִין יֵשׁ לוֹ
תְּקוּנָה לְהִתְקַרֵּב אֶל הַנְּקֻדַּת-הַפְּנִימִיּוֹת.

אָבֵל מִי שֶׁכָּבַד יֵצֵא לְגַמְרֵי חֲסִי-וְשָׁלוֹם מִן
הָעֲגוּלִים, כַּגּוֹן 'מְשֻׁמְדִים' - אֲזִי אֵי-
אֶפְשָׁר לוֹ לְהִתְקַרֵּב כָּלֵל.

וְה'צַדִּיק' הוּא בְּחִינַת 'שֶׁבֶת' (זֶהר מְשַׁפְּטִים
צד: וַעֲוֹד), בְּחִינַת הַנְּקֻדָּה-
פְּנִימִיּוֹת - שֶׁמִּמֶּנּוּ יוֹנְקִים הַכֹּל.

וְזֶה (שם יח:): **"בְּרֵאשִׁית - בְּרֵי"ת א"ש" -
הֵינּוּ 'בְּרִית' שֶׁהוּא כָּלוּל מִשֵּׁשֶׁת
יָמִים, 'שֵׁשֶׁת טַפְחִים' וְכו' - כִּי גַם 'אֵשׁ' יֵשׁ
לָהּ 'שֵׁשֶׁת כַּחוֹת' (עֵינ עוֹד בְּפָנִים).**

וְ"לָחֶם הַפָּנִים" (שְׁמוֹת לה, יג; לט, לו) - הוּא
בְּחִינַת 'בְּרִית', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (וַיִּקְרָא
כד, ח): **"בַּיּוֹם הַשֶּׁבֶת יַעֲרֹכְנוּ לִפְנֵי ה' וְכו',
בְּרִית עוֹלָם"**, וְנֶאֱמַר בָּהֶם (שְׁמוֹת כה, כח):
"וַעֲשִׂיתָ לוֹ מִסְגֶּרֶת טַפַּח."

מה.

(ח"א קכו)

הַחֲבֵרִיא שֶׁבָּחוּ רַבֵּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאִי:
"וַי לְדָרָא כַּד תִּסְתַּלַּק!" (זֶהר פְּנִיחָם
רלו. וַעֲוֹד) - וְהוּא בְּחִינַת: **"שֶׁבֶת וַיִּנְפֹּשׁ"** (שְׁמוֹת
לא, יז) - **"כִּיּוֹן שֶׁשֶׁבֶת וַי אֲבָדָה נַפְשׁ"** (בִּיצָה
טז.).

הֵינּוּ: שְׁמֻחַת גְּדֹל הַתַּעֲנוּג שֶׁל הַנְּפֹשׁ-
יִתְרָה שֶׁבָּא בְּשֶׁבֶת, עַל-כֵּן מִתְחִילִים
תְּכַף לְהַתְּעַנֵּעַ וּלְהַצְטַעַר עַל 'אֲבֵדַת-הַנְּפֹשׁ'
בְּמוֹצָאֵי-שֶׁבֶת.

כֵּן הַחֲבֵרִיא - מִחַמַּת גְּדֹל הַתַּעֲנוּגִים
וְהַשְּׁעוּשׂוּעִים שֶׁקָּבְלוּ מִרַבֵּם רַבֵּי
שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאִי - עַל-כֵּן תְּכַף-וּמִיד
הִתְחִילוּ לְהַתְּעַנֵּעַ, וְעָלָה עַל לִבָּם צַעַר
הַהִסְתַּלְקוֹת שֶׁיְהִיָּה לָהֶם.

מו.

(ח"ב לט)

ה'שֵׁשֶׁת יָמִים' הֵם ה'הִתְחַלָּה' שֶׁבָּהֶם
נִבְרָא הַכֹּל, וְ'שֶׁבֶת' הוּא ה'סוּף
וְהַתְּכִלִּית' וְכו'.

וּבּוֹדָאִי יֵשׁ חֲלוּק בֵּין הַבְּרִיּוֹת, כִּי בּוֹדָאִי יֵשׁ
חֲלוּק בֵּין מַה שֶׁנִּבְרָא קֹדֶם, וּבֵין

מת.

(ח"ב סז)

"לַעֲשׂוֹת אֶת הַשַּׁבָּת לְדֹרְתָם" (שְׁמוֹת ל"א, טז). וְאָמְרוּ חַז"ל (תְּקוּנֵי-זֶהַר ס"ט: זֶהַר פְּנֻחַס רמג): "לְדֹרְתָם פְּתִיב - לְשׁוֹן דִּירָה".

הֵינּוּ: פִּי עַל-יְדֵי שַׁבָּת' שֶׁהוּא בְּחִינַת 'מְאֹרֵי-אֹר' - עַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה דִירָה, דֵּהֵינּוּ: בְּחִינַת הַבֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, שְׁקִימוֹ עַל-יְדֵי שַׁבָּת'.

גַּם דִּירָה' מִמֶּשׁ - פִּי עַל-יְדֵי שַׁבָּת' שֶׁהוּא בְּחִינַת 'מְאֹרֵי-אֹר' - עַל-יְדֵי-זֶה נִכְנָעִין 'מְאֹרֵי-אֶשׁ', וְנִצְוֵלִין מִשְׂרָפוֹת'. נִמְצָא: שְׁקִיּוֹם דִּירוֹת-יִשְׂרָאֵל, הוּא עַל-יְדֵי שַׁבָּת'.

מט.

(הוֹסְפוֹת מִפְּתַבְיָד רַבְנּוּ ז"ל, הַשִּׁיף לְתוֹרַה ח"ב סב - הַנֶּדְפָס בְּסוֹף הַסֵּפֶר)

לְעֵתִיד שִׁיתְּבַטְלוּ כָּל הָאֱמוּנוֹת-כּוֹזְבֵיּוֹת, וַיֵּאֱמִינוּ הַכָּל בַּ"ה' אֶחָד" (דְּבָרִים ו, ד) - עַל-יְדֵי-זֶה יִתְקַרָא 'שַׁבָּת' ("יּוֹם שְׁבֹלוֹ שַׁבָּת". תְּמִיד פ"ז מ"ד; רַאשֵׁי-הַשָּׁנָה לֹא. סִנְהֶדְרִין צ"ז).

כִּי אֱמוּנָה בְּשַׁלְמוֹת, נִקְרָא 'שַׁבָּת' - כִּי שַׁבָּת' מוֹרָה עַל מְחַדָּשׁ אֶת עוֹלָמוֹ "בְּשֵׁשֶׁת יָמִים. וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּת וַיִּנְפֹּשׁ" (שְׁמוֹת ל"א, יז).

בְּשִׁבְלִי-זֶה אָמְרוּ חַז"ל (שַׁבָּת קִיח:): "כָּל הַשּׁוֹמֵר שַׁבָּת, אֶפְלוֹ עוֹבֵד עֲבוּדֵי-זָרָה כְּדוֹר אֲנוּשׁ, מוֹחֲלִין לוֹ" - כִּי שַׁבָּת' עִקַר אֱמוּנָה' וְהַשַּׁבָּת עֲבוּדוֹת-זָרוֹת'.

"שְׁנֵי לַחֹת הָעֵדוּת" (שְׁמוֹת ל"א, יח; ל"ב, טו)

- עֲנִינֵי הַלּוֹחוֹת -

נ.

(ח"א א)

הַתּוֹרָה' - הִיא בְּחִינַת וַיִּי"ו, כִּי "הַלּוֹחוֹת אָרְפָן וַיִּי"ו וְרַחֲבָן וַיִּי"ו" (בְּבֵא־בְתָרָא י"ד). זֶהוּ בְּחִינַת (שָׁם ע"ג) "אֶלּוֹתָא, דֵּהֵינּוּ מְקַלּוֹת, דְּחָקִיק עֲלֵה אֵהִיָּה אֲשֶׁר אֵהִיָּה" (שְׁמוֹת ג, יד).

הֵינּוּ: שֶׁהַתּוֹרָה' שְׁעוֹסְקִין, הוּא בְּחִינַת 'מְקַלּוֹת וְשְׁמוֹת' - שְׂבָזָה מִכִּין וּמִכְנִיעִין הַיִּצְרָה-הָרַע, וּמִגְרָשִׁין הַשְּׂגָעוֹן וְהַדּוֹחַ-שְׂטוֹת'.

נא.

(ח"א ל"ד, ו"ז)

עֲשֶׂר־תְּהִדְבְּרוֹת' עִם הַלּוֹחוֹת' - הוּא בְּחִינַת 'מְלֵאפּוֹם', שֶׁהוּא יו"ד', וְהַלּוֹחוֹת' הֵם זָא"ו', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (בְּבֵא-בְתָרָא י"ד): "וְהַלּוֹחוֹת אָרְפָן וַיִּרְחֲבָן וַיִּי"ו וְכוּ'.

וְצַדִּיק' עִם יִשְׂרָאֵל' - הֵם גַּם-כֵּן יו"ד זָא"ו. 'צַדִּיק' הוּא יו"ד', וְיִשְׂרָאֵל' הֵם זָא"ו וְכוּ'.

וְאַצֵּל כָּל-אֶחָד בְּפִנְיֵי-עַצְמוֹ - יֵשׁ גַּם-כֵּן בְּחִינַת יו"ד זָא"ו. יו"ד' - עַל-שֵׁם הַפֶּה. זָא"ו' - עַל-שֵׁם: "וְהַגּוֹת לְבִי תְּבוּנוֹת" (תְּהִלִּים מט, ד), בְּחִינַת 'לוֹחוֹת' שֶׁהֵם זָא"ו, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מִשְׁלֵי ג, א): "כְּתַבְּם עַל לוֹחַ לְבָד".

וּכְשֶׁהַלֵּב, הֵינּוּ בְּחִינַת זָא"ו, בְּחִינַת 'לוֹחוֹת', מְשַׁקֵּעַ בְּאֵהָבוֹת-רְעוֹת', הֵינּוּ הַרְפּוֹת וּבְזִיזוֹנוֹת, הַנִּקְרָא: "עֲרֻלַת לֵב" (דְּבָרִים י, טז) - אֲזִי הוּא בְּבְחִינַת

שְׁבִירֵי לִוְחֹת' – הִינּוּ (תְּהִלִּים סט, כא): "חֲרָפָה שְׁבָרָה לְבִי".

וְחֲרָפָה' הוּא בְּחִינַת 'עֲרֻלָּה' וְכוּ', וְהוּא בְּחִינַת 'אַהֲבָה נְפוּלָה וְשִׁבוּרָה' וְכוּ', הַבָּאִים מִשְׁבִּירַת כְּלֵי הַחֶסֶד' וְכוּ'.

וּבְשִׁמְקוֹשֶׁר ה' לֵב, הִינּוּ הוּא"ו'. לְהִי"ו"ד', לְהִנְקָדָה', בְּחִינַת 'צִדִּיק', שֵׁשׁ ה' אֹר הָאֲהָבָה הַקְּדוּשָׁה' שׁוּרָה – אָזִי נִתְבַּטַּל ה' אֲהָבוֹת־רְעוּת', ה' חֲרָפוֹת', ה' עֲרֻלַּת לֵב" – כִּי ה' צִדִּיק' יֵאִיר לְהוּא"ו', לְהִלֵּב'.

נב.

(ח"א לת, ז)

עֵקֶר הָאָרֶת הַתְּפִלִּין, בָּאִים עַל־יְדֵי ה' לִוְחֹת', כַּמּוּבָא (זֶהר בְּרֵאשִׁית נב: תְּשֵׁא קצד): "כִּשְׂאֵמְרוּ יִשְׂרָאֵל נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע' (שְׁמוֹת כד, ז), זְכוּ לְחֲגִירַת זֵינָא עֲלָאָה'.

וְ'מִשְׁשָׁה' זָכָה ל' קְרוֹן עוֹר פָּנִים" (שְׁמוֹת לד, כט-ל), מ' אֹר הַלִּוְחֹת', כִּי הֵם ה' מַחֲיִין' בְּעֵצְמוֹן. וְה' לִוְחֹת' הֵם 'שֶׁרֶשׁ הַתּוֹרָה', וְנִקְרָאִים י"ו, עַל־שֵׁם 'עֲשֵׂר־הַדְּבָרוֹת', "וְאָרְכֵן וְא"ו וְרַחְבֵּן וְא"ו" (בְּבִא־בְתָרָא יד.).

נג.

(ח"א ס, א)

ה'י"ו' – הוּא בְּחִינַת ה' לִוְחֹת', "שִׁמְשֵׁם נִתְעַשֶׂר מִשְׁשָׁה" (רש"י שְׁמוֹת לד, א; נְדָרִים לח.; יְרוּשְׁלָמִי שְׁקָלִים פ"ה ה"ב), כִּי "הַלִּוְחֹת אֲרָכֵן ו' וְרַחְבֵּן ו'" (בְּבִא־בְתָרָא יד.). (עֵינֵן לְקַמֵּן בְּפָסוּק שְׁמוֹת לד, א: "פָּסַל לָד").

נד.

(שִׁיחוֹת שְׁאֲחָרֵי סְפוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת)

מַעֲשֶׂה: בְּצִדִּיק אֶחָד שֶׁנִּפְלַע עָלָיו עֲצָבוֹת וּכְבֵדוֹת גְּדוֹל וְכוּ', וְלֹא הָיָה אֶפְשָׁר לוֹ בְּשׁוּם דָּבָר לְשַׁמַּח וּלְהָרִים עֵצְמוֹ וְכוּ'.

וְהִתְחִיל לְשַׁמַּח עֵצְמוֹ בְּשִׁמְחַת "שְׁלֹא עֲשֵׂנִי גוֹי". וְזֶה בְּוֹדָאֵי שְׁמִיחָה גְּדוּלָּה שְׁאִין לָהּ שְׁעוֹר וְכוּ'.

וְהִתְחִיל לְשַׁמַּח עֵצְמוֹ בְּזָה, וְהִתְחִיל לְשַׁמַּח וּלְהָרִים עֵצְמוֹ מְעַט מְעַט, וּבְכָל־פַּעַם הָרִים וְשַׁמַּח עֵצְמוֹ בְּיוֹתֵר.

עַד שֶׁבָּא לְשִׁמְחָה גְּדוּלָּה כָּל־כָּף, עַד שֶׁהִגִּיעַ לְהַשְׁמִיחָה שֶׁהָיָה לְמִשְׁה־רִבְנוּ עַל־יְהִי־שְׁלוֹם, בָּעֵת שֶׁעָלָה לְקַבֵּל הַלִּוְחֹת (אֲבוֹת־דְּרַבִּי־נַחֲמָן פ"ב ה"ג). וְכוּ' וְכוּ'.

"לַחַת אֶבֶן נֹתֵבִים, בְּאֶצְבַּע אֱלֹקִים" (שְׁמוֹת לא, יח)

נה.

(ח"א סא, ו)

עַל־יְדֵי ה' סְפָרִים' שְׁנַתְּחַדְּשִׁים עַל־יְדֵי ה' מַחְלֻקַּת' (עֵינֵן בְּפָנִים) – נִשְׁלָם הַתּוֹרָה. וְאָזִי ה' תּוֹרָה' בְּבְחִינַת (שְׁמוֹת כד, יב): "לַחַת הָאֶבֶן" – שֶׁמְקַבֵּלַת הָאָרֶה מְבַחֲינַת 'אֶבֶן שְׁתִּיָּה'.

כִּי כָּל דָּבָר שֶׁבְּעוֹלָם, יֵשׁ לוֹ צְמֻצוֹם אַחֵר בְּכַמּוֹת וְאִיכוֹת. וְכָל הַצְּמֻצוּמִים שֶׁבְּעוֹלָם, כֻּלָּם נִרְשָׁמִים בְּאֶבֶן שְׁתִּיָּה', "שֶׁמְמוֹנוּ הַשְּׁתַּת הָעוֹלָם" (יוֹמָא נד:), וְכֻלָּם מְקַבְּלִים מְמוֹנוּ, וְשֵׁם הַמְּתַקַּת כָּל הַדִּינִים, כִּי הוּא בְּחִינַת 'חֲכָמָה' עֲלָאָה', בְּחִינַת 'קְדוּשֵׁי־קְדוּשִׁים'.

נו.

(ח"א סה, בְּסוּף)

"עֵתִיד הַקְּדוּשָׁה־בְּרוּךְ־הוּא לַעֲשׂוֹת מְחוּל לְצִדִּיקִים לַעֲתִיד־לְבוֹא, וְכָל אֶחָד מִרְאָה בְּאֶצְבָּעוֹ" וְכוּ' (תַּעֲנִית לֵא).

"מחול" - זה בחינת ה'שמחה' שהיא 'פלי לקבלת התורה'.

וְכַל־זֶה על-ידי ה'בטול אל התכלית' - שעל-ידי ה'זריחה של הרשימו מן הבטול, משם באה ה'תורה' על-ידי ה'פלים'.

וְזֶה בחינת **"מראה באצבעיו"** - בחינת ה'מראה' וה'זריחה' של הרשימו.

"באצבעיו" - בחינת ה'תורה', בחינות (שמות לא, יח): **"אצבע אלקים"**.

נד.

(ח"א קא)

יש 'שלש-שכליות': (א) 'שכל-פשוט', בחינת 'חכמה'. (ב) וכש'לומד ומבין, זה נקרא 'בינה'. (ג) ואחר-כך כשיודע התורה, זה נקרא 'דעת'.

וְשִׁלְש־שְׁכֻלִיּוֹת אלו - הם בחינת **"ידיים לתורה"** (עין

מסכת ידים פ"ג משנה ג"ד-ה; שפת יד.) - בחינת **"יד הגדולה"** (על-פי שמות יד, לא), ו**"יד החזקה"** (על-פי שמות יג, ט), ו**"יד הרמה"** (על-פי שמות יד, ח) - שבהם מתקבלת התורה.

נת.

(ספורי-מעשיות, מעשה יב מ'בעל-תפלה')

השיב להם [ה'בעל-תפלה' לאנשי המדינה של עשירות]: היות שאצל המלך הנ"ל, שהוא היה אצלו, כנ"ל, היה לו 'יד'! - דהינו: שהיה אצל אותו המלך, תמונת יד, עם 'חמש אצבעות, ועם כל ה'שרטוטין' שיש על היד!

וזאת היד' - היתה ה'לאנד-קארט' (הינו: מפת העולם) של כל העולמות, וכל

מה שהיה מן בריאת שמים וארץ עד הסוף, ומה שיהיה אחר-כך, הכל היה מציר על אותו היד'.

כי היה מציר ב'שרטטי היד', ציור עמידת כל עולם ועולם עם כל פרטיו, כמו שמציר על ה'לאנד-קארט' (כידוע לבקיאים בענין 'ציור מפת העולם, שקורין: 'לאנד-קארט').

והיה בה'שרטוטין' כמו 'אותיות', כמו שב'לאנד-קארט' כתובים 'אותיות' אצל כל דבר ודבר, כדי לידע מה הוא הדבר הזה. דהינו: לידע, שפאן הוא עיר פלוני, וכאן נהר פלוני, וכיוצא. כמו-כן ממש, היה נרשם ב'שרטוטי היד' הנ"ל, כמו 'אותיות', שהיו ה'אותיות' נרשמים אצל כל דבר ודבר, שהיה נרשם על היד', כדי לידע מהות הדבר.

וגם פרטי כל המדינות, ועירות, ונהרות, וגשרים, והרים, ושאר דברים פרטיים - הכל היה נרשם על היד', ב'שרטוטין' הנ"ל, ואצל כל דבר היו כתובים 'אותיות', שזהו דבר פלוני, וזה דבר פלוני'.

וגם כל בני-אדם שהולכים בתוך המדינה, וכל המארעות שלהם - הכל היה נרשם שם. והיה כתוב שם גם: כל הדרךים, ממדינה למדינה, וממקום למקום וכו'.

וכן היה נרשם בה הדרך מעולם לעולם, כי יש דרך ונתיב, שעל-ידו יכולין לעלות מארץ לשמים. והיה נרשם שם כל הדרךים שיש מעולם לעולם וכו' וכו'.

גם היה נרשם על היד' - כל דבר ודבר כפי מה שהיה בעת בריאת-העולם, וכפי ההוה שלו, וכפי מה שיהיה אחר-כך.

כגון 'סדום': הִיָּה נִרְשָׁם שָׁם - א) כְּפִי מֵה שֶׁהִיָּתָה בְּעֵת יְשׁוּבָהּ, קִדְּם שְׁנֵהֶפְכָּה. ב) כְּמוֹ שֶׁהֶעִיר נִהְפְּכָתָ. ג) וְצִיּוֹר שֶׁל סְדוּם, שִׁישׁ לָהּ אַחַר הַהִפְיָכָה. כִּי הִיָּה נִרְשָׁם עַל הַיָּד - מֵה שֶׁהִיָּה, וּמֵה שֶׁהוּוּה, וּמֵה שֶׁהִיָּה וְכוּ'.

וַיְהִי הַיּוֹם: וְהָיָה רֹחַ-סַעְרָה גְדוֹלָה בְּעוֹלָם. וְהָרֹחַ-סַעְרָה הַזֶּה, בְּלִבֵּל אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ; וְהִפָּךְ מֵיָם לְיַבְשָׁה, וּמִיַּבְשָׁה לְיָם; וּמִמְדָּבָר יִשׁוּב, וּמִיִּשׁוּב מְדָבָר; וְהִפָּךְ אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ.

וּבֹא הָרֹחַ-סַעְרָה הַזֶּה לְתוֹךְ בֵּית הַמְּלֶכֶךְ, וְלֹא עָשָׂה שָׁם שׁוּם הַזָּק, רַק שֶׁנִּכְנַס הָרֹחַ-סַעְרָה, וְחָטַף אֶת הַיּוֹלֵךְ שֶׁל הַבַּת-מְלֶכָה הַנִּזְכָּר.

וּבַתּוֹךְ הָרַעַשׁ, תִּכָּפֵף כְּשֶׁחָטַף אֶת הַתִּינוֹק הַיָּקָר הַנִּזְכָּר, רָדְפָה הַבַּת-מְלֶכָה אַחֲרָיו; וְכֵן הַמְּלֶכָה; וְכֵן הַמְּלֶכֶךְ - עַד שֶׁנִּתְפָּזְרוּ בָּלֵם, "וְלֹא נֹדַע מְקוֹמָם אִיִּם" (על-פי נְחוּם ג, יז).

וַאֲנַחְנוּ כְּלָנוּ [אֲנָשֵׁי הַמְּלֶכֶךְ] - לֹא הָיִינוּ בְּכָל-זֶה, כִּי הָיִינוּ עוֹלָיִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְמִקְוָמוֹ לְחַדֵּשׁ כַּחוֹ. וּכְשֶׁחֲזַרְנוּ וּבִאֲנוּ, לֹא מְצָאנוּ אוֹתָם בָּלֵם. וְגַם הַיָּד הַנִּזְכָּר, נִאֲבָדָה אַז.

וּמֵאֵז - נִתְפָּזְרוּ כְּלָנוּ, וּמֵאֵז אֵינן אֲנוּ יוֹכְלִים עוֹד לְעַלּוֹת כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְמִקְוָמוֹ לְחַדֵּשׁ כַּחוֹ.

כִּי אַחַר שֶׁנִּהְפָּךְ וְנִתְבַּלְבַּל הָעוֹלָם כְּלוּ, וְנִחַלְפוּ כָּל מְקוֹמוֹת הָעוֹלָם מֵיָם לְיַבְשָׁה וְכוּ', כְּנִזְכָּר - בּוֹדָאי אִי-אֶפְשֶׁר עֵתָה לְעַלּוֹת בְּדַרְכֵי הָרָאשׁוֹנִים, כִּי עֵתָה צְרִיכִים דַּרְכֵי אַחֲרִים לְפִי חֲלוּף וְשִׁנוּי הַמְּקוֹמוֹת.

וְעַל-כֵּן לֹא הָיִינוּ יוֹכְלִים עוֹד לְחַזֵּר וְלְעַלּוֹת כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְמִקְוָמוֹ לְחַדֵּשׁ כַּחוֹ הַנִּזְכָּר.

אֲךָ הַרְשִׁימָה שֶׁנִּשְׁאַר אֶצְלָ כָּל אֶחָד וְאֶחָד, הִיא גַם-כֵּן גְּדוֹלָה מְאֹד וְכוּ' וְכוּ'.

וְכֵן עֲבַרְתִּי יוֹתֵר, וְרִאִיתִי שֶׁעוֹמֵד 'אֲבֹן' שֶׁחֲקוֹק עָלָיו 'תְּמוּנַת הַיָּד' הַנִּזְכָּר עִם 'שְׂרִטוּטִין'. וְהַבְּנֵתִי: שֶׁכָּאֵן הוּא בּוֹדָאי הַחֲכָם (שֶׁל הַמְּלֶכֶךְ הַנִּזְכָּר), וְהוּא חֲקַק לוֹ 'תְּמוּנַת הַיָּד' עַל הָאֲבֹן, אֲךָ לֹא הִיָּה אֶפְשֶׁר לְמַצְאוֹ וְכוּ'.

וּבִאֵו (אֵלוּ הַשְּׁלֶשָׁה) אֶל הַחֲכָם, שֶׁהוּא הַמְּלֶכֶךְ שֶׁל אוֹתָהּ הַמְּדִינָה, וְהַפִּירוּ זֶה אֶת זֶה, כִּי הַחֲכָם הַזֶּה הִיָּה הַחֲכָם שֶׁל הַמְּלֶכֶךְ הַנִּזְכָּר.

וּבּוֹדָאי הִיָּה שָׁם שֶׁמְחָה גְּדוֹלָה, שֶׁמְחַח וּבְכִיּוֹת, כְּנִזְכָּר, כִּי בְכוּ: "אִיךָ זוֹכִים לְמַצְאָ אֶת הַמְּלֶכֶךְ עִם כָּל הַנִּזְכָּר!"

וְשָׂאֵלוּ אֶת הַחֲכָם: "אִם אֵיננו יוֹדַע מִן הַיָּד שֶׁל הַמְּלֶכֶךְ!"

וְהַשִּׁיב לָהֶם: "שֶׁהַיָּד הוּא אֶצְלוֹ, אֲךָ מַעַת שֶׁנִּתְפָּזְרוּ עַל יְדֵי הָרֹחַ-סַעְרָה כְּנִזְכָּר, שָׂאז נַעֲלַם מֵהֶם הַמְּלֶכֶךְ וְכוּ' כְּנִזְכָּר - מֵאֵז הוּא אֵיננו רוֹצֵה לְהַסְתַּפֵּל כָּלל בַּתּוֹךְ הַיָּד, כִּי הִיא שִׁיכָה רַק אֶל הַמְּלֶכֶךְ, רַק שֶׁחֲקַק 'תְּבִנִית הַיָּד' עַל 'אֲבֹן', כִּדִּי שִׁישִׁתַּמַּשׁ בָּזֶה קִצֵּצַת לְצַרְךָ עֲנִינוּ, אֲבָל בְּהַיָּד אֵיננו מְסַתַּפֵּל כָּלל!"

וְאָמַר הַמְּלֶכֶט: מוֹהַרְנֵת ז"ל כָּתַב בְּלִקוּטֵי-הַלְכוֹת, תְּפִלָּה ד, א: וּכְבֹר אֲמַרְנוּ כַּמּוֹ פְּעֻמִּים, שֶׁכָּל מֵה שֶׁאֲנוּ מוֹצֵאִין בְּהַמְעֻשִׁיּוֹת, הוּא רַק רְמֵז בְּעֵלְמָא, פְּחוֹת מְטַפָּה מִן הַיָּם. וְאֶפְלוּ בְּמִקְוָם שֶׁהַשִּׁם-יִתְבָּרַךְ בְּעִזְרָנוּ לְכוֹן הָאֲמַת, הִיָּנוּ: שֶׁזֶה אֲמַת שֶׁגַם עֲנִין זֶה נִרְמֵז בְּסוּד הַמְעֻשִׁיּוֹת, אֲבָל סוּד גּוּף הַמְעֻשָׂה בְּעֵצָם, רְחוּק וְנִשְׁגָב מְאֹד מוֹדַעְתָנוּ, כִּי "גָּאוּ הַפִּיִם נִחַל נוֹבַע אֶשֶׁר לֹא נוֹכַח לְעַבְרֵי בּוֹ" (על-פי יִחְזָקְאֵל מֵה, ה).

ושם באות כ', על ענין היד: שים לבך היטב שם לדברים האלה, ותעמד מרעיד ומשתומם ותתבונן נפלאות אל, הנשמע בזאת וכו'. ועירשם מה שכתב בענין היד.

ואולי יכולין לרמז ענין היד - על הפסוק הנ"ל בפרשתן (שמות לא, יח): "לחת אבן כתבים באצבע אלקים".

פי ה'תורה הקדושה' הרי הוא כלי אמנותו של הקדוש-ברוך-הוא, כמבאר ב'בראשית-רבה' (א, א). וגם ב'זהר-הקדוש' (תרום קסא): "אסתכל בה באורייתא, וברא עלמא", עירשם באריכות.

ה"יד" שהוא "תמונת יד, עם חמש אצבעות" - הוא בחינת ה"אצבע אלקים".

וה"אבן שחקוק עליו תמונת היד" - הוא בחינת "לחת האבן".

וה'רוח-סערה' - הרי הוא פידוע ענין 'מיתת-המלכים' ו'שבירת-הכלים' (וכמו שכתב מוהרנ"ת ז"ל ברמזים בסוף המעשה, והאריך בזה בלקוטי-הלכות, תפלה ד) - שזה אפשר לרמז פאן על ענין חטא-העגל, שזה גרם 'שבירת הלוחות', שהוא בחינת 'שבירת-כלים' כידוע.

וזה גרם פאן ה'רוח-סערה' - שנאבדה ה'יד' הקדוש והנורא - "ומאז נתפזרו כלם" (וגרם כל הגליות).

ו'חקיקת תבנית היד על אבן' - זה בחינת ה'לוחות שניות', בחינת 'תורה שבעל-פה' - וכמבאר בחז"ל (פרקי-דרביר אליעזר פמ"ה; תנחומא-עקב ט): "כשאמר הקדוש-ברוך-הוא למשה (שמות לה, א; דברים י, א): "פסל לך שני לחת אבנים" - מחצב סנפרינון נברא לו למשה בתוך אהלו וחצבו, שנאמר (שמות שם, ד): "ויפסל שני לחת אבנים פראשנים". והוא ה'תקון על החטא והשבירה'.

"עשה לנו אלהים אשר ילכו לפנינו"
(שמות לב, א-כג)

נט.

(ח"א סב, א-ו; הוספות מכתב-יד רבנו ז"ל, השיך לח"א סב - הנדפס בסוף הספר)
עקר טעותם של הרחוקים מאמונת השם-יתברך - מחמת שעקר ידיעת אלקותו, אינו אלא מ'גלוי' על ה'סתום'.

ומחמת שרואים מ'גלוי': ש'הנהגת-העולם' הוא על-ידי 'מערכת-המזלות' - נפלו בטעויות, כל-אחד לפי טעותו.

ויש חושבים: שהכל על-פי הטבע, עולם במנהגו נוהג.

ויש חושבים: שצריך לעבד את האמצעי - כמו שטעו בעגל, שרצו לעשות העגל 'אמצעי' בינם לבין השם-יתברך, שאמרו: "אשר ילכו לפנינו" (שמות לב, א-כג), בחינת 'אמצעי'.

ובטעויות כזה, רבים נכשלים, ועושים את ה'סבות', 'אמצעי' בינם לבין השם-יתברך! - הינו: שמאמינים בהשם-יתברך, אבל מאמינים גם-כן ב'אמצעי', ואומרים שצריך ל'סבות'.

הינו: שמאמינים למשל בה'סבה' של 'פרנסה', שהוא ה'משא-ומתן', ואומרים: "ה'סבה' של 'משא-ומתן' עקר!" - כאלו חסו-שלום בלא ה'סבה' של 'משא-ומתן', אין יכלת ביד השם-יתברך לתן להם 'פרנסה'.

ובה'סבה' של ה'רפואה', שהוא 'סמים': "עושים מהם עקר!" - כאלו חסו-שלום בלי ה'סמים', אין יכלת ביד השם-יתברך לרפא.

ואין הדבר כן! - פי "הקדוש-ברוך-הוא - סבת כל הסבות, ועלת כל העלות" (זהר בראשית כב: תקוני-זהר יז: 'פתח-אלהיו'), ואין צריך לשום 'סבה'.

"וַיַּעֲשֶׂהוּ עֵגֶל מִסֶּכֶה וַיֹּאמְרוּ אֵלֶּה אֱלֹהֶיךָ
יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הָעֵלֹךְ מֵאַרְץ מִצְרַיִם" (שמות לב, ד)
- עֲנִין חֲטָא הָעֵגֶל -

סא

(ח"א מ)

אֵיתָא בְּעֶשְׂרֵה־מְאֻמְרוֹת' (לְהִרְמִיעַ מִפְּאֲנוּ -
מוֹבָא בְּיַלְקוּט־רַאבְנִי פְּרִשְׁת מִסְעִי):
"אֵלֶּה מִסְעֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (במדבר י, כח),
בְּשִׁבִיל שְׁחָטְאוּ בְּאֵלֶּה אֱלֹקֶיךָ יִשְׂרָאֵל'
(שמות לב, ד), בְּשִׁבִיל־זֶה יִסְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל".

נִמְצָא: כָּל הַנְּסִיעוֹת' שֶׁל אָדָם, הוּא
בְּשִׁבִיל 'קְלִקוּל־הָאֱמוּנָה', הֵינּוּ
בְּחִינַת 'עֲבוּדַת־אֱלִילִים!' - כִּי אִם הָיָה
מֵאֲמִין בְּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה שְׁיִכּוֹל הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־
הוּא לְהַזְמִין לוֹ כָּל צָרָבוֹ, לֹא הָיָה נוֹסֵעַ שׁוּם
'נְסִיעָה'.

וְזֶה שְׁכַתוּב בְּעֲבוּדַת־אֱלִילִים' (ישעיה ל, כב):
"צֵא תֹאמַר לוֹ". "צֵא" - זֶה בְּחִינַת
'נְסִיעָה וְטִלְטוּל'.

גַּם עַל־יְדֵי 'טִלְטוּל' - מִתְקַן אֶת הַטִּלְטוּל'
שְׁגָרָם כְּבִיכּוֹל לְמַעְלָה, כְּמוֹ שְׁכַתוּב
(שם כח, ט): "וְהַמִּסְכָּה צָרָה כְּהַתְּכִנֹּס".

סב

(ח"ב ח, א)

ה'תּוֹכְחָה' צְרִיכָה לְהִיּוֹת בְּבְחִינַת
ה'תּוֹכְחָה שֶׁל מֹשֶׁה' שֶׁהוֹכִיחַ
אֶת יִשְׂרָאֵל עַל 'מַעֲשֵׂה־הָעֵגֶל' (דברים א, א -
"וְדִי זָהָב"), וְהוֹסִיף וְנָתַן בָּהֶם 'רִיח־טוֹב',
בְּבְחִינַת (שִׁיר־הַשִּׁירִים א, יב): "נִרְדִּי נָתַן רִיחוֹ",
הַנֶּאֱמָר עַל 'מַעֲשֵׂה־הָעֵגֶל' - "עֲזוּב לֹא
נֶאֱמָר, אֲלֹא נָתַן" (רש"י שם; שְׁבַת פח:).

וְעִסְקֵנוּ בְּאֵלֵי הַסְּבוֹת': צְרִיךְ לְהֵאֱמִין
בְּהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ לְבַד! - וְלֹא
לַעֲשׂוֹת מִהַסְּבוֹת' עֶקֶר!

וְכִשֶּׁה־צְדִיק מְבַטֵּל בַּתְּפִלָּתוֹ אֵיזָה חֵינּוּב
שֶׁל 'מַעְרַכְת־הַמְּזֻלוֹת' - אִזִּי
נִתְיַדַע מִהַגְּלוּי' עַל הַסְּתוּם': שֵׁישׁ אֱלֹקֵי
נִמְצָא, שֶׁהוּא שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת־הַצְּדִיק',
וּמְשַׁדֵּד הַמַּעְרָכוֹת וּמְשַׁנֵּה הַטֶּבַע וְכו'.

"וַיִּקַּח מִיָּדָם וַיַּצֵּר אֹתוֹ בַּחֶרֶט" (שמות לב, ד)

ס

(ח"א כב, א-ב)

כְּשֶׁנִּתְקַלְקַל חֶסֶד־וְשָׁלוֹם 'חֻתֵּם־הַיָּדִים',
שֶׁהוּא ה'אֱמוּנָה' - נַעֲשֶׂה
מִזֶּה 'בְּפִירוֹת' שֶׁהֵיא ה'פְּדִי־הָאֱמוּנָה', וְנַעֲשֶׂה
'אֱמוּנוֹת־כְּזָבוֹת'.

כִּי עֶקֶר ה'עֲבוּדָה זָרָה' אֵין לָהּ כַּח - אֲלֹא
עַל־יְדֵי שְׁמֻקְבֵּל מִהַיָּדִים' אֵלוֹ, בְּבְחִינַת
(שמות לב, ד): "וַיִּקַּח מִיָּדָם וַיַּצֵּר אֹתוֹ בַּחֶרֶט".

וְכַמְבָּאָר בְּזֶהָר (תשא קצב.) עַל פְּסוּק זֶה
לְעֲנִין 'מַעֲשֵׂה־הָעֵגֶל': "בְּמָה
אֲצַלְחוּ בְּעוֹבְדֵי דָא, בְּגִין דְּוַיִּקַּח מִיָּדָם
וְכו'. אֵלוֹ כַּד נָטַל מִיִּדְהוֹן הוּוּ שָׂדָא
לְאַרְעָא, וְאַף־עַל־גַּב דִּיטַל לָהּ לְבַתָּר, לֹא
הוּוּ אֲצַלַח עוֹבְדֵי בִישָׂא דָא וְכו'". (עיר-שם).

וְגַם תְּקוּנוֹ: הוּא גַם־כֵּן רַק עַל־יְדֵי בְּחִינַת
ה'יָדִים', בְּבְחִינַת (בְּרַאשִׁית לז),
(ד): "וַיִּתְּנוּ אֵל יַעֲקֹב, אֶת כָּל אֱלֹקֵי הַנְּכָר אֲשֶׁר
בְּיָדָם" וְכו'.

כי על-ידי תוכחתו - הוסיף ונתן בהם
 'ריח-טוב', בחינת 'מזונא-דנשמ'תא' -
 פי עקר 'ניקת הנשמה' היא מה'ריח', פי
 על-ידי 'קול המזכיר הראוי', נותן 'ריח טוב'
 בהנשמות.

וזה בחינת: 'הקול המשקה את הגר-עדר',
 בחינת "השיר שיתער לעתיד" (שמות-
 רבה כג, ה; זהר חיי-שרה כגג), בחינת ה"חוט של
 חסד" (תמיד כח) וכו'.

סג.

(ח"ב סב)

"אלה מסעי בני ישראל" (במדבר לג, א).
 איתא במדרש (מובא בתורה ח"א מ' בשם
 הרמ"ע מפאנו; ומובא ב'לקוטר'אובני' פרשת מסעי):
 "ש'מסעי בני ישראל, דהינו הנסיעות
 שבני-ישראל נוסעין ממקום למקום, הם
 מכפרין על "אלה אלקיה ישראל" (שמות
 לב, ד) - הינו על פגם עבודה-זרה'.

כי אפלו כשאין עובדין עבודה-זרה, יש
 פגם עבודה-זרה' - פי 'קלקול
 האמונה' היא גם-כן בחינת עבודה-זרה'.

וכמו שמובא (בשם הבעל-שם-טוב - ב'מאור-
 עינים' פרשת שמות; ועוד) על פסוק (דברים
 יא, טז): "וסרתם ועבדתם אלקים אחרים" -
 "שתכה כשפרים מהשם-יתברך הוא בחינת
 עבודה-זרה".

ועל-ידי הנסיעות של ישראל, נתכפר.
 ו"כל זמן שיש עבודה-זרה
 בעולם, חרוץ-אף בעולם" (ספרי פרשת ראה;
 רש"י דברים יג, יח).

נמצא: כשנתכפר פגם עבודה-זרה' כנ"ל,
 נמתק ה'חרון-אף', ונמשך 'רחמנות'.

[חיי-מוהר"ן קיד, אמר המעתיק (הרב מטשעהרין ז"ל):
 פעם אחד נתועדו יחד רבנו ז"ל עם הזקן וכו', ושאל את
 רבנו ז"ל: אמת שאמרתם שבזלאטיפאליע אתם מתקנים
 החטא של 'רבעם בן נבט'?! - השיב: "אמת!" - ואמר לו
 הענין המבאר (ח"ב סב הנ"ל) שמדבר שם מתקון חטא
 עבודה-זרה, לכפר על "אלה אלקיה ישראל" על-ידי
 "אלה מסעי בני ישראל" וכו'. ושם מובן זה ברמז].

סד.

(שיחות-הר"ן כנג)

מענין קצת אנשים שמתקרבים לעבודת-
 השם יתברך ואחר-כך מתרחקין -
 אף-על-פיי-כן יקר אצל השם-יתברך
 ה'התקרבות' בעצמו, אף לפי שעה, אף-על-
 פי שאחר-כך נעשה מה שנעשה חסו-שלום.

הלא על 'שעת מתן-תורה' נאמר (שיר-
 השירים ד, ט): "לבבתני באחת
 מעיניך" - ואיתא במדרש: "שבועין
 השנית, כבר היו מסתכלין על העגל".

נמצא: שב'שעת מתן-תורה' כבר היה
 דעתם לפרש חסו-שלום, ואף-
 על-פיי-כן היה יקר בעיני השם-יתברך מאד
 ה'התקרבות' בעצמו.

סה.

(חיי-מוהר"ן רב)

בשבועות תק"ע היה באומין בתחלת
 בניסתו לשם, ולא אמר תורה
 באותו היום-טוב.

אחר-כך אמר לנו בדרך הלצה: "אתם
 אינכם כל-כך חוטאים שאמר
 לכם תורה!"

וסים אחר-כך בעצמו: פי יש כמה תורות
 שנעשים על-ידי חטאים דיקא, כגון

פְּרַשְׁת־הָעֵגֶל וְכִי־צֵא, שֶׁהַתּוֹרָה שֶׁבָּאוֹתָן הַפְּרָשִׁיּוֹת נַעֲשׂוּ עַל־יְדֵי הַטָּאִים!

וְכֵן אָמְרוּ רַז"ל (עֲדָרִים כב:): "אַלְמָלִי לֹא חָטְאוּ יִשְׂרָאֵל, לֹא הָיָה לָהֶם רַק ה'סִפְר־תּוֹרָה, וְסִפֵּר יְהוֹשֻׁעַ". "כִּי שְׂאֵרֵי נְבִיאִים־וְכַתּוּבִים לֹא נַעֲשׂוּ רַק עַל־יְדֵי שֶׁחָטְאוּ יִשְׂרָאֵל, וְהֶעֱרְכוּ לְהוֹכִיחָם" (רש"י שם).

נִמְצָא: שֶׁעַל־יְדֵי הַחָטָאִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל, נַעֲשׂוּ תּוֹרוֹת שְׁלֵמוֹת, דִּהְיִינוּ כָּל סִפְרֵי נְבִיאִים־וְכַתּוּבִים.

סו.

(שיחות שאחרי ספורי־מעשיות)

אָמַר: כִּי חָלִי הַפָּאקִי"ן נַעֲשֶׂה מ'חָטָא־הָעֵגֶל!

וּבַעֲנֶיךָ הִזָּה קָשָׁה: הֲלֹא גַם אֶצֶל אַמּוֹת־הָעוֹלָם יֵשׁ חָלִי זֶה?!

אָךְ אֵינָא בַּמְדַּרְשׁ (בְּרֵאשִׁית־רַבָּה פח, א): "שְׁאֵמוֹת הָעוֹלָם הָיוּ רְאוּיִים שֶׁלֹּא יִהְיֶה לָהֶם שׁוּם חָלִי (מֵאַחַר שֶׁנִּתְּנוּ לְחַלְקֵם הָעוֹלָם־הַזֶּה), אָךְ בְּדִי שֶׁלֹּא יִהְיוּ מוֹזְנִין וּמִתְגַּדְּרִין בְּיִשְׂרָאֵל, נִתְּנוּ לָהֶם כָּל הַחֲלָאִים שִׁישׁ לְיִשְׂרָאֵל".

וּכְמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַש"י עַל פְּסוּק (תְּהִלִּים לט, ט): "חֲרַפְתָּ נָבֵל אֶל תְּשִׁימֵנִי" - הֲבֵא גַם עָלָיו נִגְעִים וּמְכַאֲבוֹת, בְּדִי שֶׁלֹּא יוּכַל לֹאמַר לִי: אַתֶּם לוֹקִים וְאֲנִי אֵין אֲנִי לוֹקִים! וְהַתְּפִלָּה הַזֹּאת גִּרְמָה לְהַבְיֵא יְסוּרֵי חֲלָאִים עַל הָאֻמוֹת".

וְגַם לְכַאוֹרָה קָשָׁה: הֲלֹא גַם קִדְּם 'חָטָא־הָעֵגֶל בְּוִדְאֵי הָיָה חָלִי זֶה?!

אָךְ קִדְּם לֹא הָיָה חָלִי קָשָׁה, רַק שֶׁהָיוּ ה'פָּאקִי"ן מַחְמַת הַדְּמִים שֶׁהִתִּינּוּק יוֹנֵק בְּמַעֵי אִמּוֹ, בְּיָדוּעַ ל'חֲכַמֵי־הַרוּפְּאִים! אָבֵל לֹא הָיָה חָלִי קָשָׁה שִׁיְהֵא מְסַכֵּן לְמוֹת חֲסִי־שְׁלוֹם כְּמוֹ עֲכָשׁוּ! - וְזֶה נַעֲשֶׂה מִחָטָא הַנ"ל.

גַּם גִּרְמַז קִצַּת ב'יִרְמִיָּה' (ב, כב) נִזְכָּרִים כָּלָם בַּפְּסוּק אֶחָד: "גַּם כִּי תִכְבְּסִי בַנֶּתֶר וְתִרְבִּי לָךְ בּוֹרִית, נִכְתַּם עֲוֹנֶךָ לִפְנֵי".

פְּרוּשׁ רַש"י: [עֲוֹנֶךָ] - "עַל עֲוֹן הָעֵגֶל". "נֶתֶר" - פְּרוּשׁ בַּלְע"ז 'קְרִי"ד". "בוֹרִית" - 'זִי"ף".

נִמְצָא: שֶׁמִּרְמַז פֶּאן סוּד הַסִּגְלָה הַנ"ל הֵבֵא מ'חָטָא־הָעֵגֶל - דִּהְיִינוּ: לְכַבֵּס ב'נֶתֶר' שֶׁהוּא 'קְרִי"ד', וְלְהַרְבּוֹת 'בוֹרִית' שֶׁהוּא 'זִי"ף'. וְהֵבֵן נַפְלָאוֹת.

[רְאֵה עוֹד בְּעֵינֶיךָ ה'פָּאקִי"ן: שִׁיחוֹת־הַר"ן קפט; סִימְיוֹת־הַר"ן פב; לְקוּטִי־תְּפִלוֹת ח"א סז; יְמִימוֹת־הַרְנ"ת ח"א ט; אֲבַגְוִיָּה בְּרַזַל, שִׁיחוֹת־וְסִפּוּרִים מְרַבְּנוּ ז"ל לד].

סז.

(לְקוּטִי־הֶלְכוֹת, טְלוּח־הַשֵּׁן ד, ו)

אֶפְלוּ לְאַחַר מִתְּנ־תּוֹרָה "שֶׁכְּבַר פְּסָקָה זְהֻמַּתָּן" (שַׁבָּת קמו, א), וְהָיָה לָהֶם "חֲרוֹת מִמְּלֶאךְ־הַמּוֹת" וְכוּ' (שְׁמוֹת־רַבָּה לב, א), וְזָכוּ לְקַדְּשָׁה נִפְלְאָה וְנוֹרָאָה - אַף־עַל־פִּי־כֵן הַתְּגַרָּה בָּהֶם אַחֲר־כֵּן, עַד שֶׁהֲחִטִּיא קִצַּתָּם בַּחָטָא הָעֵגֶל.

וְהַדְּבַר פְּלֵא מְאֹד, מֵאִין נִמְשָׁךְ זֹאת, שְׂאֲחֵרֵי "שֶׁפְּסָקָה זְהֻמַּתָּן", וְזָכוּ לְנִבּוּאֹת "פְּנִיִם בְּפְנִיִם" (דְּבָרִים ה, ד) - יִפְלוּ אַחֲר־כֵּן כָּל־כֵּן.

בְּאֵמֶת וּבִתְמִימוּת, וְאִזּוּ לְעוֹלָם לֹא יִמָּט. כִּי צָעֲקָה וּתְפִלוֹת וּתְחִנּוֹת וּבִקְשׁוֹת מוֹעִילִים תָּמִיד, יִהְיֶה אִיךָ שִׁיְהִיָּה.

"לך רד פי שחת עמך" (שמות לב, ז)

סח.

(ח"א מט, בסוף)

זְרִיחָתוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק, הֵינּוּ הַשְּׁגָתוֹ - אֵינּוּ אֶלָּא עַל-יְדֵי יִשְׂרָאֵל, כַּמְאֹמֶר (בְּרִכּוֹת ל.ב. - עַל שְׁמוֹת ל.ב, ז): "לך רד פי שחת עמך" - "כְּלוּם נָתַתִּי לְךָ גְּדֻלָּה אֶלָּא בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל".

וּבְשִׁי שִׁירָאֵל חֲסִדְשָׁלוֹם נִכְנָסִין בְּחֻמְרוֹת - חִיצוֹנִיּוֹת שֶׁל הָאֲמוֹת - אִזִּי נֹפֵל הַצַּדִּיק מִ'הַשְּׁגָתוֹ, וְנִתְחַפֶּה וְנִתְפָּסָה 'הַשְּׁגָתוֹ'.

וּבְשִׁי צִיּוֹנִיּוֹת יִשְׂרָאֵל מִ'חֻמְרוֹת שֶׁל הָאֲמוֹת - אִזִּי הַצַּדִּיק יוֹצֵא מִ'חֻמְרוֹת וְהַמְכַסֶּה שֶׁהָיָה לוֹ עַד עַכְשָׁיו.

סט.

(ח"א נטו, ו)

וְדַע: שִׁישׁ כַּמָּה רְשָׁעִים שְׂאִסוּר לְקָרְבָם תַּחַת כַּנְפֵי עֲבוּדָתוֹ, כִּי הֵם מוֹרִידִים אֶת הַמְּקָרְבָם מִמְדַּרְגָּתוֹ - כְּמוֹ שֶׁמְצִינּוּ גַבֵּי מֹשֶׁה, שֶׁקָּרַב אֶת הָעֶרְב־רֵב, וְאַחֲרֵיכֵן עַל-יְדֵי-זֶה אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא (שְׁמוֹת ל.ב, ז): "לך רד פי שחת עמך".

אִךְ כְּלִיזָה נִמְשָׁךְ מֵעַנְיָן (לְקוּטִי-מִוֶּהֱרָן ח"א עב): "שִׁישׁ כַּמָּה בְּחִינּוֹת בִּי צִרְהֲרַע; וּמִרְבּוֵי הַכַּחוֹת וְהַבְּחִינּוֹת שִׁישׁ בְּהִצְרֵהֲרַע, מִשֶּׁם נִמְשָׁךְ מִזֶּה שֶׁבְּכָל-פַּעַם מִתְגַּבֵּר מִחֻדָּשׁ; וְאַפְלוּ צַדִּיקִים גְּדוֹלִים וְנוֹרְאִים - יֵשׁ לָהֶם יִצְרֵהֲרַע שֶׁהוּא מִלְּאֵךְ הַקְּדוֹשׁ וְכוּ' וְכוּ'".

וּמִשֶּׁם נִמְשָׁךְ כָּל הַנְּסִיווֹנוֹת הַמְּבֹאֲרִים בַּתּוֹרָה שֶׁנִּסּוּ אֲבוֹתֵינוּ אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

כִּי אֶהְ-עַל-פִּי שֶׁזֶה הִ'צִּרְהֲרַע שֶׁל הַצַּדִּיקִים הוּא בְּחִינַת 'מִלְּאֵךְ הַקְּדוֹשׁ' מִשֶּׁם, וְהוּא רַק בְּחִינַת 'דִּינִים עַל-יוֹנִים' שֶׁלֹּא זָכוּ עַדִּין לְהַמְתִּיקָם וְכוּ'.

אֶהְ-עַל-פִּי-כֵן - גַּם הַצַּדִּיקִים שְׂאִינָם זֹכִינִן לְהַמְתִּיק אֶלּוֹ הַדִּינִים, וְלִשְׁבֵּר זֶה הִ'צִּרְהֲרַע שֶׁהוּא 'מִלְּאֵךְ הַקְּדוֹשׁ' - יְכוּל אַחֲרֵיכֵן לְהַתְגַּרָּה בָּהֶם כְּלִי-כֵן, עַד שֶׁיִּפִּיל אוֹתָם מְאֹד חֲסִדְשָׁלוֹם, וְיִטְעָה אוֹתָם מִהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ, וְיִתְעָה אוֹתָם מְאֹד, כְּמוֹ שֶׁטָּעוּ אִזּוֹ בְּעֵגֶל. "לִוְלֵי מֹשֶׁה שְׁעָמַד בַּפָּרִץ" (תְּהִלִּים קו, כג), וְהוֹצִיאָם מִזֶּה, וְכַפַּר בְּעַדָם.

וְכֵן עָבְרוּ פְּהִנָּה וְכַהֲנָה, עַל כַּמָּה גְּדוֹלִים שֶׁהָיוּ גְּדוֹלִים בְּמַעֲלָה, וְאַחֲרֵיכֵן נִפְּלוּ מְאֹד רַחֲמָנָא-לְצַלְחָן - וְכִלְ-זֹאת נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת הַנִּלְכָּל.

וְעַל-כֵּן אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (אָבוֹת פ"ב מ"ד): "וְאֵל תֵּאֱמִין בְּעֶצְמְךָ עַד יוֹם מוֹתְךָ".

עַל-כֵּן צְרִיכִין תָּמִיד לְצַעֵק אֶל הַשֵּׁם, וְלִסְלַק וְלִהְשָׁלִיךְ מֵאִתּוֹ כָּל הַחֻמְרוֹת, שֶׁמֵּהֶם כָּל הַבְּלִבוֹלִים, רַק לִילֵךְ

”סרו מהר מן הדרך” (שמות לב, ח)

ע.

(ח"א טז)

”וּנְפִיץ מֵיָא מִתְרִי אוּסִיָּא, כְּתִרִי מְבִרִי
[נְהָרוֹת] דְּסוּרָא” (בבא-בבא ע"ד).

”וּנְפִיץ מֵיָא מִתְרִי אוּסִיָּא” – הם בחינת
’תִּרְיָן מְשִׁיחִין’, שְׁאֵלֵיהֶם הָעֲבוֹרִים
יִדְרְשׁוּ וְיִמְשְׁכוּ עֲצָמָם אֲלֵיהֶם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב
(ישעיה ב, ב): ”וְנָהָרוּ אֲלֵינוּ כָּל הַגּוֹיִם”.

וְזֶה: ”תִּרִי נְהָרוֹת דְּסוּרָא” – ”סוּרָא” זֶה
בְּחִינַת ’עֲבוֹרִים’, עַל שֵׁם ’עֲבוּדָה-זָרָה’,
כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שמות לב, ח; דברים ט, יב): ”סְרוּ
מִהַר מִן הַדֶּרֶךְ”. וְהֵם נִכְלָלִים בְּשֵׁמִי-
אֲמוֹת: ’עֲשׂוּ וְיִשְׁמַעְאֵל’ וְכוּ’.

עא.

(ח"א כג, בפסוק)

”מִלְחָא בִּי סְרִיָּא בְּמָה מִלְחִי לָהּ” [מִלְחָ
כְּשֶׁהוּא מְסַרִיחַ, בְּמָה מוֹלְחִים אוֹתוֹ]
(בכורות ח:).

”מִלְחָא בִּי סְרִיָּא” – זֶה שֶׁנִּפְּל לְסִרְחוֹן
תְּאוֹת-הַמְּמוֹן’.

וְעַל-כֵּן אֶפְקוּהוּ בְּלִשׁוֹן: ”בִּי סְרִיָּא” –
שֶׁהוּא לִשׁוֹן הַנְּאֻמֵּר בְּ’עֲבוֹרִים’,
כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שמות לב, ח; דברים ט, יב): ”סְרוּ
מִהַר” וְכוּ’ – בִּי הַמְּשׁוֹקַע בְּמְמוֹן, עוֹבֵד כָּל
הָעֲבוֹרִים. [עֵינַן בְּפָנִים: שֶׁתְּקוּנוֹ הוּא הַצְּדִיק’ שֶׁהוּא
”בְּרִית מִלְחָ עוֹלָם”. בַּמְּדָבָר יח, יט].

”וְאַעֲשֶׂה אוֹתְךָ לְגוֹי גָּדוֹל” (שמות לב, י)

עב.

(ח"ב ז, א"ב)

מִי שֶׁהוּא ’רַחֲמָן’, הוּא יָכוֹל לִהְיוֹת ’מְנַהִיג’
וְכוּ’. וְרַחֲמָן כְּזֶה הוּא רַק ’מְשַׁהֲרֵבְנוּ’
וְכוּ’, כִּי ’מְשַׁהֲרֵבְנוּ’ הָיָה לוֹ ’רַחֲמָנוֹת’ בְּאֵמֶת
עַל יִשְׂרָאֵל, וּמְסַר נַפְשׁוֹ בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל,
וְהַשְׁלִיךְ נַפְשׁוֹ מִנְּגִד, וְלֹא הָיָה חוֹשֵׁשׁ עַל-
עֲצָמוֹ כְּלָל.

כִּי הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ אָמַר לוֹ (שמות לב, י):
”וְאַעֲשֶׂה [וְאַעֲשֶׂה אוֹתְךָ] לְגוֹי גָּדוֹל” –
וְהוּא לֹא הִשְׁגִּיחַ עַל-זֶה כְּלָל, רַק אָמַר (שם לב,
לג): ”אִם תִּשָּׂא חֲטָאתֶם” וְכוּ’ – כִּי הוּא הָיָה
'רַחֲמָן וּמְנַהִיג־אֲמִתִּי' וְכוּ’.

”וַיַּחַל מֹשֶׁה אֶת פָּנָיו ה' אֱלֹקָיו” (שמות לב, יא)

עג.

(ח"א נה, ח)

”חֲלָה” – ’שְׂכִינְתָא’. דְּבִאֲתָר דְּאֵלִין ’מְלַאכִין’ תַּמָּן,
'אֲבָהֶן' תַּמָּן. וּבִאֲתָרָא דְ'אֲבָהֶן' תַּמָּן, 'שְׂכִינְתָא'
תַּמָּן. וְכֵן: ”וַיַּחַל”, בְּהַ צְלִינָא, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב:
”וַיַּחַל מֹשֶׁה אֶת פָּנָיו ה' אֱלֹקָיו” (שמות לב, יא), ”ה'
אֱלֹקִים אֵתָה הַחֲלוּת לְהִרְאוֹת אֶת עַבְדְּךָ” (דברים ג,
כד). וְכֵן 'חֲלָה זְכוּת אָבוֹת'. וְכֵן 'תַּמָּה זְכוּת אָבוֹת
לְרִשְׁעִים', דְּהוּוּ מִקְבָּלִים אֲגִרְיָהוּ בְּהַאי עֲלָמָא.
(זהר שלח קעד.)

עַל-יְדֵי תַּפְלָה כְּתוּנוֹ, מְתַנוּצֵץ אֹר
זְכוּת-אָבוֹת, בְּבְחִינַת: ”חֲלָה
זְכוּת-אָבוֹת” (זהר שלח קעד). – ”עַל-יְדֵי
”וַיַּחַל מֹשֶׁה אֶת” וְכוּ’ (שמות לב, יא), בְּחִינַת
'תַּפְלָה” (זהר שם).

”וּבִאֲתָר דְּאָבוֹת תַּמָּן, שְׂכִינְתָא תַּמָּן” (זהר
שם), שֶׁהִיא בְּחִינַת 'חֲלָה' (זהר שם)
וְכוּ', שֶׁהִיא ”גַּם זֹאת” (ויקרא כו, מד). כִּי ”גַּם

בְּחִינַת חֶלֶה, שֶׁהִיא שְׁעוֹר מִ"ג בִּיצִים" (זוהר שם). וְהוּא בְּחִינַת יְרֵשֶׁת אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל וְכוּ'.

וְעַל־יְדֵי בְּחִינַת אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל - לֹא דִי שֶׁנִּצְוָה מִרְעֵעִין שֶׁל רְשָׁעִים, אֲלָא גַם רוֹאֵה בְּהֵם, מֵה שֶׁהֵם רָצוּ לְרֹאוֹת בּוֹ.

וְעַד עַכְשָׁו עָבְרוּ "מִשְׁכֵּי־לֶבֶם" (על־פי תהלים עג, ז), שֶׁהִשְׁיִגוּ יוֹתֵר מִמֶּה שֶׁהִתְאוּוּ. וְעַכְשָׁו עַל־יְדֵי "וַיַּחֲלֵ", עַל־יְדֵי "חֶלֶה זְכוֹת־אָבוֹת", עַל־יְדֵי חֶלֶה־תְּרוּמָה, עַל־יְדֵי אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל - נֶעֱשֶׂה לֶבֶם 'תּוֹחֶלֶת מִמְשַׁכָּה מִחֶלֶת לֵב" (משלי יג, יב).

אִפְּךָ בְּעַמְּךָ". וְלִי־יִשְׂרָאֵל אָמַר (שם לב, ל): "אַתֶּם הִטָּאתֶם הִטָּאתֶם גְּדֹלָה".

"לחות פתבים משני עבריהם, מזה ומזה הם פתבים" (שמות לב, טו)

מ"ם וסמ"ך שבלוחות, בנם היו עומדין. (שבת קד).

ענה.

(ח"א ז, בסוף)

"מ"ם וסמ"ך שבלוחות בנם היו עומדין" (שבת קד):

כִּי 'מ"ס' - הוּא בְּחִינַת הַשְּׂכָחָה, וְעַל זֶה אָמְרוּ רַז"ל (תְּגִינָה ט:): "אֵין דּוֹמָה הַשּׁוֹנָה פְּרָקוּ מֵאָה פְּעָמִים, לְמֵאָה פְּעָמִים וְאֶחָד" - כִּי 'מ"ס' בְּגִימַטְרִיא מֵאָה, "וְעַד מֵאָה" שׁוֹלֵט הַשָּׁר שֶׁל שְׂכָחָה" (שַׁעֲרֵי־הַמִּצְוֹת, פְּרָשַׁת וְאֶתְחַנֵּן).

וְזֶה שֶׁהִמְתִּיקוּ חַז"ל: "מ"ם וסמ"ך" - הֵינּוּ 'מ"ס' שֶׁהוּא בְּחִינַת הַשְּׂכָחָה.

"בנם היו עומדין" - כִּי 'נס' הוּא הַפֶּךָ הַשְּׂכָחָה' - כִּי 'נפים' הֵם בְּחִינַת תְּפִלָּה, בְּחִינַת אֱמוּנָה, הַפֶּךָ הַשְּׂכָחָה.

עו.

(ח"א נט, ג-ד)

"את שבתותי תשמרו" (שמות לא, יג).
"שבתותי - דא עגולא ורבווע דלגו" (הקדמת־הזהר ה):

וְזֶה פְּרוּשׁ (שַׁבַּת קד): "מִם וסמ"ך שבלוחות בנם היו עומדים" (שַׁבַּת קד).

'מ"ם' - זֶה רְבוּעָא. וְסמ"ך' - זֶה עֵגוּלָא שְׁבִלּוּחֵי־הַלֵּב, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (מְשָׁלֵי ג, ג): "פְּתַבְּם עַל לִוַּח לְבָבְךָ".

"למה ה' יחרה אפך בעמך" (שמות לב, יא)

עד.

(ח"א נב, א)

יֵשׁ מוֹכִיחֵי־הַדּוֹר, וְהֵם בְּחִינַת רְגֵלִין. וְנִקְרְאִים רְגֵלִין, עַל שֶׁם שֶׁהֵם "לְמוֹדֵי ה'" (שַׁעֲרֵי נד, יג).

הֵינּוּ: שְׁלוֹמְדִין כְּבִיכּוֹל אֶת הַשֵּׁם - שְׁנוֹתֵנִין לוֹ עֵצוֹת, וְהֵם הוֹלְכִים בְּשְׂלִיחוֹתוֹ לְיִשְׂרָאֵל, לְהוֹכִיחֵם וּלְהַחְזִירָם לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ.

וְאֵלוּ הַ"לְמוֹדֵי ה'", מְרַבִּים שְׁלוֹם בְּעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (יִשְׁעִיָּה שָׁם): "וְכָל בְּנֵיךָ לְמוֹדֵי ה' וְרַב שְׁלוֹם בְּנֵיךָ" - כִּי הוֹלְכִים לְפָשֵׁר וּלְעֵשׂוֹת שְׁלוֹם בֵּין יִשְׂרָאֵל לְאֲבֵיהֶם שְׁבֻשְׁמִים.

וּלְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ מִקְטִינִים הַדָּבָר וּמְמַלְצִים טוֹב בְּעַדָם, וּלְפָנָיו יִשְׂרָאֵל מְגַדִּילִים הַחֲטָא מְאֹד, כְּמוֹ שֶׁמְצִינּוּ אֲצֵל מִשָּׁה, שֶׁאָמַר לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ (שַׁמּוֹת לב, יא): "לְמָה יַחֲרֶה

"אין קול ענות גבורה, ואין קול ענות חלושה, קול ענות אנכי שמע" (שמות לב, יח)

עח.

(ח"א ל, בסוף)

מ'קולו' של אדם, יכולין לידע בחינות המלכות שלו, כי יש בכל אחד ואחד בחינות מלכות, והוא נפר ב'קולו'.

ועל-כן יכולין להפיר האדם ב'קולו', כמו שנראה בחוש: כי כפי בחינות האדם בן הוא קולו! - כי יש "קול ענות גבורה, וקול ענות חלושה" (שמות לב, יח), כפי בחינת המלכות של כל אחד. (עין עוד בפנים, ענין קולם של שאול ודוד).

עט.

(ח"א נה, ו)

צריך לתקן בתפלתו בחינת 'שלוש קולות'. (א) "קול פסיל ברב דברים" (קהלת ה, ב). (ב) "קול ענות אנכי שמע" (שמות לב, יח). (ג) "כל היום כלמתי נגדי וכו', מקול מחרף ומגדף" (תהלים מד, טז-יז).

וזהו בחינת "עץ ארז ואזוב ושני תולעת" הנאמר ב'פירה' (במדבר יט, ו).

(א) "ארז" - זה בחינת: "קול פסיל ברב דברים" - להעלות את הנופלים ב'אמונות-פזביות', בחינת "דרכי האמרי" (שבת פ"ו מ"י; שבת סז:: תוספתא שבת פ"ח), שנאמר ב'אמורי' (עמוס ב, ט): "כגבה ארזים גבהו", וה'גבוהי-קומה' על-פי הרוב הם 'פסילים' וכו'.

(ב) "אזוב" - זה בחינת 'קטני-קומה', הם 'בעלי השכל', אבל הלב אינו יכול להצפין כח השכל בתוכו, כי לבם חלש

"בגס היו עומדין" - זה בחינת 'שבת', בחינת (שמות לא, יז): "אות היא לעלם". (עין בפנים).

[עין עוד לעיל בפסוק (שמות לא, יז): "אף את שבתתי תשמרו"].

"והלחת מעשה אלקים המה, והמכתב מכתב אלקים הוא, חרות על הלחת" (שמות לב, טז)

עז.

(ח"א י, ז-ח)

ה'תורה' - היא בחינת 'ידין' ו'רגליו', כי יש בהתורה נגלה ונסתר.

נגלה - הוא בחינת 'ידים', כמו שכתוב (שירי-השירים ה, ד): "דודי שלח ידו מן החר".

"מן החור" - הינו: "חרות על הלחת" (שמות לב, טז), שהוא ב'נגלה'.

ו'נסתר' - הם בחינות 'רגליו', כמאמר חז"ל (ספח מט: על שירי-השירים ז, ב): "חמוקי ירכיך" - "מה ירך בסתר" וכו'.

וזה בחינת: 'מרדכי' ו'אסתר'.

"מרדכי" - מר דרור (חלין קלט: על שמות ל, כג). 'דרור' לשון 'חרות', הינו בחינת: "חרות על הלחת", כמו שאמרו רז"ל (ערובין נד): "אל תקרי חרות, אלא חרות" - שהוא בחינת ה'תורה בנגלה'. זה בחינת 'ידים', כמו שכתוב: "דודי שלח ידו מן החור" כנ"ל.

ו'אסתר' - הוא בחינת 'רגלים', "מה ירך בסתר", כנ"ל.

וְחָסַר [עֵינָו בְּפָנָיִם]. וּבִפְרֹט ה'נוֹאֲפִים', הָעוֹסְקִים בְּחֻמֹּת פִּילוֹסוֹפְיָא, שְׁמָאד מָאד מְזִיק לָהֶם, כִּי 'לְבָם' חָסַר, בְּבַחֲיַנַּת (מִשְׁלֵי ו, לב):
"נִאֲפָ אִשָּׁה חָסַר לֵב".

וְזָהוּ בַּחֲיִנַּת: "קוֹל עֲנוֹת אָנֹכִי שׁוֹמֵעַ" -
'קוֹל חֲרוּפִין וְגִדּוּפִין, שְׁמֹגְדִין כְּלָפִי מֵעֲלָה בְּחֻמֹּתָם, בִּידוּעַ. וְעֲלִיהֶם נֹאֲמַר (קֹהֶלֶת ז, טו): "וְאֵל תִּתְחַכֵּם יוֹתֵר" [וְעַל-יָדֵי 'כֹּנְנַת-הַלֵּב' בְּתַפְלָה, מִתְקַן אוֹתָם].

ג) "וּשְׁנֵי תוֹלְעֵת" - זֶה בַּחֲיִנַּת בְּזִיוּנוֹת וְחֲרָפוֹת מִשׁוֹנָאִים, בְּבַחֲיִנַּת: "מְקוֹל מִחֲרָף וּמְגִדָּף". וְזָהוּ: "תוֹלְעֵת" - בַּחֲיִנַּת (תְּהִלִּים כב, ז): "וְאָנֹכִי תוֹלְעֵת וְלֹא אִישׁ, חֲרַפְתָּ אָדָם וּבְזוּי עָם" - שְׁצַרִּיךְ לְהַפְדֵּךְ כָּל ה'בְּזִיוּנוֹת' לְ'כְבוֹד', וּלְבַטֵּל אֶת-עֲצָמוֹ מִכָּל וְכָל כְּשֵׁעוֹמֵד בְּהִיכַל הַמֶּלֶךְ.

"וַיִּשְׁלַךְ מִיָּדוֹ אֶת הַלְחָת, וַיִּשְׁבֵּר אֹתָם תַּחַת הָהָר" (שְׁמוֹת לב, יט)
- עַנְיָן 'שְׁבִירַת הַלְחָתוֹת' וְ'שְׁבִירַת לְחָתוֹת' -

פ. (ח"א לד, ז)
נִמְצָא לְעֵיל בְּפֶסוּק (שְׁמוֹת לא, יח): "שְׁנֵי לַחַת הָעֵדוּת".

פא. (ח"א נד, ד)
כִּדִּי לְשֹׁמֵר ה'זְכָרוֹן, צָרִיךְ לְשֹׁמֵר עֲצָמוֹ שְׁלֹא יִפֹּל לְבַחֲיִנַּת 'רַעֲיָנוּת', לְבַחֲיִנַּת 'מִיתַת-הַלֵּב'.

כִּי עֵקֶר ה'זְכָרוֹן' תוֹלָה בְּ'עֵינָו' וְכוּ', כִּי ה'שְׁכָחָה' בָּא עַל-יָדֵי 'רַעֲיָנוּת', עַל-יָדֵי 'מִיתַת-הַלֵּב' וְכוּ'.

כִּי 'רַעֲיָנוּת' ו'מִיתַת-הַלֵּב', הֵם בַּחֲיִנַּת אַחַת וְכוּ'. ו'מִיתַת-הַלֵּב' הִיא בַּחֲיִנַּת 'שְׁבִירַת-לְחָתוֹת'.

'לֵב' - הוּא בַּחֲיִנַּת 'לְחָתוֹת', בְּבַחֲיִנַּת (מִשְׁלֵי ג, א): "כְּתַבְּם עַל לְחָת לְבָבְךָ".

ו'שְׁכָחָה' - הִיא עַל-יָדֵי 'שְׁבִירַת-לְחָתוֹת', כְּמֹאֲמַר חַז"ל (עֲרוּבִין נד,):
"אֲלֹמָלָא לֹא נִשְׁתַּבְּרוּ לְחָתוֹת הָרָאשׁוֹנוֹת, לֹא הִיְתָה שְׁכָחָה בְּעוֹלָם".

נִמְצָא: שְׁעַקֵּר ה'שְׁכָחָה', הִיא עַל-יָדֵי 'רַעֲיָנוּת', בַּחֲיִנַּת 'מִיתַת-הַלֵּב', בַּחֲיִנַּת 'שְׁבִירַת לְחָתוֹת', שְׁמֵשֶׁם עֵקֶר ה'שְׁכָחָה'.

פב.

(ח"א ס, ז-ח)

כְּשֵׁעוֹסֵק לְעוֹרֵר בְּנִי-אָדָם, צָרִיךְ לְשֹׁמֵר עֲצָמוֹ מ'תְּלַמִּידִים שְׁאִינֵם-הַגּוֹנִים! - כִּדִּי שְׁלֹא יִהְיֶה נִדְבָק בּוֹ מִחֲרַע שְׁלָהֶם, שְׁלֹא יִזְיק לוֹ, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַז"ל (חולין קלג): "כָּל הַמְּלַמֵּד לְתַלְמִיד שְׁאִינוֹ-הַגּוֹן" וְכוּ'.

וְכֵן אָסְרוּ חַז"ל (שְׁבֹת קח): "לְכַתֵּב עַל עוֹר בְּהֵמָה טְמֵאָה, שֶׁנֹּאֲמַר (שְׁמוֹת יג, ט): 'לְמַעַן תִּהְיֶה תוֹרַת ה' בְּפִיךָ, מִן הַמִּתָּר לְפִיךָ'".

וּכְשֵׁלֹמֵד עִם אַחֵר, הוּא בַּחֲיִנַּת 'פְּתִיבָה' - כִּי ה'לְשׁוֹן' הוּא בַּחֲיִנַּת (תְּהִלִּים מה, ב): "לְשׁוֹנִי עֵט סוֹפֵר מִהִיר" - שְׁנַחֲקֵק וְנִכְתֵּב עַל 'לֵב הַתְּלַמִּיד', כְּמוֹ שְׁכָתוּב (מִשְׁלֵי ג, א): "כְּתַבְּם עַל לְחָת לְבָבְךָ".

וְעַל-כֵּן צָרִיךְ: שְׁלֹא יִהְיוּ דְבָרָיו נִכְתָּבִין עַל בַּחֲיִנַּת 'עוֹר בְּהֵמָה טְמֵאָה', הֵינוּ: 'תְּלַמִּיד שְׁאִינוֹ-הַגּוֹן'.

ועל-כן חסר 'וא"ו' מ'תמוז' - פי מאחר שגשתברו ה'לוחות', נסתלק ה'וא"ו'! - פי ה'לוחות' הם בחינת 'וא"ו', כמו שאמרו (בבא-בבא יד.): "הלוחות ארפן ששה ורחבן ששה".

גם "זמן מ'תן ת'זרתנו" - ראשי-תבות: 'תמ"ז'. פי "בתמוז נתנו הלוחות" (יומא ד:). וגם כאן חסר 'וא"ו', מחמת "שאז נשתברו הלוחות", שהם בחינת 'וא"ו' פנ"ל.

פד.

(שיחות-הר"ן פו)

מה שפוסקין [את הקתן באמצע] ה'דרשה' - זה בחינת 'שברי-לוחות'.

פה.

(חיי-מוהר"ן קצז)

עקר העבודה שיש בכל דבר - מה שמניחין לאדם על הבחירה שלו! - הינו: שנשאר הדבר על דעתו, ואין מצוין אותו על אותו הדבר שום מצוה, רק שנשאר הדבר על דעתו כפי מה שיבחר לו.

וזו בחינת (שבת פז.): "משה הוסיף יום אחד מדעתו" - שזאת הבחינה נמצאת בכל עבודה, שבכל עבודה יש דבר שמניחין לאדם בלי מצוה ואזהרה, רק תלוי בדעתו ובחירתו כמו 'משה רבנו' וכו'.

ועקר היגיעה והכבוד והיסורין שלו (של רבנו ז"ל), היא בבחינת: "הוסיף משה יום אחד מדעתו" פנ"ל, פי אינו יודע איך לעשות וכו'.

גם זה ששבר את הלוחות, היא גם-כן בבחינה הנ"ל - פי "זה עשה גם-כן מדעתו" (שבת שם), וכיוצא בזה וכו'.

אך אי-אפשר להיות נשמר בעצמו שלא ישמעו 'תלמידים שאינם-הגונים' ממנו. ולזה צריך שיהיה למודו, "ללמד וללמד ולשמר ולעשות" (אבות פ"ד מ"ה; סוטה לו; ברכת אהבה-רבה), דהינו: שעל-ידי למודו עם תלמידו, יהיה "כאלו עשאו לחברו, וכאלו עשאו לדברי-תורה" (סנהדרין צט:).

ואזי השם-יתברך שומר אותו, שלא יהיו דבריו נכתבין ב'כח הזכרון' של ה'תלמיד שאינו-הגון' - רק יהיו נשפחין ממנו.

וזוהו: "ואלה לחרפות וכו'" (דניאל יב, ב) - הינו בחינת: "חרפה שברה לבי" (תהלים סט, כא), בחינת 'שכחה', 'שבירת-הלב', שהיא בחינת 'שבירת-הלוחות', כמו שכתוב: "לוח לבך" (משלי ג, ג). ועל-ידי 'שבירת-הלוחות' בא 'שכחה', כמו שאמרו רז"ל (ערובין נד.): "אלמלא לא נשתברו לוחות הראשונות, לא היתה שכחה".

הינו: שאותן שאינן ראויין לקבל, שהם בחינת "עור בהמה טמאה", נשפח מהם, פנ"ל.

פג.

(ח"א ריז)

'ז'כרו ת'זרת מ'שה" (מלאכי ג, כב) - ראשי-תבות: 'תמ"ז' חסר 'וא"ו'. פי אז ב'תמוז' צריכים להמשיך ה'זכרון' לתקן ה'שכחה', פי אז נתהוה ה'שכחה'.

פי על-ידי "הלוחות שנשתברו בחדש תמוז" (תענית פ"ד מ"ו), נתהוה ה'שכחה' - כמו שאמרו רז"ל (ערובין נד.): "אלמלא לא נשתברו הלוחות הראשונות, לא נשתכחה תורה מישראל".

"וַיִּשְׂרֹף בְּאֵשׁ, וַיִּטְחֵן עַד אֲשֶׁר דָּק, וַיִּזְרַע עַל פְּנֵי הַמַּיִם, וַיִּשְׂקֵךְ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (שְׁמוֹת לֵב, כ)

"וַיֹּאמֶר מִי לָהּ אֵלֵי, וַיֹּאסְפוּ אֵלָיו כָּל בְּנֵי לֵוִי" (שְׁמוֹת לֵב, כו)

"כל בני לוי" - מבאן: שְׁכַל הַשְּׁבֵט בְּטָר. (יזמא סו:)

פו.

(ח"א קעז)

יֵשׁ 'צַדִּיקִים-אֲמִתִּיִּים', שֵׁישׁ לָהֶם בַּח בְּשִׁשׁוֹתֶיךָ יֵיךְ לַפְעָמִים, לְמַחֵל עֲזוֹנוֹת עַל-יַדֵּי־זָה.

כִּי "יֵיךְ יֵשׁ לֹו שְׁנֵי בַחֲיִנּוֹת, זָכָה נַעֲשֶׂה רֵאשׁ" וְכו' (יזמא עו:). וְכַשְׁנַעֲשֶׂה 'רֵאשׁ', בַּחֲיִנּוֹת 'מַחִיךְ' - עַל-יַדֵּי־זָה יָכוֹל לְכַפֵּר עֲזוֹנוֹת, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (מִשְׁלֵי טז, יד): **"וַאִישׁ חָכֵם יַכְפִּירָנָה"**.

וְזָהוּ (בַּמִּדְבָּר יד, כ): **"וַיֹּאמֶר יְיָ סִלְחָתִי כְּדַבְּרְךָ"** (בַּמִּדְבָּר יד, כ) - רֵאשִׁי-תַבּוֹת: **"כּוֹסִי"** (תַּחֲלִים כג, ה - "כּוֹסִי רְוִיָה").

"כְּדַבְּרְךָ" - 'דְּבָר' - רֵאשִׁי-תַבּוֹת: **"ד'שְׁנַת ב'שְׁמֹן ר'אשִׁי"** (תַּחֲלִים שָׁם), בַּחֲיִנַּת 'שְׁלֵמוֹת-הַמַּחִיךְ', בַּחֲיִנַּת 'שְׁמֹן' וְכו'.

וְזָהוּ: "סִלְחָתִי כְּדַבְּרְךָ" - שְׁהַסְלִיחָה כְּדְבָרְךָ דִּיקָא, כְּפִי בַחֲיִנַּת "ד'שְׁנַת ב'שְׁמֹן ר'אשִׁי" שְׁזוֹכָה שְׁאֲתָה זוֹכָה, הֵינּוּ: כְּפִי ה'מַחִיךְ' שְׁזוֹכָה הַצַּדִּיק-הָאֵמֶת עַל-יַדֵּי 'שְׁתִּית-הַיֵּיךְ', כְּמוֹ-כֵן זוֹכָה ל'סִלְיָחוֹת-עֲזוֹנוֹת' - כִּי עַקֵּר ה'סִלְיָחָה', עַל-יַדֵּי ה'חֲכָמָה' וְה'מַחִיךְ-הַקְּדוֹשִׁים' שְׁמִקְבֵּל.

וְזָהוּ: "דְשְׁנַת בְּשִׁמֹן רֵאשִׁי כּוֹסִי רְוִיָה" - בַּחֲיִנַּת (שָׁם סו, יב): **"בְּאֵנוּ בְּאֵשׁ וּבַמַּיִם וַתּוֹצִיאֵנוּ לְרְוִיָה"** - כִּי כֵן הָיָה אֶצֶל ה'עֵגֶל' (שְׁמוֹת לֵב, כ): **"וַיִּשְׂרֹף אֶת הָעֵגֶל וְכו', וַיִּזְרַע עַל פְּנֵי הַמַּיִם"** [וַיִּשְׂקֵךְ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל].

פז.

(חֲיִי-מוֹהַר"ן שִׁצְה)

וְכֵן 'יַעֲקֹב' הָיָה גַם-כֵּן עוֹסֵק בְּזָה לְקָרֵב 'בְּנֵי-הַנְּעוּרִים' לְהַשִּׁם-יַתְּבָרָךְ, וְחִבֵּר כְּפָמָה אֲלֵפִים סְפָרִים בְּעֵינֵיךְ ה'אֲמוֹנָה'!

כִּי הוּא חִבֵּר סְפָרִים הַרְבֵּה מְאֹד בְּעֵינֵיךְ ה'אֲמוֹנָה הַקְּדוֹשָׁה', גְּזַמְאוֹת סְפָרִים. וְהוּא לְמַד עִם כָּל בְּנָיו דְרָכֵי ה'אֲמוֹנָה-הַקְּדוֹשָׁה. כִּי הָיוּ כָּלָם צַדִּיקִים.

אֵךְ אֶף-עַל-פִּי-כֵן חָקֵר בְּדַעְתּוֹ: "לְמִי לְמַסֵּר כָּל חֲכָמָתוֹ"?! - עַד שְׁמַסֵּר כָּל חֲכָמָתוֹ לְלוִי, וְלְכָלֶם מְסֹר רֵאשִׁי-פָרְקִים'.

וְעַל-כֵּן 'שְׁבֵט לֵוִי' - הָיוּ דְבוּקִים וְחֲזָקִים יוֹתֵר בְּה'אֲמוֹנָה-הַקְּדוֹשָׁה' מְכַלָּם, וְעַל-כֵּן **"לֹא טָעוּ בְּעֵגֶל"** (שְׁמוֹת לֵב, כו; יזמא סו: רש"י בַּמִּדְבָּר א, מט; בַּמִּדְבָּר-רַבָּה א, יב), וְגַם **"לֹא הָיָה עֲלֵיהֶם שׁוֹם עֲבוֹדַת-מִצְרַיִם"** (שְׁמוֹת-רַבָּה ה, טז).

"אַתֶּם חֲטָאתֶם חֲטָאָה גְדֹלָה" (שְׁמוֹת לֵב, ל)

פח.

(ח"א כב, א)

נִמְצָא לְעֵיל בַּפְּסוּק (שְׁמוֹת לֵב, יא): **"לְמָה ה' יַחֲרֶה אִפְךָ בְּעַמְּךָ"**.

"ועתה אם תשא חטאתם, ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת. ויאמר ה' אל משה, מי אשר חטא לי אמחנו מספרי" (שמות לב, לב-לג)

ובודאי על-ידי ענותנותו היה פח ביד משה לכפר עוון-העגל, כמו שכתוב: "ואיש חכם יכפרנה".

וזוה שטען משה: "ואם אין" - הינו: "אם לא תשא חטאתם" - בזה אתה מראה: שאין לי כל-כך ענינות שאוכל לכפר להם עוון העגל.

בכך בקשתי: "מחני נא" - כדי שלא אכשל בגדלותי, שאני רואה ושומע בכל עת ספור שמי ושבחי בתורה, כי מי יוכל לעמד בזה שישמע ספור שבחו ולא יתגאה, אם לא ענו גדולי. ואם אני ענו - צריך לה שתשא חטאתם, כמו שכתוב (מיקה ז, יח): "ועבר על פשע לשארית וכו'".

צ.

(ח"ב ז, ב)

נמצא לעיל בפסוק (שמות לב, י): "ואעשה אותך לגוי גדול".

צא.

(ח"ב סו)

בשיש לישראל איזה ענש' חסו-ושלום, נוגע את-עצמו יתברך בבכיכול. כי עקר ה'ענש', נוגע בה'חיות' שהוא ה'שם', ו"שמו משה בשמנו" (ירושלמי תענית יא).

ועל-כן בשאמר משה (שמות לב, לב): "ואם אין מחני נא", והשיבו השם-יתברך (שם לב, לג): "מי אשר חטא לי אמחנו" וכו' - בקש משה: שיעשה למען "שמו הגדול המשתף בשמנו".

כי מאחר ש"שמו יתברך משתף בשמנו", נמצא בשיעניש אותם, נוגע את-עצמו יתברך בבכיכול, כנ"ל.

פט.

(ח"א ד, ז)

ה'תלמיד-הכם' הוא בחינת 'משה', ש'משים עצמו

ב'שירים' (סנהדרין קיא:), כמו שכתוב (במדבר יב, א): "והאיש משה ענו מאד".

ועל-ידי-זה נקרא 'איש חכם', כמו שכתוב (איוב כח, יב): "והחכמה מאין תמצא" (עין סוטה כא:). ובזה יש פח לתלמיד-הכם לכפר, כמו שנאמר (משלי טז, יד): "ואיש חכם יכפרנה".

ובשביל-זה פשהתפלל משה על חטא העגל, אמר (שמות לב, לב): "אם תשא חטאתם, ואם אין מחני נא".

כי זה מן הנמנע, שלא יבוא לאדם איזה גדלות' בששומע שמספרין שבחו, כל-שכן פשםלך גדול משבח ומפאר את האדם, אזי בודאי מן הנמנע שלא יבוא לו איזה גדלות'.

אבל צריך לזה בטול כל הרגשותיו וקמריותיו, אזי יכול האדם לשמע שבחו ולא יבוא לו שום גדלות'.

כמו משה-רבנו שראה פתוב בתורה: "וידבר ה' אל משה", ויאמר ה' אל משה, וישראל קוראין בכל יום בתורה שבחו של משה, והוא בעצמו מספר להם שבחיו, ולא היה למשה שום התפארות וגדלות' מזה, כמו שכתוב: "והאיש משה ענו מאד".

נמצא: כשנתרצה הקדוש-ברוך-הוא לישראל, ואמר: "סלחתי כדברך" (במדבר יד, כ) - אזי כביכול נגדל "שמו יתברך המשתף בשמינו".

ועל-ידי-זה (שם לד, ל): "ויראו מגשת אליו" - פי האיר עליהם ה'יראה, כמו שפיתוב (משלי ב, ה): "אז תבין יראת ה'" וכו'.

צב.

(ח"ב פב)

עקר ה'תשובה, הוא ב'חדש-אלול' - פי הם 'ימירצון' שעלה משה לקבל לוחות אחרונות, ופתח 'דרך-כבושה' לילך בה.

ועקר הארת התפלין באים על-ידי ה'לוחות, כמובא (זהר בראשית ותשא הנ"ל): "כשאמרו ישראל נעשה ונשמע" (שמות כד, ז), זכו להגירת זינא עלאה".

והדרך שעשה משה הוא כד: שקשר עצמו אפלו ל'פחות שבישראל', ומסר-נפשו עליהם, כמו שפיתוב (שמות לב, לב): "ואם אין מהני נא".

ו'משה' זכה ל'קרן עזר פנים, מ'אור הלוחות, פי הם ה'מחין' בעצמן. וה'לוחות' הם 'שרש-התורה', ונקראים י"ו, על-שם 'עשרת-הדברות', "וארפן וא"ו ורחבן וא"ו" (בבא-בבא יד).

[שיח-שרפי-קדש החדש ח"ג תרב: בעת אמירת רבנו המאמר (ח"א לח הנ"ל) "מרפבות פרעה וחילו", ושם בענין ה'תפלין' שהם סימן על 'דבקות' וכו', "ומשה לא ידע כי קרן עזר פניו" וכו' (שמות לד, כט) - אמרה רבנו בהתלהבות כזו, עד שכסה פניו במטפחת כל שהיא, ולא יכלו לראות פניו המאירים והלוחטים].

"ויתנצלו בני ישראל את עדים מהר חורב. ומשה יקח את האהל וגו'" (שמות לג, ו-ז)

צג.

(ח"א לח, ו)

'משה' זכה ל'אור-התפלין, כמו שפיתוב ב'זהר' (ח"א השמטות רסב - על שמות לג, ו): "ויתנצלו את עדים" - "דא תפלין".

"ומשה יקח את האהל וגו', וקרא לו אהל מועד, והיה כל מבקש ה' יצא אל אהל מועד. ומשרתו יהושע בן נון נער לא ימיש מתוך האהל" (שמות לג, ז-יא)

"ומשה יקח את האהל" (שם לג, ז) - ש'לקח אותו ה'אורות', מ'לשון (איוב כט, ג): "בהלו גרו עלי ראשי". (עין שבת פח. וברש"י; ועין זהר בראשית נב: תשא קצד).

צד.
(ח"א ו, ה)
'משה' - הוא נקדה-העליונה שבתוך [אות] האל"ף. ו'יהושע' - הוא נקדה-התחתונה.

וזהו (שמות לד, כט): "פי קרן עזר פניו" - על-שם: "קרן אחת היה לו במצחו" (שבת כח: עבודה-זרה ח. תפלין ס). זה בחינת 'תפלין', שהוא ב'מצח'.

וה'א"ו שבתוך האל"ף - הוא ה'רקייע', הוא בחינת ה'אהל', כמו שפיתוב (שמות לג, יא): "ויהושע בן נון לא ימיש מתוך האהל", ו'אהל' הוא ר'קיע', כמו

שְׁפָתוֹב (ישעיה מ, כב): "וַיִּמְתָּחֵם פְּאֵהֶל לְשֶׁבֶת".

צה.

(חיי-מוהר"ן ב)

אז [כשאמר התורה ח"א ו הני"ל] אמר לי בזה-הלשון: שבכל-מקום שמתועדין יחד רבי' ו'תלמיד' - נעשה בחינה זאת, 'משה, ויהושע, ואהל-מועד'.

צו.

(עלים לתרופה, הקדמת הרב מטשעהרין ז"ל)

אמר המלכות: ידוע מה שדרשו רבותינו ז"ל במדרש-רבה פרשת פנחס (כא, יד) מה שהקדוש-ברוך-הוא אמר למשה על יהושע:

"יהושע, הרבה שרתה, והרבה חלק לך פבוד, והוא היה משפים ומעריב בבית-הועד שלך, והוא היה מסדר את הספסלים וכו'. הואיל והוא שרתה בכל כחו, כדאי הוא שישמש את ישראל, שאינו מאבד שכרו. "קח לך את יהושע בן נון וכו' (במדבר כז, יח), לקיים מה שנאמר (משלי כז, יח): 'נצר תאנה יאכל פריה'".

והנה: גם אנחנו אלה פה היום בדורותינו אלה, מעולם לא ראינו ולא שמענו מאיש אחד, שישרת את רבו באפן כזה, כמו שראינו ממורנו הרב נתן ז"ל.

כי ממש נתקיים בו (שמות לג, יא): "לא מש מתוך האהל" - אהלז של תורה, של רבנו אור האזרות, בעל 'לקוטי-מוהר"ן זצ"ל.

כי ממש היה דבוק ומקשר אליו, בהתקשרות ודבקות אמתית, במסירות-נפש, ובבטול הרגשות עצמו לגמרי לגמרי

בכל תנועותיו במעשה ובדבור ובמחשבה, בשבתו בביתו, ובלכתו בדרך, בשכבו ובקומו.

וכל שיחותיו וספוריו ועניניו, הכל היה סובב והולך רק על קטב ענין זה, להודיע ולפרסם, גדלת קדשת מעלת רבנו זצ"ל, וגדלת קדשת מעלת מאמרי תורותיו הקדושים, ושיחותיו, וספורי-מעשיותיו, וכל עניניו וכו'.

והנה: האיש הזה מורנו הרב רבי נתן ז"ל, לא נתן שנה לעיניו ולעפעפיו תנומה, וכל ימי חייו היה עוסק רק בענין זה, לדלות ולהשקות מתורת רבו לאחרים, ולפרסם שמו הגדול והקדוש בעולם.

ועסק בשיקדה רבה מאד, ובמסירת-נפש עצום מאד, אשר לא יאמן כי יספר.

וזכות רבו הקדוש מסיעתו, כי זכה למדרגה גבה ועליונה מאד בעבודת-השם, ובהשגת התורה-הקדושה, והכל היה בתמימות ובפשטות גמורה, ובשפלות אמתית, וענוה שלמה, מה שאי-אפשר לשער בכלל.

ואי-אפשר לבאר בפרטיות ענין זה, לא בכתב ולא בעל-פה, והיה חדוש נפלא ונורא מאד וכו' וכו'. (עיר-שם כל החקדמה הנפלאה).

צז.

(פונכי-אור, שיחות-וספורים לד-לה-מד-מו-מז-נח)

פעם-אחת אמר מוהרנ"ת ז"ל בזה-הלשון: "העקר מה שהפרתי את רבנו ז"ל, היתה משיחותיו הקדושות אשר בהל!"

כפי אשר בכמה עתים וימים לא מש מתוך אהליו, ושקד על דלתותיו יום יום, ובהלבשת רבנו ז"ל אור תורתו והודעת גדלתו בשיחותיו הקדושות אשר בחל, ונקראו אצלו בשם שיחות חלין.

וכן הבנתי גם מאבי (רבי נחמן מטולטשין) ז"ל: שעקר הברתו בגדלת ורוממות מוהרנ"ת ז"ל, וידיעותיו שזכה עלידו לידע מגדלת ורוממות רבנו ז"ל - היתה גם כן ברב שקידתו על דלתי מוהרנ"ת ז"ל, ונסיעותיו התמידיות שני פעמים בכל חודש. שבת אחד בביתו בטולטשין, ושבת אחד בבית מוהרנ"ת ז"ל, עם קצת ימים קדם השבת וכן לאחריו. וחוצי נסיעותיו אשר נסע אתו לשמשו לעת זקנתו, והנסיעה נתארכה כל פעם, הן בקיץ, והן בחורף.

וגם נתעוררתי להפיר ולהתבונן בגדלת אבי הרב רבי נחמן ז"ל מטאלטשין - כי הוא אשר אמר עליו מוהרנ"ת ז"ל: "אני מכין את הכל עם העט, ואחר כך יהיה יכלת גם לרבי נחמן מטאלטשין, להנהיג (המון אנשי-שלומו אשר פנה אותם אז בשם) הגלגל!" [איך גרייט צו אלדינג מיט דער פער, דערנאך וועט נחמן טאלטשינר אויך קענען פירן עם רעדל].

כי אף-על-פי שמחמת שהיה יתום בלא אב ואם, לא עלה כל-כך במעלת הלמוד, אבל גם הוא קרא ושנה הרבה, מחמת שהעקר הוא השמוש והשקידה תמיד על דלתי הרב, ולא נמצא בכל אנשי מוהרנ"ת ז"ל, שזקד על דלתותיו כמוהו, בערך ארבעה-עשר שנים.

כי אפלו רבי משה, ואחיו רבי זיינוועל, כל ימי היותם בברסלב, לא היו באים למוהרנ"ת ז"ל, רק בשבת בסוף הסעדה

שבלילה, ויום השבת, ובסעדה-שלישית, ומוצאי שבת-קדש. ואחר-כך נתרחקו להתישב בטשעהרין, ולא זכו לעמד לפניו, רק בקצת הזמן שנתעכב בטשעהרין, שבוע או שתיים בחורף, ואחר-כך בקיץ שבוע או שתיים, ובימי ראש-השנה באומין. ושתי פעמים או יותר, נסע אתו יחד גם רבי משה הנ"ל ז"ל.

אבל אין זה עולה כלל - פנגד הדבקות והשמוש ורבוי העמידה לפניו, שזכה אבי ז"ל.

והשם-יתברך סבב נפלאותיו, להושיבו טולטשין, אשר לא רחוקה היא מברסלב, פערך רחוק העיר נעמרוב מברסלב.

כפי המובן מדברי רבנו ז"ל, שהיתה בזה בונה נפלאה מה שנתישב בברסלב, סמוך למוהרנ"ת ז"ל שישב בנעמירוב, ולא עם מוהרנ"ת בעיר אחת. כי מוהרנ"ת ז"ל רצה פעם-אחת בחיי רבנו ז"ל להתישב גם-כן בברסלב, ולא הסכים על-זה רבנו ז"ל (ברב הכרח המגיעות, אשר עלידם כל התהוות הכלים לקבל).

אבל מחמת שעל-כל-פנים לא יבאו מניעות רק במשקל ובמדה מאת השם-יתברך, שיצא רבנו ז"ל להתישב בברסלב, ולא נמצא מברסלב לנעמרוב אפלו שני פרסאות (רוסיאות), פנודע.

וכן סבב אחר-כך השם-יתברך, ברחוק אבי מוהרנ"ת ז"ל, זה בברסלב, וזה בטאלטשין - שגם ביניהם לא נמצא רחוק אפלו שני פרסאות, כנ"ל.

ולוא דמסתפינא מלהפליג יותר בעמק הדבר, היתי אומר: שזה מה

שנסתלק 'יהושע' ביום כ"ו ניסן, שהוא מספרי השם הוי"ה יתברך פנוּדע. וכפי אשר בארתי לעיל ברוממות מוהרנ"ת ז"ל, שפנגד רבנו ז"ל נקרא גם-כן בשם התלמיד 'יהושע' וכו' וכו'.

וממילא מבאר גם לראש תלמידיו ומשרתיו ומשמטיו, שהוא אבי הרב רבי נחמן ז"ל מטאלטשין - שפנגדנו וכלליות הנפשות, נקרא גם-כן בשם 'יהושע', ושזה מה שגם הסתלקותו היתה מכון ביום הזה כ"ו ניסן.

ואם הייתי זוכה בימי חייו הקדושים, להכיר ולידע פלכך מחשיבותו ומעלתו, באשר שמתי אל לבבי זה ערך שלשה שנים, יודע אני ברור: שלא היו עוברים עלי התלאות המשנות ועניות ודחקות פזה, אשר עד היום לא יצאתי מהם.

כי הנה שמתי אל לבבי, בדבר הפתויים שבענין 'יהושע בן נון', ואשר מאלינו נבין: שגם זולת השבח שנאמר עליו (שמות לג, יא): **"לא מש"** [ימ"ש] וכו' - הנה עובדי השם ובורח מן החטא.

ואה-על-פיי-כן - אם גם גדלה עבודתו בכפלי-כפלים, ולא להדבק פלכך ל'משה רבנו' עליו השלום - נראה מדברי חז"ל, שלא היה זוכה אחר-כך למלאות את מקומו, ולקבל מאתו סמיכות ידיו, במעלה מפלגת פלכך.

וגם עיינו הרואות: שבהרבה מקומות קראה אותו התורה בשם 'משרת' ל'משה רבנו' עליו השלום. כי ב'פרשת פי-תשא' (שמות כד, יג), וב'משפטים בסופה' (שם לג, יא) - נזכר בלשון הכתוב: **"ומשרתו"** וכו'; וב'פרשת בהעלתך' בהכתוב (במדבר יא, כח):

"ויען וכו' משרת משה"; וגם ב'תחלת ספר יהושע' מתחיל הכתוב (יהושע א, א): **"ויהי אחרי וכו', משרת משה"**.

וכפי רוממות מוהרנ"ת הנ"ל, אשר זכה בכח רבנו לפני משה בעצמו, הלא דבר הוא מה שהזכרתי לעיל: שבכל אנשי מוהרנ"ת ז"ל, לא נמצא משרת ומשמט ודבוק למוהרנ"ת כמוהו, ומקבל מאתו כל הדבורים מפה לפה, המכרחים להדבורים בכתב.

וברב הרגשתו את דברי מוהרנ"ת, הפקיר את עצמו מנעוריו, שלא רצה לחשב בכל בעסקי מלאכה ועבודה גשמיות, והלך אליו רגלי שני פעמים בכל חדש, כדי לשמע מפיו הקדוש דברי-אלקים-חיים שקבל מרבנו ז"ל, ואשר חדש בהם בסמיכתו מידי רבנו ז"ל, אשר הן הן 'ספרי לקוטי-הלכות' אשר כבר זכו את הרבים לאין ערוך, פנוּדע ומפרסם בכל אנשי-שלוֹמנו.

ומכל-שכן שאינו דומה הרואה אותם בספר, להשומע אותם מפיו-הקדוש (כמוכא גם מזה בדברי רבנו ז"ל).

וברב הרגשת אבי ז"ל שזכה להרגיש בהם, קבל על-עצמו עניות מפלג ועצום פמה שנים, וטרח ויגע להעתיק כל הששה פרקים, באפן שיהיו ראויים לדפס מהם (פי מכתבת מוהרנ"ת ז"ל, ברב מהירותו, נדבקו הרבה מהאותיות זה לזה, עד שהיה קשה לדפס מהם). ולא קבל על-זה פרס ומעות ממוהרנ"ת ז"ל, אפלו פרוטה אחת.

ומאמר רבנו ז"ל לאנשי-שלוֹמנו על מוהרנ"ת ז"ל: **"שיש להם להחזיק לו טובה, כי לולא הוא, לא היה להם אפלו דף אחד!"** - סבב אחר-כך זה

המאמר גם על אבי ז"ל, בשקידתו ויגיעותיו להוציא לאור ספרי מוהרנ"ת ז"ל.

ושמעתי מאתו: שבעת גמרו את פתיבת ספרי לקוטי-הלכות, שאל אותו פעם-אחת מוהרנ"ת ז"ל: "ההרגשת בספרי התנוצצות-אלקות"!? [האסטו געפילט אין מיינע ספרים התנוצצות-אלקות]. והשיב לו: "הן"! (והיה מבאר מדבריו: שכמה פעמים, ברב הרגשתו והתנוצצות-אלקות שזרח עליו, מחמת-זה הכרח להניח את הקלמוס מתוך ידו, ולפסק לגמרי מהכתיבה).

ואחר-כך חגר מתניו להדפיס על-כף-פנים את הפרך הראשון (ארח-חיים חלק א'). אבל על-זה נתעורר מוהרנ"ת ז"ל לתן לו קצת על הוצאות הדרך, לעיר יאס שבמדינות וואלאכיא [רומניה].

וזוגתו כששמעה בטאלטשין, שנסע למדינת וואלכביע, נסעה לברסלב להודיע למוהרנ"ת ז"ל: "שאם לא יספיקה על-כף-פנים בלחם צר ומים לחץ, תגוע חס-ושלום ברעב, היא וזרעה!"

והכרח מוהרנ"ת לכתב לבנו ר' יצחק ז"ל מטאלטשין: "לתן לה בכל שבוע איזה סכום!" - באפן שתתפרנס על-כף-פנים בצמצום.

ואבי ז"ל בעצמו, בכל משך הדרך, הרבה מאד לצמצם ולמעט בהוצאות.

וגם בתחלת הדרך, הלך רגלי כמה פעמים - פי גם 'הוצאות הדפוס' בעצמה, היתה קשה וכבד על מוהרנ"ת ז"ל, כפי עצם עניותו, והסתרתו מאנשי-התבל.

(אמר המעתיק [רבי שמואל הורוביץ ז"ל], מפתחי ר' אברהם [בן רבי נחמן] אצל רבי מאיר אנשין ז"ל: בסוף ימיו של מוהרנ"ת ז"ל שאלו אותו אנשי-שלומנו: "מי

ימלא מקומו"!? - ענה להם: "דער וואס טראגט ביי מיר פעמיניצעס!" [זה שסוהב אצלי את עבירי-השופכין].

וכן היה: שהרבי נחמן מטאלטשין זצ"ל, שהוא היה משמשו, ו"לא מש מתוך אהלו" - הוא היה כל ה'ממלא-מקום', הוא דר באומין סמוך להקלויז, בתור גבאי וחסן, גם משגיח על הנר-תמיד על ציון רבנו הקדוש.

ומרב ענותנותו, היה מרגיל בפי כל לקראו רק בשם 'שמש דקלויז'. וכן חתם את-עצמו "נחמן שמש דקלויז". והוא היה כל העוסק בהעתיקת והדפסת ספרי מוהרנ"ת ז"ל.

ופעם כשנתעורר מחלקת מאנשי טיראנוצע עליו, ובעת הקבוץ שהיו בהקלויז כל אנשי טירוויצע, וגם הרבי מאיר טעפליקער הנ"ל גם-כן היה כנהוג. ובמכון התחילו לדבר אודות הרב רבי נחמן טולשינער, לשמע מה שיאמר רבי מאיר הנ"ל.

כשנתעורר רבי מאיר להשיב דבר, לא ענה כלום. כ-אם התחיל לצעק בקול: "הרבי נחמן! הרבי נחמן! אתם יודעים מי הוא רבי נחמן? רבי נחמן האט ביי רבי נתן געטראגן די פעמיניצעס!" [רבי נחמן, סוהב אצל רבי נתן, את עבירי-השופכין].

"והביטו אחרי משה" (שמות לג, ח)

צח.

(חיי-מוהר"ן תב)

פעם-אחת היו אנשי-שלומנו קובלים לפניו: "שקשה להם לסבל ענין המחלקת והרדיפות!"

ענה ואמר להם: תאמינו לי: שיש בידי פח לעשות שלום עם כל העולם, שלא יהיה שום חולק עלי! - אבל מה אעשה, שיש מדרגות והיכלות פאלו, שאי-אפשר לבא אליהם, רק על-ידי מחלקת.

והראיה: פי 'משה-רבנו' עליו-השלום, בודאי היה לו 'פח-המושך' להמשיך את כל ישראל אליו וכו', ואף-על-

פִּי־כֵן מַה כְּתִיב (שְׁמוֹת ל"ג, ח): "וְהִבִּיטוּ אַחֲרַי מִשָּׁה", וְדַרְשׁוּ רַז"ל מַה שְּׁדַרְשׁוּ וְכוּ' (קדושין לג: תנחומא תשא כז), וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה עוֹד.

וְכַל־זֶה: פִּי יֵשׁ דְּבָרִים פְּאֵלוּ, שְׂאִי־אֶפְשֶׁר לָבוֹא אֵלֵיהֶם, וְקַעֲלִי־יָדַי מִחֻלְקֵת שְׁחוֹלְקִין עָלָיו וְכוּ'.

"וְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה פָּנִים אֶל פָּנִים, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ" (שְׁמוֹת ל"ג, יא)

צ.ט.

(ח"א קח)

מַה שְּׁמֵת־חֵיל לְהִתְפַּלֵּל בְּדַבְקוֹת, אוֹ מִתְבוֹדֵד עֲצָמוֹ, וּבְאֲמֻצֵּע נוֹפֵל מִמְדַּרְגָּתוֹ - זֶהוּ בְּחִינּוֹת ה'רַהוּרֵי עֲבוּ"ם. פִּי כָּל ה'נְפִילוֹת' בְּאֵין מַחְמַת 'קַלְקוּל־הָאֱמוּנָה'. וְכִשְׁנֵת־קַלְקַל הָאֱמוּנָה, נִמְצָא מַחְזִיר פָּנָיו מֵהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, וְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ גַּם־כֵּן מִסְתִּיר פָּנָיו מִמֶּנּוּ - נִמְצָא הוּא 'אַחֹר בְּאַחֹר'. וְצָרִיךְ לְהִבִּיאַ עַל־זֶה 'עוֹלָה'.

וּבְחִינַת 'עוֹלָה' הוּא: בְּשִׁמְשִׁיבֵר אֶת רוּחוֹ בְּקִרְבּוֹ, וּמִתְבַּיֵּשׁ וְחוֹשֵׁב בְּעֲצָמוֹ: "אִיךְ נִפְלַתִי וְנִשְׁלַכְתִּי מִשָּׁמַיִם לְאָרֶץ, שְׁהִיִּיתִי בְּמָקוֹם גְּבוּהָ כְּזֶה, וְעַכְשָׁיו נִפְלַתִי וְהִחְזַרְתִּי פָּנָי מֵהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, וְנִשְׂאֲרַתִּי 'אַחֹר בְּאַחֹר'!" - וּמִרַחֵם עַל־עֲצָמוֹ. פִּי אֵין רַחֲמָנוּת גְּדוּלָה מְזוּ.

וְצָרִיךְ לָזֶה 'נְסִירָה' כְּמוֹ שְׁהִיָּה אֶצֶל 'אָדָם־הָרִאשׁוֹן', "שֶׁנִּבְרָאוּ דוֹ פְּרָצוּפִין אַחֹר בְּאַחֹר, וְאַחֲרֵי־כֵן נִנְסַר וְהָיָה 'פָּנִים בְּפָנִים'" (בְּרַחוֹת סא. ערוֹבִין יח.). וְכוּ'.

הֵינּוּ: שְׁחוֹתָךְ וּמִנְסַר אֶת־עֲצָמוֹ, עַל־יְדֵי שְׁמִשְׁבֵּר אֶת לְבוֹ - פִּי אֵז בּוֹדְאֵי

מֵאֲנַח וּמוֹצִיא רוּחַ וּמְכַנִּים רוּחַ וְכוּ'. וְזֶהוּ בְּחִינּוֹת 'נְסִירָה', וּבֵא אֶל בְּחִינּוֹת "פָּנִים בְּפָנִים" (שְׁמוֹת ל"ג, יא; דְּבָרִים ה, ד).

וְזֶהוּ בְּחִינּוֹת 'עוֹלָה'. וְזֶהוּ (תְּהִלִּים נא, יט): "זְבַחִי אֱלֹקִים רוּחַ נְשִׁבְרָה". "זְבַחִי אֱלֹקִים" - הֵינּוּ: בְּחִינַת 'עוֹלָה' - הוּא "רוּחַ נְשִׁבְרָה" (זֶהר וִיקְרָא ה.).

ק.

(ח"ב צה)

כַּשְׂאוֹמֵר 'תְּחִנוֹת וּבִקְשׁוֹת', וְחוֹשֵׁב בְּלִבּוֹ וּמִצְפָּה שְׂיִבְכָה - זֹאת הַמַּחְשְׁבָה אֵינָה טוֹבָה, וְהִיא מְבַלְבֶּלֶת גַּם־כֵּן אֶת דַּעְתּוֹ, כִּי מַחְמַת־זֶה אֵינּוּ יָכוֹל לִזְמַר הַבִּקְשׁוֹת בְּלִב־שָׁלֵם בְּשִׁלְמוֹת.

כִּי צָרִיכִין בְּשַׁעַת אֲמִירַת תְּחִנוֹת וּבִקְשׁוֹת, לְהִרְחִיק מֵעֲצָמוֹ כָּל מִינֵי מַחְשְׁבוֹת־חוּץ שְׁבַעֲוֹלָם! - וְקַעֲלִי לְבוֹן דַּעְתּוֹ, אֶל הַדְּבוּרִים שֶׁהוּא מְדַבֵּר לְפָנָי הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, "כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ" (שְׁמוֹת ל"ג, יא).

וְאֵז: מִמִּילָא בְּקַל יִתְעוֹרֵר לְבוֹ, עַד שְׂיִבּוֹא לְבַכְיָה גְּדוּלָה בְּאֲמַת. וְאִם יִזְכָּה לְבַכְיָה בְּאֲמַת - מַה טוֹב, וְאִם לֹא - לֹא, וְלֹא יִבְלַבֵּל אֲמִירַתוֹ בְּשִׁבְל־זֶה.

קא.

(ח"ב צט)

אָמַר: הֲלֹא כַּשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ עוֹזֵר בְּ'הִתְבוֹדְדוֹת' - אֵזִי ה'הִתְבוֹדְדוֹת' הוּא: "כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ" (שְׁמוֹת ל"ג, יא).

קב.

(חיי־מוֹהַר"ן תלט)

כֵּן עָקַר הַתְּפִלָּה לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, בְּפִשְׁטוֹת גָּמוּר, כְּתִינוּק לְפָנָי אָבִיו,

"וגם מצאת חן בעיני" (שמות לג, יב)
- עניני מציאת חן -

"כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ" (שמות לג, יא).
 (עיני-שם הספור מרבנו ז"ל עם נכדו).

קג.

(כוכבי-אור, אנשי-מוהר"ן ח"א ד)

ב'עשרת ימי תשובה' [הראשונים להתקרבותו של מוהרנ"ת לרבנו ז"ל] - נכנס פעם אחת לבדו אצלו ז"ל, וספר לפניו את כל לבו. וצוה אז עליו פמה הנהגות (עין שיחות-הר"ן קפה).

ואחר-כך יצא עמו מהבית, והלך עמו בחוץ אנה ואנה אצל הבית-הפנסת הגדול דשם, ודבר עמו הרבה דברים המשיבין את הנפש, והחיה אותו מאד.

ובאמצע השיחה, לקחו אדמו"ר ז"ל בידי הקדושות סביב כתפיו, וענה ואמר לו בזה-הלשון: "און ווייטער: סע [אין] זייער גוט, אז מ'רעדט זיך אויס דאס הארץ פאר השם-יתברך, הינו: אזוי-ווי מ'רעדט זיך אויס פאר א אמת'ן גוטן פריינד!" [ומעתה: טוב מאד, שמשיחין את הלב לפני השם-יתברך, הינו: כמו שמשיחין את הלב לפני חבר טוב אמת].

ומיד נכנסו אלו הדבורים בלבבו כאש בוערת ממש. והבין תכף: שעל-ידי עצה זאת, בודאי יהיה נעשה איש כשר פראוי!

כי כל מיני מחשבות שיסבב הבעל-דבר בדעתו, וכל מיני מניעות שימנעוהו - כלם יספר לפני השם-יתברך, ויבקש מאתו רחמים ותחנונים על כל דבר, שיעזרו להיות פראוי לאיש-הישראלי.

ועל-ידי אלו הדבורים, קרבו להשם-יתברך, בהתקרבות גדול מאד.

קד.

(ספר-המדות, עניני 'חן')

- [א] **על-ידי צדקה - זוכה לחן** (חן ח"א א).
- [ב] **על-ידי שפלות - זוכה לחן** (חן ח"א ב).
- [ג] **לחן - יכניס אורחים** (חן ח"א ג).
- [ד] **גם ישמר את-עצמו ממאכלי-אסור, וישמר את פיו מדבור אסור** (חן ח"א ד).
- [ה] **מי שמפזר מעותיו בשביל לקנות לעצמו רב ללמד ממנו - על-ידי-זה ימצא חן.**
- [ו] **כשתעביר על מדותיה - תמצא חן** (חן ח"א ו).
- [ז] **על-ידי תוכחה - תשא חן** (חן ח"א ז).
- [ח] **שמן-זית - מסגל לחן** (חן ח"א ח).
- [ט] **סגלה לחן - תכתב על קלף: "פסוק וזהב חסד ואמת אלוף"** (חן ח"א ט).
- [י] **על-ידי היראה מתלמיד-הכם - תזכה לחן** (חן ח"א י).
- [יא] **דבורים היוצאים בניחותא - נתקבלים אצל בני-אדם** (חן ח"א יא).
- [יב] **יש דגים - שהם מסגלים לחן** (חן ח"א יב).
- [יג] **עסק התורה בדרך - נותנת חן** (חן ח"א יג).
- [יד] **כשאדם בא לעיר לדור, ישלח בשר לעניי העיר - ועל-ידי-זה ישא חן בעיני שרי העיר** (חן ח"א יד).

"הוֹדַעְנִי נָא אֶת דְּרֹכֶיךָ" (שְׁמוֹת ל"ג, יג)

משה לא השיג בחייו, בחינת: 'צדיק ורע לו',
רשע וטוב לו'. (ברכות ז.)

קה.

(ח"א נו, ט)

כָּל הַדְּבוּרִים מְקַבְּלִין מִן הַשָּׁמַיִם, כִּי שֵׁם כָּל הַדְּבוּרִים, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תהלים קיט, פט): **"לְעוֹלָם ה' דְּבַרְךָ נִצָּב בַּשָּׁמַיִם"**.

וְהַדְּבוּרִים שֶׁמְקַבְּלִין מִן הַשָּׁמַיִם, מְקַבְּלִין מִן הָרַעְמִים וְכוּ'. נִמְצָא: שֶׁמְקַבְּלִין הַדְּבוּרִים מֵהַיָּדִים, כִּי הֵן הֵן בְּחִינַת שָׁמַיִם, שֶׁשֵׁם כָּל הַדְּבוּרִים וְכוּ'.

וְכָל הַדְּבוּרִים שֶׁמְקַבְּלִין מִבְּחִינַת יָדִים, בְּחִינַת שָׁמַיִם, בְּחִינַת רַעְמִים - אֵין לְגִנּוֹת הַמְּקַבֵּל, אִם אֵין הַלֵּכָה כְּמוֹתוֹ, מֵאַחַר שֶׁקִּבְּלָם מִן־הַשָּׁמַיִם.

וְעַל־כֵּן בְּאֵמַת **"אֵלוֹ וְאֵלוֹ דְּבָרֵי אֱלֹקִים חַיִּים"** (ערוובין יג), וְמָה שֶׁאֵין הַלֵּכָה כְּמוֹתוֹ, זֶה אֵי־אֶפְשָׁר לָנוּ לְהַבִּין וּלְהַשִּׁיג, כִּי זֶה בְּחִינַת רַעְמִים, שֶׁמִּשָּׁם קִבְּלַת הַדְּבוּרִים, שֶׁעֲלֵיהֶם נֵאמַר (איוב לז, ה): **"יָרַעַם אֵל בְּקוֹלוֹ נִפְלְאוֹת"**.

דִּהְיִינוּ: שֶׁהֵם בְּאֵמַת **"נִפְלְאוֹת תְּמִים דְּעִים"** (על־פי איוב לז, טז), וְאֵי־אֶפְשָׁר לָנוּ לְהַשִּׁיג זֹאת. כִּי זֶה בְּחִינַת **"דְּרֹכֵי ה' שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג"** - הֵינּוּ בְּחִינַת (ברכות ז.): **"צָדִיק וְטוֹב לוֹ, צָדִיק וְרַע לוֹ; רָשָׁע וְטוֹב לוֹ, רָשָׁע וְרַע לוֹ, שֶׁאֶפְלוּ מִשְׁהִרְבָּנוּ עָלֵינוּ הַשָּׁלוֹם לֹא הִשִּׁיג זֹאת"**.

וְעַל־זֶה בִּקֵּשׁ (שְׁמוֹת ל"ג, יג): **"הוֹדַעְנִי נָא אֶת דְּרֹכֶיךָ"**.

כִּי **"צָדִיק וְטוֹב לוֹ"** - זֶה בְּחִינַת: הַצָּדִיק שֶׁהִלְכָה כְּמוֹתוֹ.

"צָדִיק וְרַע לוֹ" - זֶה בְּחִינַת הַצָּדִיק שֶׁאֵין הִלְכָה כְּמוֹתוֹ.

"רָשָׁע וְטוֹב לוֹ" - זֶה בְּחִינַת הָרָשָׁע שֶׁמְקַרֵּב לְהַצָּדִיק שֶׁהִלְכָה כְּמוֹתוֹ.

"רָשָׁע וְרַע לוֹ" - זֶה בְּחִינַת הָרָשָׁע שֶׁמְקַרֵּב לְהַצָּדִיק שֶׁאֵין הִלְכָה כְּמוֹתוֹ.

וְאֶפְלוּ מִשָּׂה לֹא הִשִּׁיג זֹאת - כִּי הֵם בְּחִינַת **"דְּרֹכֵי ה'"**, בְּחִינַת רַעְמִים, שֶׁהֵם **"נִפְלְאוֹת תְּמִים דְּעִים"** שְׂאֵי־אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג.

וְעַל־כֵּן כְּשֶׁמְקַבְּלִים דְּבוּרִים מִן־הַשָּׁמַיִם, מִבְּחִינַת יָדִים, בְּחִינַת רַעְמִים - אֵין לְגִנּוֹת אוֹתוֹ, אִם אֵם אֵין הַלֵּכָה כְּמוֹתוֹ - כִּי זֶה בְּחִינַת **"מַחְלֻקַּת לְשֵׁם־שָׁמַיִם"** (אבות פ"ה מ"ז), שֶׁבְּאֵמַת **"אֵלוֹ וְאֵלוֹ דְּבָרֵי אֱלֹקִים חַיִּים"**, רַק שְׂאֵי־אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג זֹאת, כִּי הוּא **"נִפְלְאוֹת תְּמִים דְּעִים"**, בְּחִינַת רַעְמִים, כְּנ"ל.

וְזֶה (איוב כו, יד): **"הֵן אֵלֶּה קִצּוֹת דְּרֹכֶיךָ"** - הֵינּוּ: שֶׁזֶה בְּחִינַת **"דְּרֹכֵי ה'"**, בְּחִינַת **"צָדִיק וְטוֹב לוֹ"** וְכוּ', שְׂאֵי־אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג כְּנ"ל.

וְזֶה (שם): **"וּמָה שֶׁמִּץ דְּבַר נִשְׁמַע בּוֹ, וְרַעַם גְּבוּרֹתָיו מִי יִתְבוֹנֵן"** - הֵינּוּ: שֶׁבְּאֵלוֹ הַדְּבוּרִים שֶׁמְקַבְּלִין מִן־הַשָּׁמַיִם הַנִּלְכָּל, אֵין בָּהֶם שׁוֹם גְּנוּת, וְאִסוּר לְגִנּוֹת אֶת הַמְּקַבֵּל, אִם אֵין הִלְכָה כְּמוֹתוֹ - כִּי זֶה בְּחִינַת **"דְּרֹכֵי ה'"**, בְּחִינַת רַעְמִים, שְׂאֵי־אֶפְשָׁר לְהַבִּין וּלְהַשִּׁיג כְּנ"ל.

וְזֶה: **"וּמָה שֶׁמִּץ דְּבַר"** וְכוּ' - הֵינּוּ: שֶׁאֵין בָּהֶם שׁוֹם גְּנוּת, אִם אֵם אֵין הִלְכָה כְּמוֹתוֹ - כִּי: **"וְרַעַם גְּבוּרֹתָיו מִי יִתְבוֹנֵן"** - כִּי מִי יוּכַל לְהַבִּין **"רַעַם גְּבוּרֹתָיו"**, שֶׁהֵם

"נפלאות תמים דעים", בחינת: "ירעם אל בקולו נפלאות" וכו'.

[ימי-מוהרנ"ת ח"א ט: גם דבר עמי אז באותו העת, וספר לי: "מגדל צערו ויסוריו בלי שעור, ועצם הצער והיסורים שיש לו מהילדה של בתו תחיה, שהיתה אז חולה ביותר מחלי ה'מזלע"ן [אדמת] או 'פאקי"ן [אבעבות]". ואמר: "שהוא מרגיש בלבו כל גניחה וגניחה של התינוק, ושהוא מרצה הלואי והיה לו חלי ה'מאזלע"ן בשביל התינוק!"

ואמר: "שהיסורים שלו, הם בחינת 'דרכי-השם' שאי-אפשר להבין. הינו: שיש 'דרכי-השם' שאי-אפשר להבינם, שהם בחינת "צדיק וטוב לו צדיק ורע לו" וכו' (ברכות ז), אשר באותו השבועות דבר מזה בהתורה ח"א ג"ו (הנ"ל).

וספר אז מענין מה שמוזבא ב'שבחי-האר"ז' ל: שפעם-אחת הפציר אותו הרבה הרב רבי חיים ויטאל ז"ל שגלה לו סוד אחד, ולא רצה האר"י, כי אמר: "שהוא ספנה גדולה לפניו!" - והפציר אותו הרב רבי חיים ויטאל הרבה, ומחמת-זה היה מכרח לגלותו, כי אמר: "שלא בא לעולם, כי אם לתקן נשמת הרב רבי חיים ויטאל ז"ל! - נמצא: כשרבי חיים ויטאל הפציר אותו, היה מכרח באמת לגלות הסוד לפניו.

ואחר-כך תקף כשגלה זה הסוד, נעשה בנו חולה, ונפטר מחמת-זה רחמנא-לצלן. ואיך אפשר להבין זאת, כי הלא היה מכרח לגלות הסוד, מחמת הפצרת רבי חיים ויטאל כנ"ל, ואף-על-פי-כן נענש על-זה. אך זה הוא בחינת: 'דרכי-השם' שאי-אפשר להבינם'.

וספר אז כליזה, לענין יסוריו מבניו ויוצאי-חלציו: שכל יסוריו הוא מחמתנו, מחמת שעוסק לקרב אותנו להשם-יתברך, והלא כונתו באמת לשמים, ובודאי רצון השם-יתברך באמת שיעסק בתקוננו לקרבנו אליו יתברך וכו', ואף-על-פי-כן יש לו יסורים וענשים פאלו מחמת-זה דיקא. אך זה הוא 'דרכי-השם' שאי-אפשר להבינם כלל' (בשם-אפן).

קו.

(ח"ב ה, טו)

כְּשֶׁאֲהַבְתּוּ חֲזָקָה כָּל-כָּף לְהַשִּׁים-יִתְבָּרֵךְ, עַד שֶׁמִּסְלַק כָּל חֻכְמָתוֹ, וּמִשְׁלִיךְ עֲצָמוֹ לְרַפֵּשׁ וְטִיט בְּשִׁבִיל עֲבוּדָתוֹ

יתברך, כדי לעשות לו יתברך איזה נחת - אזי הוא טובה לה'מחין!

כי אזי זוכה להשיג, אפלו מה שהוא למעלה-מהמחין, מה "שגם משה בחייו לא השיג, הינו בחינת: צדיק ורע לו, רשע וטוב לו" (ברכות ז), שזה בחינת 'עוות-המשפט', כי זה נראה כ'עוות-הדין' חס-ושלום, "שגם משה בחייו לא השיג זאת".

הינו: גם כשהמוח בשלמות ואינו נסתלק, שזה בחינת "משה בחייו", כי 'הסתלקות-המחין', בחינת 'שנה', זה בחינת 'הסתלקות-משה'. ו'קיום-המחין', בעת שהמחין קיימים ואינם נסתלקין, זה בחינת "משה בחייו". וגם אז אין יכולין להשיג השגה הנ"ל: "מפני מה יש צדיק ורע לו" וכו'.

אבל על-ידי שאהבתו חזקה כל-כף להשם-יתברך, שמשליך ומגלגל עצמו ברפש וטיט בשביל עבודתו יתברך, ועושה עבודות בעבד ממש בשביל אהבתו יתברך - אזי זוכה להשיג גם מה שבחינת "משה בחייו", דהינו בעת 'קיום המחין', אין יכולין להשיג! - דהינו: "צדיק ורע לו, רשע וטוב לו".

כי יש בחינת 'בן' - שמחפש ב'גנזיא' דמלכא' כמו 'בן'.

ויש בחינת 'עבד' - שאין לו רק לעשות עבודתו שנתנו לו, ואסור לו לשאל שום טעם וחקירה על עבודתו, כי הוא מחייב רק לעשות את שלו, דהינו עבודתו שנתנו לו לעשות.

אבל יש בן, שאוהב כל-כף את אביו - עד שמחמת האהבה הוא עושה 'מעשה'

”פני ילכו והנחתי לך” (שמות לג, יד)

קח.

(ח"א לא, ט)

בזה שכל אחד מביא עולת־ראיה' מיגיעתו שמתנגע כל השנה - נתתקן ונתעלה כל לחמו ופרנסתו, בבחינת "לחם הפנים".

וזהו (דברים טז, טז): "ולא יראה את פני ה' ריקם" ברגלים - שאז נתגליון "פני ה'", בבחינת 'פנים'.

וזהו שהשיב הקדוש־ברוך־הוא למשה (שמות לג, יד): "פני ילכו והנחתי לך".

כי משה בקש כפרה! - והשיב לו: "פני ילכו" - שיתקנו בבחינת 'רגליו', בבחינת 'פנים' - אזי יתכפר להם וכו'.

קט.

(ח"א סג)

'פנים' לשון 'פעם', כמו שכתוב (שמות לג, יד): "פני ילכו".

וגם 'פנים' לשון 'רצון' והשגחת השם־יתברך, כמו שכתוב (במדבר ו, כח): "יאר ה' פניו אליך".

”פי מצאת חן בעיני ואדעך בשם” (שמות לג, יז)

קי.

(ח"ב א, יג)

בשזוכה ל'תפלה' שהיא בבחינת "דבר ה'" (תהלים לג, ו), שהוא ה'שרש־העליון', שכל השרים העליונים וכל צבא השמים כלם מקבלים פחם ממנו - אזי הם

עבד, מה ש'עבד־פשוט' צריך לעשות וכו', ומגלגל עצמו בכל מיני רפש וטיט, כדי לעשות נחת־רוח לאביו, מה שאפלו 'עבד־פשוט' לא היה עושה עבודות כאלו.

ואזי כשאביו רואה אהבתו החזקה כלי־כף - אזי הוא מגלה לו גם מה שאין נמסר אפלו לבן - כי אפלו ה'בן' יש מקומות שאסור לכנס לשם - הינו: שיש 'השגות' שגם ה'בן' אינו משיג אותם.

אבל עלידי שמסלק כל חכמתו ומשליך עצמו ל'עבדות' כנ"ל - אביו מרחם עליו ומגלה לו מה שאינו נמסר אפלו ל'בן' - הינו: שנתגלה לו בבחינת: "צדיק ורע לו, רשע וטוב לו, שגם משה בחייו לא השיג זאת".

קז.

(שיחות־הר"ן פט; חיי־מוהר"ן עא)

"אלמדה פשעים דרכיה, וחטאים אליך ישובו" (תהלים נא, טו).

"דרכיה" - זה בבחינת ה'שליש־עשרה מדות', כמו שכתוב (שמות לג, יג): "הודעני נא את דרכך" - שהראה לו הקדוש־ברוך־הוא ה'שליש־עשרה מדות' (שם לד, רז).

הינו: כשלו־מדים לעשות ה'שליש־עשרה מדות' - אזי: "וחטאים אליך ישובו" - שהחטאים הנשארים שבכל חבילה, שבים אל השם־יתברך, לקבל ממנו חיות. (השיחה הזו נמצא בשלמותו, להלן בפסוק (שמות לד, ו): "ה' ה' אל רחום וחנון").

כָּלֶם בְּחִינַת 'לוֹוִין' אֶצְלוֹ, עַד ה'שְׂרֵש־
הַעֲלִיזוֹן שֶׁהוּא "דְּבַר ה'".

שֶׁהוּא בְּחִינַת ה'בְּעַל־תְּפִלָּה', שֶׁהוּא
ה'מְלוֹה־הַגְּדוֹל', שְׁכָל צְבֵא
הַשָּׁמַיִם הֵם בְּחִינַת 'לוֹוִין' מִמְּנוֹ, בְּבְחִינַת
(נְחֻמְיָה ט. ו): "וְצָבֵא הַשָּׁמַיִם לָךְ מִשְׁתַּחֲוִים".

וְזֶה: "וְצָבֵא הַשָּׁמַיִם לָךְ מִשְׁתַּחֲוִים" -
רְאִישֵׁי־תְבוּת: 'מְלוֹה' - כִּי כָלֶם הֵם
בְּחִינַת לוֹוִין זֶה מְזַה וְזֶה מְזַה, עַד ה'מְלוֹה
הַגְּדוֹל', בְּחִינַת ה'בְּעַל־תְּפִלָּה' וְכוּ'.

וְזֶה בְּחִינַת 'נְשִׂאוֹת־חַן', בְּבְחִינַת (אֶסְתֵּר ב.
טו): "וְתִהִי אֶסְתֵּר נֹשְׂאֵת חַן בְּעֵינַי כָּל
רְאִיָּה" - "שְׁכָל אֶחָד וְאֶחָד נִדְמָה לוֹ
כְּאִמְתּוֹ" (מְגִלָּה יג.).

כִּי זֶה ה'בְּעַל־תְּפִלָּה', הוּא בְּבְחִינַת "דְּבַר
ה'", ה'שְׂרֵש־הַעֲלִיזוֹן' וְכוּ' כִּנּוּי פְּנִ"ל.
וְעַל־כֵּן כָּל צְבֵא הַשָּׁמַיִם וְכָל הַשָּׂרִים
הַעֲלִיזוֹנִים, "כָּל אֶחָד וְאֶחָד נִדְמָה לוֹ כְּאִמְתּוֹ"
- הֵינּוּ: שֶׁהוּא נֹשֵׂא חַן בְּעֵינֵיהֶם, וְכָל אֶחָד
נִדְמָה לוֹ שֶׁהוּא עוֹסֵק עִמּוֹ לְבַד - כִּי כָלֶם
מְקַבְּלִים מִמְּנוֹ.

וְזֶה בְּחִינַת (שְׁמוֹת לג, יז): "כִּי מִצָּאתָ חַן
בְּעֵינַי וְאִדְעָךָ בְּשֵׁם" - שְׁעַל־יְדֵי
בְּחִינַת 'נְשִׂאוֹת־חַן', שֶׁהוּא בְּחִינַת (נְחֻמְיָה ט.
ו): "וְצָבֵא הַשָּׁמַיִם לָךְ מִשְׁתַּחֲוִים", שְׁכָלֶם
מְקַבְּלִים וְלוֹוִים מִמְּנוֹ, שְׁעַל־יְדֵי־זֶה 'נֹשֵׂא־
חַן' בְּעֵינֵיהֶם, בְּבְחִינַת (מְגִלָּה יג.): "כָּל אֶחָד
וְאֶחָד נִדְמָה לוֹ כְּאִמְתּוֹ", כִּנּוּי פְּנִ"ל.

עַל־יְדֵי־זֶה: "וְאִדְעָךָ בְּשֵׁם" - שְׁתּוֹכֵל
לְדַעַת וּלְהַבִּיר כָּל הַמְּפָרְסָמִים
'בְּעַל־יְהֵשֵׁם'. כִּי מִי שֶׁהוּא 'מְפָרְסֵם' וַיֵּשׁ לוֹ
'שֵׁם' עַל־יְדֵי 'עֲזוֹת' - הוּא נוֹפֵל לְפָנָיו (עֵינֵי
בְּפָנִים כָּל הָעֵינָן שֶׁל לְהַבִּיר הַמְּפָרְסָמִים).

גַּם: "וְאִדְעָךָ בְּשֵׁם" - זֶה בְּחִינַת
ה'נִפְשׁוֹת', בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית ב, יט): "נִפְשׁ
הִיָּה הוּא שְׁמוֹ". כִּי עַל־יְדֵי ה'מְפָרְסָמִים',
הוּא מְקַשֵּׁר עִם כָּל הַנִּפְשׁוֹת. (עֵינֵי בְּפָנִים).

"וַיֹּאמֶר הָרְאִי נָא אֶת פְּבֻדְךָ" (שְׁמוֹת לג, יז)

קִיא.
(ח"ב פב)

נִמְצָא לְהֵלֵךְ בְּפָסוּק (שְׁמוֹת לג, כ): "כִּי לֹא
יִרְאֵנִי הָאָדָם וְחַי".

"וְחִנַּנְתִּי אֶת אֲשֶׁר אַחֲךָ, וְרַחֲמַתִּי
אֶת אֲשֶׁר אֲרַחֲם" (שְׁמוֹת לג, יט)

בְּאוֹתָהּ שְׁעָה הִרְאָה לוֹ הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא אֶת כָּל
ה'אוֹצְרוֹת שֶׁל מִתֵּן־שֶׁכֶר' וְכוּ', וְאַחֲרֵי־כֵן רָאָה
'אוֹצֵר גְּדוֹל', אָמַר: הַאוֹצֵר הַזֶּה שֶׁל מִי הוּא?! -
אָמַר לוֹ: מִי שֵׁיֵשׁ לוֹ, אֲנִי נוֹתֵן לוֹ מִשְׁכָּרוֹ, וּמִי
שֵׁאִין לוֹ, אֲנִי עוֹשֶׂה לוֹ חֲנֹם וְנוֹתֵן לוֹ מְזֵה,
שְׁנֵאֲמַר: "וְחִנַּנְתִּי אֶת אֲשֶׁר אַחֲךָ" - לְמִי שֵׁאִין
מִבְּקוֹשׁ לְחוֹן. וְכֵן "וְרַחֲמַתִּי אֶת אֲשֶׁר אֲרַחֲם"
(שְׁמוֹת דְּבַרְהֵמָה, ו)

קִיב.
(ח"ב עח)

כָּל ה'פְּשׁוּטִים', הֵן לְמִדָּן שְׁעוֹסֵק בְּתוֹרָה
לְשֵׁם־שָׂמִים כְּשֶׁמִּבְטֵל מִלְּמוּדוֹ, הֵן
שְׂאֵר הַפְּשׁוּטִים - כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי אַחֲזִיתוֹ
בְּהַתוֹרָה, כִּן הוּא מְחַיָּה עֲצָמוֹ בְּעֵת פְּשִׁיטוֹתוֹ
מִבְּחִינַת 'קִיּוּם־הָעוֹלָם קִדְּם קַבְּלַת־הַתוֹרָה',
שֶׁהִיָּה הָעוֹלָם מִתְקַיֵּם רַק ב'חֲסֵדוֹ'.

כִּי לֹא הִיָּה עֲדוֹן תּוֹרָה וְשׁוּם עֲשִׂיָּה שֶׁל
מִצְוָה, שְׁעַל־יְדֵי יִתְקַיֵּם הָעוֹלָם.

וְהַצְדִּיק בַּעַת פְּשִׁיטוֹתוֹ בַּשָּׁעָה שְׁבוּדָל מִן
הַתּוֹרָה, מְקַבֵּל חַיּוֹת מִבְּחִינָה זוֹ.
וְזֶה בְּחִינַת: "אוֹצֵר מִתְּנַת־חֲנָם".

וְזֶהוּ בְּחִינַת הַדְרֵךְ שֶׁל אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל וְכוּ'.
וּבִכְחַת זֶה זֹכִיךְ לָבוֹא וּלְכַבֵּשׁ אֶרֶץ־
יִשְׂרָאֵל וְכוּ'.

"כִּי לֹא יִרְאֵנִי הָאָדָם וְחַי" (שְׁמוֹת לֵג, ב)

קיג.

(ח"ב ז, ח)

'מֹשֶׁה' הִשִּׁיג בְּחִינַת (שְׁמוֹת לֵג, כ): "כִּי לֹא
יִרְאֵנִי הָאָדָם וְחַי" - זֶה בְּחִינַת
הַ'הִשָּׁגָה שֶׁל מֹ"ה', בְּחִינַת (הַקְדָּמַת הַזֵּהָר א):
"מָה חֲמִית מָה פִּשְׁפֶּשֶׁת", בְּחִינַת: "אִיֵּה
מְקוֹם כְּבוֹדוֹ" (קִדְשֵׁת כְּתוּר לְשִׁבְתָּ; תַּקוּנֵי־זֵהָר),
שְׁזָהוּ הַ'הִשָּׁגָה שֶׁל דְרֵי־מַעְלָה, בְּחִינַת 'בֵּן'.

וְיִשְׁעִיָּה' שְׁהִיָּה בְּמִדְרָגָה קְטָנָה מִ'מֹשֶׁה',
אָמַר (יִשְׁעִיָּה ו, א): "וְאֶרְאֶה אֶת
ה'" - זֶה בְּחִינַת 'הִשָּׁגָה שֶׁל דְרֵי־מַטָּה',
בְּחִינַת 'תְּלַמִּיד', בְּחִינַת (שָׁם ו, ג): "מִלֵּא כָל
הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ".

כִּי אֶף־עַל־פִּי שִׁדְעָה יִשְׁעִיָּה': שִׁישׁ הַשָּׁגָה
שֶׁל בְּחִינַת מָה' - אֶף־עַל־פִּי־כֵן אָמַר
לְפִי מִדְרָגָתוֹ, שֶׁהוּא הִיָּה בְּבְחִינַת הַ'הִשָּׁגָה'
שֶׁל: "מִלֵּא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ", בְּחִינַת:
"וְאֶרְאֶה אֶת ה'".

קיד.

(ח"ב פב)

'מֹשֶׁה־רַבֵּנוּ' - כָּל מָה שֶׁעָלָה לְמַעְלָה
יֹתֵר עֲלִיזָנָה, מְצָא שָׁם

וְהַצְדִּיק בַּעַת פְּשִׁיטוֹתוֹ בַּשָּׁעָה שְׁבוּדָל מִן
הַתּוֹרָה, מְקַבֵּל חַיּוֹת מִבְּחִינָה זוֹ.
וְזֶה בְּחִינַת: "אוֹצֵר מִתְּנַת־חֲנָם".

כִּי "יֵשׁ אוֹצֵר שֶׁל מִתְּנַת־חֲנָם, שְׁמִי שְׁאִין
לוֹ שׁוֹם זְכוֹת כָּלֵל מְקַבֵּל מִשָּׁם"
(שְׁמוֹת־רַבָּה מַה, ו).

וּבְוִדָּאֵי אֵין זֶה הָאוֹצֵר מוֹכֵן בְּשִׁבִיל
רְשָׁעִים, כִּי אִם־כֵּן הָרָשָׁע גְּדוֹל מִן
הַצְדִּיק, כִּי הָרָשָׁע בְּוִדָּאֵי אֵין לוֹ שׁוֹם זְכוֹת
כָּלֵל - וְכִי יִזְכֶּה בְּשִׁבִיל־זֶה לְקַבֵּל מִ'אוֹצֵר
מִתְּנַת־חֲנָם'!

רַק זֶה הָ'אוֹצֵר מִתְּנַת־חֲנָם', הוּא בְּשִׁבִיל
הַצְדִּיק לְבַד - הֵינּוּ: בַּשָּׁעָה שֶׁהַצְדִּיק
הוּא 'אִישׁ פְּשׁוּט' - אֲזִי הוּא מְקַבֵּל מִזֶּה
הָ'אוֹצֵר מִתְּנַת־חֲנָם'.

שְׁזָהוּ בְּחִינַת: 'קִדְם קְבֻלַּת־הַתּוֹרָה', שְׁהִיָּה
מְתַקֵּם הָעוֹלָם בְּ'חֶסֶד־חֲנָם' לְבַד,
בְּבְחִינַת: "כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדוֹ" (תְּהִלִּים קיח),
הֵנָּא מֵעַל 'קִדְם מִתְּנַת־חֲנָם', כְּמוֹבָא בְּגִמְרָא
(פְּסָחִים קיח): "הֵנִי עֲשִׂרִים־וְשֵׁשָׁה 'כִּי לְעוֹלָם
חֶסֶדוֹ' כְּנֻגַד עֲשִׂרִים־וְשֵׁשָׁה דוֹרוֹת" וְכוּ'.

כִּי אֲזִי לֹא הִיָּה שׁוֹם תּוֹרָה, וְהֵינּוּ עוֹסְקִין רַק
בְּיִשׁוּב־הָעוֹלָם וּבְדִרְדֵי־אֶרֶץ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ
(וִיקְרָא־רַבָּה ט, א): "גְּדוּלָה דְרֵדֵי־אֶרֶץ שְׁקַדְמָה
לְתוֹרָה עֲשִׂרִים־וְשֵׁשָׁה דוֹרוֹת", וְאֲזִי הִיָּה
עֶקֶר קִיּוּם־הָעוֹלָם עַל־יַדֵּי 'חֶסֶד־חֲנָם' לְבַד
וְכוּ'.

וְהַצְדִּיק בַּשָּׁעָה שְׁפּוֹרֵשׁ מִן הַתּוֹרָה וְהוּא
בְּחִינַת 'אִישׁ פְּשׁוּט' - הוּא מְקַבֵּל
חַיּוֹת מִבְּחִינָה זוֹ שֶׁל 'קִדְם מִתְּנַת־חֲנָם',
וּמִמֶּנּוּ מְקַבְּלִין חַיּוֹת כָּל הַפְּשׁוּטִים הֵנָּה.

"הנה מקום אתי" (שמות לג, כא)
- ענין 'מקומו של עולם' -

"הנה מקום אתי" - הוי הקדוש-ברוך-הוא
 מקומו של עולם, ואין עולמו מקומו.
 (בראשית-רבה סח, ט; שמות-רבה מה, ו)

קטו.

(ח"א לח, ז)

"ארז נפל במקומו" (בכורות נז:) - כי ידוע:
 שהצדיק שעובד את השם בדבקות
 גדול ובשכל גדול, כשנופל לאיזה מדרגה
 פחותה ממנה, אף-על-פי שזאת המדרגה
 שהוא עכשו בה, גם היא מדרגה גדולה
 לערך שאר הצדיקים, אבל מחמת שלפי
 ערכו הוי לה נפילה, הוא מתבייש בזה
 המדרגה כאלו חטא איזה חטא, ועושה
 תשובה על-זה כאלו חטא.

ובא על-ידי-זה לבושה גדולה, הינו
 בחינת 'תפלין' וכו', ובא לבחינת
 'ידיעה חדשה והכרה'.

וה'צדיק' נקרא (תהלים צב, יג): **"ארז**
בלבנון". וזה שספר התנא
 בשבחו של הצדיק, שהיה צדיק בדורו,
"ונפל במקומו" - כי בודאי מדרגת התנא
 היתה גם-כן גדולה, אבל לפי ערך הצדיק
 היתה נפילה.

גם 'הקדוש-ברוך-הוא' נקרא (בראשית-רבה
 סח, ט; שמות-רבה מה, ו): **"מקומו של**
עולם". וזה פרוש: **"נפל במקומו" -**
 שנפל ל'השגות-אלקות' לפי השגתנו.

הגם שגם השגתנו גדולה, אבל לפי ערכו
 הוי לה נפילה - ששב בתשובה,
 ומתבייש בהשגתנו.

אלקים, כמו שכתוב (שמות יט, ג): "ומשה
עלה אל האלקים".

כי בגשמיות אנו רואים: שיש אדם שהוא
למטה בדחקות, אזי הוא עובד השם
ומכיר אותו. וכשנתעלה למעלה, שנתעשר,
אזי שוכח בהקדוש-ברוך-הוא וכו'.

והדבר תמוה: כי אדרבא, כל מה שאדם
נתעלה ביותר, בודאי הוא יותר
קרוב ל'אלקות', כי כל ה'טוב' הוא 'אלקות',
כמו שכתוב (תהלים קמה, ט): "טוב ה' לכל".
ואנו רואים בהפך: כשאדם בא בעשירות,
בטוב, אזי שוכח בהקדוש-ברוך-הוא!?

ותדע: שזה בחינת (בראשית כז, א): "ותכהין
עיניו מראת" - מחמת שנתקרב
 ביותר אל האור אלקות, אזי האור מכהה
 עיניו ומזיק לו - כמו כשאדם מסתפל בעצם
 השמש, אור השמש מזיק לעיניו.

אבל יש בחינת 'סגול' וכו', שזהו בחינת
(שמות לג, כב): "ושלתי כפי עליך" -
כי בלא זה, היה עצם 'אורי-הכבוד' מזיק
למשה, כמו שכתוב (שם לג, כ-כג): "כי לא
יראני האדם וחי, וראית את אחורי".

וזה שבקש דוד (תהלים עג, כד): "ואחר כבוד
תקחני" - תקרבני ב'התקרבות של
 משה', שבקש ממך (שמות לג, יח): **"הראני נא**
את כבודך", והראית לו את 'אחורי כבודך',
 כמו שכתוב (שם לג, כ-כג): **"ושלתי וכו'**
וראית את אחורי".

קטז.

(ח"א נו. ג)

"הַצֵּר בֵּית הַנְּשִׁים" (אסתר ב, יא) - מְלֻשׁוֹן
(רש"י בְּרֵאשִׁית לב, לג; חֲלִין צא.): "שִׁנְשׁוּ
וְקָפְצוּ מִמְּקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם" - שִׁנְתַּרְחֲקוּ
מֵהֶשֶׁם יִתְבָּרֵךְ.

קיז.

(ח"ב א, יד)

כְּשֶׁאָדָם יוֹשֵׁב לְדַבֵּר בַּחֲבֵרוֹ - זֶה בַּחֲנִינֵת
רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה, שֶׁהוּא 'יוֹמָא'
דְּדִינָא, שֶׁהוּא יוֹשֵׁב וְדָן אֶת חֲבֵרוֹ.

וְצָרִיךְ לְזַהֵר מְזֵה מְאֹד, וּלְהִסְתַּכֵּל עַל-
עֲצוֹמוֹ הַיָּטִיב: אִם הוּא רָאוּי לְזֶה
לְשַׁפֵּט אֶת חֲבֵרוֹ, "כִּי הַמְּשַׁפֵּט לְאֻלְקַיִם
הוּא" (דְּבָרִים א, יז).

כִּי רַק הוּא יִתְבָּרֵךְ לְבַדּוֹ, רָאוּי לְשַׁפֵּט אֶת
הָאָדָם, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (אָבוֹת פ"ב מ"ד):
"אֵל תְּדִין אֶת חֲבֵרְךָ עַד שֶׁתִּגִּיעַ לְמְקוֹמוֹ".

וְכִי הוּא שְׂיִכּוֹל לִידַע וּלְהַגִּיעַ לְמְקוֹם
חֲבֵרוֹ, כִּי אִם הִשְׁמִי-יִתְבָּרֵךְ, "שֶׁהוּא
מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְאִין הָעוֹלָם מְקוֹמוֹ"
(בְּרֵאשִׁית-רַבָּה סח, ט; שְׁמוֹת-רַבָּה מה, ו), וְכָל אֶחָד
וְאֶחָד יֵשׁ לוֹ מְקוֹם אֲצִלוֹ יִתְבָּרֵךְ.

וְעַל-כֵּן הוּא לְבַדּוֹ יִתְבָּרֵךְ, יִכּוֹל לְדוֹן אֶת
הָאָדָם - כִּי הוּא יִתְבָּרֵךְ 'בְּעַל-
תְּרַחֲמִים, וּבְיֹדָאֵי הוּא מְקַיִם בְּנֹו (אָבוֹת פ"א
מ"ו): "הוּי דָן אֶת כָּל הָאָדָם לְכַף זְכוּת" וְכוּ'.

עַל-כֵּן הוּא לְבַדּוֹ יִתְבָּרֵךְ, רָאוּי לְדוֹן אֶת
הָעוֹלָם - כִּי הוּא יִתְבָּרֵךְ יוֹדַע
מְקוֹם כָּל אֶחָד וְאֶחָד, כִּי כָּל הַמְּקוֹמוֹת הֵם
אֲצִלוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי "הוּא מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם,
וְאִין הָעוֹלָם מְקוֹמוֹ", כַּנֶּ"ל.

כִּי אֶף-עַל-פִּי שִׁאֲנוּ מוֹצְאִים מְקוֹמוֹת
שֶׁהֵיָה בָּהֶם הַשְּׂרָאָת הַשְּׂכִינָה, כְּגוֹן
בְּבֵית-הַמִּקְדָּשׁ - אִין הַפְּנוּנָה חֲסִי-וְשָׁלוֹם
שֶׁנִּתְצַמְצַם שָׁם אֶלְקוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ חֲסִי-וְשָׁלוֹם,
כְּמוֹ שֶׁאָמַר שְׁלֹמֹה (מְלָכִים-א ח, כז): "הִנֵּה
הַשָּׁמַיִם וְשָׁמַיִם הַשָּׁמַיִם לֹא יִכְלָפוֹדָה, אֶף כִּי
הַבַּיִת הַזֶּה" וְכוּ'.

רַק מִחֲמַת שֶׁהֵיָה שָׁם דְּבָרִים נְאִים, כִּי
"בְּבֵית-הַמִּקְדָּשׁ הֵיָה צִיּוּרָא דְּעַבְדָּא"
דְּבְרֵאשִׁית, וְצִיּוּרָא דְּגַנְיָ-עֲדוֹן" (תַּקּוּנֵי-זִהָר יג) -
עַל-כֵּן הַמְּשִׁיךְ לְשֵׁם קִדְשָׁתוֹ יִתְבָּרֵךְ. אָבֵל
הוּא יִתְבָּרֵךְ "אִין הָעוֹלָם מְקוֹמוֹ, רַק הוּא
מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם".

וְכִי שְׂאוּחָז בְּבַחֲנִינֵת 'כְּפִא-הַכְּבוֹד',
בְּבַחֲנִינֵת 'שְׂרֵשִׁי-הַנְּשָׁמוֹת' - הוּא גַם-
כֵּן בַּחֲנִינֵת: "מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם" וְכוּ' - וְעַל-
כֵּן הוּא יִכּוֹל לַעֲשׂוֹת רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה.

[לְקוּטֵי-הַלְכוּת, צִיּוּת ג, כ: זֶה בַּחֲנִינֵת (שְׁמוֹת לג, כא):
"הִנֵּה מְקוֹם אֲתִי", הַנֶּאֱמַר בַּעֲת שְׂרָצָה הִשְׁמִי-יִתְבָּרֵךְ
לְהַתְעַטֵּף בְּצִיּוּת לְסִדֵּר לְפָנַי מִשֶּׁה י"ג מִדּוֹת שֶׁל רַחֲמִים,
וּמִזֶּה הַפְּסוּק לְמַדּוֹ רַז"ל מִכָּאן (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה סח, ט: שְׁמוֹת-
רַבָּה מה, ו): "שֶׁהַקְּדוּשָׁת-בְּרוּךְ-הוּא מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְאִין
הָעוֹלָם מְקוֹמוֹ" - כִּי הָא בְּהָא תְּלִיא, כִּי עַל-יְדֵי שֶׁהוּא
יִתְבָּרֵךְ כְּבִיכּוֹל מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, עַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁכִין כָּל
הַמִּדּוֹת שֶׁל רַחֲמִים, מִחֲמַת שִׁיּוּדַע מְקוֹם כָּל אֶחָד וְאֶחָד].

[לְקוּטֵי-הַלְכוּת, הַרְשָׂאָה ה, יז: "הִנֵּה מְקוֹם אֲתִי"
(שְׁמוֹת לג, כא), דְּרָשׁוּ רַז"ל מִזֶּה (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה סח, ט: שְׁמוֹת-רַבָּה
מה, ו): "שֶׁהַקְּדוּשָׁת-בְּרוּךְ-הוּא מְקוֹמוֹ-שֶׁל-עוֹלָם, וְאִין
הָעוֹלָם מְקוֹמוֹ" וְכוּ' - הִינֵנו: כִּי זֶה עֵקֶר גְּדֹל נִפְלְאוֹת רַחֲמֵי
וּחֲסִדֵּי שְׂאִינָם כְּלַיִם לְעוֹלָם, מִחֲמַת שֶׁהוּא יִתְבָּרֵךְ בַּחֲנִינֵת
'מְקוֹמוֹ-שֶׁל-עוֹלָם' וְכוּ', עַל-כֵּן הוּא יוֹדַע מְקוֹם כָּל אֶחָד
וְאֶחָד, וְעַל-יְדֵי-זֶה הוּא דָן אֶת הַכָּל בַּחֲסֵד וּבְרַחֲמִים
גְּדוּלַיִם, כְּמַבָּר שֶׁם הַיָּטִב בְּהַתּוֹרָה (ח"ב א) הַנֶּ"ל].

קיא.

(ח"ב נו)

כְּשִׁישׁ לְהָאָדָם לְבָ, אִין שִׁיךְ אֲצִלוֹ
'מְקוֹם' כָּלָל, כִּי אֲדַרְבָּא, "הוּא

מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם וְכוּ' (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה סח, ט; שְׁמוֹת-רַבָּה מה, ו).

כִּי ה' אֱלֹקוֹת' הוּא בְּלִב' וְכוּ', וְאַצֵּל הַשֵּׁם- יִתְבַּרַךְ נֹאמֵר: (שְׁמוֹת לג, כא): "הִנֵּה מְקוֹם אֲתִי" - "שֶׁהוּא מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְאִין הָעוֹלָם מְקוֹמוֹ" (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה וּשְׁמוֹת-רַבָּה שם).

נִמְצָא: מִי שֵׁישׁ לוֹ לֵב יִשְׂרָאֵלִי, אִין רְאוּי לֹו לֹאמֵר: "שְׁמִקוֹם זֶה אִין טוֹב לְפָנָיו"! - כִּי אִין שֵׁיךְ אֶצְלוֹ מְקוֹם כָּלֵל - כִּי אֲדַרְבָּא: "הוּא מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְאִין הָעוֹלָם מְקוֹמוֹ".

[שִׁיחוֹת-הֶר"ן קלט: סֵפֶר לִי אֶחָד מְאַנְשִׁיו: שְׁפַעֵם-אֶחָד סֵפֶר לְרַבְּנֵנוּ ז"ל: "שְׁדַבְּרוּ לוֹ אִינְה שְׁדוּדָה"! - וְאָמַר הָאִישׁ הַנַּ"ל לְפָנָיו ז"ל: "שְׁשֵׁם אִין מְקוֹם לְפָנָיו!"]

הַשֵּׁיב לוֹ רַבְּנֵנוּ ז"ל (הַתּוֹרָה הַנִּלְח"ב טו): "כְּשֵׁישׁ לְהָאָדָם לֵב שֶׁל יִשְׂרָאֵלִי, אִין שֵׁיךְ אֶצְלוֹ מְקוֹם וְכוּ'. כִּי ה' לֵב' הוּא 'אֱלֹקוֹת' וְכוּ'." [בְּרֵאשִׁית-רַבָּה סח, ט; שְׁמוֹת-רַבָּה מה, ו].

קִיט.

(ח"ב פג)

עַל-יְדֵי תְּקוּנַת-הַבְּרִית שֶׁהוּא 'קֶשֶׁת' - יְכוּל לְהוֹצִיא ה' חֲצִיִּים, שֶׁהִיא ה'תְּפִלָּה, שֶׁהִיא "ח" בְּרַכָּאן דְּצִלוֹתָא - שֶׁהֵם תְּלַת ווּי"ן" (תְּקוּנַת-זִהְרָא מא. מח.), בְּחִינַת 'חֲצִיִּים'.

ו'מְקוֹמָם' בְּבְרִית', בְּבְחִינַת (תְּהִלִּים פט, כט): "וּבְרִיתִי נֹאמַנְתָּ לוֹ". 'אֲמוּנָה' זֶה בְּחִינַת 'תְּפִלָּה', בְּבְחִינַת (שְׁמוֹת יג, יב): "וַיְהִי יָדָיו אֲמוּנָה".

וְאִז 'הַתְּחִלַּת צְמִיחַת קֶרֶן מְשִׁיח' וְכוּ'. וְאִז נַעֲשֶׂה 'בְּדַחֲוִין' - הִינֵנוּ: שְׁבָא לְקִדְשֵׁי שַׁבַּת שְׁאִסוּר בְּמִלְאָכָה וְכוּ'.

ו'קִדְשֵׁי שַׁבַּת' - זֶה בְּחִינַת 'תְּכַלִּית הַיְדִיעָה', ו'תְּכַלִּית הַיְדִיעָה שֶׁלֹא

יִדַע" (בְּחִינַת-עוֹלָם פִּי"ג לג). וּבְשִׁבְלִי-זֶה 'שַׁבַּת' נִקְרָא: "תְּכַלִּית שָׁמַיִם וָאָרֶץ" (תְּפִלַּת עֲרַבִית שַׁבַּת) וְכוּ'.

ו'תְּכַלִּית הַזֶּה' - הוּא 'עֶקֶר הַמְּקוֹם', הִינֵנוּ בְּחִינַת: "מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם" (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה סח, ט; שְׁמוֹת-רַבָּה מה, ו) - שֶׁזֶה הַתְּכַלִּית, הוּא הַמְּקִיף אֶת 'כָּל הָעוֹלָם' שֶׁנִּבְרָא בְּ'חֲכָמָה', כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (תְּהִלִּים קד, כד): "כָּלֵם בְּחֲכָמָה עָשִׂיתָ".

וְזֶהוּ בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית ו:): "הַקּוֹבֵעַ מְקוֹם לְתַפְלָתוֹ" - כִּי זֶה 'עֶקֶר הַמְּקוֹם', בְּבְחִינַת (שְׁמוֹת טז, כט): "אֵל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי".

"וְשִׁמְתִיךָ בְּנִקְרַת הַצּוּר, וְשִׁכַּנְתִּי כְּפִי עַלְיֶיךָ עַד עֲבָרֵי וְגו'. וְרֵאִיתָ אֶת אַחֲרָי, וּפָנָי לֹא יִרְאוּ" (שְׁמוֹת לג, כב-כג)

קב.

(ח"א נד, ד)

"וּכְשֶׁחֲזַרְתִּי לְאַחֲוִרֵי, אָמַרוּ לִי: עֵינֵינוּ שֶׁל אַבְשָׁלוֹם הִיָּתָה" (נִדְהָ כד:). - הִינֵנוּ: שְׁ'אַבְשָׁלוֹם' נָפֵל לְבְחִינַת הַדְרֵעִ-עֵין.

וְזֶהוּ: "כְּשֶׁחֲזַרְתִּי לְאַחֲוִרֵי" - הִינֵנוּ: 'אַחַר הַתְּקוּנָה, שְׁחֲזַרְתִּי בְּחִינַת 'מְשִׁיח' לְמְקוֹמוֹ, לְבְחִינַת 'אַחֲוִרֵי, כִּי שֵׁם 'שָׂרֵשׁ הַמֶּלֶךְ הַמְּשִׁיח', בְּבְחִינַת (שִׁירַת-הַשִּׁירִים ז, ו): "מֶלֶךְ אֲסוּר בְּרֵהֲטִים", "בְּרֵהֲטִי מַחִין" (תְּקוּנַת-זִהְרָא כא).

"אֲסוּר" - הִינֵנוּ: בְּחִינַת 'קֶשֶׁר שֶׁל תְּפִלִּין', שֶׁהִיא בְּחִינַת 'אַחֲוִרֵי', כְּמֵאמֹר חז"ל (בְּרֵאשִׁית ז - עַל שְׁמוֹת לג, כג): "וְרֵאִיתָ אֶת אַחֲוִרֵי", "זֶה קֶשֶׁר שֶׁל תְּפִלִּין". (עֵין בְּפָנִים).

קנא.

(ח"ב ה, ז)

וְזֶה בְּחִינַת (שְׁמוֹת לֵג, כב): "וְשִׁמְתִיךָ בְּנִקְרַת הַצִּיּוֹר", הַנֶּאֱמָר בְּמִשְׁהוֹ, בְּעֵת שְׁזָכָה לְרֵאוֹת וּלְהַשְׁיֵג מִה שֶׁהַשְּׁיֵג.

הֵינּוּ: שֶׁהַבְּטִיחוּ הַשָּׁם-יִתְבָּרֵךְ לְהִגָּן עָלֵינוּ, שִׁיְהִי נִסְתָּר "בְּנִקְרַת הַצִּיּוֹר", דְּהֵינּוּ בְּחִינַת 'צְמֻצוּם' - שֶׁלֹּא יֵצֵא הַמִּזַּח לְשׁוֹטֵט חוּץ לְצְבוּל שֶׁהִיָּה לוֹ.

קנב.

(ח"ב פב)

נִמְצָא לְעֵיל בְּפִסּוּק (שְׁמוֹת לֵג, כ): "כִּי לֹא יֵרְאֵנִי הָאָדָם וְחַי".

"פֶּסֶל לָךְ שְׁנֵי לַחַת אֲבָנִים נְרֵאִים"

(שְׁמוֹת לֵד, א-ד)

"פֶּסֶל לָךְ" - הִרְאֵהוּ מִחֻצַּב סַנְפִּירִינוֹן מִתּוֹךְ אֶהְלוֹ, וְאָמַר לוֹ: ה'פֶּסֶלֶת' יְהִיָּה טָלָף. מִשָּׁם נִתְעַשֵּׂר מִשְׁה הַרְבֵּה. (רש"י; נְדָרִים לח. יְרוּשָׁלַּיִם טָקְלִים פ"ה ה"ב; שְׁמוֹת-רַבָּה מו, ב; וַיִּקְרָא-רַבָּה לב, ב; תַּנְחוּמָא תַשָּׂא כט; וְעוֹד)

קנג.

(ח"א ל, ח)

אִי-אֶפְשָׁר לָבוֹא אֶל ה'תּוֹרָה, כִּי-אִם עַל-יְדֵי 'עֲזוֹת-דִּקְדָּשָׁה'.

וּכְנֻגְדֵי-זֶה יֵשׁ לְהַפּוֹד: 'עֲזוֹת מִן הַסְּטָרָא-אֲחָרָא', שֶׁמִּשָּׁם בָּאִין 'תּוֹרוֹת אַחֲרוֹת'. שֶׁהֵן 'תּוֹרוֹת שְׁלֵהֵן', שֶׁהֵם בְּחִינַת 'פְּסִילִים'.

כִּי "כָּל מִי שֵׁישׁ בּוֹ עֲזוֹת, בְּיָדוֹעַ שֶׁלֹּא עָמְדוּ רַגְלֵי אֲבוֹתָיו עַל הַר-סִינַי" (נְדָרִים כ), וַיֵּשׁ לוֹ 'תּוֹרָה מִסְּטָרָא-אֲחָרָא' הַנִּקְרָאִין 'פְּסִילִים'.

שֶׁהוּא 'הַפָּךְ מִן הַתּוֹרָה-הַקְדוּשָׁה שְׁלֵנוּ, שֶׁהוּא בְּחִינַת (שְׁמוֹת לֵד, א): "פֶּסֶל לָךְ". כִּי הִיא נִקְרָאת 'פֶּסֶלֶת', עַל שֵׁם הָעֵתִיד.

כְּמֵאֲמֹר חַז"ל (פְּסָחִים ג): "אוֹר שֶׁהוּא יִקָּר בְּעוֹלָם הַזֶּה, יְהִיָּה קָפוּי וְקַל לְעוֹלָם-הַבָּא" - שֶׁהִיא בְּחִינַת 'פֶּסֶלֶת', שֶׁהוּא קָפוּי וְקַל וְצָף לְמַעְלָה.

אֲבָל 'תּוֹרָתוֹ' [שֶׁל מִי שֵׁישׁ לוֹ עֲזוֹת דְּסִטְרָא-אֲחָרָא], הִיא 'פֶּסֶלֶת' אֲפֹלוּ בְּעוֹלָם-הַזֶּה. וְעַל-שֵׁם-זֶה נִקְרָאִין 'פְּסִילִים', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת כ, ג): "לֹא תַעֲשֶׂה לָּךְ פֶּסֶל".

וּמִי שֵׁישׁ לוֹ 'עֲזוֹת שְׁלֵהֵם מִן הַסְּטָרָא-אֲחָרָא', הוּא מְקַבֵּל 'תּוֹרָה שְׁלֵהֵם', בְּחִינַת 'פְּסִילִים' בְּנ"ל (עֵין עוֹד בְּפָנִים).

קנד.

(ח"א ס, א)

דַּע: שֵׁישׁ 'שְׁבִילֵי הַתּוֹרָה', שֵׁישׁ בָּהֶם 'הַתְּבוּנָנוֹת גְּדוֹל מְאֹד', שְׁאִי-אֶפְשָׁר לָבוֹא לְהַתְּבוּנָנוֹת הַזֹּאת, כִּי-אִם עַל-יְדֵי 'עֲשִׂירוֹת' וְכו'.

וְעַל-כֵּן 'מִשְׁה' וְכָל הַנְּבִיאִים' הִיָּה לָהֶם 'עֲשִׂירוֹת גְּדוֹל מְאֹד', כִּדֵּי לָבוֹא עַל-יְדוֹ לְהַתְּבוּנָנוֹת הַזֹּאת.

וְכֵן כָּל מִי שֶׁעִבַּר דְּרֵךְ יָדָם ה'תּוֹרָה, הִיָּה לָהֶם 'עֲשִׂירוֹת גְּדוֹל מְאֹד', דְּהֵינּוּ: 'מִשְׁה-דִּבְנוּ', שֶׁהִבִּיא הַתּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, הִיָּה 'עֲשִׂיר גְּדוֹל', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (נְדָרִים לח. יְרוּשָׁלַּיִם שְׁקָלִים פ"ה ה"ב; שְׁמוֹת-רַבָּה מו, ב; וַיִּקְרָא-רַבָּה לב, ב; תַּנְחוּמָא תַשָּׂא כט; וְעוֹד).

וְכֵן 'רַבִּי' שֶׁסִּדֵּר וְחָתַם ה'מִשְׁנֵינּוֹת, וְכֵן רַב אֲשִׁי' שֶׁהִיָּה 'חֲתִימַת הַתְּלֻמוֹד, וְסִדֵּר אֶת כָּל ה'תְּלֻמוֹד' - שֶׁגַם-כֵּן הָיוּ 'עֲשִׂירִים

קנה.

(חיי-מוהר"ן תקנעה)

"פסל לך" (שמות לד, א), **"הפסלת יהיו**

שלך" (רש"י; נדרים לח. ירושלמי

שקלים פ"ה ה"ב; שמות-רבה מו, ב; ויקרא-רבה לב, ב;

תנחומא תשא כט; ועוד). הינו: **שבכל-מקום**

שתראה איזה 'פסלת', יהיה ה'פסלת' שלך

- שתתלה ה'פסלת' בד.

"משם נתעשר משה" (שם) - הינו: **על-**

ידי-זה זכה ל'חכמה' [הגהת הרב

מטשעהרין ז"ל: אוילי רצונו לומר: על דרך שאמרו רז"ל

(נדרים מא.): **"דעת קנית מה חסרת"**] - **כי "החכמה**

מאין תמצא" (איוב כח, יב), ומחמת שהיה לו

'מדת הענוה' כל-כה, שכל ה'פסלת' היה רק

שלו - על-ידי-זה זכה ל'חכמה'.

"ויפסל שני לחת אבנים פראשנים, וישבם

משה בבקר ויעל אל הר סיני" (שמות לד, ד)

"ויפסל שני לחת אבנים פראשנים, וישבם משה

בבקר" - ויעלה בכ"ט באב. (סדר-עולם רבה פ"ו)

עלה בראש-חדש אלול. (תנחומא תשא לא)

קנו.

(ח"ב פב)

עקר ה'תשובה' הוא ב'הדש-אלול' - כי

הם 'מי-רצון' "שעלה משה לקבל

'לוחות אחרונות'" (שמות לד, ד; ובתנחומא),

ופתח דרך-כבושה' לילך בה.

והדרך שעשה משה הוא כד: שקשר

עצמו אפלו ל'פחות שבישראל,

ומסר-נפשו עליהם, כמו שכתוב (שמות לב,

לב): "ואם אין מחני נא."

והיה מאסף ומיחד ומקשר עצמו עם כל

ישראל, אפלו עם ה'פחות-

גדולים מאד, כמו שאמרו רז"ל (גיטין נט, ועין

בבא-מציעא פה) - כי מחמת שתקנו וסדרו כל

ה'תורה שבעל-פה, ועבר דרך ידם ה'תורה,

עלי-כן היו גם-כן 'עשירים' כנ"ל, כי צריך

'עשירות גדול' ל'התבוננות הנ"ל'.

וזה בחינת (שמות לד, א): "פסל לך", ודרשו

רז"ל: "הפסלת יהיו שלך" וכו' (רש"י;

נדרים שם; ירושלמי שם; שמות-רבה שם; ויקרא-רבה

שם; תנחומא תשא שם; ועוד).

כי כמו שב'פשטי התורה, קדם שמחדשין

איזה פשט, צריך לומר מקדם

'הקדמות', ואחר-כך משליכין ה'הקדמות',

ובאים אל ה'מכון', כי העקר הוא ה'מכון',

וכל ה'דברים' ו'ההקדמות' שמקדם, הם

בחינת 'פסלת', שנגסרין ונפסלין סביב

ה'מכון'.

כמו-כן ב'התבוננות-התורה, צריך לילך

מקדם, ולסבב בכמה 'סבובים',

עד שבאים אל ה'מכון', והעקר הוא ה'מכון',

וכל אלו ה'סבובים' הם בחינת 'פסלת', והם

בחינת 'עשירות' שעל-ידו באים אל

ה'התבוננות'.

וזה בחינת: "פסל לך - הפסלת יהיה

שלך", "משם נתעשר משה" (רש"י

שמות שם; נדרים לח.; ירושלמי שקלים פ"ה ה"ב) - כי

זה ה'פסלת של לוחות, הם בחינת

ה'סבובים', שנגסרין ונפסלין סביב, סביב

ה'התבוננות', והם בחינת 'עשירות' כנ"ל,

שעל-ידו באים אל ה'התבוננות' כנ"ל.

וזה אותיות "ממו"ן", ראשי-תבות:

"משם נתעשר משה". והי"ו

הוא בחינת ה'לוחות', שמשם נתעשר משה,

כי "הלוחות ארפן ו' ורחבן ו'" (בבא-בבא יד).

שִׁבְּחֹתֵיךָ - כִּי יֵשׁ בְּחִינַת 'אֱלֻכוֹת' אֲפֹלוּ בְּדִיּוֹטָא-הַתְּחַתּוֹנָה, אֲפֹלוּ בְּעִשְׂרָה כְּתָרֵי דְמִסְאָבוֹתָא - לְקַיָּם (תְּהִלִּים קג, ט): "וּמַלְכוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה".

"וַיַּעֲבֹר יְהוָה עַל פְּנֵיו וַיִּקְרָא: ה', ה', אֵל, רַחוּם, וְחַנוּן, אֲרֹךְ אַפַּיִם, וְרַב חֶסֶד, וְאֵמֶת. נֶצַח חֶסֶד לְאֱלֹפִים, נִשְׂא עוֹן, וּפְשָׁע, וְחַטָּאָה, וְנִקְחָה לֹא יִנְקָה" (שְׁמוֹת לז, ו-ז)
- עֲנִין 'שְׁלֹשׁ-עֶשְׂרֵה מִדּוֹת שֶׁל רַחֲמִים' -

"וַיַּעֲבֹר יְהוָה עַל פְּנֵיו וַיִּקְרָא" (שְׁמוֹת לז, ו) - מִלְּמַד: שְׁנַתְעַטֵּף הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּטִלְיַת-לֶבֶן, וְסִדֵּר שְׁלֹשׁ-עֶשְׂרֵה מִדּוֹת שֶׁל רַחֲמִים. (ראש־הַשָּׁנָה יז: וּבְמַהֲרָשׁ"א; רַבְנֵי-בְּבֵיתֵי, בְּמִדְבַּר טו, לח)

קנז

(ח"א ח, א-ב-ג-ד-ח)

הַנֵּה יָקָר גְּנוּחֵי וְנָה (שְׁקוּרִין: קַרְעֵכֶץ) מַאִישׁ יִשְׂרָאֵלִי, כִּי הוּא שְׁלֵמוֹת הַחֶסְרוֹנוֹת, כִּי עַל-יְדֵי הַנְּשִׁימָה שֶׁהוּא ה'רוּח־חַיִּים, נִבְרָא הָעוֹלָם וְכוּ', וְהוּא גַם-בֶּן 'חַיּוֹת הָאָדָם', כִּי 'חַיּוֹת-הָאָדָם' הוּא הַנְּשִׁימָה וְכוּ'.

נִמְצָא: כִּי עֵקֶר 'חַיּוֹת כָּל הַדְּבָרִים' הוּא בְּבַחֲיַנַת 'רוּח'. וּכְשֵׁי שֶׁ'חֶסְרוֹן' בְּאִיזָה דְבַר, עֵקֶר ה'חֶסְרוֹן', הוּא בְּבַחֲיַנַת ה'רוּח־חַיִּים' שֶׁל אוֹתוֹ הַדְּבַר, לְאֲשֶׁר ה'רוּח' הוּא הַמְקַיָּם הַדְּבַר - וְה'אֲנַחָה' הוּא 'אֲרִיכַת-הַנְּשִׁימָה'.

וְהוּא בְּבַחֲיַנַת (שְׁמוֹת לז, ו): "אֲרֹךְ אַפַּיִם" - דְּהֵינּוּ: "מֵאֲרִיךְ רוּחָה" (תְּרַגּוּם יוֹנָתָן שָׁם; יְרוּשְׁלָמִי תַעֲנִית פ"ב ה"א) - וְעַל-כֵּן כְּשִׁמְתָאֲנַח עַל הַחֶסְרוֹן וּמֵאֲרִיךְ רוּחָה, מִמְּשִׁיךְ 'רוּח־חַיִּים' לְהַחֶסְרוֹן.

אֲךָ מֵאִין מְקַבְּלִין ה'רוּח־חַיִּים'?! - מֵהַצְּדִיק וְהָרַב שְׁבַדוֹר וְכוּ'!

כִּי עֵקֶר 'רוּח־חַיִּים' הוּא בְּהַתּוֹרָה, וְהַצְּדִיקִים דְּבָקִים בְּתוֹרָה. וּכְשֶׁהוּא מְקַשֵּׁר לְהַצְּדִיק וְהָרַב שְׁבַדוֹר - אִזּוּ כְּשֶׁהוּא מִתְאַנַּח וּמֵאֲרִיךְ רוּחָה, מִמְּשִׁיךְ מִמֶּנּוּ 'רוּח־חַיִּים'.

אֲךָ רְשָׁעִים "הַדּוֹבְרִים עַל צְדִיק עֵתָק בְּגִנְאוּה וּבּוֹז" (תְּהִלִּים לא, ט) - מֵאִין מְקַבְּלִין הֵם ה'רוּח' לְהַשְׁלִים ה'חֶסְרוֹן'!?

אֲךָ יֵשׁ רַב דְּקַלְפָּה, בְּחִינַת 'עֲשׂו', כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (בְּרֵאשִׁית לג, ט): "יֵשׁ לִי רַב". בְּחִינַת "אֲלוֹפֵי עֲשׂו" (שָׁם לו, מ), וְתַרְגּוּמוֹ: "רַבְרַבֵי עֲשׂו". וּמֵהֵם מְקַבְּלִין הַרְשָׁעִים ה'רוּח', וְהוּא בְּחִינַת 'רוּח־הַטְּמָאָה' וְכוּ'. וְזֶהוּ בְּחִינַת: "אֲרֹךְ אַפַּיִם לְרְשָׁעִים" וְכוּ' (עֲרוּבִין כב. יומא סט: סְנֵהֲדִרִין קיא: יְרוּשְׁלָמִי תַעֲנִית פ"ב ה"א).

אֲךָ הַדְּבוּק בְּצְדִיקִים - מְקַבֵּל ה'רוּח־חַיִּים' שְׁלֵמוֹת הַחֶסְרוֹן, מֵהַצְּדִיק וְהָרַב דְּקַדְשָׁה'.

וְעַל-כֵּן "וְאִישׁ חָכֵם יִכְפָּרְנָה" (מִשְׁלֵי טז, יד) - כִּי ה'חֶסְרוֹן' הוּא מַחֲמַת 'עוֹזוֹנוֹת' וְכוּ'. וְעַל-כֵּן הַצְּדִיק הַמְּשִׁיךְ 'רוּח־חַיִּים' וּמְשַׁלֵּם הַחֶסְרוֹן, מְכַפֵּר הָעוֹן.

וְהוּא מְגַדֵּל 'רַחֲמָנוּת' ו'חֲנִינּוּת' מֵהַבּוֹרָא יְתַבְרֵךְ-שְׁמוֹ [בְּזָה מְרַמֵּז הַמִּדּוֹת: "רַחוּם, וְחַנוּן". בְּאוֹר־הַלְקוּטִים], שְׂצַמְצַם עֲצָמוֹ לְהִיּוֹת ה'רוּח־חַיִּים' אֲצֵל הַצְּדִיקִים, דְּהֵינּוּ: שֶׁהֵם יִקְבְּלוּ ה'רוּח־חַיִּים' מֵהַתּוֹרָה, וְהֵם מִמְּשִׁיכִין 'רוּח־חַיִּים' אֶל ה'חֶסְרוֹנוֹת', וּבְזָה מְכַפְּרִין הָעוֹזוֹנוֹת.

וְזֶהוּ בְּחִינַת 'שְׁלֹשׁ-עֶשְׂרֵה מִדּוֹת' (שְׁמוֹת לז, ו): "ה' ה', אֵל רַחוּם וְחַנוּן, אֲרֹךְ אַפַּיִם".

"אָרְךָ אַפִּים" - הוא בחינת ה'רוח', שהוא **"מַאֲרִיךְ רוּחָה"**, בחינת **אַנְחָה** על ה'הסרוך'.

וְהִינוּ (שם): **"וְרַב חֶסֶד וְאַמֶּת"** - כמו שאמרנו: שמקבלין ה'רוח-חיים' מהצדיק רב-דקדשה, שהוא **"רַב חֶסֶד"**, הפך 'עשו' רב-דקלפה, שהוא **"אֲדַמוּנִי"** (בראשית כה, כה), **'תַּקְהֵה-הַדִּין'**.

וְהִינוּ: **"וְאַמֶּת"** - כי ה'צדיק' מקבל ה'רוח-חיים' מה'תורה' שנקראת (מלאכי ב, ו): **"תּוֹרַת אֱמֶת הִיְתָה בְּפִיהוּ"**.

וְהִינוּ (שמות שם): **"נֹצֵר חֶסֶד לְאֻלְפִים"** - **"לְאֻלְפִים"** זה בחינת **"אֻלּוּפֵי עֵשׂוֹ"**, **"רַבְרַבֵי עֵשׂוֹ"**, שהם רב-דקלפה'.

וְזָהוּ: **"נֹצֵר חֶסֶד"** - ש'חסד', בחינת ה'רב-דקדשה', נוצר וממתיק בחינת **"אֻלּוּפֵי עֵשׂוֹ"**, **"רַבְרַבֵי עֵשׂוֹ"**.

וְזָהוּ (שם): **"נִשְׂא עֶזְרָה וּפְשָׁע"** - כי על-ידי **'רוח-חיים'** **'שְׁלֵמוֹת-הַחֶסֶד'** שממשיכין מהצדיק על-ידי **'אַנְחָה'** - נתכפרין העוונות כנ"ל.

וְזָהוּ בחינות **'אַרְבַּע צִיצִית'**, שהם בחינת ה'רוח-חיים', כמו שכתוב (יחזקאל לו, ט): **"כֹּה אָמַר ה' מְאַרְבַּע רוּחוֹת בְּאֵי הָרוּחַ"** - שעל-ידי-זה מכניעין ה'רוח-סערה', ה'רוח של המתנגדים' החולקים על הצדיקים-אמתיים, שממשיכין **'אַרְיֵכַת הָרוּחַ'** שלהם מהרב-דקלפה' וכו'.

וְזָה בחינת **'טְלִית-לָבָן'** - **"שְׁנַת־עֶטֶף הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּטְלִית-לָבָן, וְסֹדֵר שְׁלֹשֵׁי-עֶשְׂרֵה מִדּוֹת שֶׁל רַחֲמִים"** (ראש-השנה יז: ובמהרש"א; רבנו-בחי, במדבר טו, לח).

כי ה'שְׁלֹשֵׁי-עֶשְׂרֵה מִדּוֹת שֶׁל רַחֲמִים', הם בחינת ה'רוח-חיים דקדשה' כנ"ל.

וְזָהוּ בחינת **'טְלִית'**, שהוא **'אַרְבַּע כְּנָפּוֹת'** - בחינות **"הָרוּחַ"** **"מְאַרְבַּע רוּחוֹת"** כנ"ל.

וְהִינוּ: **'טְלִית-לָבָן'** - הפך בחינות **'רוח-דקלפה'**, בחינת **'עֵשׂוֹ'**, שהוא **"אֲדַמוּנִי כֹלֹ כְּאֲדַרְתִּי שְׁעָר"** (בראשית כה, כה), **וּפָרַשׁ רֶשֶׁ"י: "כְּטִלִית"**. **"כְּטִלִית"** דיקא, בחינת **'טְלִית-דְּקַלְפָּה'** - בחינת **'טְלִית-אָדוּם'**, שמשם נמשך ה'רוח של הרשעים' כנ"ל.

וְעַל-יְדֵי 'טְלִית-דְּקַדְשָׁה', בחינת **'טְלִית-לָבָן'**, מכניעין אותו - כי משם נמשך ה'רוח-חיים דקדשה', שהוא בחינת **'שְׁלֹשֵׁי-עֶשְׂרֵה מִדּוֹת שֶׁל רַחֲמִים'** כנ"ל.

וְעַל-כֵּן "נִתְעַטַּף הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּטְלִית-לָבָן דִּיקָא, וְסֹדֵר לִפְנֵי מֹשֶׁה שְׁלֹשֵׁי-עֶשְׂרֵה מִדּוֹת שֶׁל רַחֲמִים" - כי על-ידי **'טְלִית-דְּקַדְשָׁה'**, בחינת **'אַרְבַּע כְּנָפּוֹת'**, שהוא בבחינות **'מְקִיף'**, שהוא בחינת ה'רוח-חיים', בחינות (קהלת א, ו): **"סוֹבֵב סָבֵב הוֹלֵךְ הָרוּחַ"** - נכנע **'טְלִית-דְּקַלְפָּה'**, בחינת ה'רוח-דקלפה'.

קנח.

(חא לה, ט)

'ש"ע נהודין של פנים-עליונים, נמשכין מתקון **"וְאַמֶּת"** (שמות לד, ו), כפידוע (עץ-חיים יג, יד).

קנט.

(ח"א מז)

'הָאֲרֵת-פָּנִים' - הוא תקון **"וְאַמֶּת"** (שמות לד, ו), בחינת **'עֵקֵב'**, כמו

שְׁכַת־טוֹב (מִיכָה ז, ט): "תִּתֵּן אֲמֶת לְיַעֲקֹב" - וְהוּא בְּחִינַת הַתְּפִלִּין.

כְּבִיכּוֹל שֶׁבַר ה' יִצְרֵה־הָרַע, "וְשִׁתַּף מִדַּת רַחֲמִים" וְכוּ'.

קל.

(ח"א ס, ו-בסוף)

יֵשׁ שְׁנַפֵּל מִכָּל ה' שְׁבַע־פָּנִים, עַד שְׂאִי-אֶפְשָׁר לְעוֹרְרוֹ בְּשׁוּם פָּנִים, כִּי-אִם עַל-יְדֵי 'סְפוּרֵי-מַעֲשִׂוֹת שֶׁל שָׁנִים קִדְמוֹנִיּוֹת, שֶׁכָּל ה' שְׁבַע־פָּנִים, 'שְׁבַע־פָּנִים שָׁנִים, מְקַבְּלִין חֵיוֹת מִשָּׁם.

וּמִזֶּה הַכַּח נִשְׁתַּלְשֵׁל וְנִמְשָׁךְ כַּח לְמַטָּה לְשֶׁבַר ה' יִצְרֵה־הָרַע - כִּי לֹא זֹאת לֹא הָיָה כַּח לְשֶׁבַר ה' יִצְרֵה־הָרַע.

וְכֵן מְבֹאָר לְשׁוֹן זֶה בְּגִמְרָא (יומא טז): "זוֹ הִיא גְבוּרַת גְבוּרַתוֹ שֶׁכּוֹבֵשׁ אֶת יִצְרוֹ, שְׁנוֹתָן 'אֶרֶץ אֲפִים' לְדָשָׁעִים."

נִמְצָא: שְׁמָה שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כּוֹבֵשׁ מִדַּת-הַדִּין וּמְאָרִיךְ אִפּוֹ - הוּא בְּחִינַת 'שְׁבִירַת ה' יִצְרֵה־הָרַע' אֲצִלוֹ יִתְבָּרַךְ. וְעַיִן בְּזֵהר' בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת: שְׁבִחֵינַת 'מִדַּת-הַדִּין' הוּא 'שֶׁרֵשׁ בְּחִינַת ה' יִצְרֵה־הָרַע'.

וְזֶה בְּחִינַת 'עֵתִיק', בְּחִינַת 'זְקֵן', בְּחִינַת 'הִדְרַת-פָּנִים', שֶׁכָּל ה' שְׁבַע־פָּנִים מְקַבְּלִין 'חֵיוֹת' וְ'הַדוּר' מִשָּׁם.

וְזֶה בְּחִינַת (שְׁמוֹת לז, ו): "וְרַב חֶסֶד" - כִּי "הַלּוֹמֵד אֶת תְּלֻמִּידוֹ הֵלְכָה אַחַת, עוֹשֶׂה עִמּוֹ חֶסֶד" (עַל-פִּי כְּתוּבוֹת צו. עַיִן בְּפָנִים), וְעַל-כֵּן כְּשֶׁמְעוֹרְרוֹ עִם 'אִיזָה פָּנִים' שֶׁל ה' שְׁבַע־פָּנִים שֶׁמְלַבֵּשׁ אוֹתוֹ - הוּא בְּחִינַת 'חֶסֶד סֵתֵם'.

קלב.

(ח"א קנה)

וְזֶה בְּחִינַת (שְׁמוֹת לז, ו): "אֶרֶץ אֲפִים" - הִינּוּ: מַה שְׂאִינוֹ יֵרָא מִשׁוּם דְּבַר, וְאִינוֹ מִשְׁגִּיחַ עַל שׁוּם בְּטוֹל וּבְלָבוּל בְּעִבּוּדָתוֹ, רַק עוֹשֶׂה אֶת שְׁלוֹ.

אָבֵל כְּשֶׁמְעוֹרְרוֹ עַל-יְדֵי 'סְפוּרֵי-מַעֲשִׂוֹת שֶׁל שָׁנִים קִדְמוֹנִיּוֹת' - הוּא בְּחִינַת: "וְרַב חֶסֶד" - כִּי כָּל ה' פָּנִים וְכָל ה' חֶסֶדִים מְקַבְּלִין מִשָּׁם.

זֶה בְּחִינַת: "אֶרֶץ אֲפִים" - שְׂאִין שׁוּם דְּבַר יָכוֹל לְבַלְבֵּל אוֹתוֹ, כִּי לֹא אֶכְפַּת לָהּ שׁוּם דְּבַר, רַק עוֹשֶׂה אֶת שְׁלוֹ בְּעִבּוּדָתוֹ אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

וְ'מְרֻדֵכ' י', הוּא בְּחִינַת (שְׁמוֹת לז, ו): "ר"ב חֶסֶד" - כִּי הֵם בְּמִסְפָּר-הַשְּׁוֹה [274] (מִחֲבֵרַת-הַקֹּדֶשׁ לְהַאֲרִיז"ל, פּוּרִים; מִשְׁנַת-חֲסִידִים, מִסְכַּת אֶדְר ב, ב), בְּחִינַת 'עֵתִיק'.

קלא.

(ח"א עב)

כִּי "אֶרֶץ אֲפִים" הוּא תְּלוּי בְּבְחִינַת "אֲמוּנָה" - כִּי "כָּל-זִמְן שֵׁישׁ עִבּוּדָה-זָרָה, בְּעוֹלָם חֲרוֹן-אֵף בְּעוֹלָם" (סְפָרֵי פְרָשַׁת רֵאָה). אָבֵל עַל-יְדֵי 'אֲמוּנָה' שֶׁהוּא 'הַפָּךְ עִבּוּדָה-זָרָה', נִתְבַּטַּל ה' חֲרוֹן-אֵף, וְזוֹכֵן ל'אֲרִיכַת-אֲפִים' שֶׁהוּא 'הַפָּךְ הַחֲרוֹן-אֵף'.

גַּם לְמַעַלָּה כְּבִיכּוֹל אֲצִלוֹ יִתְבָּרַךְ, מְצִינּוֹ בְּחִינַת 'יִצְרֵה־הָרַע', כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ רַז"ל (בְּרֵאשִׁית רַבָּה יב; רַש"י בְּרֵאשִׁית א, א): "בְּתַחֲלָה עָלָה בְּמַחְשָׁבָה לְבָרָא אֶת הָעוֹלָם בְּמִדַּת-הַדִּין" - שֶׁזֶה בְּחִינַת 'יִצְרֵה־הָרַע', וְאַחֲרֵי-כֵן

הִינּוּ: שְׁזוּכָה עַל-יְדֵי 'אֲמוּנָה', ל'אֲרִיכַת-אֲפִים' - שֶׁיֵּאָרִיךְ אִפּוֹ עַל כָּל דְּבַר בְּלָבוּל וּמְנִיעָה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו בְּתַפְלָתוֹ וְעִבּוּדָתוֹ, שֶׁיִּסְבֵּל הַכֹּל, וְלֹא יִתְעַצֵּב וְלֹא

יתעצל על-ידי-זה כָּלֵל. רק יעצר רוחו ולא יכפת לה כָּלֵל, ויעשה את שלו בעבודתו, ויעבר על הכל, ולא יחוש על כל הבלבולים והמניעות כָּלֵל.

שְׁכַל־זֶה הוא בחינת "ארץ אפים", שזוכין על-ידי 'אמונה', שהוא בחינת 'פחהגודל וכחהצומח' - כי על-ידי-זה הוא גדל וצומח ומצליח בעבודתו, כי לא יוכל לבלבלו שום מונע להפילו בעצבות ועצלות חסוֹשְׁשָׁלוֹם, ולמנעו על-ידי-זה חסוֹשְׁשָׁלוֹם, רק יעשה את שלו בזריזות ושמה וכו'.

וְדַע: ש"ארץ אפים" תלוי ב'ארץ-ישראל', כי שם זוכים לבחינת "ארץ אפים". כי 'ארץ-ישראל' הוא בחינת 'אמונה' וכו', ועל-ידי 'אמונה' זוכין לבחינת 'אריכת אפים' כנ"ל.

נמצא: ש'עקר עבודת איש הישראלי', זוכין על-ידי 'ארץ-ישראל', שהוא בחינת 'אמונה', בחינת 'אריכת אפים', בחינת 'פחהגודל וכחהצומח' וכו', שאי אפשר לזכות ל'עבודת-השם באמת', ביי-אם על-ידי-זה, וכנ"ל.

ועקר גדל ההשתוקקות וההתלהבות של 'משה רבנו' עליו-השלוֹם, שהיה מתלהב ל'ארץ-ישראל' כל-כָּף, היה רק בשביל מדה זאת של 'אריכת אפים', מחמת שראה ששם ב'ארץ-ישראל' זוכין לבחינת "ארץ אפים".

וזה שאמרו רז"ל (סנהדרין קיא - על שמות לה, ח): "וימהר משה ויקד ארצה וישתחו", "מה ראה, ארץ אפים ראה" - כי מחמת שראה בחינת "ארץ אפים", שהוא תלוי ב'ארץ-ישראל' כנ"ל - על-כֵּן

"ויקד ארצה" - שהיה לבו בוער ל'ארץ-ישראל', כדי לזכות ל"ארץ אפים" כנ"ל.

וזה שאמרו שם: "וחד אמר אמת ראה, מר אמר חדא ומר אמר חדא, ולא פליגי". כי 'ארץ-ישראל' הוא בחינת 'אמת', כמבאר במקום-אחר (לקוטי-מוהר"ן ח"א מז). ומסיק שם בגמרא: "שמע מנה ארץ אפים ראה" - כי עקר הוא בחינת 'אריכת אפים' כנ"ל.

וצריך כל אדם לבקש מהשם-יתברך: "שיהיה לו פסופין ונענועים ל'ארץ-ישראל' וגם: "שיהיה נענועים לכל הצדיקים ל'ארץ-ישראל'".

והוא סגולה: לה' פעם' ול'עצבות'. כי "כל הנועם, כאלו עובד עבו"ם" (שבת קה). אבל 'ארץ-ישראל' - הוא בחינת 'אמונה', בחינת "ארץ אפים", הפך ה'פעם'.

[שבחי-הר"ן ח"א כב: ואמר: שמתחלה היה 'כעסן' גדול מאד מאד. ואחר-כך מחמת שרצה להיות איש כשר כרצונו יתברך, התחיל לשבר מדה זו של 'כעס', עד שזכה לשבר מדה זו של 'כעס'. רק 'טוב', בלי שום צד קפיצא בעולם - זכה רק בארץ-ישראל.

אבל תכלית שבירת מדה זו מהפך אל הפך, דהיינו להתהפך לטוב גמור, שלא יכפת לה כָּלֵל וכָּלֵל שום דבר, ויהיה רק טוב, בלי שום צד קפיצא בעולם - זה זכה רק בארץ-ישראל, שם זכה לזה שנתבטל הפעם בתכלית הבטול, וזכה ונעשה 'טוב' ממש, ולא נשאר בו שום צד קפיצא בעלמא.

עד שאחר-כך - אפלו מי שהיה עושה לו כל הרעות שבעולם, לא היה בלבו שום צד שנאה וקפדא עליו, אדרבא היה אוהבו ולא היה בלבו עליו כָּלֵל - כי היה רק 'כלו טוב' ממש. וגדל עצם הפלגת מדת טובו, היה מפרסם לכל מפיריו, כי היה רק 'כלו טוב' בלי שום צד קפדה וכעס כָּלֵל רק בלו טוב. וזה זכה בארץ-ישראל].

קלג.

(ח"א רנו; חיי-מוהר"ן קלו; פּרָפְרָאוֹת לַחֲכָמָה ח"א רנו)

שֵׁם 'אַתָּה', מְסַגֵּל עַל הַיָּם לְהַכְנִיעַ הַגִּבּוֹרִים. וְהַסּוֹד (תְּהִלִּים פט, י): "בְּשׂוֹא גָלְיוֹ אֶתְּךָ תִּשְׁבַּחֵם".

אָמַר הַמַּעֲתִיק (הָרַב מִטְשַׁעְהָרִין ז"ל): שְׁמַעְתִּי מֵאִישׁ אֶחָד שֶׁשָּׁמַע מִרַבִּי שְׁמַעוֹן: שֶׁהַפְּרוֹשׁ הוּא כֵּן: שְׁאַתָּה 'רַאשֵׁי-תְבוּת: 'אַל־יָ תִיָּו ה"א'.

עַל-כֵּן צָרִיכִין לְכַתֵּב 'חַמְשָׁה מִכְתָּבִים' שְׁקוֹרִין 'קְוִיטְלֵעֵד' [פְּתָקִים], וְעַל כָּל 'קְוִיטְל' יִכְתֹּב שְׁתֵּי הַתְּבוּת: "וְרַב חֶסֶד" (שְׁמוֹת לז, ו) - שְׁגִימְטְרִיא שְׁלוֹ ר"פ, וְחַמְשָׁה פְּעָמִים ר"פ עוֹלָיִם אֶלֶף ת' [אַלֶּף וְאַרְבַּע-מֵאוֹת], וְהַחֲמִשָּׁה קְוִיטְלֵעֵד בְּעֶצְמָם הֵם ה"א.

וְזֶהוּ שֵׁם 'אַתָּה' מְסַגֵּל עַל הַיָּם - הִינּוּ: 'אַל־יָ תִיָּו ה"א'.

וּבִשְׁעַת הַרְוִיח־סַעְרָה חֲסִי־שְׁלוֹם, יִשְׁלֹף 'חַמְשָׁה קְוִיטְלֵעֵד' שְׁכַתוּב בָּהֶם: "וְרַב חֶסֶד" - לְתוֹךְ הַיָּם, וּבּוֹדָאֵי יוֹעִיל.

וְרַבִּי שְׁמַעוֹן [תְּלֻמִּיד וּמְשַׁמֵּשׁ רַבְּנוּ ז"ל] אָמַר: שֶׁהוּא בְּעֶצְמוֹ הַשְּׁתַּמֵּשׁ בָּזֶה בְּהִיּוֹתוֹ עַל הַיָּם, וְהוֹעִיל לוֹ מְאֹד בְּעִזְרַת-הַשָּׁם-יִתְבָּרֵךְ. וּמָדָם שְׁנַסַּע פַּעַם שְׁנָיִה לְאַרְצ־יִשְׂרָאֵל, הָיָה פֹה בְּרַסְלָב, וְהִלֵּךְ לְהַסּוֹפֵר, וְכָתַב לוֹ כַּמָּה קְוִיטְלֵעֵד הַנִּלְכָּל, עַל גְּוִיל וּבְכַתְב־אֲשׁוּרִית.

קלד.

(שיחות-הַר"ן פט; חיי-מוהר"ן עא)

דַּע: שֵׁישׁ חֲבִילוֹת חֲבִילוֹת שֶׁל עִבְרוֹת רַחֲמָנָא-לְצַלְכֵן. כִּי "עִבְרָה גּוֹרֶרֶת עִבְרָה" (אֲבוֹת פ"ד מ"ב), הִינּוּ: כְּשֶׁאָדָם עוֹבֵר

עִבְרָה חֲסִי־שְׁלוֹם, אָזִי 'עִבְרָה רַאשׁוֹנָה', גּוֹרֶרֶת אוֹתוֹ לַעֲשׂוֹת 'עִבְרוֹת אַחֲרוֹת' הַשְּׂיִכִּים לָהּ.

וְכֵן כְּשֶׁעוֹשֶׂה 'עִבְרָה אַחֲרַת' חֲסִי־שְׁלוֹם, אָזִי גּוֹרֶרֶת גַּם-כֵּן 'עִבְרוֹת הַשְּׂיִכִּים לָהּ'.

וּמִכָּל 'חֲבִילָה וְחֲבִילָה' - נִבְרָאת כַּת אַחַת שֶׁל 'מַחְבְּלִים וּמְקַטְרָגִים' (אֲבוֹת פ"ד מ"א). וְהַ'מַּחְבְּלִים' צוֹעֲקִים: "הֵב לָנָא חַיִּי, הֵב לָנָא מְזוּנִי" [תַּן לָנוּ חַיִּים, תַּן לָנוּ מְזוּן]. כִּי הוּא הַ'בַּעַל-עִבְרָה', הִינּוּ שֶׁהוּא הַ'בַּעַל שֶׁל הָעִבְרָה' - צָרִיךְ לְתַן לָהֶם 'חַיִּי וּמְזוּנִי'.

כִּי 'עִבְרָה הָרַאשׁוֹנָה' עָשָׂה בְּלִי הַכְּרַח, וְצָרִיךְ בּוֹדָאֵי לְתַן לָהּ 'מְזוּנוֹת'.

וְאַפְלוּ הָ'עִבְרוֹת הָאַחֲרוֹת' הַשְּׂיִכִּים לְעִבְרָה הָרַאשׁוֹנָה שְׁנִגְרְרוּ אַחֲרֶיהָ, צָרִיךְ לְתַן לָהֶם גַּם-כֵּן 'מְזוּנוֹת', וְאִף-עַל-פִּי שֶׁהָיָה כְּמוֹ מְכַרַח לַעֲשׂוֹתָן.

כִּי 'עִבְרָה הָרַאשׁוֹנָה' גָּרְרָה אוֹתָן, כִּי יֵשׁ לָהֶם טַעְנָה: "הִיָּה לָךְ לַעֲשׂוֹת מַצְוָה תִּכְפֹּף אַחַר עִבְרָה הָרַאשׁוֹנָה, וְהִיָּתָה הַמַּצְוָה מְגַנָּה עָלֶיךָ!" - עַל-כֵּן צָרִיךְ לְתַן לְכָלֶם 'מְזוּנוֹת וְחַיּוֹת'.

וְהַתְּקוּן הוּא: שִׁילְמַד לַעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם הַשְּׁלֹש־עֶשְׂרֵה מִדּוֹת שֶׁל רַחֲמִים וְחֶסֶדִים. דְּהִינּוּ: שִׁיָּהִי לוֹ רַחֲמָנוֹת, וְיִרְבֶּה לַעֲשׂוֹת 'חֶסֶד', וְיִקַּיֵּם כָּל הַשְּׁלֹש־עֶשְׂרֵה מִדּוֹת שֶׁל רַחֲמִים. וְעַל-יַד־יָזָה מְעוֹרֵר לְמַעַלָּה כָּל הַשְּׁלֹש־עֶשְׂרֵה מִדּוֹת הָעֲלִיּוֹנִים שֶׁל רַחֲמִים.

וְעַל-יַד־יָזָה נִכְנָעִין וְעוֹבְרִין הַ'מַּחְבְּלִים' שְׁנַעֲשׂוּ עַל-יַדֵּי הָ'עִבְרוֹת', בְּבַחֲיִנַת (סְלִיחוֹת): "אֵל מִלְכֵךְ יוֹשֵׁב עַל כַּסֵּא רַחֲמִים וְכוּ', מוֹחֵל עֲוֹנוֹת עַמּוֹ מַעֲבִיר רַאשׁוֹן רַאשׁוֹן".

היננו: שעל-ידי השלש-עשרה מדות של רחמים' - מעביר הקדוש-ברוך-הוא עברות הראשונים' שבכל חבילה וחבילה.

ועכשו שהשם-יתברך ברחמיו העביר ובטל ה'עוון ראשון ראשון' שבכל חבילה וחבילה - מהיכן יקבלו שאר העוונות' של כל חבילה וחבילה 'חיות', מאחר שנתבטל ונפסק 'שרשם' שהוא ה'עוון הראשון' שבכל חבילה וחבילה!?

אזי 'שאר' העוונות' שבים ובאים אל השם-יתברך: "שיתן להם חיות!" - והשם-יתברך בעצמו נותן להם 'חיות!' - ונפטר האדם מהם - פי אין צריך לתן להם עוד 'חיות' עכשו, אחר שזכה לעורר רחמיו יתברך להעביר ראשון ראשון וכו' כנ"ל.

וזוה בחינת: "אלמדה פשעים דרכיה וחטאים אליה ישובו" (תהלים נא, טו).

"דרכיה" - זהו בחינת השלש-עשרה מדות', כמו שכתוב: "הודעני נא את דרכך" (שמות לג, יג) - שהראה לו הקדוש-ברוך-הוא השלש-עשרה מדות'.

היננו: בשלומדים לעשות השלש-עשרה מדות' - אזי: "וחטאים אליה ישובו" - שה'חטאים הנשואים' שבכל חבילה, שבים אל השם-יתברך, לקבל ממנו 'חיות'.

אך מאין הקדוש-ברוך-הוא נותן להם 'חיות'!?

דע: כי יש ב'סטרא-אחרא' בחינת ראשון לראשונים', בחינת 'אדום' שנקרא 'ראשון' (פסחים ה.), כמו שכתוב (בראשית כה, כח): "ויצא הראשון אדמוני". והוא בחינת ראשון לראשונים', שהוא 'ראשון'

לה'עברות הראשונים' הנ"ל, כי בכם נמשכים ובאים על-ידו.

כי באמת לפי גדל קדשת ישראל - אין ראוי להם כלל לעשות עברות חס-ושלום, רק מחמת תקופ הגלות שסובלים מהאמות על-ידי מסים וארגוניות, מחמת-זה באים לעברות.

נמצא: שכל העברות נמשכים על-ידי 'אדום', שאנו מסורים בגלות אצלו, והוא בחינת 'ראשון לראשונים' כנ"ל.

ועל-כן הקדוש-ברוך-הוא נותן ה'עוונות' עליו, ונמשך להם 'חיות' ממנו.

וכל-זה נעשה על-ידי ה'רחמנות', שעל-ידי-זה מעוררין ה'שלש-עשרה מדות של רחמים' כנ"ל.

אבל ה'עניים' שאין להם מדת 'רחמנות', מפני שהם בחינת "תקפא דינא" וכו'. ומאחר שאין להם 'רחמנות', דהינו בחינת השלש-עשרה מדות של רחמים', ואין יכולין לעורר ה'שלש-עשרה מדות' העליונים - על-כן צריכין לבקש ולחנן מהשם-יתברך 'רחמים': "שירחם מעצמו יתברך עם השלש-עשרה מדות' שלו, ויעורר ברחמיו ה'שלש-עשרה מדות של רחמים', ויעביר ראשון ראשון!"

וזוה בחינת שאנו מבקשים מהשם-יתברך (תהלים עט, ח): "אל תזכר לנו עונת ראשנים, מהר יקדמונו רחמיה כי דלוננו מאד!" - לבל יזכר לנו 'עוונות הראשונים' שבכל חבילה וחבילה של עוונות.

דהיננו: שיעביר ראשון ראשון שבכל חבילה וחבילה, בחינת: "מעביר

ראשון ראשון" - שעל-ידי-זה ממילא בטליו ונסתלקין שאר העוונות.

אך לזה היינו צריכים לקיים כל השלש-עשרה מדות של רחמים - כדי לעורר השלש-עשרה מדות העליונים פנ"ל.

ועל-זה אנו מבקשין: "מהר יקדמונו רחמיה" דיקא מעצמה, "פי דלנו מאד". הינו: "פי אנחנו דלים ואביונים מאד, ואין לנו מדת-הרחמנות פנ"ל, ואין לנו פח שאנחנו נזכה לעורר השלש-עשרה מדות של רחמים."

על-כן אנו פורשים בפנינו לתברך ומתחננים אליו: שיעורר בעצמו השלש-עשרה מדות של רחמים! - ועל-ידי זה: "אל תזכר לנו עוונות ראשונים וכו' פנ"ל."

"וימהר משה ויקד ארצה וישתחו" (שמות לד, ח)

קלה.

(ח"א קנה)

נמצא לעיל בפסוק (שמות לד, ו): "ה' ה' אל רחום וחנון ארך אפים."

"כי לא תשתחוה לאל אחר" (שמות לד, יד)

קלו.

(ח"א י, ה"י)

"העצה היעוצה" (לשון הפסוק ישעיה יד, כו) לבטל ה'נאוה, שהיא

ה'עבודה-זרה' - הוא על-ידי התקרבות לצדיקים.

כמובא בתקונים' (תקוני-זהר מח.): "בתרועה, דאיהו רוחא, אתעביר אל אחר" (שמות לד, יד). ו'צדיק' הוא בחינת רוחא, כמו שכתוב (במדבר כז, יח): "איש אשר רוח בו", ועל-ידו נכנע רוח גבוה, "אל אחר", ונעשה מ"אחר", "אחד" (דברים ו, ד), פי הוא "קוצא דאות ד" (תקוני-זהר נה:).

והנה, כלל הדברים אלו: שעל-ידי ה'צדיק, שהוא בחינת ה'רוח' - אתעבר "אל אחר", כפירות.

קלו.

(ח"א כג, ה-בסוף)

אלו המשקעים במזון, הם בבחינת (בראשית ג, יז): "בעצבון תאכלנה", שהוא בחינת טחול, בחינת עצבות ומרה שחורה ורבוי דאגות, והם מקשרים בפנים דסטרא-אחרא, "אל אחר" (שמות לד, יד) - שכל-זה הוא בחינת: "הטחול, אמא דערב-רב, שחוק הפסיל, אל אחר" (תקוני-זהר קמ.).

ובאמת: כל ה'רוח' המכנה בשם 'לדה', וכל ה'מזון' וכל ה'שפעות' - נמשכין רק מ'שבירת תאות-מזון', שהיא בחינת 'אמת' וכו'.

פי 'שקר', הוא עבודה-זרה, תאות-מזון וכו', פי עבודה-זרה "אל אחר" - אסתרם ולא עבד פריין" (זהר משפטים קג.) - פי על-פי הרב: אלו הרודפים ביותר אחר תאות-מזון, מתים בפעלי-חובות, ומאומה אין בידם וכו'.

נמצא: שאין ממונו ממון כלל, כי אין לו שום הנאה מממונו, כי "אל אחר - אסתרם ולא עבד פרין", פנ"ל.

ועל-כן אי-אפשר להמשיך שפע ומזונות, ולהרויח 'ממון' הנקרא 'ממון', דהינו 'ממון-דקדשה' וכו' - כי אם על-ידי 'שבירת תאות-ממון', שהוא בחינת 'אמת', שמשם עקר ההשפעה.

כי איתא בזהר-הקדוש (תקוני-זהר כא): "שהצדיק הוא קוצא דאות ד". וכשנפרדין ממנו חסו-שלום - אזי מפרדין קוצא דאות ד' ד"אח"ד" (דברים ו, ד), ונעשה חסו-שלום 'אח"ר', שהוא "אל אחר" (שמות לד, יד), 'כפירות'.

כי עקר 'אמונת-היחוד', הוא על-ידי הצדיקים-האמתיים.

קלח.

(ח"א לו, בסוף)

כש'מפסיק ה'נקדה' מה'דל"ת' של "אח"ד" (דברים ו, ד), ו'ה'נקדה' היא 'אות ברית' - אזי נעשה 'אח"ר' (תקוני-זהר עז): הינו: כש'מכניס בריתו ב'זונה', הנקראת 'מלכות-הרשעה', הנקרא "אל אחר" (שמות לד, יד).

אבל מי שמקדש עצמו מ'זאת התאוה' - אזי נתקשר ב"מלכות-שמים הנקרא אני" (זהר מקץ רד: וכו').

לשון הזהר שם: "והייתם קדושים כי קדוש אני" (ויקרא יא, מדרמה) - מאן "אני", דא 'קודשא-בריך-הוא', 'מלכות-שמים קדישא'. 'מלכותא-אחרא' דעובדי עבודת-פוכבים-ומזלות, אקרי "אחר", דכתיב (שמות לד, יד): "כי לא תשתחוה לאל אחר כי ה' קנא שמו". (עירשם עוד בזהר).

ועקר הנסיון והצרוף שמנסין לאדם - אין מנסין אותו אלא ב'נאוף', שהיא כ'לולה משבעים-אמות', שהיא כ'לולה מפסוד 'אח"ר', "אל אחר".

קלט.

(שיחות-הר"ן רפב)

כשנפרדין חסו-שלום מהצדיקים, פאלו עובדין עבודה-זרה.

"זחג האסיף תקופת השנה" (שמות לד, כב)

קמ.

(ח"ב א, ה)

ב'סבות' נתתקן 'תאות-אכילה', כי 'סבות' נקרא: "חג האסיף" (שמות כג, טז; לד, כב), "שאוסף כל מיני מאכל" (רש"י שם), וזהו בחינת 'תקון תאות-אכילה', כי "אינו דומה מי שיש לו פת בפלו, למי שאין לו" (יומא עד:).

קמא.

(ח"ב ב, ה, יד)

'ספה' - זה בחינת 'תקון המלאך'. כי 'סופ"ה' בגימטריא 'מלאך' ד'. בחינת (ברכות נה:): "חלום על-ידי מלאך" - שנעשה על-ידי 'תקון המחין והתפלין', בחינת 'תקוני-הברית'.

ועל-כן 'סבות' הוא זמן שמחתנו, בחינת 'שמחה של תפלין', לתן 'חזוק' לה'מלאך', כדי שלא יזיקו ה'מאכלים' לקלקל את ה'חלום', שלא לבא לידי 'טמאת-קרי' חסו-שלום על-ידי ה'מאכלים'.

כי 'סבות', הוא "חג האסיף" (שמות כג, טז; לד, כב), "שאוסף כל מיני מאכל" (רש"י

שם). ועל-כן אז צריכין 'שמחה' לחזק את המלאך, שזהו 'תקופת המאכלים' - ועל-כן אז הוא זמן שמחתנו'. (עין בפנים).

קמב.

(ח"ב ז, ו-יג)

יש מקיפים שהם בחינת ימים, ויש מקיפים שהם בחינת שנים, בחינת: "תקופות הימים" (שמואל-א א, כ), "תקופות השנים" (שמות לד, כב; דברי-הימים ב כד, כג).

והשגות מקיפים הללו - זה עקר התענוג והשעשוע של עולם-הבא, אשרי מי שזוכה להשיגם.

וזה: "ויהי מקץ שנתים ימים" (בראשית מא, א). "שנתים ימים" - זה בחינת "תקופות הימים, תקופות השנים" הנ"ל, שהם בחינת 'עולם-הבא', שהוא "יום שכלו ארץ" (קדושין לט: הליון קמב.), שהוא 'למעלה-מהזמן' - ששם 'סדר-הזמנים' הוא בחינת 'מקיפים' כנ"ל, שהם כל התענוגים והשעשועים של 'עולם-הבא' כנ"ל.

"ויאמר ה' אל משה, כתב לך את הדברים האלה, כי על-פי הדברים האלה ברת אתך ברית ואת ישראל" (שמות לד, כז)

בהם, ולטל אותה מהם, ויהיו בזויים בעובדי-כוכבים, אלא המקרא אני נותן להם במכתב, והמשנה והתלמוד והאגדה אני נותן להם על-פה - שאם יבואו עובדי-כוכבים וישתעבדו בהם, יהיו מבדלים מהם. אמר לנביא: "אם אכתב לו רבי תורתי, כמו זר נחשבו".

ומה אני עושה להם? - נותן את המקרא בכתב, והמשנה והתלמוד והאגדה בעל-פה. "כתב" - זה המקרא. "כי על-פי הדברים האלה" - זו המשנה והתלמוד, שהם מבדילים בין ישראל לבין העובדי-כוכבים. (שמות ד"ה מז, א)

קמג.

(ח"ב כח)

דע: שיש חלוקים בין התורות. כי א) יש תורה שלא נתנה אפלו לדרש. ב) ויש תורה שנתנה לדרש ולא נתנה לכתב. ג) ויש שנתנה לכתב, וכמו שמצינו שאמרו רז"ל (גטין ס:): "דברים שבעל-פה, אי-אתה רשאי לאמרום בכתב" וכו'.

ומי שיודע להבחין ולהפיר בין התורות, איזהו נתנה לכתב, ואיזהו לא נתנה לכתב - הוא יכול להפיר את 'איש-ישראל' בין האמות, ואפלו אם אחד מ'ישראל' עומד בין כמה אמות, יכול להפירו.

וסוד זה מרמז בפסוק (הושע ח, יב): "אכתב לו רבי תורתי כמו זר נחשבו" -

הינו: כשפותבין "רבי תורתי", הינו: רב יותר מהראוי, דהינו: שפותבין מה שלא נתן לכתב כנ"ל - אזי "כמו זר נחשבו" - הינו: שאין יכול להפיר את ה'ישראל', וכמו זר נחשב אצלו, שנדמה לו לזר ולנכרי.

וכן להפוך: שיוכל לטעות על הנכרי שהוא 'ישראל' כנ"ל.

כי עקר ההבדל שבין ישראל לאמות - הוא בבחינת 'מה שלא נתן לכתב', בחינת 'תורה שבעל-פה'.

ולא אתה רשאי לכתב 'תורה שבעל-פה'.

(רש"י - גטין ס:)

"כתב לך את הדברים האלה" - הדא הוא דכתיב (הושע ח, יב): "אכתב לו רבי תורתי כמו זר נחשבו". בשעה שנגלה הקדוש-ברוך-הוא בסיני לתן תורה לישראל, אמרה למשה על הסדר מקרא ומשנה תלמוד ואגדה וכו'. אמר לו: למדה לישראל.

אמר לפניו: רבנו-של-עולם, אכתב אותה להם. אמר לו: איני מבקש לתנה להם בכתב - מפני שגלוי לפני: שעובדי-כוכבים עתידים לשלט

"וַיִּכְתֹּב עַל הַלְחָת אֶת דְּבָרֵי הַפְּרִיִת
עֲשׂוֹת הַדְּבָרִים" (שְׁמוֹת לז, כח)

עֲנִינִי 'עֲשׂוֹת הַדְּבָרוֹת' - נִמְצְאִים בְּפְרֻשַׁת יִתְרוֹ

"כִּי קָרַן עוֹר פָּנָיו. וְהָיָה קָרַן עוֹר פָּנָיו,
וַיִּירָאוּ מִגִּשְׁתֵּת אֱלֹהִים" (שְׁמוֹת לז, כט-ל)

קמו.

(ח"א כא, ו)

'מִשָּׁה' - הוּא בְּחִינַת 'שִׁפְעֵ אֱלֹקִים', בְּחִינַת
'אֲזֵרוֹת־הַפָּנִים, בְּבְחִינַת (שְׁמוֹת לז, כט):
'כִּי קָרַן עוֹר פָּנָיו'.

קמז.

(ח"א לח, ו-ז)

נִמְצָא לְעֵיל בְּפֶסוּק (שְׁמוֹת לג, ו): "וַיִּתְנַצְּלוּ
בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת עֵדִים מֵהָר
חֹרֵב".

קמת.

(בְּזִכְבֵּי־אֹר, אֲנִשֵּׁי־מִזְהָר"ן כג
- "וַיִּירָאוּ מִגִּשְׁתֵּת אֱלֹהִים")

רַבִּי יוֹדֵל ז"ל (תַּלְמִיד רַבֵּנוּ ז"ל) - בְּבוֹאוֹ
לְאֲדָמוֹר ז"ל, הִתְחִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ
בְּלִשׁוֹן גְּדוּלוֹת, וְאָמַר לוֹ: "יִזְרְנוּ רַבֵּנוּ דְרָךְ
לְעִבוּדֵי־הַבּוֹרָאִי־תַבְרָךְ"! - וְעָנָה וְאָמַר לוֹ
בְּלִשׁוֹן תְּמִימָה: "לְדַעַת בְּאֶרֶץ דְּרָכְךָ"! (כְּמוֹבָא
בְּשִׁיחוֹת־הַר"ן רצב).

וְאִזּוּ הִפִּיל עָלָיו אֲדָמוֹר ז"ל אֵימָה וּפְחָד
גְּדוֹל וְעִצּוֹם עַד מְאֹד, עַד שֶׁנִּסּוֹג אַחֲרָיו
בְּבִהְלָה גְּדוּלוֹתָהּ, וְנִשְׁאָר עוֹמֵד אֶצֶל הַפְּתָח,
וְנִתְיָרָא מִגִּשְׁתֵּת אֱלֹהִים.

כְּמוֹ דְּאִיתָא (שְׁמוֹת־רַבָּה מז, א - עַל פֶּסוּק הַנ"ל):
"שִׁבְשִׁבֵּי־לָזָה נִתְנָה 'תּוֹרָה שִׁבְעֵל־
פָּה' - מִחֲמַת שִׁצְפָּה שִׁיְהִיו יִשְׂרָאֵל בְּגִלוֹת,
וַיַּעֲתִיקוּ הָאֲמוֹת לְעִצְמוֹן תּוֹרָה־שִׁבְכָתָב, עַל־
כֵּן נִתְּן לָנוּ 'תּוֹרָה שִׁבְעֵל־פָּה', שֶׁזֶּה אֵינָם
יְכוּלִים לְהַעֲתִיק, מִחֲמַת שֶׁהוּא בְּעַל־פָּה".

נִמְצָא: "שִׁעֲקָר הַהֶבְדֵּל וְהִיתְרוֹן שֶׁל
יִשְׂרָאֵל עַל הָאֲמוֹת, הוּא בְּבְחִינַת
'תּוֹרָה שִׁבְעֵל־פָּה' שֶׁלֹּא נִתְּן לְכָתָב" (עַל־פִּי
הַמְדָּרֵשׁ שָׁם).

וַיֵּשׁ בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, חֵלֶק
מִבְּחִינַת 'תּוֹרָה שִׁבְעֵל־פָּה' שֶׁלֹּא נִתְּן
לְכָתָב. וְעַל־כֵּן מִי שֶׁמְכִיר בֵּין הַתּוֹרוֹת שֶׁנִּתְּנוּ
לְכָתָב, וְשֶׁלֹּא נִתְּנוּ לְכָתָב - הוּא יְכוּל לְהַפִּיר
בֵּין יִשְׂרָאֵל לְאֲמוֹת - כִּי זֶה עֲקָר הַבְּדֵלָם, כְּנ"ל.

קמד.

(סְפָר־הַמִּדּוֹת, חֲדוּשֵׁי־דְאֹרִיתָא ח"ב י)

לֹאֹו כָּל הַחֲדוּשֵׁין שֶׁאָדָם מְחַדֵּשׁ בַּתּוֹרָה
מֵתָר לוֹ לְכָתָב, כִּי יֵשׁ שֶׁלֹּא נִתְּן לְכָתָב
אֶה־עַל־פִּי שֶׁנִּתְּנוּ לְדָרֵשׁ. וּמִי שִׁיּוֹדֵעַ אֵיזָהוּ
לְכָתָב וְאֵיזָהוּ לֹא - הוּא יוֹדֵעַ וּמְכִיר יְהוּדִי
אֶחָד בֵּין אֲלָפִים מִן הָאֲמוֹת. [הַרְבַּ מְטַשְׁעֵהֲרִין
ז"ל צִין לְמְדָרֵשׁ הַנ"ל, וְלְתוֹרָה ח"ב כח הַנ"ל].

"וַיְהִי שֵׁם עִם ה', אַרְבַּעִים יוֹם וְאַרְבַּעִים לַיְלָה"
(שְׁמוֹת לז, כח) - עֲנִין 'אַרְבַּעִים יוֹם שֶׁל הַתּוֹרָה'

קמה.

(ח"א ג; ח"א ה, ב-בְּפֶסוּף;

ח"א יג, א-ב-ג-ה-ו; ח"א לו, ב)

נִמְצְאִים בְּפְרֻשַׁת מְשַׁפְּטִים, בְּפֶסוּק
(שְׁמוֹת כד, יח): "וַיְהִי מִשָּׁה בְּהָר
אַרְבַּעִים יוֹם וְאַרְבַּעִים לַיְלָה".

מה שמשבחין ומגדלין אותו יותר, נעשה קטן וענו יותר.

ומחמת גדל השבח של החכם, ששבח וגדל את המלך, בא המלך בעניות וקטנות מאד - עד שנעשה אין ממש. ולא היה יכול להתאפק, והשליך את ה'ילון, לראות את אותו החכם, מי הוא זה שהוא יודע ומבין כל זאת. ונתגלה פניו, וראה אותו החכם, והביא ה'פארעט' [תמונה] שלו אל המלך.

קנ.

(שיח-טרפי-קדש הקדש ח"ג תקכד;
טעם-זמנים, נשא תשל"ד)

בכמה לילי שבתות בעת שגלה רבנו ז"ל תורה, בערו פניו מאד.

[שיחות-הר"ן קסט: ועיניו היו מאירות בשמש וכירח ממש. בפרט בשבת קדש, היו עיניו מאירות מאד מאד, ופניו היו מאירות ומאדימות מאד בשבת קדש וכו'. ואלו כל הימים דיו וכו', אי-אפשר לבאר אפס קצה, ועצם היפי והקדשה הנראה והיראה העצומה ועריבת נעימת דבקות הנפלא שהיה אז, בענוה באמת, אשר לא נראה כזאת בעולם].

ולרב תבערת ושלחבת פניו, היה מברח בעת אמירת התורה, לתת על פניו 'מסוה' (על-פי שמות לד, לג), והיה משליך ה'פאטשיילע' [מטפחת] שלו על פניו הקדושים [בשעתו היה נהוג אצל הצדיקים, שהיה להם 'פאטשיילע' גדולה בכיסם].

ופעמים שנתגלה מקצת מפניו, וראו איך שפניו לזהטות פאש להבה ממש.

גם ידוע: שאמירת התורה שבליילי שבתות, היתה בהתלהבות עצומה, כמו בעת אמירת התורה ח"ב כד "אמצעותא

והתחיל אדמו"ר ז"ל להראות לו פנים-שזחקות, והקל מעליו הפחד קצת, ואמר לו: "מה אתה מתירא מפני, הלא אני אדם פמותך, רק אני חכם ביותר ממך!" - והמשיך אותו בדבוריו הנעימים, עד שחזר נסמך אליו.

והפיל עליו שנית אימה ופחד, עד שחזר ונסוג אחר עד פתח הבית כנ"ל.

ושוב התחיל אדמו"ר ז"ל עוד הפעם להראות לו 'פנים שזחקות' להסיר מעליו הפחד והאימה, ואמר לו שנית: "מה אתה מתירא מפני, הלא אני אדם פמותך, רק אני חכם ביותר ממך!" - עד שהמשיך אותו שנית כנ"ל.

ואחר-כך חזר והפיל עליו אימה ופחד וכו', כנ"ל. וכן היה איזה פעמים - עד שצוה עליו אדמו"ר ז"ל: "שיתודה לפניו כל מה שעבר עליו" וכו'!

ומאז והלאה נתקשרו מאד, הוא ורבי שמואל איזיק ז"ל, לאדמו"ר ז"ל, והרבו מאד מיום אל יום לעסק בעבודתו יתברך בתורה ובתפלה ותשובה ומעשים טובים בהתעוררות רב ועצום מאד, עד עת פטירתם ז"ל וכו', ונעשו צדיקים גדולים מאד.

"ויתן על פניו מסוה" (שמות לד, לג)

קמט.

(ספורי-מעשיות, מעשהו ממלך ענו)

והמלך, מחמת שהיה ענו מאד" (במדבר יב, ג), ו"במקום גדלתו שם ענותנותו" (מגלה לא), פי כן דרך הענו: שבכל

דַּעְלָמָא; וְעוֹד (עיני-שם בהערה ה, רשימת התורות שנאמרו בלילי שבתות).

[חיי-מוהר"ן יח: מאמר "אמצעותא דעלמא" (ח"א כד הנ"ל), נאמר בקנין תקס"ג בסעודת ליל שבת. ואמר אותו ביראה גדולה ובהתלהבות עצום ונשגב כלי-כף, עד שלא יכלו השומעים להבין כלל מה הוא אומר (רבי נתן פו הבין, רק העולם לא יכלו להבין. שיח-שרפי-קדש הקדש ח"ג תקצב, הערה נה, מרבי לוי וצחק בענדער ז"ל), רק נכתב אחר-כך בכתובת-ידו ובלשונו-הקדושה. (עין עוד שם הערה נד)].

קנא.

(שיח-שרפי-קדש ח"ב רעו)

בעת שגלה רבנו את התורה (ח"א כד הנ"ל) **"אמצעותא דעלמא"** - בערו פניו מאד, עד שפסה פניו במטפחת. ומהצד

שלא נתכסה, ראו איך שלוהט פניו פאש להבה ממש.

קנב.

(שיח-שרפי-קדש הקדש ח"ג תרב)

בעת אמירת רבנו המאמר (ח"א לח) **"מרכבות פרעה וחיילו"**, ושם בענין ה'תפליון' שהם סימן על 'דבקות' וכו', **"ומשה לא ידע פי קרן עור פניו"** וכו' (שמות לד, כט) - אמרה רבנו בהתלהבות פזו, עד שפסה פניו במטפחת כל שהיא, ולא יכלו לראות פניו המאירים והלוהטים.

לקוטי תפלות

פרשת כי תשא

מפתח התפלות

רעהו", בלי שום 'מסך-המבדיל'; ונזפה להתאנח מעמק הלב על רחוקנו ממנו; ועל-ידי-זה תנסר נפשנו מבחינת 'אחור באחור', ונחזר ונשוב אליו בבחינת "פנים בפנים" (ח"א צח).

[ו] "ויאמר: אני אעביר כל טובי על פניך, וקראתי בשם ה' לפניך, וחנתי את אשר אחן, ורחמתי את אשר ארחם" - שנוזפה להנצל מבין שני הכפירים, על-ידי רחמיו וחסדיו וחנינותיו, שהוא חונן ומרחם אף-על-פי שאינם פדאים והגונים (ח"א ל).

[ז] "ויאמר: אני אעביר כל טובי על פניך, וקראתי בשם ה' לפניך, וחנתי את אשר אחן, ורחמתי את אשר ארחם" - שנוזפה שירחם עלינו ברחמיו הרבים, שמרחם על מי שאינו ראוי לרחם, וחונן את מי שאינו ראוי לחנינה (ח"ב ד).

[ח] "ויאמר: אני אעביר כל טובי על פניך, וקראתי בשם ה' לפניך, וחנתי את אשר אחן, ורחמתי את אשר ארחם" - שנוזפה שתקים לנו מקרא שכתוב: "וחנתי את אשר אחן, ורחמתי את אשר ארחם", ותמלא עלינו רחמים, כי אתה הוא בעל הרחמים (ח"ב ז).

[ט] "ויאמר: אני אעביר כל טובי על פניך, וקראתי בשם ה' לפניך, וחנתי את אשר אחן, ורחמתי את אשר ארחם" - עוד הנה עזרנו

[א] "ורחצו אהרן ובניו ממנו, את ידיהם ואת רגליהם" - שנוזפה לקדש ולטהר ולנקות ידינו ורגלינו מפל מיני פגמים, ושנוזפה לעשות מצות רבות בידינו ורגלינו; ונזפה להמחאת-כף ורקודין דקדשה (ח"א י).

[ב] "קח לה סמים וגו'. ועשית אתה קטרת וגו'" - ענין ה'קטרת' - שנוזפה לשימח מאד בשעת עשית המצות, עד שנוזפה על-ידי-זה להעלות פל ה'נצוצות', בסוד 'אחד-עשר סממני הקטרת' (ח"א כד).

[ג] "ושמרו בני ישראל את השבת" - שנוזפה להנצל מפל הל"ט מלאכות, שלא נכשל בשום מלאכה בשבת-קדש; ונזפה לקדש דבורנו בשבת, ונזפה להכלל בקדשת השבת (ח"א לא).

[ד] "ושמרו בני ישראל את השבת" - שנוזפה לשמור השבת בהלכתו, ולהנצל מפל מכשול; ולקדש דבורינו בשבת; ולקדשו בכל מיני קדשות, ולכבדו בכל מיני כבוד, ובשיר ושבח בשומחה; עד שפל הל"ט מלאכות ומשא ומתן שלנו, יהיו מזדככים בקדשת שבת-קדש (ח"א לה).

[ה] "ודבר ה' אל משה פנים אל פנים, כאשר ידבר איש אל רעהו" - שנוזפה לפרש שייחתנו לפני השם-יתברך, "פנים בפנים, כאשר ידבר איש אל

רַחֲמֶיךָ, וְלֹא עֲזַבְנוּךָ חֲסָדֶיךָ. וְלֹא נִסְפִיק כָּל יְמֵינוּ, לְהוֹדוֹת וּלְשַׁבַּח, עַל כָּל הַטּוֹבוֹת נְסִים וְנִפְלְאוֹת, חֲסָדֶי חַנּוּם, שֶׁעָשִׂה עִמָּנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מֵעוֹדֵינוּ עַד הַיּוֹם הַזֶּה, הַחֹנֵן אֶת מִי שְׂאִינוּ רְאוּי לְחֹן, וּמְרַחֵם אֶת מִי שְׂאִינוּ רְאוּי לְרַחֵם (ח"ב לט).

[י] "ה', ה', אל, רחום, וחנון, ארך אפים, ורב חסד, ואמת. נצר חסד לאלפים, נשא עון, ופשע, וחטאה, ונקה לא ינקה" - 'שלוש-עשרה מדות של רחמים' - שְׁנֹזְפָה לְדַעַת אֵיךְ לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ ה'י"ג מדות של רחמים, ויכפר לנו על כל חטאתינו, ויעביר ראשון ראשון שבכל חבילה של עברות, ויתן אותם על הראשון לעונות ראשונים, שהוא 'עשׂו'; וְשֹׁזְפָה לְאַחַז בְּמַדוּתוֹ הַפְּלוּלִים בְּה'י"ג מדות, לילך בדרכיו ולרחם על הבריות בכל מיני רחמנות הפלולים ב'ה'י"ג מדות של רחמים; וְנֹזְפָה לְזַכּוֹת גַּם אַחֲרֵים, שִׁילְכוּ בְּלֶם בְּדַרְכֵי הַרְחַמְנוּת, הַפְּלוּלִים בְּה'י"ג מדות' (ח"ב מח).

[יא] "ה', ה', אל, רחום, וחנון, ארך אפים, ורב חסד, ואמת. נצר חסד לאלפים, נשא עון, ופשע,

וְחַטָּאָה, וְנִקְיָה לֹא יִנְקֶה" - 'שלוש-עשרה מדות של רחמים' - שְׁנֹזְפָה לְעוֹרֵר ה'י"ג מדות של רחמים, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְקַן 'חטא-העגל'; וְעַל-יְדֵי קִימַת חַצוֹת, וְשִׁפְיַכַת הַלֵּב אֶז לְהַשִּׁים יִתְבָּרַךְ - נְעוֹרֵר ה'י"ג מדות של רחמים, וְתַבְנֶה הַמְשִׁיבֵן מִזֶּה, וְיִתְקַן 'חטא-העגל' (תפלות-הבקר א).

[יב] "ה', ה', אל, רחום, וחנון, ארך אפים, ורב חסד, ואמת. נצר חסד לאלפים, נשא עון, ופשע, וחטאה, ונקה לא ינקה" - 'שלוש-עשרה מדות של רחמים' - שְׁנֹזְפָה עַל-יְדֵי עֲטִיפַת נַפְשֵׁנוּ בְּהַטְלִית, לְעוֹרֵר ה'י"ג מדות של רחמים, וְלְהַלְבִּישׁ הַשְּׂכִינָה בְּלְבוּשֵׁינָּה דְנִהַרִין (תפלות-הבקר י).

[יג] "ה', ה', אל, רחום, וחנון, ארך אפים, ורב חסד, ואמת. נצר חסד לאלפים, נשא עון, ופשע, וחטאה, ונקה לא ינקה" - 'שלוש-עשרה מדות של רחמים' - שְׁנֹזְפָה, שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִתְעַטֵּף בְּטְלִית לְבָן, 'טְלִית שֶׁל רְצוֹן, וְיִסְדֵּר ה'י"ג מדות של רחמים, עַל-יְדֵי הַצִּיצִית, וְיִמְלֵא עָלֵינוּ רַחֲמִים וְרְצוֹן וְסְלִיחָה וְכַפָּרָה (תפלות-הבקר יא).

תוֹצִיאֵם לְבִטַח מִהֲרָה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, מִמּוֹת לְחַיִּים. וְיִקְיֵם בִּי מִקְרָא שְׁכַתוֹב: "רַגְלֵי עֲמָדָה בְּמִישׁוֹר."

וְיָדִים פְּגוּמִים, הַמְּלַכְלָכִים בְּכַמָּה מִיָּנִי לְכָלוּכִים וּפְגָמִים רַבִּים מְאֹד, תִּרְחַם עֲלֵיהֶם לְנִקּוֹתָם וּלְטַהֲרָם, וְתוֹצִיאֵם מִטְּמֵאָה לְטָהָרָה.

וְתַמְחוּל וְתִסְלַח לִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, עַל כָּל מִיָּנִי פְּגָמִים שֶׁפָּגַמְתִּי בְיָדֵי וּבְרַגְלֵי. וְתִזְכֶּה אוֹתִי מֵעַתָּה, שִׁיְהִיו יְדֵי וּרְגְלֵי, קְדוּשִׁים וְטָהוּרִים מִכָּל מִיָּנִי פְּגָמִים שֶׁבָּעוֹלָם.

⊗ [א] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א י ⊗
(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א י, וְאַלְהָה הַמְשַׁפְּטִים)
"וְרַחֲצוּ אַהֲרֹן וּבְנָיו מִמְנוֹ, אֶת יְדֵיהֶם וְאֶת רַגְלֵיהֶם" (שְׁמוֹת ל, יט)
שְׁנֹזְפָה לְקַדְּשׁ וּלְטַהֵר וּלְנַקּוֹת יְדֵינוּ וּרְגְלֵינוּ מִכָּל מִיָּנִי פְּגָמִים, וְשֹׁזְפָה לְעֲשׂוֹת מִצְוֹת רַבּוֹת בְּיָדֵינוּ וּרְגְלֵינוּ; וְנֹזְפָה לְהַמְחַאֵת-כַּף וּרְקוּדִין דְּקַדְּשָׁה

רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, חִזַּק יָדִים רְפוּת, וּבְרַפִּים כּוֹשְׁלוֹת תְּאַמֵּץ. וְתִרְחַם עָלַי, וְתִטְהַר וְתִקְדַּשׁ אֶת יְדֵי וּרְגְלֵי, וְתֹאמַר "לְאַסוּרִים צְאוּ".
וְאַל תִּתֵּן לְמוֹט רַגְלֵי, וְתוֹצִיא אֶת רַגְלֵי מִמַּאֲסָר, וּרְגְלִים אֲשֶׁר יִרְדּוּ לְמוֹת,

וְתִהְיֶה בְעֲזָרִי, שְׂאֻזָּכָה לַעֲשׂוֹת מִצְוֹת רְבוֹת בְּיָדֵי וּבְרַגְלֵי בְכָל־עֵת וּבְכָל שָׁעָה, בְּאִפְנֵי שְׂאֻזָּכָה לְהָרִים אֶת יָדַי וְאֶת רַגְלֵי, לְשָׂרְשֵׁם שֶׁבְקִדְשָׁה, וְתִתְגַּלֶּה הָאָרְתָם הַגְּדוֹלָה, וְאֻזָּכָה לְהַמְחִאת־כַּף וּרְקוּדִין דְקִדְשָׁה.

עַד שְׂאֻזָּכָה עַל־יָדַי עֲשִׂית הַמִּצְוֹת בְּשִׂמְחָה, לְבָרַר וּלְהַעֲלוֹת כָּל 'נְצוּצוֹת הַקִּדְשָׁה' שֶׁנִּפְּלוּ בֵּין הַקְּלָפוֹת עַל־יָדַי, עַל־יָדַי עֲוֹנוֹתַי וּפְשָׁעַי הַמְּרַבִּים שֶׁחָטָאתִי לְפָנֶיךָ בֵּין בְּגִלְגוּל זֶה בֵּין בְּגִלְגוּל אַחֵר.

לְבָרַר כָּלֵם, עַל־יָדַי 'שִׂמְחַת הַמִּצְוָה', בְּסוּד 'אַחַד־עֶשֶׂר סְמָמְנֵי הַקְּטָרֶת'.

וְנֻזָּכָה לְהוֹצִיא כָּל הַחַיּוֹת מִן הַקְּלָפוֹת, עַד שֶׁיִּתְבַּטְּלוּ כָּלֵם לְגַמְרִי, וַיְהִי כֹּאִין וְכֹאֶפֶס. וְנֻזָּכָה לְהַעֲלוֹת כָּל 'נְצוּצוֹת הַקִּדְשָׁה' לְשָׂרְשֵׁם, לְהַשְׁלִים עַל־יָדֵם קוּמַת הַשְּׂכִינָה.

וּתְרַחֵם עָלֵינוּ וְתִהְיֶה בְעֲזָרְנוּ, שְׂנֻזָּכָה לְהַעֲלוֹת הַשְּׂכִינָה מֵהַגְּלוּת, עַל־יָדַי עֲשִׂית הַמִּצְוֹת בְּשִׂמְחָה גְּדוֹלָה, וַיִּתְגַּלֶּה מַלְכוּתְךָ עַל כָּל בְּאֵי עוֹלָם, וַיִּקְבְּלוּ כָּלֵם אֶת עוֹל מַלְכוּתְךָ, וְתִמְלֹךְ עָלֵיהֶם מֵהֲרָה לְעוֹלָם וָעֶד.

ג] לקוטי-תפילות ח"א לא
 (על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א לא, 'אית לן בירא')
 "וְשִׁמְרוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת" (שְׁמוֹת ל"א, טז)
 שְׂנֻזָּכָה לְהַנְצִיל מִכָּל הַל"ט מְלָאכוֹת, שֶׁלֹּא נִבְשַׁל בְּשׁוּם מְלָאכָה בְּשַׁבַּת־קֹדֶשׁ; וְנֻזָּכָה לְקַדֵּשׁ דְּבוּרָנוּ בְּשַׁבָּת, וְנֻזָּכָה לְהַפְּלֵל בְּקִדְשֵׁי הַשַּׁבָּת

וְתִזְכְּרֵנוּ וְתִשְׁמְרֵנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, מִכָּל הַשְּׁלֵשִׁים־וְתִשְׁעַ אָבוֹת מְלָאכוֹת וּמִתּוֹלְדוֹתֵיהֶן, וְתִגַּן בְּעַדְנוּ וְתִצְלִילְנוּ שֶׁלֹּא נִבְשַׁל בְּשׁוּם מְלָאכָה דְּאוֹרֵייתָא וּבְשׁוּם שְׁבוֹת דְּרַבְּנָן בְּיוֹם שַׁבַּת־קֹדֶשׁ.

ב] לקוטי-תפילות ח"א כד
 (על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א כד, 'אמצעותא דעלמא')
 "קח לך סמים וגו'. וְעֲשִׂית אֶתְּהָ קְטָרֶת וגו'"
 (שְׁמוֹת ל, לד-לה) - עֲנִין ה'קְטָרֶת'
 שְׂנֻזָּכָה לְשִׂמְחַת מְאֹד בְּשִׁעַת עֲשִׂית הַמִּצְוֹת, עַד שְׂנֻזָּכָה עַל־יָדֵי־זֶה לְהַעֲלוֹת כָּל הַנְּצוּצוֹת, בְּסוּד 'אַחַד־עֶשֶׂר סְמָמְנֵי הַקְּטָרֶת'

אֲשִׁירֵנוּ, מַה טוֹב חֶלְקֵנוּ, וּמַה נְעִים גּוֹרְלֵנוּ, וּמַה יָפָה יְרוּשָׁתֵנוּ. אֲשִׁירֵנוּ שְׂזַכְּנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים וּחֲסִדֶיךָ הַיְקָרִים, לְקַבֵּל תּוֹרַתְךָ־הַקְּדוּשָׁה, וְלִקְיַם מִצְוֹתֶיךָ הַיְקָרוֹת, "הַנְּחַמְדִים מִזֶּהָב וּמִפָּזָב רָב".

עֲזָרְנוּ בְּרַחֲמֶיךָ־הַרְבִּים, שִׁימְשֵׁךְ עָלֵינוּ שִׂמְחָה גְּדוֹלָה מִמֵּי שֶׁהַשִּׂמְחָה בְּמַעֲוֹנוּ, שְׂנֻזָּכָה לְשִׂמְחַת מְאֹד בְּאַמְת, בְּעֵת שְׂאֵנוּ זוֹכִים לַעֲשׂוֹת מִצְוֹת מְצוּהָ, עַד שְׂנֻזָּכָה תְּמִיד, לַעֲשׂוֹת מִצְוֹת רְבוֹת בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, בְּשִׂמְחָה גְּדוֹלָה וְחִדּוּהָ רַבָּה וְעֲצוּמָה מְאֹד. וְאֻזָּכָה לְהַמְשִׁיךְ עָלַי שִׂמְחָה שְׁלֵמָה בְּשִׁעַת עֲשִׂית כָּל מִצְוָה. "שׁוֹשׁ אֲשִׁישׁ בִּיהוָה, תִּגַּל נִפְשִׁי בְּאַלְהֵי", עַד שְׂאֻזָּכָה לַעֲשׂוֹת כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה וְכָל דָּבָר שֶׁהוּא רְצוּנְךָ, בְּשִׂמְחָה שְׁלֵמָה וְחִדּוּהָ רַבָּה בְּאַמְת כְּרְצוּנְךָ הַטוֹב.

וַיְהִיָּה אִזְ בְּעֵינַי כְּאֵלוֹ כָּל מְלֹאכְתֵי
עֲשׂוּיָה, וְלֹא אֶהְרַר אִזְ אַחַר
שׁוּם מְלֹאכָה וְעֶסֶק וּמִשְׁאֵ-וּמִתָּן, וְלֹא
בְשׁוּם חֶפְצֵי חַל כָּלָל.

וְאַזְכָּח לְקֹדֶשׁ אֶת דְּבוּרֵי בְּשֶׁבֶת-קֹדֶשׁ
בְּקֹדֶשׁה יְתָרָה וְעֲצוּמָה, וְלֹא
יְהִיָּה דְבוּרֵי שֶׁל שֶׁבֶת כְּדְבוּרֵי שֶׁל חַל, וְלֹא
יֵצֵא מִפִּי שׁוּם דְּבוּר בְּטַל בְּשֶׁבֶת-קֹדֶשׁ.

וְתַעֲזָרְנִי וְתִזְכְּנִי לְקֹדֶשׁ אֶת הַשֶּׁבֶת בְּכָל
מִינֵי קִדְשׁוֹת, וְלִכְבְּדוֹ בְּכָל מִינֵי
כְבוֹד וְעֵז וּפְאָר, בְּמֵאֲכָל וּמִשְׁתֵּה וּכְסוֹת
נָקִי, וּבְדִירָה נְאָה וְכֻלִּים נְאִים בְּגִשְׁמִיּוֹת,
וּבְדִירָה נְאָה וְכֻלִּים נְאִים בְּלִבִּי וְאַבְרִי.

וּבְשִׁיר וְשִׁבַח וְרִנָּן וְזִמְרָה בְּשִׁמְחָה
וְחִדּוּה גְדוּלָה, בִּירְאָה וְאַהֲבָה
רְבָה וְעֲצוּמָה וּבְדַבְּקוֹת נִפְלָא וְעֲצוּם
לְשִׁמְךָ הַגְּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ.

עַד שְׂאֲזֻכָּה לְהַמְשִׁיךְ הַקִּדְשָׁה שֶׁל שֶׁבֶת-
קֹדֶשׁ עַל כָּל שֵׁשֶׁת יְמֵי הַחַל, עַד
שֶׁכָּל שֵׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֵׂה יִהְיוּ טְהוּרִים
וְקִדּוּשִׁים בְּקֹדֶשֶׁת שֶׁבֶת-קֹדֶשׁ.

וְאַזְכָּח לְהַכְנִיעַ וּלְבַטֵּל זְהֵמַת הַנְּחָשׁ
מִכָּל הַשְּׁלוּשִׁים וְתִשְׁע מְלֹאכּוֹת
שֶׁל יְמֵי הַחַל, עַד שֶׁכָּל הַשְּׁלוּשִׁים וְתִשְׁע
מְלֹאכּוֹת וְכָל הָעֶסְקִים וְהַמִּשְׁאֵ-וּמִתָּן
שְׁלִי, יִהְיוּ מְזַדְּכָכִים בְּקֹדֶשׁה וּבְטָהָרָה
גְדוּלָה בְּקֹדֶשֶׁת שֶׁבֶת-קֹדֶשׁ.

וְתַעֲזָרְנִי לְקֹדֶשׁ אֶת פִּינוּ וְדְבוּרְנוּ בְיוֹם
הַשֶּׁבֶת, שֶׁלֹּא יִהְיֶה דְבוּרְנוּ שֶׁל
שֶׁבֶת כְּדְבוּרְנוּ שֶׁל חוּל.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, רַחֵם עָלֵינוּ וְקִדְשָׁנוּ
בְּכָל מִינֵי קִדְשׁוֹת שֶׁל שֶׁבֶת-
קֹדֶשׁ, בְּשִׁמְחָה וְחִדּוּה גְדוּלָה וְעֲצוּמָה
מְאֹד, וּבִירְאָה וְאַהֲבָה.

עַד שְׂנֻזָּכָה לְהַכְלִיל בְּתוֹךְ קֹדֶשֶׁת שֶׁבֶת-
קֹדֶשׁ, וּלְהַמְשִׁיךְ קֹדֶשֶׁת שֶׁבֶת עַל
שֵׁשֶׁת יְמֵי הַחוּל, וְנֻזָּכָה לְזַכֵּר אֶת הַשֶּׁבֶת
תְּמִיד, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב: "זְכוּר אֶת יוֹם הַשֶּׁבֶת
לְקֹדֶשׁוֹ".

⊗ [ד] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א לַח ⊗

(על-פי לקוטי-מוֹהַר"ן ח"א לַח, מְרַכְבֵּת פְּרַעַה וְחִילוֹ)

"וְשִׁמְרוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשֶּׁבֶת" (שְׁמוֹת לַא, טז)

שְׂנֻזָּכָה לְשִׁמֵּר הַשֶּׁבֶת פְּהֻלְכָתוֹ, וּלְהַנְצִיל מִכָּל
מְכַשׁוּל; וּלְקֹדֶשׁ דְּבוּרֵינוּ בְּשֶׁבֶת; וּלְקֹדֶשׁוֹ בְּכָל
מִינֵי קִדְשׁוֹת, וּלְכְבְּדוֹ בְּכָל מִינֵי כְבוֹד, וּבְשִׁיר
וְשִׁבַח בְּשִׁמְחָה; עַד שֶׁכָּל הַל"ט מְלֹאכּוֹת וּמִשְׁאֵ-
וּמִתָּן שְׁלָנוּ, יִהְיוּ מְזַדְּכָכִים בְּקֹדֶשֶׁת שֶׁבֶת-קֹדֶשׁ

וְתִזְכְּנִי בְּרַחֲמֶיךָ לְקַבֵּל שֶׁבֶתוֹת בְּקֹדֶשׁה
גְדוּלָה וּבְשִׁמְחָה וְחִדּוּה רְבָה,
בְּגִילָה רְנָה דִּיעָה וְחִדּוּה אֶהֱבָה וְאַחֲוָה
וְשָׁלוֹם וְרַעוּת וְשָׁלוֹם גְּדוֹל.

וְתַעֲזָרְנִי בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים לְשִׁמֵּר אֶת
הַשֶּׁבֶת פְּהֻלְכָתוֹ, וְתַצִּילֵנִי
בְּשֶׁבֶת-קֹדֶשׁ מִכָּל מְכַשׁוּל הַשְּׁלֵשִׁים-
וְתִשְׁע אַבּוֹת מְלֹאכּוֹת וּמִתּוֹלְדוֹתֵיהֶם
וּמִכָּל הַשְּׁבוּתִים דְּרַבָּנָן.

☪ [ה] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א צח ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א קח,
זבחי אלקים רוח נשברה)

"וְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה פָּנִים אֶל פָּנִים, כְּאִשֶּׁר יִדְבַר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ",
(שמות לג, יא)

שְׂנֵזֶפֶה לְפָרֵשׁ שִׁיחַתְּנוּ לְפָנֵי הַשָּׁם-יִתְבָּרֵךְ, "פָּנִים בְּפָנִים, כְּאִשֶּׁר יִדְבַר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ", בְּלִי שׁוּם 'מִסְךְ-הַמַּבְדִּיל'; וְנִזְכָּה לְהִתְאַנַּח מֵעַמֶּק הַלֵּב עַל רְחוּקֵנוּ מִמֶּנּוּ; וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּנְסַר נַפְשֵׁנוּ מִבְּחִינַת 'אֲחֹר בְּאֲחֹר', וְנִחְזַר וְנִשׁוּב אֵלָיו בְּבִחִינַת "פָּנִים בְּפָנִים"

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, "מְתֵי אָבוּא וְאֶרְאָה פָּנֵי אֱלֹהִים". מְתֵי מְתֵי, מְתֵי מְתֵי אֲזָכָה לְאִמּוּנָה שְׁלֵמָה וְחֻזְקָה וְנִכּוּנָה, עַד שְׂאֲזָכָה לְפָרֵשׁ שִׁיחַתִּי לְפָנֶיךָ "פָּנִים בְּפָנִים, כְּאִשֶּׁר יִדְבַר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ", וְלֹא יִהְיֶה שׁוּם 'מִסְךְ-הַמַּבְדִּיל' בֵּינִי וּבֵינֶךָ.

רַחֵם עָלַי בְּעַל הַרְחָמִים, וְזַכֵּנִי וְעֲזָרְנִי וְהוֹשִׁיעֵנִי, שְׂאֶרְגִּיל אֶת-עַצְמִי לְהִתְאַנַּח אֲנַחָה גְדוֹלָה מֵעַמֶּק הַלֵּב בְּאִמַּת, עַל גְּדֹל רְחוּקֵי מִמֶּךָ עַל-יְדֵי עֲוֹנוֹתַי הַמְרֻבִּים, וּבִפְרֻט עַל 'פְּגָם-הָאִמּוּנָה', אֲשֶׁר עַל-יְדֵי-זֶה נִסְתַּם פִּי בְּאִמְצַע דְּבוּרֵי, וְנִפְלַתִּי כְּמוֹ מִשְׁמַיִם לְאָרֶץ.

זַכֵּנִי לְהַרְגִּישׁ כְּאֲבִי וּמִכְאוּבֵי הָעֲצוּם בְּאִמַּת, עַד שְׂאִתְאַנַּח אֲנַחָה אֲמִתִּית מֵעַמֶּק הַלֵּב, וַיְהִי רֹחִי נִשְׁבַּר בְּקִרְבִּי בְּאִמַּת, בְּאִפְּן שִׁיתְעוֹרְרוּ רַחֲמֶיךָ הָאֲמִתִּים עָלַי. וְתַחֲזִירְנִי בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ בְּאִמַּת.

וְעַל-יְדֵי הָרוּחַ שְׂאוּצִיא וְהָרוּחַ שְׂאֲכַנִּים בְּשַׁעַת הָאֲנַחָה, עַל-יְדֵי-זֶה תִּמְשִׁיךְ עָלַי הָאֶרֶה גְדוֹלָה מֵהַשָּׁם חַת"ךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה תַחֲתִיךְ וְתִנְסַר אֶת נַפְשִׁי וְנִשְׁמַתִּי

מִבְּחִינַת 'אֲחֹר בְּאֲחֹר', וְתַחֲזִירְנִי וְתִשְׁבְּרֵנִי אֵלָיךְ בְּבִחִינַת "פָּנִים בְּפָנִים".

רַחֵם עָלֵינוּ מְלֵא רַחֲמִים, בְּרַחֲמִים גְּדוֹלִים, בְּרַחֲמִים רַבִּים. וְשִׁמְרָנוּ וְהַצִּילְנוּ מֵעַתָּה מִכָּל מִינֵי כְּפִירוֹת וְהִרְהוּרִים וּמַחֲשָׁבוֹת שֶׁהֵם כְּנֶגֶד אִמּוּנָתְךָ הַקְּדוּשָׁה.

רַק נִזְכָּה לְאַחֵז בְּדַרְכֵי אֲבוֹתֵינוּ הַקְּדוּשִׁים, לְהֶאֱמִין בְּךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, וּבְתוֹרַתְךָ הַקְּדוּשָׁה, וּבְצַדִּיקֶיךָ הָאֲמִתִּים, בְּאִמּוּנָה שְׁלֵמָה זָכָה וְנִכּוּנָה.

וְתַהְיֶה הָאִמּוּנָה חֻזְקָה כָּל-כָּף, כְּאִלּוּ אֲנִי רוֹאֶה אוֹתְךָ תַּתְּבָרֵךְ, "עֵין בְּעֵין", בְּאִפְּן שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה תַהְיֶה "יִרְאַתְךָ עַל פָּנֵי", "זוֹ הַבוּשָׁה", "לְבַלְתִּי אֶחְטָא" עוֹד שׁוּם חֲטָא וְעוֹן, וְלֹא אֶפְגַּם עוֹד שׁוּם פְּגָם כָּלֵל.

וְאֲזָכָה עַל-יְדֵי תַקֵּף הָאִמּוּנָה הַקְּדוּשָׁה, לְהִתְפַּלֵּל וּלְהִתְחַנֵּן וּלְהִתְבוּדַד וּלְפָרֵשׁ כָּל שִׁיחַתִּי לְפָנֶיךָ תָּמִיד, בְּלֵב שָׁלֵם וּבְמַחֲשָׁבָה נְכוּנָה, שֶׁתַּהְיֶה הַמַּחֲשָׁבָה קְשׁוּרָה אֶל דְּבוּרֵי הַתְּפִלָּה בְּקִשָּׁר אֲמִיץ וְחֻזְקִי, בְּלִי שׁוּם פְּנִיָּה, וּבְלִי שׁוּם נִטְיָה אֶל הַצַּד כָּלֵל, חֶסֶד וְשָׁלוֹם.

וַיְהִיו כָּל דְּבָרֵי וְשִׁיחוֹתַי עִמָּךְ "פָּנִים אֶל פָּנִים, כְּאִשֶּׁר יִדְבַר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ". "פֶּה אֶל פֶּה אֲדַבֵּר" עִמָּךְ אֵת כָּל אֲשֶׁר "עִם לְבָבִי". וְאֲשַׁפֵּךְ אֶת נַפְשִׁי כְּמִים נוֹכַח פָּנֶיךָ יְהוָה.

וְאִם-פָּר לְפָנֶיךָ אֵת כָּל לְבָבִי, בְּרַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים, בְּדַבְּרֵי חֵן וְרִצּוֹי

ופיוס, בלב נשבר ונדכא באמת, כבן המתחטא לפני אביו.

עד אשר יכמרו רחמיך עלי, ויהמו מעיך על גדל רחוקי ממך עד הנה. ותתחיל מעתה להושיעני ישועה שלמה ואמתית לנצח, שאזכה מעתה לשוב אליך באמת בשלמות. ותוליכני ותדריכני באמתך בכל עת ורגע, ולא אסור עוד מרצונך ימין ושמאל.

ותחמל ותרחם עלי פרחמי האב על הבן, ותושיעני בכל-עת בכל מיני ישועות, ותקרבני בכל מיני התקרבות לנצח, "ולא נסוג ממך תחיינו, ובשמך נקרא. יהוה אלהים צבאות השיבנו, האר פניך ונושעה. ברוך יהוה לעולם אמן ואמן".

☉ [זו] לקוטי-תפלות ח"א ל ☉

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א ל, 'מישרא דספינא')

"ויאמר: אני אעביר כל טובי על פניך, וקראתי בשם ה' לפניך, וחנתי את אשר אחן, ורחמתי את אשר ארחם" (שמות לג, יט)

שנזכה להנצל מבין שני הפירים, על-ידי רחמי וחסדיו וחנינותיו, שהוא חונן ומרחם אף-על-פי שאינם כדאי והגונים

אבי שבשמים, אתה ידעת את כל לבבי, "ראה עניי וחלצני", רואה בעלבון עלובים ראה בעלבוני, החומל על דל חמל על דלותנו.

"מציל עני מחזק ממנו, ועני ואביון מגוזלו". הצל והושיע עני ואביון כמוני, הוציאני מבין שני הפירים. "הצילה מחרב נפשי, מיד כלב

יחידתי". כי אני מודה ומתודה לפניך בכל לב ונפש, שאני בעצמי החיב בכל אלה, מתחלה ועד סוף.

אבל מה אעשה אבי שבשמים, כי אני דומה בעיני, כאלו הייתי תפוס ברשת, וכאסור בכבלי ברזל ודלתות נחשת, ואין לי שום תקנה, כי אם לרחמיך וחסדיך וחנינותיך האמתיים.

כמו שהודעת למשה רבנו: שאתה חונן ומרחם אף-על-פי שאינם כדאים והגונים לרחם עליהם, כמו שכתוב: "ויאמר: אני אעביר כל טובי על פניך, וקראתי בשם יהוה לפניך, וחנתי את אשר אחון, ורחמתי את אשר ארחם". ודרשו רבותינו זכרונם-לברכה: "אף-על-פי שאינו כדאי לחון, אף-על-פי שאינו כדאי לרחם".

"הוציאה ממסגר נפשי להודות את שמך, בי יכתירו צדיקים, כי תגמל עלי".

☉ [זי] לקוטי-תפלות ח"ב ד ☉

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב ד,

ואת הערבים צויתי לכלפליך)

"ויאמר: אני אעביר כל טובי על פניך, וקראתי בשם ה' לפניך, וחנתי את אשר אחן, ורחמתי את אשר ארחם" (שמות לג, יט)

שנזכה שירחם עלינו ברחמי הרבים, שמרחם על מי שאינו ראוי לרחם, וחונן את מי שאינו ראוי לחנינה

אנא יהוה, קרב מרחק כמוני, חוס על רחוק מרחמנות כמוני, הושיעה נא לרחוק מישועה כמוני.

רָפָא נָא לְחוּלָה וְנִדְכָּה כְּמוֹנֵי בְּגִשְׁמִיּוֹת וְרוּחָנִיּוֹת, אֲשֶׁר אֵין רוּפָא בְּעוֹלָם לְרַפְּאֵת חוּלָה כְּזֹה, כִּי אִם אֶתָּה לְבַד, בְּרַחֲמֶיךָ הַרְּבִים, בְּרַחֲמֶיךָ הַגְּדוֹלִים, בְּחֶסֶדֶיךָ הָעֲצוּמִים, בְּחֶסֶדֶיךָ הַנּוֹרָאִים.

כִּי אַתָּה "כֹּל תּוֹכֵל וְלֹא יִבָּצֵר מִמֶּךָ מְזֻמָּה". וּבְכֹל דוֹר וְדוֹר אַתָּה "עוֹשֶׂה גְּדוּלוֹת עַד אֵין חֶקֶר, נְסִים וְנִפְלְאוֹת עַד אֵין מִסְפָּר".

וְלִי נָא לְהִרְאוֹת גְּדֻלָּתְךָ וּגְבוּרוֹתֶיךָ הַגְּדוֹלָה, וְרַחֲמֶיךָ הַרְּבִים, אֲשֶׁר אַתָּה עוֹזֵר לְלֹא כַח, וּמְרַחֵם עַל מִי שְׁאִינוֹ רְאוּי לְרַחֵם מִכָּל הַצְּדִידִים, וְחוֹנֵן אֶת מִי שְׁאִינוֹ רְאוּי לְחַנִּינָה בְּשׁוּם אִפְן, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב: "וְחַנּוּתִי אֶת אֲשֶׁר אַחֲךָ, וְרַחֲמֵי אֶת אֲשֶׁר אַרְחֵם".

וְכַיִּים לָנוּ מִקְרָא שְׂפָתוֹב: "וַיֹּאמֶר: אֲנִי אֶעֱבִיר כָּל טוֹבִי, עַל פְּנֶיךָ וְקִרְאתִי בְּשֵׁם יְהוָה לְפָנֶיךָ, וְחַנּוּתִי אֶת אֲשֶׁר אַחֲךָ, וְרַחֲמֵי אֶת אֲשֶׁר אַרְחֵם".

וְתַמְלֵא עָלֵינוּ רַחֲמִים, כִּי אַתָּה הוּא בְּעַל הַרְּחֲמִים, כִּי אֵל רַחוּם שְׂמֵךְ, אֵל חַנוּן שְׂמֵךְ, בָּנוּ נִקְרָא שְׂמֵךְ, יְהוָה עֹשֶׂה לְמַעַן שְׂמֵךְ. וְתִשְׁפִּיעַ עָלֵינוּ 'רַחֲמִים רְבִים', 'רַחֲמִים גְּדוֹלִים'.

⊗ [ט] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"ב לט ⊗
 (על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב עה, 'בְּעֵינֵי הַנְּהַגַת הַפְּשִׁיטוֹת')
 "וַיֹּאמֶר: אֲנִי אֶעֱבִיר כָּל טוֹבִי עַל פְּנֶיךָ, וְקִרְאתִי בְּשֵׁם ה' לְפָנֶיךָ, וְחַנּוּתִי אֶת אֲשֶׁר אַחֲךָ, וְרַחֲמֵי אֶת אֲשֶׁר אַרְחֵם" (שְׁמוֹת לג, יט)
 עַד הֵנָּה עֲזָרוּנוּ רַחֲמֶיךָ, וְלֹא עֲזָבוּנוּ חֶסֶדֶיךָ. וְלֹא נִסְפִיק כָּל יְמֵינוּ, לְהוֹדוֹת וּלְשַׁבַּח, עַל כָּל הַטּוֹבוֹת נְסִים וְנִפְלְאוֹת, חֶסֶדֶי חַנּוּם, שְׂעִטָּה עִמָּנוּ הַשָּׁם-יִתְבָּרַךְ מֵעוֹדֵינוּ עַד הַיּוֹם הַזֶּה, הַחוּנֵן אֶת מִי שְׁאִינוֹ רְאוּי לְחוּן, וּמְרַחֵם אֶת מִי שְׁאִינוֹ רְאוּי לְרַחֵם

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, מְלֵא רַחֲמִים, חוֹנֵן אֶת מִי שְׁאִינוֹ רְאוּי לְחוּן, מְרַחֵם אֶת מִי שְׁאִינוֹ רְאוּי לְרַחֵם, עוֹשֶׂה חֶסֶד חַנּוּם בְּכֹל דוֹר וְדוֹר. וּכְבֹר עֹשֵׂת חֶסֶדִים רְבִים בְּכָל לַיּוֹת וּבְפִרְטוּיֹת בְּכֹל דוֹר וְדוֹר.

עַד הֵנָּה עֲזָרוּנוּ רַחֲמֶיךָ, וְלֹא עֲזָבוּנוּ חֶסֶדֶיךָ. וְגַם עִמִּי הַשְּׂפָל וְהַנְּבֻזָה גְּמֻלַת חֶסֶדִים וְטוֹבוֹת רַבּוֹת. בְּלִי שִׁיעוּר וְעֶרֶךְ וּמִסְפָּר.

וְאֵלֹהֵינוּ כִּי מְלֵא שִׁירָה כִּים, וְלִשׁוֹנֵי רִנָּה כְּהַמוֹן גְּלִיו וְכוּ', לֹא אֶסְפִּיק כָּל יְמֵי, לְהוֹדוֹת לְךָ וּלְשַׁבַּחְךָ וּלְפָאֲרְךָ, וּלְבָרְךָ

⊗ [ח] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"ב ז ⊗
 (על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב ז, 'כִּי מְרַחֵם יְנַהַג')
 "וַיֹּאמֶר: אֲנִי אֶעֱבִיר כָּל טוֹבִי עַל פְּנֶיךָ, וְקִרְאתִי בְּשֵׁם ה' לְפָנֶיךָ, וְחַנּוּתִי אֶת אֲשֶׁר אַחֲךָ, וְרַחֲמֵי אֶת אֲשֶׁר אַרְחֵם" (שְׁמוֹת לג, יט)
 שְׁנֻזָּפָה שִׁתְּקִים לָנוּ מִקְרָא שְׂפָתוֹב: "וְחַנּוּתִי אֶת אֲשֶׁר אַחֲךָ, וְרַחֲמֵי אֶת אֲשֶׁר אַרְחֵם", וְתַמְלֵא עָלֵינוּ רַחֲמִים, כִּי אַתָּה הוּא בְּעַל הַרְּחֲמִים

רַחֵם עָלֵינוּ לְמַעַן שְׂמֵךְ, "כִּי לֹא עַל צְדָקָתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפְּיִלִים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ כִּי עַל רַחֲמֶיךָ הַרְּבִים", כִּי עַל רַחֲמֶיךָ הַרְּבִים אָנוּ בְּטוּחִים, וְעַל חֶסֶדֶיךָ אָנוּ נִשְׁעָנִים, וְלִסְלִיחוֹתֶיךָ אָנוּ מְקוּיִם, וְלִישׁוּעָתְךָ אָנוּ מְצַפִּים.

וּלְקַדַּשׁ אֶת שְׁמֶךָ, לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל וּלְסַפֵּר,
אֶחָת מִנֵּי אֵלֶיךָ אֶל־פִּי־אֲלֵפִים וּרְבֵי־רַבְבוֹת
פְּעָמִים, הַטּוֹבוֹת נְסִים וְנִפְלְאוֹת, וְחֲסָדִים
רַבִּים וְעֲצוּמִים, חֲסָדֵי חַנּוּם, אֲשֶׁר עָשִׂיתָ
עִמִּי מֵעוֹדֵי עַד הַיּוֹם הַזֶּה.

מָה אֹמֵר וּמָה אֲדַבֵּר, "בְּמָה אֶקְדֶּם
יְהוָה, אֲכַף לְאֱלֹהֵי מְרוֹם". וּמֵאִיזָה
'אוֹצַר מִתְּנַת חַנּוּם' אֲשֶׁר גָּמַלְתָּ עִמִּי,
אֶתְחִיל לְדַבֵּר תְּחִלָּה, כִּי כָל חֶסֶד וְחֶסֶד
אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמִּי הַחוּטָא וְהַפְּגוּם, הוּא
אוֹצַר מָלֵא מִתְּנוֹת חַנּוּם, אֲשֶׁר בְּחֲסָדֶיךָ
הָרַבִּים חִזַּקְתָּנִי בַתְּשׁוּקַת אֲמוֹנְתְךָ, וְזָכִיתָנִי
לְהִיּוֹת בְּכָל־יִשְׂרָאֵל עַבְדֶּיךָ אֲשֶׁר בָּהֶם
בְּחֵרְתָּ.

וְעֲזַרְתָּנִי בְּכָל עֵת לַחֲטוּף מִזֶּה הָעוֹלָם
הָעוֹבֵר כְּמָה וְכְמָה נִקְדוֹת
טוֹבוֹת, אֲשֶׁר זָכִיתָנִי בְּרַחֲמֶיךָ בְּכָל יוֹם וּבְכָל
עֵת, לְעֶסֶק מַעֲט בַתּוֹרָה וּתְפִלָּה, וּלְקִיָּם
כְּמָה מִצּוֹת, וּלְפָרוֹשׁ וּלְבַדֵּל מִכְּמָה עֲבִירוֹת.

וְהֵייתָ בְּעֲזָרִי, לְבָלִי לִילְךָ בַּעֲצַת רְשָׁעִים,
וּלְבָלִי לְעַמֵּד בְּדֶרֶךְ חֲטָאִים,
וּלְבָלִי לִישֵׁב בְּמוֹשָׁב לִצִּים. וְהִכַּנְסֵת בִּי
בְּכָל־עֵת, לְהַשְׁתַּוְּקֶק וּלְכַסֵּף וּלְהַתְּגַעְגַּע
אֵלֶיךָ, וּלְהַתְּחַבֵּר לִירְאֵיךָ וּתְמִימֶיךָ.

מָה רַב טוֹבְךָ אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמִּי, בְּתוֹךְ
כָּל־לַיּוֹת יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ, אֲשֶׁר נָתַתָּ לָנוּ
מִתְּנוֹת טוֹבוֹת כְּאֵלֶּה, מִתְּנוֹת יְקָרוֹת
כְּאֵלֶּה, שֶׁהֵיוּ גְנוּזִים בְּבֵית גְּנוּזֵיךָ מֵעוֹלָם.

עַד שֶׁבָּא מוֹשִׁיעַ וְרַב, נֶאֱמַן בֵּיתְךָ, מִשֶּׁה
רַבְּנוּ עָלֵינוּ־הַשְּׁלוֹם, וְהֵבִיא לָנוּ חֲמֻדָּה
גְּנוּזָה, "שֶׁעָשׂוּעִים יוֹם יוֹם", אֲשֶׁר אֵין
עָרֶךְ אֵלֶיךָ, "וְכָל חֲפָצִים לֹא יִשׁוּוּ בָּהּ".

"רַבּוֹת עָשִׂיתָ אִתָּהּ יְהוָה אֱלֹהֵי", עִם
כָּל־לַיּוֹת יִשְׂרָאֵל, וְעִם כָּל אֶחָד
וְאֶחָד בְּפִרְטוּיֹת, בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, "נִפְלְאוֹתֶיךָ
וּמַחְשְׁבוֹתֶיךָ אֵלֵינוּ, אֵין עָרֶךְ אֵלֶיךָ, אֲגִידָה
וְאֲדַבְּרָה עֲצָמוּ מִסִּפְרֵךְ".

וְעַל כָּלֵם יִתְבָּרַךְ וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא שְׁמֶךָ
מִלְּכָנוּ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד, נוֹדָה לָךְ
וְנִסְפָּר תְּהִלָּתְךָ עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בַּיְדֶיךָ,
וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ, וְעַל נְסִיָּךְ
שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ, וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ
שֶׁבְּכָל עֵת, עָרַב וּבָקֵר וְצָהָרִים, הַטּוֹב כִּי
לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ, וְהִמְרַחֵם כִּי לֹא תָמוּ
חֲסָדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם קוִינֵנוּ לָךְ.

⊗ [י] לְקוּטֵי־תְּפִלוֹת ח"ב מ"ח ⊗

(על-פי שיחות-ה"ר"ן פט; תי"מ-ה"ר"ן עא, ל'דב"ק
עצמו בשלש-עשרה מדות של רחמים)

"ה', ה', אל, רחום, וחנון, ארך אפים, ורב חסד,
ואמת. ניצר חסד לאלפים, נשא עון, ופשע,
והחטאה, ונקה לא ינקה" (שמות לד, ו-ז)

- 'שלש-עשרה מדות של רחמים' -

שְׁנֵי־עָשָׂר לְדַעַת אֵיךְ לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ הַי"ג מִדּוֹת שֶׁל
רַחֲמִים, וַיִּכְפַּר לָנוּ עַל כָּל חַטָּאוֹתֵינוּ, וַיַּעֲבִיר רֵאשׁוֹן
רֵאשׁוֹן שֶׁבְּכָל חֲבִילָה שֶׁל עֲבֵרוֹת, וַיִּתֵּן אוֹתָם עַל
הָרֵאשׁוֹן לְעוֹנוֹת רֵאשׁוֹנִים, שֶׁהוּא 'עֲשׂוּ'; וְשְׁנֵי־עָשָׂר
לְאַחַז בְּמִדּוֹתֵינוּ הַכְּלוּלִים בְּהַי"ג מִדּוֹת, לִילְךָ בְּדַרְכֵי
וּלְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת בְּכָל מִינֵי רַחֲמָנוּת הַכְּלוּלִים
בְּהַי"ג מִדּוֹת שֶׁל רַחֲמִים; וְנִזְכָּה לְזָכוֹת גַּם אַחֲרֵים,
שֶׁיִּלְכּוּ בְּכֹל בְּדַרְכֵי הַרַחֲמָנוּת, הַכְּלוּלִים בְּהַי"ג מִדּוֹת

"אל תזכר לנו עונות ראשונים, מהר
יקדמונו רחמך פי דלוננו מאד".

רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, בַּעַל הַרַחֲמִים וּבַעַל
הַסְּלִיחוֹת, "אל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל
כִּסֵּא רַחֲמִים, מִתְּנַהֵג בְּחֲסִידוֹת, מוֹחֵל

עֲוֹנוֹת עָמוּ, מֵעֵבִיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מִרְבֵּה מַחִילָה לְחַטָּאִים וּסְלִיחָה לְפֹשְׁעִים". רַב חֲסֵד וּמִרְבֵּה לְהַטִּיב, אֲשֶׁר רַחֲמֶיךָ וַחֲסָדֶיךָ אֵינָם כָּלִים לְעוֹלָם.

לְמַדְנֵנוּ וְהוֹרְנוּ, אֵיךְ לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ בְּאֵמֶת בְּשִׁלְמוֹת, שְׁלֹש־עֶשְׂרֵה מִדּוֹתֶיךָ שֶׁל רַחֲמִים.

בְּאֶפֶן שְׁנוּזָה כָּל אֶחָד וְאֶחָד, אֲפֹלוּ הַגְּרוּע־שִׁבְּגָרוּעִים וְהַפְּחוּת־שִׁבְּפְחוּתִים, אֲפֹלוּ כְּמוֹנֵי הַיּוֹם, לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ רַחֲמֶיךָ וַחֲסָדֶיךָ הַפְּשׁוּטִים שְׂאִין בָּהֶם שׁוֹם תַּעֲרֹכֶת דִּין כָּלֵל.

בְּאֶפֶן שֶׁתִּמְחַל וְתִסְלַח וְתִכְפֹּר לָנוּ, עַל כָּל חַטָּאתֵינוּ וְעֲוֹנוֹתֵינוּ וּפְשָׁעֵינוּ, שִׁחַטָּאנוּ וְשַׁעֲוִינוּ וְשִׁפְשַׁעְנוּ לְפָנֶיךָ מֵעוֹדְנוּ עַד הַיּוֹם הַזֶּה.

וְתַעֲבִיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, עַד אֲשֶׁר יִתְבַטְּלוּ וְיִתְכַפְּרוּ כָּל הָעֲוֹנוֹת מִמִּילָא לְגַמְרֵי.

רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, מָה אוֹמֵר לְפָנֶיךָ יוֹשֵׁב מְרוֹם, וּמָה אֶסְפֵּר לְפָנֶיךָ שׁוֹכֵן שְׁחָקִים. אַתָּה יוֹדֵעַ כִּמָּה וְכִמָּה חַטָּאִים וְעֲוֹנוֹת וּפְשָׁעִים וּפְגָמִים גְּדוֹלִים וְנוֹרָאִים שֶׁעָשִׂיתִי מֵעוֹדִי עַד הַיּוֹם הַזֶּה, עַד אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ מֵהֶם כִּמָּה וְכִמָּה חֲבִילוֹת חֲבִילוֹת שֶׁל עֲבֵרוֹת.

וְאַתָּה לְבַד יוֹדֵעַ כָּל עֲבֵרָה וְעֵבֶרָה אֵיךְ נִגְרְרָה וְנִמְשָׁכָה מִהָעֲבֵרָה הָרֵאשׁוֹנָה הַשִּׁיכָה אֵלֶיהָ, וְכֵן מֵעֲבֵרָה לְעֲבֵרָה הַסְּמוּכָה לָהּ, עַד אֲשֶׁר נַעֲשִׂית חֲבִילָה שֶׁל עֲבֵרוֹת.

וּבְעֲוֹנוֹתַי הָרַבִּים, חֲזַרְתִּי וְעָשִׂיתִי מִחֲדָשׁ עֲבָרָה, שֶׁהִיא רֵאשׁוֹנָה לְחֲבִילָה שְׁנִיָּה, כִּי עַל־יְדֵהָ חֲזַרוּ וְנִמְשָׁכוּ וְנִגְרְרוּ כִּמָּה וְכִמָּה עֲבֵרוֹת, וְעֲבֵרוֹת מֵעֲבֵרוֹת, רַחֲמָנָא־לְצַלָּן, עַד שֶׁחֲזַרְהָ וְנַעֲשִׂית חֲבִילָה שְׁנִיָּה שֶׁל עֲבֵרוֹת.

וְכֵן עָשִׂיתִי כִּמָּה פְּעָמִים, עַד אֲשֶׁר "הִשְׁתַּרְגּוּ עָלוּ עַל צְוָאֲרֵי", חֲבִילוֹת חֲבִילוֹת שֶׁל עֲבֵרוֹת.

אֵוִי לִי וִי לִי, אוֹי, מִי יַעֲצֵר כַּח לְזָכֹר חֶלֶק אֶלֶף וּרְבָבָה מִמַּעֲשֵׂי־הָרָעִים וַיּוּכַל לְחַיּוֹת, אִם לֹא בְּדֶרֶךְ נִסֶּיךָ וְנִפְלְאוֹתֶיךָ הַנוֹרָאוֹת.

וְעַתָּה אָבִי שִׁבְּשָׁמַיִם. אָבִי שִׁבְּשָׁמַיִם מָה אַעֲשֶׂה, אָבִי אֵב הַרְחֵמֵן מָה אַפְעַל, לְהִיכֵן אֶפְנֵה, לְהִיכֵן אֲשׁוּטֵט, לְהִיכֵן אֲבָרַח.

בְּמָה אֲזָכָה לְהַמְשִׁיךְ פְּלֹאֵי רַחֲמֶיךָ וַחֲסָדֶיךָ הַפְּשׁוּטִים עָלַי, בְּאֶפֶן שֶׁאֲזָכָה עַל־כָּל־פְּנִים מֵעַתָּה, לְהַנְצִיל וּלְהַשְׁמֵר מִכָּל מָה שְׂאֵנִי צָרִיךְ לְהַנְצִיל וּלְהַשְׁמֵר.

רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, רַבּוֹנוּ דְעֵלְמָא כְּלָא, מִי כְּמוֹךָ מִרְבֵּה לְהַטִּיב, מִי כְּמוֹךָ רַב לְהוֹשִׁיעַ, רַב סְלִיחוֹת וּבַעַל הַרְחָמִים.

עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ, וּסְלַח לָנוּ, וּמַחֵל לָנוּ, וְכַפֵּר לָנוּ, כָּל הָעֲוֹנוֹת הָרֵאשׁוֹנִים שִׁבְּכָל חֲבִילָה וְחֲבִילָה, וְתַעֲבִיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, בְּאֶפֶן שֶׁכָּל הָעֲוֹנוֹת הַנִּשְׁאָרִים שִׁבְּכָל חֲבִילָה וְחֲבִילָה, יָשׁוּבוּ אֵלֶיךָ, וְלֹא יִקְטַרְגּוּ עוֹד עָלֵינוּ כָּלֵל.

וְאַתָּה תְּרַחֵם עָלֵינוּ וְתַחֲזֹר וְתַתֵּן אוֹתָם,
עַל הָרָאוּשׁוֹן לְעוֹנוֹת רֵאשׁוֹנִים,
שׁ"הוּא עֵשׂוֹ" הוּא אָדוֹם", אֲשֶׁר אֲנַחְנוּ
בְּגִלוֹת אֶצְלוֹ. אֲשֶׁר הוּא הַגּוֹרֵם הָרָאוּשׁוֹן
לְכָל הָעוֹנוֹת הָרֵאשׁוֹנִים וְהָאַחֲרוֹנִים, עַל-
יְדֵי עֵצֶם הַגְּלוֹת הַמֵּר שְׁמַתְגַּבֵּר עָלֵינוּ בְּכָל
יוֹם, אֲשֶׁר "כָּשֶׁל כַּח הַסֶּבֶל".

אֲשֶׁר כַּמַּעַט בְּכָל יוֹם מוֹצִיאִין הַדְּמִים
מִקְרֵב עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל, עַל-יְדֵי רַבּוּי
הַמַּסִּים וְאַרְנוֹנוּיֹת וְהַנְּתִינּוֹת שׁוֹנוֹת
וְהַגְּזִילוֹת וְהַשְּׁחָדִים שְׁמוֹצִיאִין מֵעַמְּךָ
יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר זֹאת הִיָּה בְּעוֹכְרֵנוּ, כִּי עַל-
יְדֵי-זֶה בָּאנוּ לְכַמָּה וְכַמָּה עוֹנוֹת, כַּאֲשֶׁר
הוֹדַעְתָּ לָנוּ עַל-יְדֵי חֲכָמֶיךָ הַקְּדוֹשִׁים.

רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, רַחֵם
עָלֵי וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל בְּעֵת צָרָה
הַזֹּאת, "כִּי בָאוּ בָנִים עַד מִשְׁבֵּר, וְכַח אֵין
לְלֹדָה".

רַחֵם עָלֵי לְמַעַן שְׁמֶךָ, בְּאִפְן שְׁאֲזוּכָה
עַל-כָּל-פְּנִיִם מַעֲתָה לְפַעַל בְּקִשְׁתִּי
בְּרַחֲמִים אֶצְלֶךָ, שְׁתַּעֲשֶׂה אֵת אֲשֶׁר בְּחֻקֶּיךָ
אֵלַי וְאֵת מִצְוֹתֶיךָ אֲשֶׁמֶר, וְלֹא אָשׁוּב עוֹד
לְכִסְלָה.

רַחֵם עָלֵי מְלֵא רַחֲמִים, בְּרַחֲמִים
הַיְדוּעִים לָךְ, שִׁישׁ בָּהֶם כַּח
לְהוֹצִיאֵנִי מִכָּל הַמְּקוֹמוֹת שִׁירְדַתִּי בָהֶם,
וְלָשׁוּב אֵלֶיךָ בְּאַמֶּת מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם.

חַמֵּל עָלֵי בַחֲסָדֶיךָ, וְהוֹרְנֵי דְרָכֶיךָ, וְזַכְּנֵי
לְאַחֲזוֹ בְּמִדּוֹתֶיךָ הַקְּדוֹשׁוֹת,
וּבְדְרָכֵי טוֹבָךָ וְרַחֲמֶיךָ, הַכְּלוּלִים בִּישְׁלֵשׁ-
עֲשָׂרָה מִדּוֹת שֶׁל רַחֲמִים, שְׁאַתָּה מִתְּנַהֵג
בָּהֶם עִם בְּרִיּוֹתֶיךָ.

שְׁאֲזוּכָה גַם אֲנֹכִי לֵילֶךְ בְּדְרָכֶיךָ, לְרַחֵם
עַל הַבְּרִיּוֹת בְּרַחֲמָנוֹת אִמְתִּי,
בְּכָל מִיָּנִי רַחֲמָנוֹת הַכְּלוּלִים בִּישְׁלֵשׁ-
עֲשָׂרָה מִדּוֹת שֶׁל רַחֲמִים'.

וְאַזְכָּה לְהִיּוֹת טוֹב לְכָל, וְלְהַשְׁפִּיעַ
צְדָקָה, וְטוֹב, וְחֶסֶד, וְרַחֲמִים,
לְכָל הַצְּרִיכִים חֶסֶד.

בְּאִפְן שְׁאֲזוּכָה לְעוֹרֵר וְלְהַמְשִׁיךְ עָלַי,
'שְׁלֵשׁ-עֲשָׂרָה מִדּוֹתֶיךָ שֶׁל
רַחֲמִים', שְׁתַּרְחֵם עָלַי וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל
בְּכָלֶם, וְתַמְחַל וְתַסְלַח וְתַכַּפֵּר לָנוּ, עַל כָּל
חַטָּאתֵינוּ וְעוֹנוֹתֵינוּ וּפְשָׁעֵינוּ הָרֵאשׁוֹנִים
וְהָאַחֲרוֹנִים, וְלֹא יִהְיֶה נִשְׂאָר מֵהֶם שׁוֹם
זָכַר וְרֶשֶׁם כָּלֵל. וְתַמְהַר וְתַחֲיֵשׁ לְגַאֲלָנוּ
וְלְהוֹצִיאֵנוּ מִהַגְּלוֹת הַמֵּר וְהָאָרֶץ הַזֹּאת.

וְתַשְׁמְרֵנוּ וְתַצִּילָנוּ מַעֲתָה, מִכָּל מִיָּנִי
חַטָּאִים וְעוֹנוֹת וּפְשָׁעִים,
בְּשׁוֹגֵג וּבְמַזִּיד בְּאוֹנֵס וּבְרָצוֹן, וְתַשִּׁיבֵנוּ
אֵלֶיךָ בְּתַשׁוּבָה שְׁלֵמָה, עַד אֲשֶׁר נִזְכָּה
לְהִיּוֹת כְּרָצוֹנֶךָ הַטוֹב בְּאַמֶּת תָּמִיד, אֲנַחְנוּ
וְזֶרְעֵנוּ וְזֶרַע זֶרְעֵנוּ מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם.

וְתַהְיֶה בְּעֲזָרִי וְתוֹשִׁיעֵנִי, שְׁאֲזוּכָה לְזוֹכֹת
גַם אַחֲרַיִם, שְׁאֲזוּכָה "לְלַמֵּד
פוֹשְׁעִים דְּרָכֶיךָ", שִׁילְכוּ כָּלֶם בְּדְרָכֶיךָ
הַקְּדוֹשִׁים, לְאַחֲזוֹ בְּדְרָכֵי טוֹבָךָ וְרַחֲמֶיךָ,
לְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת בְּכָל מִיָּנִי רַחֲמָנוֹת
וְחֶסֶד הַכְּלוּלִים בִּישְׁלֵשׁ-עֲשָׂרָה מִדּוֹת שֶׁל
רַחֲמִים', וְיִקָּים בִּי מִקְרָא שְׁכֵתוֹב: "אֲלַמְּדָה
פוֹשְׁעִים דְּרָכֶיךָ וְחַטָּאִים אֵלֶיךָ יָשׁוּבוּ".

מְלֵא רַחֲמִים, אַתָּה יוֹדַע כַּמָּה אֲנִי רַחוּק
מִרַחֲמָנוֹת, מְלַרְחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת
כְּרָאוּי, כִּי עָנִי וְאַבְיוֹן אֲנֹכִי דַל וְנִשְׁחַת,

וְאִין בְּיַדֵּי לְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת וְלִגְמַל עִמָּהֶם חֶסֶד וְלִהְרַבּוֹת בְּצַדִּיקָה, אֲפֹלוּ חֶלֶק אַחַד מֵאַלֶּף וּרְבַבָּה מֵהָרְאוּי לְפִי רַבּוּי עֲוֹנוֹתַי.

וְגַם מֵעַט דְּמַעַט שִׁישׁ בְּיַדֵּי לְפַעֲמִים לְתַן צַדִּיקָה וְלִגְמַל חֶסֶד, רַבּוּ הַמְּנִיעוֹת פְּנִגְדֵי בְּלִי שְׁעוֹר, כִּי נִתְקַלְקַל הַרְבֵּה הַרְחַמְנוֹת אֲצִלִּי, עַל-יַדֵּי חֶסְרוֹן דַּעְתִּי וְעֲנִיוֹתַי בְּגִשְׁמִיּוֹת וְרוּחַנִיּוֹת.

וְעַתָּה מֵאִין יָבֵא עֲזָרִי, מֵאִין תָּבֵא תְּשׁוּעָתַי, בְּמָה אֲזַכֶּה לְהַמְשִׁיךְ עָלַי 'שְׁלֹש-עֶשְׂרֵה מִדּוֹתֶיךָ שֶׁל רַחֲמִים'.

עַל-כֵּן בָּאתִי לְפָנֶיךָ בְּעַל הַרְחַמִּים, יְהִמוּ נָא מַעֲיָךְ וְרַחֲמֶיךָ עָלֵינוּ לְמַעַן שְׂמֶךָ, וְתַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ 'שְׁלֹש-עֶשְׂרֵה מִדּוֹתֶיךָ שֶׁל רַחֲמִים', בְּעֶצְמָךְ וּבְכַבּוֹדְךָ, כְּלִי אֶתְעַרְוֶתָא-דְּלִתָּתָא כָּלִל.

כִּי בְּדִלּוֹתֵנוּ אֵין בָּנוּ כַּח לְעוֹרָרִים מְלֻמָּטָה עַל-יַדֵּי רַחֲמָנוּתֵינוּ, כִּי דְלוֹנוּ מְאֹד, וְאָנוּ רַחוּקִים מִרַחֲמָנוּת.

לְמַעַנְךָ לְמַעַנְךָ עֲשֵׂה, וְלֹא לָנוּ, רֵאֵה עֲמִידַתְנוּ דְּלִים וְרַקִּים, עוֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל בָּשָׂר וְרוּחַ, לֹא כָרְעוֹתֵינוּ תִּגְמַל, "מֵהָר יִקְדְּמוֹנוּ רַחֲמֶיךָ מַעֲצָמָךְ כִּי דְלוֹנוּ מְאֹד", וְאֵין לָנוּ כַּח לְעוֹרֵר רַחֲמֶיךָ עַל-יַדֵּי רַחֲמָנוּתֵינוּ.

רַחֵם מְלֵא רַחֲמִים, וּזְכוֹר לָנוּ בְּרִית שְׁלֹש-עֶשְׂרֵה, וְהַעֲבֵר פְּשָׁעֵינוּ וְחַטָּאתֵינוּ וְעֲוֹנוֹתֵינוּ מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ, וְתִמְחַל וְתִסְלַח וְתִכְפֹּר לָנוּ עַל כָּלֵם, וְלֹא יִהְיֶה נִשְׂאָר מֵהֶם שׁוּם רֶשֶׁם כָּלִל.

רַק תִּהְפֹּךְ אוֹתָם לְטוֹבָה, שְׂיִהְיוּ כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ נִתְהַפְּכִין לְזָכוּיּוֹת, כְּאֵלוּ

עֲשִׂינוּ תְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה הָרְאוּיָה לְהַפְּךָ עֲוֹנוֹת לְזָכוּיּוֹת.

"כִּי לֹא עַל צְדָקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפְּלִיִּים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ, כִּי עַל רַחֲמֶיךָ הָרַבִּים", בְּכַח וּזְכוּת הַצְּדִיקִים-הָאֲמִתִּיִּים, אֲשֶׁר הִמְשִׁיכוּ דְרָכֵי טוֹבָךְ וְרַחֲמֶיךָ בְּעוֹלָם, וּגְלוּ לָנוּ לְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, וְלַצַּעֲקָ אֲלֶיךָ, וְלַהֲפָצִיר אוֹתְךָ תָּמִיד, יִהְיֶה אִיךָ שְׂיִהְיֶה, בְּכַחֵם הַגָּדוֹל לְבַד בְּטַחָנוּ, לְבֹא וְלַהֲתַחֲנֵן לְפָנֶיךָ עַל כָּל אֵלֵהּ.

וְאַתָּה הַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ עֲשֵׂה עִמָּנוּ, כִּי "אֲנַחְנוּ הַחוֹמֵר וְאַתָּה יוֹצְרֵנוּ וּמַעֲשֵׂה יָדְךָ כָּלֵנוּ. זְכוֹר רַחֲמֶיךָ יְהוָה וְחֶסְדֶּיךָ כִּי מַעוֹלָם הֵמָּה. אֵל תִּזְכֹּר לָנוּ עֲוֹנוֹת רֵאשׁוֹנִים, מֵהָר יִקְדְּמוֹנוּ רַחֲמֶיךָ כִּי דְלוֹנוּ מְאֹד. אַתָּה יְהוָה לֹא תִכְלָא רַחֲמֶיךָ מִמְּנִי, חֶסְדְּךָ וְאַמְתָּךְ תָּמִיד יִצְרוּנִי". "יְהִיוּ לְרִצּוֹן אֲמִרֵי-פִי וְהִגִּיוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ, יְהוָה צוּרִי וְגֹאֲלִי".

⊗ [יא] תפילות-הבקר א ⊗

(על-פי 'לקוטי-הלכות' השפּמַת-הַבְּקָר א - הַבְּנוּיָה עַל-פִּי לְקוּטֵי-מוֹהָר"ן ח"א רפב, 'אֲזַמְרָה לְאַלְכִי בְּעוֹדִי')
 "ה', ה', אֵל, רַחוּם, וְחַנוּן, אֲרַךְ אֲפַיִם, וְרַב חֶסֶד, וְאַמֶּת. נִצַּר חֶסֶד לְאַלְפִים, נִשָּׂא עוֹן, וּפָשַׁע, וְחַטָּאת, וְנִקָּה לֹא יִנָּקֶה" (טְמוֹת לַד, ו-ז)
 - 'שְׁלֹש-עֶשְׂרֵה מִדּוֹת שֶׁל רַחֲמִים' -
 שְׁנֵי-עֶשְׂרֵה לְעוֹרֵר ה'י"ג מִדּוֹת שֶׁל רַחֲמִים, שְׁעַל-יַדֵּי-זֶה נִתְקַן 'חַטָּא-הֶעְגַּל'; וְעַל-יַדֵּי קִימַת חַצוֹת, וְשִׁפְיַכַת הַלֵּב אֲז לְהַשִּׁיב-יְתַבָּרֶךְ - נְעוֹרֵר ה'י"ג מִדּוֹת שֶׁל רַחֲמִים, וְנִבְנָה מִזֶּה הַמִּשְׁפָּן, וְיִתְקַן 'חַטָּא-הֶעְגַּל'

וְזָכַנִי לְעוֹרֵר ה'שְׁלֹש-עֶשְׂרֵה מִדּוֹת שֶׁל רַחֲמִים'. שְׁעַל-יַדֵּי ה'שְׁלֹש-

עֲשֶׂה מְדוּתֶיךָ הַקְדוּשִׁים, זוֹכִין לְתַקֵּן חֲטָא הַעֲגָל, שְׂבו תְלוּיִין כָּל הַחֲטָאִים וְהַפְגָּמִים שֶׁל כָּל הַדּוֹרוֹת. וְאִפְלוּ מֵה שְׁנַעֲשֶׂה עִמִּי הַשֶּׁפֶל וְהַפְּגוּם, הַכֹּל הוּא עַל-יְדֵי חֲטָא הַעֲגָל.

וְעַל-יְדֵי שְׂאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי זוֹכָה לְהַתְעוֹרֵר מִשְׁנָתוֹ וְלִקְוֹם בְּחֻצוֹת וְלִשְׁפֹךְ לְבוֹ לְפָנֶיךָ - עַל-יְדֵי-זֶה אֶתָּה מְעוֹרֵר 'שְׁלֹש-עֶשְׂרֵה מְדוּתֶיךָ הַקְדוּשִׁים', וְאֶתָּה בְּעֲצָמְךָ מְבַרֵר וּמְלַקֵּט כָּל הַטּוֹב שֶׁנִּמְצָא בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, וְאֶתָּה בּוֹנֵה מִזֶּה הַמִּשְׁכָּן הַקְדוֹשׁ, "מֵה טֹבוֹ אֶהְלִיךָ יַעֲקֹב מִשְׁכַּנְתֶּיךָ יִשְׂרָאֵל".

שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְקַן חֲטָא הַעֲגָל, וְעַל-יְדֵי-זֶה אֶתָּה מִתְפָּאֵר עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב: "יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאֵר".

וְעַל-יְדֵי עֲטִיפַת נַפְשִׁי בְּהַטְלִית, אֲזַכָּה לְעוֹרֵר הַשְּׁלֹש-עֶשְׂרֵה מְדוּת שֶׁל רַחֲמִים, וְלְהַלְבִּישׁ אֶת הַשְּׂכִינָה בְּלְבוּשֵׁיךָ דְנְהִירֶיךָ.

☉ [יג] תפלות-הבקר יא ☉

(על-פי 'לקוטי-הלכות' ציצית ב - הבנויה על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב יב, 'ואינה הששה לעולה')

"ה', ה', אל, רחום, וחנון, אך אפים, ורב חסד, ואמת. נצר חסד לאלפים, נשא עון, ופשע, וחסא, ונקה לא ינקה" (שמות לד, ו-ז) - 'שלוש-עשרה מדות של רחמים' -

שנזכה, שהשם-יתברך יתעטף ב'טלית לבן', 'טלית של רצון', ויסדר ה'יג מדות של רחמים', על-ידי הציצית, ומלא עלינו רחמים ורצון וסליחה וכפרה

וְנִזְכָּה, שְׂגֵם אֶתָּה תִתְבָּרַךְ תִּתְעַטֵּף בְּטָלִית לְבָן, שֶׁהוּא טָלִית שֶׁל רְצוֹן, וְתִסְדֵּר הַשְּׁלֹש-עֶשְׂרֵה מְדוּת שֶׁל רַחֲמִים עַל-יְדֵי הַצִּיצִית, וְתִמָּלֵא עָלֵינוּ רַחֲמִים וְרְצוֹן וְסְלִיחָה וְכִפָּרָה, וְתִכַּפֵּר לָנוּ עַל כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ.

"כִּי אֶתָּה סֹלְחַן לְיִשְׂרָאֵל וּמַחֲלֵן לְשִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל בְּכָל דּוֹר וָדוֹר, כִּי אֵין לָנוּ מַלְךְ מוֹחֵל וְסוֹלַח אֵלָּא אַתָּה". "בְּרוּךְ יְהוָה לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן".

☉ [יב] תפלות-הבקר י ☉

(על-פי 'לקוטי-הלכות' ציצית א - הבנויה על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א כט, 'האי גברא דאזל בעי אתתא')

"ה', ה', אל, רחום, וחנון, אך אפים, ורב חסד, ואמת. נצר חסד לאלפים, נשא עון, ופשע, וחסא, ונקה לא ינקה" (שמות לד, ו-ז) - 'שלוש-עשרה מדות של רחמים' -

שנזכה על-ידי עטיפת נפשנו בהטלית, לעורר ה'יג מדות של רחמים', ולהלביש השכינה בלבושין דנהירין

פרשת פרה

- ענין 'פרשת פרה' -

א.

(ח"ב עד)

"אחר פורים קורין פרשת פרה", שהוא 'הכנה לפסח' - **"כדי שיהיו נזהרין לטהר מטמאת-מת, שיהיו טהורין לעשות הפסח"** (מגלה ל.).

ובתחלה הוא בחינת 'פור', כי **"פורים על שם הפור"** (אסתר ט, כו), **ואחר-כך נעשה 'פרה'** (עין פרי-עץ-חיים, פורים פ"ו; עץ-חיים שער ט פ"ז).

- עניני 'פרה אדומה' -

"ויקחו אליך פרה אדמה תמימה, אשר אין בה מום, אשר לא עלה עליה על. ושחט אתה לפניו. והזה וכו' שבע פעמים. ושרף את הפרה לעיניו. ולקח הכהן עץ ארז ואזוב ושני תולעת, והשליך אל תוך שרפת הפרה. ואסף איש טהור את אפר הפרה. וביום השביעי יטהר. ולקחו לטמא מעפר שרפת החטאת. והזה וכו' וביום השביעי."

(במדבר יט, בגדה-הו-טיב-יז-יט)

"דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה". האי **"פרה"** - לדכיותא קא אתי. לדכא למוסאבי. **"פרה"** - דמבילת מן 'שמאלא'. ומאן הוא ל'שמאלא', 'שור', כמה דאת אמר (יחזקאל א, י): **"ופני שור מהשמאל"**.

"אדומה" - סומקא פוורדא. דכתיב (שיר-השירים ב, ב): **"כשושנה בין החוחים"**. **"אדומה"** - גורת דינא. **"תמימה"** - מאי **"תמימה"**? כמה דתנינן (בבא-קמא): **"שור תם ושור מועד"**. **"שור תם"** - דינא רפיא. **"שור מועד"** - דינא קשיא. אופ

הכא: **"תמימה"** - דינא רפיא, גבורה נתתאה', דא היא **"תמימה"**. גבורה עלאה' - דא היא דינא קשיא, והיא 'יד החזקה' תקיפא.

"אשר אין בה מום" - כמה דאת אמר (שיר-השירים ד, ז): **"בלך יפה רעיתי ומום אין בך"**. **"אשר לא עלה עליה עול"**. **"על"** כתיב, כמה דאת אמר (שמואל-ב כג, א): **"ונאם הגבר הוקם על"**. מאי טעמא, בגין דהיא **"שלומי אמוני ישראל"** (שם כ, יט) וכו'.

כל מלה דהאי **"פרה"** - היא ב' **"שבע"**, ז' פבוסיס וכו', והא אתמר, מאי טעמא, בגין דהיא 'שבע שני שמטה', ובת-שבע' אתקרי, ועל דא כל עובדוי ב' **"שבע"**. (זהר חקת קפ:)

ב.

(ח"א נה, ד-ה-ו)

על-ידי 'חזק הראיה של הצדיק' - שרואה 'צדקות-השם' - שהקדוש-ברוך-הוא מחליש 'פח-הדין', ומסלקו מהרשע לטובת הצדיק - על-ידי-זה נתחזק אמונתו, ויכול להתפלל - כי לבו נתפשט מעקמימותו שהיה לו מקדם, ונתישר, בבחינת (תהלים לו, יא): **"וצדקתך לישרי לב".**

כי מתחלה נעקם לבו מלהאמין בשלמות בהשם-יתברך - כי היה נדמה לו: שעות חס-ושלום הקדוש-ברוך-הוא את ה'דין'.

אבל עכשו שרואה 'צדקות-השם' - נתישר לבו ב'שלמות-אמונה' - ואז מחזק את-עצמו, ומתפלל על צרכיו.

כי עקר ה'תפלה', היא על-ידי 'אמונה' - שמאמין שהכל ברשות הקדוש-ברוך-הוא, אפלו לשנות הטבע, ו"אין הקדוש-ברוך-הוא מקפח שבר כל בריה" (פסחים קיח. בבא-קמא לח: ועוד), **"כי צדיק ה'" (תהלים קיא, ז).**

וְזָהוּ בַּחֲנִינָת (בַּמִּדְבָּר יט, ב): **"פְּרָה אֲדוּמָה"** -
כַּמֵּאֲמַר הַזֶּהָר (חַקַּת קפ: - מוּבָא לְעִיל כֹּל
לְשׁוֹן הַזֶּהָר): **"פְּרָה דְקַבִּילַת מְשׁוּר"**.

"פְּרָה" - זֶה בַּחֲנִינָת 'תַּפְּלָה', בַּחֲנִינָת (הוֹשַׁע
יד, ג): **"וַיִּנְשַׁלְמָה 'פָּרִים' שְׁפָתֵינוּ"**.

'דְקַבִּילַת מְשׁוּר' - בַּחֲנִינָת 'הַסְתַּכְלוּת',
לְשׁוֹן (בַּמִּדְבָּר כד, יז): **"אֲשׁוּרְנוּ
וְלֹא קְרוֹב"**.

וְזָהוּ (שם יט, ב): **"אֲדָמָה תְּמִימָה"**. **"אֲדָמָה**
- דָּא גְזַרְת דִּינָא. תְּמִימָה - דָּא שׁוּר
תָּם, דִּינָא רַפְיָא" (זֶהָר שָׁם).

הֵינּוּ: שְׂרוּאָה שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מַחְלִישׁ
כַּח הַדִּין, וּמְסַלְקוּ מֵהַרְשַׁע לְטוֹבַת
הַצְּדִיק.

"אֲשֶׁר לֹא עָלָה עָלֶיהָ עֵל" (בַּמִּדְבָּר שָׁם) -
"דָּא שְׁלוּמֵי אַמוּנֵי יִשְׂרָאֵל" (זֶהָר
שָׁם, עַל-פִּי שְׂמוּאֵל-ב, כ, יט) - זֶהוּ בַּחֲנִינָת 'חֲזוּקַת-
אַמוּנָה', בַּחֲנִינָת 'תַּפְּלָה', שֶׁנַּעֲשֶׂה עַל-יְדֵי
'חֲזוּקַת-הָרֵאִיָּה' בְּנִל - בַּחֲנִינָת: **"וַצְדִקְתָּהּ
לְיִשְׂרָאֵל לֵב, בְּנִל"**.

וְזָהוּ בַּחֲנִינָת **"עֵפֶר וָאֶפֶר"** הַנֵּאמָר בַּפְּרָה'
(בַּמִּדְבָּר יט, ט"ז) - כִּי ה'תַּפְּלָה' צְרִיכָה
לְבַחֲנִינָת **'עֵפֶר וָאֶפֶר'**.

"אֶפֶר שְׁבַתְפְּלָה" הוּא - שְׁבַשְׁעַת הַתַּפְּלָה,
צְרִיךְ לְהַכְנִיעַ הָרַע שֶׁבַפְּרָט', וְהָרַע
שֶׁבַכְלָל, תַּחַת ה'טוֹב'.

"הָרַע שֶׁבַכְלָל" - בַּבַּחֲנִינָת (מִלְאֲכֵי ג, כא):
**"וְעַסּוֹתֶם רְשָׁעִים כִּי יִהְיוּ אֶפֶר תַּחַת
כַּפּוֹת רַגְלֵיכֶם"** - הֵינּוּ: ה'תַּפְּלוּת שֶׁל
פּוֹשְׁעֵי-יִשְׂרָאֵל שֶׁמִּתְפַּלֵּל עִמָּהֶם" (פְּרָתוֹת ו:),
יְבַטֵּל הָרַע שְׁלָהֶם, וַיַּעֲשֶׂה מֵהָרַע כִּפּוֹסָא
לְקַדְשָׁה.

וְהָרַע שֶׁבַפְּרָט" - שְׁמַבְטֵל גּוֹפוֹ וְחֲמָרוֹ
הַמְגַשֵּׁם בְּשַׁעַת הַתַּפְּלָה.

וְעֵפֶר שְׁבַתְפְּלָה" - שִׁיקְשֵׁר עֲצָמוֹ עִם
ה'שׁוֹכְנֵי-עֵפֶר', וַיַּעֲזֹר אוֹתָם
בַּתַּפְּלוּתוֹ, שִׁיתַּפְּלוּ עִמּוֹ, בַּבַּחֲנִינָת (וַיַּעֲנֶה כו,
יט): **"הִקִּיצוּ וְרַנְּנוּ שְׁכְנֵי עֵפֶר"**.

וְזָהוּ שֶׁאֲמַר 'אֲבֵרָהֶם' בַּתַּפְּלוּתוֹ (בְּרֵאשִׁית יח,
כז): **"הִנֵּה נָא הוֹאֲלָתִי לְדַבֵּר אֵל ה',
וְאֲנֹכִי עֵפֶר וָאֶפֶר"**.

וְלַעֲזֹר 'שׁוֹכְנֵי-עֵפֶר' - זֶה יֵשׁ בַּפְּרָט'
וְבַכְלָל'.

'בַּפְּרָט': הֵינּוּ: 'חֻלְקֵי נַפְשֵׁי-חַיִּים-נִשְׁמָה
שֶׁלּוֹ' שֶׁבָּאוּ כְּבָר בְּגִלְגּוּל וְנִתְקַן.

וְבַכְלָל': הֵינּוּ: 'נַפְשֵׁי-חַיִּים-נִשְׁמָה שֶׁל
שׁוֹכְנֵי-עֵפֶר אֲחֵרִים' - לַעֲזֹר
אוֹתָם שִׁיתַּפְּלוּ עִמּוֹ.

וְזָהוּ בַּחֲנִינָת **"שִׁבְעָה שִׁבְעָה"** הַנֵּאמָר
בַּפְּרָה (בַּמִּדְבָּר יט, ד-יב-יט), **שֶׁכֹּל עֵינֵיהָ
'שִׁבְעָה', כַּמּוּבָא** (זֶהָר שָׁם; זֶהָר אַחֲרֵי עו: - בַּמִּדְבָּר-
רַבָּה יט, ב): **"שִׁבְעָה כְּבוֹסִין, שִׁבְעָה כַּהֲנִים"**
וְכוֹ' (שִׁבְעָה פְּעָמִים שִׁבְעָה - שִׁבְעַת פְּרוֹת, שִׁבְעַת שְׂרָפוֹת,
שִׁבְעַת הַזְּאוֹת, שִׁבְעָה כְּבוֹסִין, שִׁבְעָה טְמֵאִים, שִׁבְעָה
טְהוּרִים, שִׁבְעָה כַּהֲנִים) - זֶהוּ בַּחֲנִינָת 'תַּפְּלָה',
בַּחֲנִינָת (תְּהִלִּים קיט, קסד): **"שִׁבְעַת בְּיוֹם
הַלְלָתֶיךָ"**.

"עֵץ אֲרִז וְאֲזוּב וְשָׁנִי תוֹלַעַת" הַנֵּאמָר
בַּפְּרָה' (בַּמִּדְבָּר יט, ו) - הֵם בַּחֲנִינָת
ה'שְׁלֹשָׁה דְבָרִים', 'שְׁלֹשׁ קוֹלוֹת', שֶׁצְרִיךְ
לְתַקֵּן בַּתַּפְּלוּתוֹ.

(א) **"אֲרִז"** - זֶה בַּחֲנִינָת (קִהְלֵת ה, ב): **"קוֹל
כְּסִיל בְּרַב דְּבָרִים"** - לְהַעֲלוֹת אֶת
הַנּוֹפְלִים בַּ'אֲמוּנוֹת-כְּזָבוֹת', בַּחֲנִינָת 'דְּרָכֵי
הָאֲמֹרִי" (שְׁבַת פ"ו מ"י; שְׁבַת סז; תוֹסַפְתָּא שְׁבַת פ"ח),

שנאמר ב'אמורי' (עמוס ב, ט): "בגבה ארזים גבהו", והגבוהי-קומה הם כסילים על-פי-רוב.

(ב) "אזוב" - זה בחינת (שמות לב, יח): "קול ענות אנכי שמע" - שעל-ידי פונת-הלב בתפלה - מתקן את אלו ששכלם יותר ממעשיהם, בחינת 'קטני-קומה', בחינת 'אזוב'.

(ג) "וישני תולעת" - זה בחינת (תהלים מד, יז): "מקול מחרף ומגדף", בחינת (תהלים כב, ז): "ואנכי תולעת וכל איש הרפת אדם ובזוי עם" - שצריך להפך כל הבזיונות ל'כבוד', ולבטל את-עצמו מכל וכל כשעומד בהיכל המלך.

וזהו "שחיטה שרפה אסיפה" הנאמר ב'פרה' (במדבר יט, ג'ה-ט).

(א) "שחיטה" - זה בחינת בטול אמונת-כסילים, בחינת (הושע ה, ב): "ושחטה שטים העמיקו".

(ב) "שרפה" - זה בחינת חזיקי-הלב, בחינת (תהלים לט, ד): "חם לבי בקרבי".

(ג) "אסיפה" - זה בחינת בטול הבזיונות של השונאים, בחינת (בראשית ל, כג): "אסף אלקים את הרפתי".

ג.

(לקוטי-הלכות, השפמת-הבקר א, יב - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א רפב, 'אזמרה לאלקי בעודי')
פרשת פרה - הוא בחינת תשובה, בחינת (במדבר רבה יט, ח): "תבא אמו ותקנח על בנה".

כי על-ידי הנקודות-טובות שמוצאין - על-ידי-זה נבנע הרע, ועל-ידי-זה זוכין באמת לתשובה.

וזה בחינת (זהר חקת קפ: - על במדבר יט, ב): "פרה אדמה תמימה". "אדמה" - דא דינא קשיא. 'תמימה' - דא דינא רפיא.

דהינו: כשהוא בבחינת 'דינא-קשיא', שמתגבר הרע, בחינת 'דינא קשיא', חסו-שלום - אזי צריך לרפות ה'דין', על-ידי שמוצא בעצמו 'איזה נקדה-טובה' עדין.

וזה בחינת (במדבר יט, ב): "אשר אין בה מום, אשר לא עלה עליה על" - כי ה'נקדה-טובה', היא בחינת "יונה תמה" (על-פי שירי-השירים ה, ב: "יונתי תמתי". עיני בפנים אות ז), שאין בה שום מום, כי היא נאה ויפה, בחינת (שם א, ה): "שחורה אני ונאווה".

וזה בחינת (פיוט לפרשת-פרה): "מטהר טמאים, ומטמא טהורים" - כי זאת הבחינה, מה שדן את-עצמו לכף-זכות, ומוצא בעצמו נקודות-טובות, זאת הבחינה מטהרת טמאים ומטמא טהורים.

כי מי שהוא במדרגה התחתונה - צריך דוקא למצא זכות בעצמו, כדי שלא יפול לגמרי חסו-שלום, ועקר טהרתו ותשובתו על-ידי-זה דיקא.

אבל מי שהוא טהור - כשיחזיק עצמו במדרגת הטוב - בודאי נפגם על-ידי-זה, כי יפל לגדלות חסו-שלום, וכמו שאמרו רז"ל (נדה ל:): "אפלו כל העולם פלו אומרים לך צדיק אתה! היה בעיניך ברשע".

על-כן אמרו: "ברשע!" - ולא רשע-גמור חסו-שלום! - כי אסור להחזיק עצמו לרשע גמור חסו-שלום.

רק אדרבא: כשנדמה לו שהוא רשע-גמור חסו-שלום, ואפלו אם האמת

בלבד, להאמין בהשם ובמשה עבדו, כמו שכל ישראל מאמינים בפשיטות, בלי דרכי החכמות והשטות שלהם, שרוצים לחקור ולהבין איך דבר השם יתברך עם משה.

שאסור להעלות על הכתב, מפל-שכן על הפה, דבריהם ודעותיהם הזרות והסרוחות והמטנפות, המלאים קיא צואה יותר מבית-הכסא, ואין סרחון וריח רע גרוע מהם בעולם.

ועל-כן מצות פרה אדמה מטהרת מטמאת-מת - כי 'פרשת פרה',

הוא בחינת (קהלת ז, כג): "אמרת אהכמה והיא רחוקה ממני" (במדבר-רבה יט, ג; תנחומא חקת ו), כי היא "מטהרת טמאים ומטמאת טהורים" - שזה בודאי אי-אפשר להשיג ולהבין בשום דעת-אנושי כלל. והיא דיקא מטהרת מטמאת-מת, שעקר ה'טמאה' היא בחינת 'חקירת המקרים והפופרים', שהם 'סטרא-דמותא', כי הם עקר 'זהמת-הנפש'.

ועל-כן על-ידי מצות פרה, שהיא בחינת "חקת התורה", שמגלית

לנו שה'תורה' היא בחינת 'חקה', בחינת: "אמרת אהכמה והיא רחוקה", בחינת: "חקה חקקתי, גזרה גזרתי, אין לך רשות להרהר אחריה" - על-ידי-זה נטהרין מטמאת-מת - כי על-ידי-זה נתבטל 'סטרא-דמותא' - על-ידי שמאמינים בהשם-יתברך ובמצותיו, ואין חוקרין אחר שום טעם כלל, רק מקימין אותם בדרך 'חקה' לבד, שזה עקר ה'אמונה'.

ועל-כן על-ידי מצות פרה דיקא - שאנו מקימין מצותיו אף-על-פי שיש

בה שני הפכים, שהיא "מטהרת טמאים ומטמאת טהורים", שזה אי-אפשר להבין בודאי - ואף-על-פי-כן אנו מקימין אותה

הוא כף חסו-שלום - אף-על-פי-כן צריך להפש ולבקש, למצא בעצמו נקדה-טובה, לבל יהיה חסו-שלום רשע-גמור'.

ועל-ידי-זה נטהר, וזוכה לתשובה. וזה בחינת: "מטהר טמאים, ומטמא טהורים", כנ"ל.

ד.

(לקוטי-הלכות, נפילת-אפים ד, יט)

'פרשת פרה אדמה' מגלה לנו: שאי-אפשר להשיג ולהבין שום טעם במצות הבורא יתברך שמו, ואסור להרהר בזה כלל.

כמו שכתוב (במדבר יט, ב): "זאת חקת התורה", וכמו שפרש רש"י שם (על-

פי במדבר-רבה יט, א; תנחומא חקת ג; ח; מדרש תהלים ט; ילקוט קהלת יב, י; ועוד): "לפי שהשטן ואמות-העולם מונין את ישראל מה מצוה הזאת ומה טעם יש בה, לכך פתוב 'חקה', לומר: חקה חקקתי, גזרה גזרתי, אין לך רשות להרהר אחריה".

וזאת המצוה של פרה אדמה - לא ללמד על עצמו יצא, אלא ללמד

על הכלל בלוי יצא (ספרא ויקרא, בריקא דרבי ישמעאל) - לגלות ולהורות על כל מצות התורה: שאסור להרהר אחר טעמים כלל.

ועל-כן גם שאר המצות נקראים 'חקים', כמו שכתוב (בראשית כו, ה):

"חקותי ותורתיי", ופרש רש"י גם שם: "כגון 'אכילת חזיר' ולבישת שעטנז' וכו', שאמות-העולם מונין את ישראל כי אין בהם שום טעם" וכו'.

כי באמת: 'טעמי-המצות' נעלמים ונסתרים, ואי-אפשר להשיגם בדעת-אנושי כלל, רק צריכין לקימם באמונה

בְּאִמּוֹנָה לְבַד - עַל-יְדֵי-יָזָה אָנוּ מְמַשִּׁיכִין
עָלֵינוּ 'אִמּוֹנָה', לְקַיֵּם כָּל מִצְוֹתֵינוּ וְחֻקּוֹתֵינוּ
בְּלִי שׁוּם טַעַם כָּלְלִי; וְעַל-יְדֵי-יָזָה נִטְהָרִין
מִ'טְמֵאת-מֵת', שֶׁהוּא בְּחִינַת הַחֲקִירוֹת
וְהַכְּפִירוֹת הַנִּזְכָּרִים.

ה.

(לקוטי-הלכות, שחיטה ה, יח-יט-כ)

וְזָה בְּחִינַת "פְּרֶשֶׁת פָּרָה שְׁקוּרִין אַחַר
פּוֹרִים" (מגלה ל, וכתב אדמו"ר ז"ל
(ח"ב עד): "שבת-חלה הוא פור, ואחר-כך
נעשה פרה".

וְלִכְאוּרָה: מַה שִּׁיכּוֹת 'פּוֹר' ל'פָּרָה'? - כִּי
עַל-יְדֵי ה'פּוֹר', רָצָה לִפְגֹּם
בְּהַגְזֵרֶל שֶׁל יוֹם-הַכְּפּוֹרִים, שֶׁעַל-יְדּוֹ נִכְנָס
הַכַּהֵן-הַגָּדוֹל לְבֵית קֹדֶשׁ-קֹדְשִׁים לְהַמְתִּיק
כָּל הַדֵּינִים - שֶׁעַל-יְדֵי-יָזָה עָקַר הַתְּגַלּוֹת
הַהַעֲלָמָה, כִּי כָּל הַעֲלָמוֹת עַל-יְדֵי
הַדֵּינִים, שֶׁמֵּהֶם לָפַח הַסְּטֵרָא-אַחֲרָא וְהִיצַר-
הָרַע הַמַּעֲלִים הָאֵמֶת.

וְהָמֶן עַל-יְדֵי שֶׁ"הַפִּיל פּוֹר הוּא הַגּוֹרֵל"
(אסתר ג, ז; ט, כד) בְּכַשְׁפֵּי הָעֲצוּמִים -
רָצָה לִפְגֹּם בְּגּוֹרֵל-דְּקָדְשָׁה שֶׁל יוֹם-
הַכְּפּוֹרִים, שֶׁ"נָּתַן אַחֲרָן עַל שְׁנֵי הַשְּׁעִירִים,
גּוֹרֵל אֶחָד לָהּ, וְגּוֹרֵל אֶחָד לְעִזָּאזֵל" (ויקרא טז,
ח).

עַל-כֵּן כְּשִׁזְכוּ לְהַכְנִיעוֹ, וְנַעֲשֶׂה "פּוֹרִים
עַל שֵׁם הַפּוֹר" (אסתר ט, כו) - זֹכִינִן
אַחֲרֵי-כֵן לְטַהֲרַת הַפְּרָה-אֲדָמָה. כִּי "פְּרָה-
אֲדָמָה" וְשְׁעִיר הַמִּשְׁתַּלַּח, הֵם בְּבַחֲינָה
אַחַת, כִּי שְׁנֵיהֶם מַעֲשִׂיהֶם בַּחוּץ, כַּמּוֹכֵן
בַּסְּפָרִים (ריקאנטי, פְּרֶשֶׁת תְּצוּחָה), וְעַל-יָדָם דִּיקָא
עָקַר טְהָרַת וְסְלִיחַת עוֹזְנוֹת.

כִּי עָקַר מַעֲשֵׂה פְּרָה הוּא, שְׁצָרִיכִין
לְשַׁחֵטָה "נִכַח פֶּתַח אֶהֱל מוֹעֵד" (במדבר

יט, ד), שֶׁהוּא 'קֹדֶשׁ-קֹדְשִׁים' - לְהַמְשִׁיךְ
ה'הַמְתָּקָה' מִשֵּׁם, מ'קֹדֶשׁ-קֹדְשִׁים'.

עַד שֶׁבַתְקָה גָּדֹל לָפַח הַצְּדִיק' הַמְּתִיק
הַדֵּינִים, יִהְיֶה נִמְשָׁךְ ה'שִׁכְל-הַעֲלִיזוֹן',
שֶׁהוּא ה'הַמְתָּקָה' - עַד לַחוּץ מִמֶּשׁ -
שִׁיְהִיָּה נִמְשָׁךְ מִשֵּׁם 'עֲצוֹת נִפְלְאוֹת', עַד
שֶׁכָּל הָעוֹמְדִים בַּחוּץ מִמֶּשׁ, יִהְיֶה לָהֶם
תְּקוּהָ, לְבַל יֵאבְדוּ לְגַמְרֵי עַל-יְדֵי ה'הַתְּגַבְרוֹת
אֲבֵי אֲבוֹת הַטְּמֵאָה' חֲסוֹן-שְׁלוֹם, שֶׁהוּא
'טְמֵאת-מֵת', שֶׁהוּא מַעֲלִים הָאֵמֶת מְאֹד
מְאֹד, בְּכַמָּה מִיָּנִי הַעֲלָמוֹת וְהַסְּתָרוֹת בְּלִי
שְׁעוֹר וְעָרֵךְ.

אָבֵל ה'צְדִיק-הָאֵמֶת' נִכְנָס לְמָקוֹם שְׁנִכְנָס,
כִּי הוּא בְּחִינַת 'מִשָּׁה', שֶׁכָּל 'תְּקוּנָה'
מַעֲשֵׂה פְּרָה' שֶׁעָשׂוּ כָּל הַכַּהֲנִים-גְּדוֹלִים,
הַכָּל עַל-יְדּוֹ דִּיקָא, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (רש"י
במדבר יט, ב): "כָּלָם יִקְרְאוּ עַל שְׁמֹךְ",
ו"צְרִיכִין לְקַדֵּשׁ כָּלָם מֵאַפֵּר פְּרָה שֶׁל
מִשָּׁה" (רש"י פְּסָחִים עח. יומא ד).

כִּי אֵין מִי שִׁיּוּכַל לְתַקֵּן מַעֲשֵׂה פְּרָה, כִּי-
אִם בְּחִינַת 'מִשָּׁה' וְכוּ', שֶׁמְמַשִּׁיךְ
הַמְתָּקָה שֶׁל הַשִּׁכְל-הַעֲלִיזוֹן עַד לַחוּץ
מִמֶּשׁ, לְטַהֵר כָּל הַמְּנַחִים בַּחוּץ מִמֶּשׁ,
מ'טְמֵאתָם הַחֲזָקָה', שֶׁהוּא 'טְמֵאת-מֵת',
שֶׁהוּא 'אֲבֵי אֲבוֹת הַטְּמֵאָה' - לְטַהֲרֵם
מ'טְמֵאָה זֹאת.

וְעַל-כֵּן בְּאֵמֶת: 'מַעֲשֵׂה פְּרָה', נִמְשָׁךְ
מ'שִׁכְל גְּבַה וְעַמְק' מְאֹד מְאֹד, כִּי
הוּא "חֻקַּת הַתּוֹרָה" (במדבר יט, ב), בְּחִינַת (קהלת
ג, כג): "אֲמַרְתִּי אֶחְכְּמָה וְהִיא רַחוּקָה מִמּוֹנִי"
(במדבר-רבה יט, ג; תנחומא חֻקַּת ו), בְּחִינַת (שם פְּסוּק
כד): "עַמְק עַמְק מִי יִמְצְאוּנוּ" - שֶׁזָּה הַסּוּד
וְהַשִּׁכְל אֵינוֹ יוֹדֵעַ כִּי-אִם בְּחִינַת 'מִשָּׁה', כְּמוֹ
שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (במדבר-רבה יט, ו): "לָךְ גְּלִיתִי,
וְלֹא-אֲחִירִים חֻקָּה".

כי הוא עקר כלל כל ספרים הקדושים של התורה הקדושה, כי 'כלם נקראו על שמו', כי כבר "נתגלה לו בסיני כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש" (ירושלמי פאה פ"ב ה"ד; ויקרא י"ב כב, א) ולחבר 'ספר אמת'.

ועל-כן רק הוא יודע להמשיך 'המתקה' ו'טהרה' ו'שכל' כזה, שיאיר עד לחוץ ממש.

שזהו גם-כן בחינת 'מעשה הגורל של יום-כפור' - שעל-ידי שנכנס הפהך-הגדול בדם השעיר הנעשה בפנים, על-ידי זה המשיך 'שכל' ו'המתקה', עד שהכניע ובטל כל עונות ישראל, על-ידי 'שעיר המשתלח לעזאזל' - כי בגדל ה'שכל' העליון, הכניע כל הרע שבחוץ ממש, שעל-ידי זה המשיך סליחה לכל עונות ישראל.

כי זה עקר תקף כחו של הצדיק שהוא בבחינת 'משה', שהוא זוכה לבחינת 'עיל ונפיק' בתכלית שלמות העליון, שהוא זוכה לפנס למקום שנכנס, ל'שכל נעלם וגבה' מאד מאד, וממשיך 'המתקה נפלאה' ממש.

ועקר החדוש ביותר הוא: שיודע איך לצאת ולהוציא שכל כזה לחוץ ממש, להאיר על-ידי זה השכל, 'עצות אמתיות' לכל המנחים בחוץ ממש, לגלות גם להם האמת - להוציאם מההעלם אל הגלוי, להודיעם בכל מקום שהם, האמת לאמתו: "שהעולם הזה הכל הבלים אין בו ממש"! - אף-על-פי שהם משקעים במה שהם משקעים, אף-על-פי-כן האמת הוא אמת: "שהעולם הזה הוא הכל וריק"!

כי באמת הכל יודעים שהעולם הזה הכל, "צל עובר" (תהלים קמד, ד), כי איך אפשר

להכחיש זאת, שהאדם "היום בכאן ומחר בקבר" וכו' (ברכות כח: לג.) - אך מגדל התאוות המעלימין העולם, אין יודעין לתת עצות בנפשם, איך למלט נפשם מני שחת, ומחמת זה הם מסיחין דעתם מזה, וכרוכים אחר הבל-העולם וכו'.

אבל ה'צדיק-האמת' בחינת 'משה', בחכמתו העמקה ממשיך ה'שכל' מ'מקום גבה ודק' מאד מאד, עד שמגלה ההעלמה, ומאיר האמת בכל העומדים בחוץ ממש, ומאיר גם בהם 'עצות-אמתיות', איך להציל נפשם, שלא יאבדו לגמרי על-כל-פנים חסוֹשֵׁלוֹם.

וזוה (קהלת יב, י): "בקש קהלת למצא דברי חפץ וכתוב ישר דברי אמת", שדרשו רז"ל (מדרש תהלים ט): "שבקש לידע סוד הפרה אדמה כמשה" וכו'.

הינו: כי 'קהלת' קורא תגר בספרו על העולם, וצועק בקול גדול מאד, גדל הכל העולם, כמו שפתוב (שם א, ב): "הכל הבלים, הבל הבלים, הבל הבל". וכן הרבה - על-כן סבר: שידע 'סוד פרה אדמה' כ'משה'.

אבל יצתה בת-קול: "כתוב ישר דברי אמת" - כי אף-על-פי שקוראים וצועקים שהעולם הכל-הבלים, אף-על-פי-כן אין מי שיגלה העלמה זאת, כי-אם בחינת 'משה', שיכול לכתב "ישר דברי אמת", הינו: שפותב 'ספרים-אמתיים' כאלה בתורה, שעל-ידם נשלמת התורה, שעל-ידי זה ממשיכין השכל ממקום שממשיכין, שעל-ידי זה דיקא יכולין להאיר האמת גם בחוץ.

שזהו בחינת סוד "פרה אדמה תמימה" (במדבר יט, ב), שהוא 'תקף הדין' מאד

(זהר דקת קפ:), שעל־ידי דיקא נמתק הדין בשרשו, על־ידי גדל כחו של משה, וכנ"ל.

אבל שלמה לא זכה לזה, מאחר שאמר (משלי ל, א): "לאִיתִיאל וְאָכַל", כִּמּוֹ שְׁאָמְרוּ רַז"ל [אתי אל ואוכל. עין־שם] (שמות־רבה ו, א; שיר־השירים רבה א, י; תנחומא וארא ה).

ו.

(לקוטי־הלכות, העושה שליח לגבות חובו ג, כה־כו - על־פי לקוטי־מוהר"ן ח"א ת, ו'איתי מנרת זהב')

וְזֶה בְּחִינַת "פְּרֶשֶׁת פָּרָה שְׁקוּרִין אַחַר פּוּרִים" (מגלה ל, א) כִּי "מִתְחַלָּה הוּא פוּר, וְאַחֲרֵיכֵן נַעֲשֶׂה פְּרָה" וְכוּ', כִּמּוֹ שֶׁכָּתַב אַדְמו"ר ז"ל בְּלְקוּטֵי־תַנְיָנָא (ח"ב עד).

כִּי 'פְּרָה' מְטַהֶרֶת מ'טְמֵאת־מֵת', שֶׁהוּא 'הַסְתַּלְקוּת הַרוּח־חַיִּים' שֶׁנִּמְשָׁךְ מֵהַצַּדִּיק. וְאִז שׁוֹלֵט רֹוּח־הַטְּמֵאָה שֶׁהוּא רֹוּחַ שֶׁל הַרְבֵּד־קְלֶפֶה, שֶׁהוּא 'סְטְרָא־דְמוּתָא'.

כִּי "רְשָׁעִים בְּחַיֵּיהֶם קְרוּיִים מֵתִים" (בְּרִכּוֹת יח:), ו'פְּרָה' מְטַהֶרֶת מִזֶּה. וְעַל־כֵּן הִיא "אַדְמָה תְּמִימָה" (בַּמְדָּבָר יט, ב) - לְהַכְנִיעַ וּלְבַטֵּל בְּחִינַת "עֲשׂו אַדְמוּנִי" (בְּרֵאשִׁית כה, כה), שֶׁהוּא 'סְטְרָא־דְמוּתָא', שֶׁהוּא ה'רוּח־דְקֶלֶפֶה', כִּי אִין הַדִּין נִמְתַּק אֶלָּא בְּשִׂרְשׁוֹ, כִּי צָרִיךְ הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל לְהוֹרִיד אֶת־עַצְמוֹ לְתוֹךְ הַמְדַּה־רָעָה שֶׁל הַרְשָׁע, שֶׁהוּא הַצְנֹד שֶׁלֹּ - לְהַכְנִיעוֹ וּלְבַטְלוֹ כִּנ"ל.

שִׁזְהוּ בְּחִינַת כָּל עֲנִין 'מַעֲשֵׂה פְּרָה' ו'שְׁעִיר הַמִּשְׁתַּלַּח' וְעִגְלָה עֲרוּפָה' - שֶׁמַּעֲשִׂיהֶם בְּחוּץ. דְּהֵינּוּ: שִׁיּוּצָאִין לְחוּץ, שֶׁשֶׁם יֵשׁ לָהֶם אַחִיזָה, וּמִזְרִידִין אֶת־עַצְמָם לְתוֹךְ הַצְנֹד שֶׁלָּהֶם, שֶׁעַל־יְדִיזָה מְכַנְיַעִין וּמְבַטְלִין תַּקְפָּה אַחִיזָתָם.

שִׁזְהוּ בְּחִינַת 'פְּרָה אַדְמָה', שֶׁמְטַהֶרֶת מ'טְמֵאת־מֵת', שֶׁהוּא עֵקֶר ה'טְמֵאָה' שֶׁנִּמְשָׁךְ מ'חֵטָא אַדְם־הָרֵאשׁוֹן'. וְכֵן עִגְלָה עֲרוּפָה', שֶׁמְכַפֶּרֶת עַל ה'מֵת', שֶׁהוּא ה'חָלָל הַנִּמְצָא'. וְכֵן 'שְׁעִיר הַמִּשְׁתַּלַּח', שֶׁמְכַפֵּר בְּיוֹם־הַכַּפּוּרִים עַל 'כָּל עֲוֹנוֹת יִשְׂרָאֵל', הֵינּוּ כִּנ"ל.

כִּי 'הַמֶּן' רָצָה לְפָגֵם עַל־יְדֵי ה'פּוּר' וְה'גּוֹרֵל' שָׁלוֹ - בְּה'גּוֹרֵל שֶׁל יוֹם־הַכַּפּוּרִים, שֶׁנִּתֵּן הַכַּהֲנָן־גָּדוֹל "עַל שְׁנֵי הַשְּׁעִירִים גְּרָלוֹת, גּוֹרֵל אֶחָד לָהּ וְגּוֹרֵל אֶחָד לְעִזָּאזֵל" (וַיִּקְרָא טז, ח), כִּדִּי לְכַפֵּר עֲוֹנוֹת יִשְׂרָאֵל עַל־יְדֵי־זֶה דִּיקָא.

כִּי כָּל הָעֲוֹנוֹת נִמְשָׁכִין מ'עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע" (בְּרֵאשִׁית ב, ט"ז), שֶׁהוּא 'זְהֵמַת־הַנֶּחֱשׁ', שֶׁעַל־יְדוֹ נִמְשָׁךְ מִיְתָה לְעוֹלָם - כִּי עֵקֶר ה'בְּחִירָה' שֵׁישׁ לְאָדָם, הוּא מַחְמַת שֵׁישׁ 'טוֹב וְרָע'. אָבֵל 'שֵׁרֵשׁ הַטוֹב וְהָרָע' מֵהֵיכָן נִמְשָׁךְ - זֶה אִי־אֶפְשָׁר לְדַעַת בְּשִׁכְל־אֲנוּשֵׁי בְּשׁוּם אִפְן וְכוּ'.

ו'אַדְם־הָרֵאשׁוֹן' שֶׁרָצָה לְכַנֵּס לְדַעַת זֹאת, וְאָכַל מ'עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע" - עַל־יְדִיזָה פָּגַם מְאֹד, וְגַרַם 'מִיְתָה' לְדוֹרוֹת.

ו'מִיְתָה' - הִיא 'הַפֶּךְ הַרוּח־חַיִּים' שֶׁנִּמְשָׁךְ עַל־יְדֵי ה'צַדִּיק־הָאֱמֵת', שֶׁהוּא בְּחִינַת "עֵץ הַחַיִּים" (בְּרֵאשִׁית ג, כב־כד), שֶׁהוּא מְמַשֵּׁךְ ה'רוּח־חַיִּים' מְשִׁרְשׁוֹ, מִבְּחִינַת 'תְּפִלָּה' וְכוּ', שֶׁהוּא שֵׁרֵשׁ ה'מַעֲיָן הַיּוֹצֵא מִבֵּית ה'" (יואל ד, יח), מִבֵּית 'קַדְשֵׁי־קִדְשִׁים' וְכוּ' - שֶׁאִי־אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיגוֹ בְּשׁוּם שִׁכְל, וְאִי־אֶפְשָׁר לְקַבֵּל מִשָּׁם, כִּי־אִם עַל־יְדֵי 'תְּפִלָּה' וְתַחֲנוּנִים, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'אַמוּנָה' וְכוּ'.

וְאֵז זֹכִיךְ לְהַמְשִׁיךְ מֵעֵין הַחֲכָמָה מִשָּׁם -
 לְבָרֵךְ אֶפְסֵק הַהֲלָכָה, שְׁעַל-יְדֵי־זֶה
 דִּיקָא מְבַרְרִין "עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע", דְּהִינּוּ:
 שְׁמְבַרְרִין ה'טוב' מִהֲרַע, ה'מִתָּר' מִהֲאֶסוּר'
 וְכוּ'.

וְזֶה בְּחִינַת הַגּוֹרֵל שֶׁל הַבְּהֵן-גָּדוֹל בְּיוֹם-
 הַפְּפוּרִים שֶׁנִּתֵּן "עַל שְׁנֵי הַשְּׁעִירִים",
 "שֶׁהָיוּ שְׁנֵיהֶם שְׂוִים בְּקוֹמָתָם וּבְמִרְאֵיהֶם"
 (יוֹמָא סב.), וְאִי-אֶפְשָׁר לְבָרֵךְ לִידַע מִי לֵה'
 וּמִי לַעֲזֹאזֵל, כִּי-אִם עַל-יְדֵי גּוֹרֵל, שֶׁהוּא
 'לְמַעַלְהָ-מַה-שֶּׁכָּל'.

כִּי בְּה'שֶׁכָּל' אִי-אֶפְשָׁר לְהַבִּין כָּלֵל מִהִיכָן
 נִתְחַלְקִין ה'טוב' וְהֲרַע, שֶׁהֵם בְּחִינַת
 "שְׁנֵי הַשְּׁעִירִים" - שֶׁבְּתַחֲלָה שְׁנֵיהֶם שְׂוִים
 לְגַמְרֵי, וְאַחֲרֵכֶּךָ נִתְחַלְקִין, זֶה לֵה' לִפְנֵי
 וְלִפְנֵי, וְזֶה לַחוּץ לְגַמְרֵי לַעֲזֹאזֵל.

אָבֵל אָנוּ מֵאֲמִינִים, אֲף-עַל-פִּי שְׂאִי-אֶפְשָׁר
 לְהַבִּין זֹאת בְּשֶׁכָּל, אָנוּ מֵאֲמִינִים
 שֶׁהַכֹּל "מֵאֵת ה' צְבָאוֹת יִצְאָה" (ישעיהו כח,
 כט), כִּי "בְּחִיק יוֹטֵל הַגּוֹרֵל, וּמֵה' כָּל
 מִשְׁפָּטוֹ" (משלי טז, לג), שֶׁהַגּוֹרֵל יוֹצֵא מֵאֵת ה',
 מִי לֵה', וּמִי לַעֲזֹאזֵל, כִּפִּי דְרָכֵינוּ הַנִּפְלְאִים.

וְעַל-יְדֵי־זֶה דִּיקָא נִתְבָּרַר בְּחִינַת "עֵץ
 הַדַּעַת טוֹב וְרַע" - שְׂאִי-
 אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג מִהִיכָן נִמְשָׁךְ ה'טוב' וְרַע,
 וְכֵן-ל'.

אָבֵל הָמֵן רָצָה לִפְגֹּם בְּזֶה, כִּי הוּא כָּפַר
 וְאָמַר: שֶׁהַגּוֹרֵל בְּמִקְרָה חֲסוּשׁוֹשְׁלוֹם,
 וְהָיָה מְכַשֵּׁף גָּדוֹל, וְאָמַר: שֶׁיְכוּל בְּכַשְׂפִּים
 וּבְשִׁמּוֹת-הַטְּמָאָה, לְהַמְשִׁיךְ הַגּוֹרֵל' כִּמוֹ
 שֶׁהוּא רוֹצֵה. כִּי אָמַר: שֶׁהַרוּח־חַיִּים יְכוּל
 כָּל אֶחָד לְהַמְשִׁיךְ בְּרָצוֹנוֹ לְכָל מֵה שֶׁהוּא
 רוֹצֵה, שֶׁזֶה הָיָה בְּחִינַת 'חֲטָא הַעֲגָל',

שֶׁהַצְּלִיחַ מַעֲשֵׂה שְׁטָן וְהָיָה בּוֹ רוּח־חַיִּים,
 כִּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י שָׁם (שְׁמוֹת לב, ה) וְכוּ'.

הִינּוּ: כִּי זֶה הָיָה עֶקֶר הַפָּגָם, שֶׁבְּגָדֵל
 הַכַּשְׂפִּים שֶׁל הָעֶרְב־רֹב, הָיוּ יְכוּלִים
 לְהַמְשִׁיךְ הַרוּח־חַיִּים' לְכָל מֵה שֶׁרָצוּ, אֶפְלוּ
 לְדוֹמָמִים וְצוֹמְחִים - כִּי הַרוּח־חַיִּים שֶׁל
 הַסְּטֵרָא-אַחֲרָא גָּדוֹל בְּשַׁעֲתָם מְאֹד, בְּבְחִינַת
 'רוּח־סַעֲרָה', 'רוּח־הַטְּמָאָה' - כִּי הַשָּׁם-
 יִתְבָּרַךְ נָתַן לָהֶם כַּח כְּזֶה בְּשִׁבִיל הַבְּחִירָה
 וְכוּ'.

וּמִגָּדֵל כָּחֵם הָרַע לְהַמְשִׁיךְ הַרוּח־חַיִּים'
 לְכָל דָּבָר, הֵם בּוֹפְרִים לְגַמְרֵי -
 כָּאֵלוּ הֵם בְּרִשׁוֹתָם, וְיְכוּלִים לַעֲשׂוֹת כָּל מֵה
 שֶׁרָצוּ, וּלְמַלְאוֹת כָּל שְׂרִירוֹת לְבָם הָרַע, שֶׁזֶה
 כָּל כּוֹנֵנָתָם הָרַעָה בְּכָל הָעֲבוּדָה-זָרָה שֶׁלָּהֶם,
 וּבְכָל מִינֵי כְּפִירוֹת שֶׁלָּהֶם.

וְפָרָה-אֲדָמָה' מְכַפֵּר עַל-כִּלְזָה - כִּי בְּזֶה
 אָנוּ מִרְאִין: שֶׁיֵּשׁ כַּח
 לְיִשְׂרָאֵל לְבָרֵךְ הַרוּח־חַיִּים' מִתְקַף
 הַסְּטֵרָא-אַחֲרָא' שֶׁיוֹנֵק מִתְקַף הַדִּין, שֶׁהוּא
 בְּחִינַת "אֲדָמָה תָּמִימָה", בְּחִינַת "עֲשׂו
 אֲדָמוֹנִי".

כִּי ה'צְדִיק' בְּחִינַת 'מִשָּׁה' - יְכוּל לְהוֹרִיד
 אֶת-עֲצָמוֹ גַּם לְשָׁם, וּלְשַׁבֵּר הַצְּנוּר
 הָרַע' שֶׁלָּהֶם, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'טְמֵאת-מֵת',
 וּלְשַׁבְּרוֹ וּלְהַכְנִיעוֹ, וּלְטַהֵר אֶת יִשְׂרָאֵל עַל-
 יְדֵי־זֶה דִּיקָא.

כִּי דִיקָא 'פָּרָה-אֲדָמָה', מְטַהֵרֵת מִטְּמֵאת-
 מֵת' - הִינּוּ כֵּן-ל': שֶׁדִּיקָא עַל-יְדֵי הַצְּנוּר
 שֶׁלָּהֶם, מְכַנְיַעִין אוֹתָם, כֵּן-ל'.

"זאת התורה אדם כי ימות באהל" (במדבר יט, יד)

ז.

(ח"א יג, ה)

יש ארבע חיות ב'תורה' וכו'. ו'אדם שבתורה', זה בחינת (במדבר יט, יד): "זאת התורה אדם". ויש בה 'קלות וחמורות', שהם בחינת (הקדמת הזוהר יג): "מסכני ועתירי".

[זה לשון הזוהר שם: "נעשה אדם בצלמנו כדמותנו" (בראשית א, כו). "נעשה אדם" - משותפא כלל דכר ונוקבא. "בצלמנו" - עתירי. "כדמותנו" - מסכני].

ח.

(כתב"ד רבנו ז"ל השיך לח"א יג הנ"ל - הנדפס בסוף הספר)

ה'אדם' בחינת (הקדמת הזוהר יג): "מסכני ועתירי", כמו שכתוב (בראשית א, כו - הקדמת הזוהר שם): "נעשה אדם בצלמנו" - עתירי. 'כדמותנו' - מסכני. וכו'.

ו'אדם', זה בחינת (במדבר יט, ד): "זאת התורה אדם" - כי בה 'קלות וחמורות', ויש בה 'קומה שלמה', רמ"ח אברים ושס"ה גידים" (זהר וישלח קע: תקוני זוהר נ).

ט.

(ח"א לז, ג)

ה'גוף' לגבי ה'נפש' - הוא בחינת 'חמר', 'בהמה', 'סכלות', 'השד', 'מיתה', ו'שכחה', בחינת 'חכמות-היצוניות' - כנגד 'חכמות-התורה', שהם בחינת 'אדם' - בחינת 'צורה', 'אור', 'חכמה', 'זכרון', ו'חיים'. וצריך כל אדם להכניע ה'חמר', הינו: בחינות 'מיתה', בחינת 'סכלות של הגוף של הארבע-יסודות' וכו', שהם ה'תאוות' - דהינו: להפריש עצמו מכל ה'תאוות'.

וזה נעשה על-ידי ה'תענית' - שעל-ידי ה'תענית', מחלישין ה'ארבע-יסודות', ונתבטל ה'חמר', 'סכלות', 'השד', 'שכחה', 'בהמה'. ונתגבר ונתעלה בחינת ה'שכל', וה'צורה', ה'אור', וה'זכרון', 'אדם' וכו'.

והוא בחינת 'אדם', כמו שכתוב (במדבר יט, ד): "זאת התורה אדם".

וזה אותיות 'אדם': 'מ"ם סתומה' - הוא בחינת 'תענית', בחינת 'עולם-הבא' וכו'. ו'דל"ת' - הוא רמז ל'ארבע-יסודין' שנשפלים על-ידי ה'תענית'. ונתעלה ה'שכל' הרמוז ב'אל"ף', כמו שכתוב (איוב לג, ב): "ואאלפך חכמה".

י.

(ח"א צב)

על-ידי ש'אדם' שהוא בחינת 'תורה', כמו שכתוב (במדבר יט, יד): "זאת התורה אדם" - "נע ונד" (בראשית ד, יב"ד) אפילו בתוך ביתו - יכול להמתיק הדינים ולהחיות מתים.

יא.

(ח"א קא)

צריך האדם להתיגע בתורה, ולהמית עצמו עליה, כמו שאמרו חז"ל (ברכות סג:) על פסוק (במדבר יט, יד): "זאת התורה אדם כי ימות באהל", "אין התורה מתקיימת, אלא במי שממית עצמו עליה", דהינו: 'עצמינותו', המדות והתאוות רעות החקוקים על 'עצמותיו'.

ועל-ידי שמתגע בתורה עד שיזכה להבין אותה - על-ידי-זה יוצא מ'אנפיד-חשוכין' ל'אנפיד-נהירין', ונתבטל ממנו ה'שעבוד של המדות והתאוות-רעות של הע' עבו"ם', שהם ה'אנפיד-חשוכין'.

וְאִזְ נִקְרָא: 'אָדָם', בְּחִינַת: "זֹאת הַתּוֹרָה
 אָדָם", בְּחִינַת (יבמות סא): "אתם
 קרויים אדם, ואין העפויים קרויים אדם" -
 כי עקר שם 'אדם' זוכין על ידי ה'תורה'. כי
 עקר שם 'אדם', הוא ה'שכל-האמתי' של
 'הכמות-התורה'.

כִּי יֵשׁ 'שְׁלֹשׁ-שִׁבְלֵי־זוֹת': א) 'שִׁבְלֵי-פְּשׁוּט' -
 בְּחִינַת 'הַכְּמָה'. ב) וּכְשִׁלּוּמֵד וּמִבֵּין -
 זֶה נִקְרָא 'פִּינָה'. ג) וְאַחֲרֵיכֵן כְּשִׁיזְדַּע הַתּוֹרָה
 - זֶה נִקְרָא 'דַּעַת'.

וְאִלוֹ הַ'שְׁלֹשֶׁה-שִׁבְלֵי־יִים' - הֵם בְּחִינַת
 'שְׁלֹשׁ פְּעָמִים י"ק'. כִּי י"ק' הֵם
 'הַכְּמָה וּבִינָה', שִׁבְלֵי־זוֹת בְּכָל אֶחָד
 מֵהַ'שְׁלֹשֶׁה-שִׁבְלֵי־זוֹת'. וְ'שְׁלֹשׁ פְּעָמִים י"ק',
 הוּא גִימְטְרִיא 'אָדָם'.

נִמְצָא: שְׁעַקֵּר שֵׁם 'אָדָם' - הוּא בְּחִינַת
 הַ'שִׁבְלֵי-הָאֱמֵתִי', דְּהֵינּוּ: 'הַכְּמוֹת-
 הַתּוֹרָה', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'אֲנַפְיֵי-נְהִירֵיךָ' -
 בְּחִינַת 'הִרְחַקַת וְשִׁבִירַת כָּל הַתְּאוֹזוֹת וּמִדּוֹת-
 רְעוּת, כַּנִּל'.

יב.

(ח"א רמה)

יֵשׁ 'חֲדָרֵי-תּוֹרָה' - וּמִי שְׁזוֹכָה לָהֶם:
 כְּשִׁמְתַּחִיל לְחַדֵּשׁ בַּתּוֹרָה, הוּא נִכְנָס
 בְּהַחֲדָרִים, וּמְחַדֵּר לְחַדֵּר וְכו'.

אָבֵל צָרִיךְ לְזַהֵר מְאֹד: 'לְבַל יִטְעֶה
 בְּעֵצְמוֹ!' - כִּי יֵשׁ כְּמָה וְכְמָה חֲדוּשֵׁיךְ
 שְׂאִינָם בָּאִים מִשָּׁם, רַק מ'הִיכְלֵי-הַתּוֹרָה',
 וְיֵשׁ שָׁם 'חֲדוּשֵׁים נָאִים שֶׁנִּדְמִים לַהֲשִׁגוֹת'.

לְמַשָּׁל: כְּשִׁכּוֹתֵבִין תַּבַּת 'אָדָם' - זֶה מְרַמֵּז
 עַל 'דְּמוּת הָאָדָם', אָבֵל הוּא רַק
 'רִמְזוֹ בְּעֵלְמָא', כִּי אֵין פְּתוּב שָׁם 'צִיּוֹר
 הָאָדָם'. וְיֵשׁ שְׂמֵצִירֵיךְ 'צוּרַת הָאָדָם', וְשָׁם
 נִגְלָה יוֹתֵר קֶצֶת 'דְּמוּת הָאָדָם', וְאֶף-עַל-פִּי-
 כֵּן אֵין זֶה 'אָדָם מְמֹשׁ' - רַק ה'אָדָם בְּעֵצְמוֹ',
 הוּא ה'אָדָם בְּאֱמֵת'.

כְּמוֹ-כֵּן יֵשׁ כְּמָה 'חֲדוּשֵׁי-תּוֹרָה' שֶׁהֵם כְּמוֹ
 שְׁכּוֹתֵבִין תַּבַּת 'אָדָם' לְבַד - כִּי
 ה'תורה' הִיא בְּחִינַת 'אָדָם', כְּמוֹ שְׁכַתוּב
 (במדבר יט, יד): "זֹאת הַתּוֹרָה אָדָם".

וְיֵשׁ שְׁנִכְנָס לְפָנִים מְזֵה, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵּן אֵין
 זֶה 'אָדָם'. רַק כְּשִׁזּוֹכִין אֶל ה'תורה'
 בְּעֵצְמוֹ, זֶהוּ בְּחִינַת 'אָדָם בְּאֱמֵת'.

וְזֶהוּ: "זֹאת הַתּוֹרָה אָדָם" - "זֹאת
 הַתּוֹרָה" דִּיקָא - שְׂרַק ה'תורה'
 הָאֱמֵתִיּוֹת, הוּא בְּחִינַת 'אָדָם'.

הַפְּטֵרַת פְּרַשַׁת פָּרָה

"וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוּרִים וְטָהַרְתֶּם, מִכֹּל
טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכֹּל גְּלוּלֵיכֶם אֲטַהַר אֶתְכֶם"
(יחזקאל לו, כה)

יסורין בלא עון" (שבת נה.). ועליבן ה'מקוה'
שמושיע מכל הצרות ומכל היסורים, הוא
מטהר מכל ה'טמאות', ומכל ה'חטאים'.

א.

(ח"א נא)

'קִדְּם־הַבְּרִיאָה' הָיָה 'כָּלֹּ אֶחָד', 'כָּלֹּ
אָמֶת', 'כָּלֹּ טוֹב', וְכָלֹּ
קִדְּשׁ' - וְאֶפְלוּ שֵׁם 'טָהוּר' לֹא הָיָה שִׁדְּךָ
לֹאמַר - כִּי 'טָהוּר' אֵין שִׁדְּךָ אֶלָּא בְּשִׂישׁ
'טְמֵאָה', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (יחזקאל לו, כה):
"וְטָהַרְתֶּם מִכֹּל טְמֵאוֹתֵיכֶם."

כִּי ה'טָהַרְהָ' מְרַמֶּזֶת שִׂישׁ 'טְמֵאָה', וְהוּא
סִימָן שִׁישְׁתִּלְשַׁל עַד שִׁיהִיָּה 'טְמֵאָה'.
וְעַל־כֵּן אֶפְשֵׁר לְזַבֵּד וּלְהַעֲלוֹת ה'טְמֵאָה'
ל'טָהַרְהָ' - כִּי הִיא בְּעֶצְמָהּ נִשְׁתַּלְשַׁלָּה
מ'טָהַרְהָ', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (יחזקאל לו, כה):
"וְטָהַרְתֶּם מִכֹּל טְמֵאוֹתֵיכֶם."

ב.

(פתב"ד רבנו ז"ל ה'שידך לח"א
נא הנ"ל - הנדפס בסוף הספר)

אם אין 'טְמֵאָה', לֹא צְרִיךְ 'טָהַרְהָ', כִּי אֵל
'טְמֵאָה' שִׁדְּךָ 'טָהַרְהָ', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב
(יחזקאל לו, כה): "וְטָהַרְתֶּם מִכֹּל טְמֵאוֹתֵיכֶם",
וְדַרְךְ ה'טָהַרְהָ' יְכוּלָה לְתַקֵּן אֶת־עֶצְמָהּ.

ג.

(ח"א נו, ז)

ה'מקוה' מטהר מכל הטמאות, כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב (יחזקאל לו, כה): "וְזָרַקְתִּי
עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוּרִים וְטָהַרְתֶּם" - כִּי "אֵין

ד.

(ח"א נט, א)

ה'רוח' הוא ב'לב', בבחינת (יחזקאל לו, כו):
"וְנָתַתִּי לְכֶם לֵב חֲדָשׁ וְרוּחַ
חֲדָשָׁה".

ה.

(ח"א סא, ה)

מִי שֶׁכָּבַר נִשְׁקַע ב'טִנְפַת שֵׁל הַמִּזְתָּרוֹת',
עַל־יְדֵי פָּגַם 'אֲמוּנַת־חַכְמִים' - יֵשׁ
'מִים' שֶׁמְטַהֵר מ'זֵאת הַטִּנְפַת', בְּבַחֲיִנַת
(יחזקאל לו, כה): "וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוּרִים
וְטָהַרְתֶּם, מִכֹּל טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכֹּל גְּלוּלֵיכֶם
אֲטַהַר אֶתְכֶם". וְעַל־יְדֵי־זֶה בָּא ל'עֲצָה־
שְׁלֵמָה'.

"וְנָתַתִּי לְכֶם לֵב חֲדָשׁ, וְרוּחַ חֲדָשָׁה אֲתֵן
בְּקִרְבְּכֶם, וְהִסְרֵתִי אֶת לֵב הָאֲבֵן מִבְּשָׂרְכֶם,
וְנָתַתִּי לְכֶם לֵב בָּשָׂר" (יחזקאל לו, כו)

ו.

('שיר־נְעִים' בְּתַחֲלַת הַסֵּפֶר)

נִקְבַּ "לֵב הָאֲבֵן" (יחזקאל לו, כו), וְהָאֵר לִי
מִשָּׁם מְעַט פְּנִיךְ "בְּרַה בַּחֲמָה" (שיר־
הַשִּׁירִים ו, י).

ז.

(ח"א כה, א)

כְּשִׁיּוּצֵא מִ"שְׂרִירוֹת הַלֵּב" (על-פי דברים כט, יח), וּמִשֶּׁבֶר "לִבּוֹ הָאָבִן" (על-פי יחזקאל לו, כו) - זֶה בְּחִינַת 'שְׂמִיר', שֶׁעַל-יָדוֹ נִכְנַע הָאָבִן.

י.

(ח"ב טו)

יֵשׁ "לֵב אָבִן" (יחזקאל לו, כו), דְּהִיְנוּ: "אֲבִירֵי לֵב הָרְחוּקִים מִצְדָּקָה" (ישעיהו מו, יב). וְזֶהוּ (תהלים קיד, ח): "הַהֶפְכִי הַצּוּר אַגַּם מַיִם" - שֶׁנִּתְהַפֵּךְ לְלֵב רַךְ לְהִתְנַדֵּב לְצְדָקָה.

ח.

(ח"א כח, ג)

אֵלּוּ בְנֵי-אָדָם הָרוֹצִים לְעֲרוֹךְ עֲבוֹדָתָם, עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה שֶׁשׁוֹמְעִים מִתְלַמְּיֵי-חֲכָמִים שְׂדִיךְ-יְהוּדָאִין שֶׁמְקַבְּלִים תּוֹרָתָם הַנְּפוּלָה מֵ'אֲלֹפִיךְ-הַנְּפוּלִים'. וּבִאֲמַת "אִין לָהֶם עַל מַה שֵּׁיִסְמְכוּ" (תְּגִיגָה פ"א מ"ח), כְּמוֹ הַ'שָּׂדִים שֶׁפּוֹרְחִין בְּאִוִיר'.

יא.

(ח"ב פג)

עַל-יְדֵי 'תְּקוּן-הַבְּרִית' - נַעֲשֶׂה בְּךָ-חֹרִין, וְלוֹבֵשׁ גּוֹף קָדוֹשׁ מִ'בְּרַח-עֲדוֹן, וְנִתְרוֹמַם מִזְלוֹ, וְזוֹכֵה לְעֵשֶׂר, וְנִתְחַזַּק 'צְרוּר-הַטּוֹב', הִיְנוּ: "לֵב בְּשָׂר" (יחזקאל לו, כו).

ט.

(ח"א עח)

וּכְשֶׁתִּתְלַמְּדוּ-חֲכָם הָאֲמִתִּי רוֹאֶה מִחֲשַׁבְתָּם הִרְעָה, אוֹמֵר לָהֶם: שִׁיּוּצֵאוּ ה'טִינָא' מִלְּבָב, שֶׁנַּעֲשֶׂה עַל-יְדֵי-זֶה "לֵב הָאָבִן" (יחזקאל לו, כו), וְאֵל יִכְפְּרוּ בַּהֶקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי ה'טִינָא' וְ"לֵב הָאָבִן", הוּא מִבְּחִינַת ה'אֲלֹפִיךְ-הַנְּפוּלִים'.

יב.

(ח"י מוה"ר"ן שלט)

אָמַר: "שְׁלַעְתִּיד יִהְיֶה כָּל הָעוֹלָם אֲנָשִׁי בְּרַסְלָב"! [לְעֵתִיד-לְבוֹא וְנֹעַט דִּי גֵאנְצֶע וְנֹעֶלְט זַיִן בְּרַסְלָבֶער חֲסִידִים].

וְכִי שְׂבוּנָה בֵּיתוֹ עַל-יְדֵי ה'תְּלַמְּיֵי-חֲכָמִים הָאֲמִתִּיִּים, שֶׁהֵם יְסוּד כָּל דְּבַר - "יֵשׁ לָהֶם עַל מַה שֵּׁיִסְמְכוּ" (תְּגִיגָה ש"ס).

דְּאִיתָא בְּמִדְרַשׁ (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה לז, כא) עַל פְּסוּק (יחזקאל יא, יט; לו, כו): "וְנִתְתִּי לָכֶם לֵב בְּשָׂר" - "אֵל תִּקְרֵי בְּשָׂר, אֲלֵא בְּסַר, שִׁיְהִיָּה כָּל אֶחָד בּוֹסֵר בַּחֶלֶק שֶׁל חֲבֵרוֹ". "לֵב בְּסַר", אוֹתִיּוֹת 'בְּרַסְלָב'.

טז.

(ח"א עח)

כְּשֶׁאָדָם דְּבוֹק לְמַלְכוּת-אֲמִתִּי, וּמִדְבַר 'תּוֹרָה' אוֹ 'תְּפִלָּה' - מוֹצִיא וּמִכְנִים רִוַח-הַקְּדוּשָׁה.

גַּם כְּשִׁיּוּצֵא מִזְלַאטְפֵּאלִיעַ לְבְּרַסְלָב, חָלַם לוֹ לְהַמְגִיד מְטִירֵה-אוֹיָצֶע בְּסַפָּה, עֲנִין יִצְיָאתוֹ שֶׁל רַבְּנוֹ ז"ל מִזְלַאטְפֵּאלִיעַ לְבְּרַסְלָב, מְרַמֵּז בְּפִסּוּק הַנ"ל (יחזקאל ש"ס):

"וְהִסִּירוּתִי לֵב הָאָבִן מִבְּשָׂרְכֶם". "לֵב הָאָבִן" - הוּא בְּחִינַת (מְלָכִים-א י, כו): "וַיִּתֵּן שְׁלֹמֹה אֶת הַכֶּסֶף בְּאֲבָנִים" - כִּי שֵׁם הָעִיר 'זְלַאטְפֵּאלִיעַ', עַל-שֵׁם רַבּוּי הַכֶּסֶף וְהַמָּוֶן [זְלַאטִי' - הוּא שֵׁם מְטַבֵּעַ. פְּאֵלִיעַ

וְזֶהוּ (יחזקאל לו, כו): "וְרוּחַ חֲדָשָׁה אָתָּן בְּקִרְבְּכֶם" - הִיְנוּ: 'קֶרֶב' שֶׁלְכֶם, כְּשֶׁהוּא נוֹשֵׂם נְשִׁימָה שֶׁל קְדוּשָׁה - אֲזִי: "וְרוּחַ חֲדָשָׁה אָתָּן" - הִיְנוּ: רִוַח-הַקְּדוּשָׁה.

- לכאורה פרושו 'הרפה'. "וְנָתַתִּי לָכֶם לֵב בְּשֹׁר"
- אותיות 'בְּרֶסֶל"ב', פנ"ל.

איזה 'רעבון', שמתגבר עליו 'תאות-אכילה'
- בא ב'מחלקת', שמחרפין ומבזין אותו.

יד.

(ח"א נד, בסוף)

'יוסף' שהוא בְּחִינַת (בראשית ל, כג): "אסף
אלקים את הרפתי" - הוא ממתיק
את ה'רע', בְּחִינַת 'רעב', בבְּחִינַת (יחזקאל לו,
ל): "אשר לא תקחו עוד חרפת רעב
בגוים".

"וְהִרְפִּיתִי אֶת פְּרִי הָעֵץ וְתִנּוּבַת הַשָּׂדֶה,
לְמַעַן אֲשֶׁר לֹא תִקְחוּ עוֹד חֲרֻפַּת רָעֵב בְּגוֹיִם"
(יחזקאל לו, ל)

יג.

(ח"א לט)

'רעב' הוא בְּחִינַת 'מחלקת', בְּחִינַת (יחזקאל
לו, ל): "חרפת רעב" - שכשמרגיש

לקוטי תפלות

פרשת פרה

למען נזכה להיות טהורים, לקבל קדשת הקרבן פסח בזמנו.

רבנו של עולם, מחיה חיים, "אלהים חיים ומלך עולם". רחם עלינו, והחיינו וקיימנו, וקדשנו וטהרנו מ'טמאת-מת', שהיא 'אבי אבות הטמאה', שהם 'הרהורי-נאוף' שהתגברו והתפשטו בעולם מאד, עד אשר "טבענו בין מצולה ואין מעמד, באנו במעמקי מים ושבלת שטפתנו".

ובנו בכח קדשת 'מצות פורים', שנזכה לקבל ולהמשיך עלינו קדשת וטהרת ה"פרה אדמה תמימה", לטהרנו באמת מ'טמאת-מת', בעולם-הזה, ובעולם-הבא.

ואזכה על-ידי-זה, לקבל 'חג הפסח הקדוש', 'זמן חרותנו', בקדשה גדולה, ובשמחה רבה ועצומה. ונזכה ברחמיך, לקיים כל ה'מצות של פסח', בקדשה גדולה, ובשמחה וחדוה רבה.

❁ [א] לקוטי-תפלות ח"ב לז ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב עד,
'אחר פורים קורין פרשת פרה')

ובכן באתי לפניך עושה נסים ונפלאות בכל דור ודור, ובכל יום ובכל עת ובכל שעה.

למרני והורני וחנוני וזפני, שאזכה לשמחת-פורים בשלמות באמת, שאזכה לשמח מאד מאד בכל לב ונפש, בימי הפורים הקדושים, בכל שנה ושנה, בשמחה שאין לה קץ.

עד שאזכה על-ידי השמחה והקדשה של פורים, להמשיך עלי ועל כל ישראל, הקדשה והטהרה הנמשכת מה'פרה-אדמה' שמטהרת מ'טמאת-מת'.

אשר צוית עלינו: לעסק בקריאת הפרשה הזאת של 'פרה-אדמה' אחר 'פורים'. וגלית לנו: שעל-ידי 'פורים', זוכין ל'טהרת הפרה-אדמה',

☪ [ב] לקוטי-תפלות ח"א נה ☪

(על-פי לקוטי-מונהר"ן ח"א נה, 'אבא שאול, ארץ-ישראל')

וְתִהְיֶה תְּפִלָּתֵנוּ בְּשִׁלְמוֹת גָּדוֹל בְּתַכְלִית
הַשְּׁלֵמוֹת, עַד שִׁיתַּקֵּן עַל-יַדֵּי
תְּפִלוֹתֵינוּ, כָּל הַתְּקוּנִים שֶׁנִּתְּקַנּוּ עַל-יַדֵּי
הַפְּרָה-אֲדָמָה, שֶׁשָּׂרַף מִשָּׂה רַבָּנוּ בַּמִּדְבָּר.

וְנִזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ שְׂמֵחַת-פְּוֵרִים, עַל
כָּל הַשָּׁנָה כְּלָה, לְשִׂמְחַת תָּמִיד
בָּךְ, בְּשִׂמְחָה וְחֵדוּה רַבָּה בְּאַמֶּת. וְעַל-יַדֵּי-
זֶה נִזְכָּה לְקַדְּשֵׁת וְטָהַרַת הַפְּרָה-אֲדָמָה,
וְלְקַדְּשֵׁת פֶּסַח בְּאַמֶּת.

וְנִזְכָּה לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד. וַיִּקְרַע בָּנוּ
מִקְרָא שְׂפָתוֹב: "כִּי בּוֹ יִשְׂמַח
לְבָנוּ, כִּי בְשֵׁם קָדְשׁוֹ בְּטָחָנוּ". "יִהְיֶה
לְרִצּוֹן אֲמֵרֵי-פִי וְהִגִּיּוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ, יְהוָה
צוּרֵי וְגוֹאֲלֵי".

רבי ר' אלימלך מליזענסק זיע"א

כי לאנשים פשוטים הרוצים לזכות לנפשם לאחזו בדרכי הצדיקים, בודאי טוב לפנייהם הנהגה הראשונה הנ"ל. הינו: לבלי להניח אצלו המזון בכל מיום לחברו. והפליג בשבח מעלת הנהגה זו והאריך בשיחה זאת.

וכפי המובן מדבריו אז היה: שהיה חפץ ומשתוקק לזכות אותנו להגיע להנהגה הקדושה הזאת, למדרגת 'בטחון' הנ"ל, לבלי להניח שום מזון מיום לחברו.

ב.

(חיי-מוהר"ן תקנ"ג)

בשראה רבנו ז"ל את הספרי הקדוש **"נעם אלימלך"**, התפלא מאד ואמר: **"שקדשת מעלת הרב הקדוש רבי אלימלך ז"ל, נשגבה למעלה למעלה ממה שגראה ומובן מתוך ספרו הנ"ל!"**

[שיח-טרפי-קדש החדש ח"ג תתקל: רבנו ז"ל אמר: "יש כאלו, שספרם גבה ונשגב מהם - הינו: שאומרים כאלו השגות, שאין הם עומדים ואוחזים בהן. וכן יש כאלו צדיקים, שספר שנה להם, שהוא לפי מדרגת ערכם. אבל הצדיקי-אמת - כל כמה שאומרים, עומדים הם במדרגה יותר גדולה!"]

וגם בקדשת אחיו הרב הקדוש רבי זוסיא ז"ל, הפליג מאד מאד וכו', פידוע אצלנו.

(עין חיי-מוהר"ן תקיח). (עי' שם גדל מעלת שאר הצדיקים הקדושים שהפליג רבנו ז"ל מאד במעלתם הקדושה).

א.

(חיי-מוהר"ן תצט-תק)

פעם-אחד ספר מענין ה'בטחון', ואמר: שיש צדיקים שאין מניחים אצלם מזון מיום לחברו, כמו שמספרין מפמה צדיקים גדולים שהיו לפנינו, כגון ה'בעל-שם-טוב' ז"ל, והצדיק הקדוש מורנו הרב אלימלך ז"ל, וכיוצא בהם - שבכל יום ויום היו מפזרין כל המזון שהיה בידם, ולא הניחו אצלם שום מזון מיום לחברו.

ואמר: שצריכין להיות לזה "בריה" [איש חיל] גדול, להיות חזק בהבטחון ולעמד על עמודו, פיראם שוגים בזה תנועה קלה בעלמא, לא טוב.

אבל יש מעלה גבוהה יותר - דהינו: שהצדיק האמתי יחזיק אצלו המזון. וזה קשה יותר, הינו: פי עבודה זו, גבוהה וכבדה ביותר, פי הוא ז"ל לא היה מתנהג הנהגה הנ"ל.

ואמר כמה פעמים: שזה קשה וכבד יותר, הינו: להחזיק אצלו המזון ולבלי לפזרו בכל יום לצדקה וכיוצא - זה קשה וכבד יותר הרבה וכו'. ואמר: שעבודה זו גבוהה וכבדה יותר אצל גדולי הצדיקים האמתיים המפלגים במעלה גבוהה ביותר.

אבל הרבה לדבר עמנו משבח מעלת הנהגה הראשונה הנ"ל - הינו: לפזר הפעות בכל יום לצדקה ועל הצטרכותו המכרה, ולא יניח בכל מיום לחברו.

ג.

(טיח-טרפי-קדש הקדש ח"ג תתט)

מקבל היה בין אנ"ש באומאן לענין
 'שמונה הבעלי הזכרונות'
 ב'ספורי-מעשיות' מעשה י"ג 'מהשבעה
 בעטלערס' (ביום הראשון, הבעטלער העור): שרפנו
 ז"ל אמר: "שאחד מהם היה הצדיק

הקדוש הרב רבי אלימלך מליזענסק
 זיע"א! - ולא ידוע על מי מהזקנים אמרו
 רפנו ז"ל. (ועין לקוטי-הלכות תפלין ה - גדל מעלת
 אלו הזקנים-הקדושים).

